Madımak Yangını

Sivas Katliamı Davası

CİLT I

Hazırlayan

Av. Şenal SARIHAN

Nisan 2002

Ankara Barosu İnsan Hakları Komisyonu Üyeleri

İbrahim AKIN, Güner AKYAZI,
Çiğdem ALTINIŞIK, Oya AYDIN, Arzu DEMİR,
Necla ERDEM, Sevil Ceylan ERKAT,
Özden GAZİALEM, Mustafa GÜRSOY,
İclal İLİMOĞLU, Abdullah KOÇ, Mustafa ÖZBEK,
Şenal SARIHAN, Saliha SAVAŞKAN,
Stj. Av. Onur TATAR, Derya TOKDEMİR,
M. Şahin YILDIRIM

Fotoğraflar
Mehmet Özer ve
Cumhuriyet Gazetesi Arşivi

Teknik Hazırlık
Kalan Bas. Yay. Dağ.
Tel: 434 08 47

Madımak Yangını

Sivas Katliamı Davası

CİLT I

Hazırlayan

Av. Şenal SARIHAN

Yayın Kurulu

Av. İclal İLİMOĞLU

Av. Sevil CEYLAN ERKAT

Stj. Av. Onur TATAR

Nisan 2002

Ankara Barosu
İnsan Hakları Komisyonu Yayınları

1- AİHS ve Bireysel Başvuru Hakkı

2- TMY'nin 8. Maddesi ve Erdost Kararı

3- Devlet Güvenlik Mahkemeleri

4- İnsan Hakları Mücadelesi ve Yasal Süreç

5- Türk İnfaz Sisteminin Sorunları

6- Türkiye'de Dünden Bugüne Af

7- Adil Yargılanma Hakkı ve İşkence

8- Avukat Bürolarının Aranması

9- Mülteci Haklarının Korunması

İÇİNDEKİLER

Önsöz / Av. *Sadık Erdoğan* 9

Sunuş

Laiklik, Ulusal Egemenliğin Temelidir / *Av. Şenal Sarıhan* 11

SİVAS KATLİAMI
2.07.1993

BELGELERLE OLAY

Sivas Valiliği Olay Durum Raporu 23
Sivas Emniyet Müdürlüğü Olay Tutanağı 26
Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı Olay Yeri Keşif Tutanağı (1) 36
Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı Olay Yeri Keşif Tutanağı (2) 43
Telsiz Defterinden Olay 46
Teknik Hasar Raporu (Kültür Merkezi) 48
Teknik Hasar Raporu (Madımak Oteli) 49
Bilirkişi Raporu (Madımak Oteli) 50
Bilirkişi Raporu (Araç ve Otel) 51
Tutanak (Atatürk Kongre ve Etnografya Müzesi) 52

MAĞDUR TANIK ANLATIMI İLE OLAY

Aziz Nesin Anlatıyor 55
Demet Işık Anlatıyor 59

EMNİYET GÖREVLİSİ ANLATIMI İLE OLAY

Doğukan Öner Anlatıyor 71
İzzet Karadağ Anlatıyor 83

SANIK ANLATIMI İLE OLAY

Nevzat Aydın Anlatıyor 87
Kayseri Cumhuriyet Savcılığı İfade Tutanağı (Nevzat Aydın). 92

İLK KANITLAR

"Müslüman Kamuoyuna" Bildirisi 97
Fotoğraf Teşhis ve Tespit Tutanağı. 99
Teşhis Tutanağı 101
Sivas Katliamında Yaşamını Yitirenlerin Listesi 105
Yaralananların Listesi. 107
Otelden Yara Almadan Kurtulanların Listesi 109
Otel Dışında Oldukları için Kurtulanların Listesi 110

AZİZ NESİN'İN KONUŞMA METİNLERİ

Sivas Kültür Merkezi Konuşması 113
Türkiye Gazetesi Radyo Televizyonu Konuşma metni 119
Adalet Bakanlığı Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yazıları 125

SİVAS KATLİAMI MECLİS'TE

Meclis Araştırma Komisyonu'nun Raporu 129
TBMM'ne sunulan dilekçeler 174

MADIMAK'TA KATLEDİLENLER

Muhibe - Muhlis Akarsu. 179
Gülender Akça 180
Metin Altıok. 181
Mehmet Atay 182
Sehergül Ateş 183
Erdal Ayrancı 184
Behçet Aysan 185
Asım Bezirci 186
Serpil Canik 187

Belkıs Çakır 188
İnci Türk- Muammer Çiçek 189
Nesimi Çimen 190
Serkan Doğan 191
Hasret Gültekin 192
Murat Gündüz 193
Gülsüm Karababa 194
Menekşe-Koray Kaya 195
Uğur Kaynar 196
Asaf Koçak 197
Handan Metin 198
Sait Metin 199
Huriye-Yeşim Özkan 200
Ahmet Özyurt 201
Asuman-Yasemin Sivri 202
Edibe Sulari 203
Nurcan-Özlem Şahin 204
Carinna Cuanna Thuija 205
Kenan Yılmaz-Ahmet Öztürk 206

GERİCİ YAYINLARDA SİVAS KATLİAMI

Sivas Taarruzu Üzerine / Burhan Demirkol 209
Şanlı Sivas Kıyamı / Faruk Akıncı 211
Sivas Mahkemesi Yapıldı 216
Afyon Cezaevi Ziyaretinde
Sivas Gazilerinin Bize Verdikleri Bildiri 218
Sivas Gazilerine Ziyaret 220
Ankara'da Din Düşmanlığı Yapan Alevilere Meydan Dayağı 221
Şanlı Sivas Kıyamına Dil Uzatanlara Ceza 221
Sivas Davası Sürüyor 222
Sanık Avukatlarından Av. M. Salih Demir:
Kurşunlanarak Öldürülen İnsanların Yaralarını Diken Kim? 223

ÜÇ AYRI DAVA AÇILIYOR

Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın İddianamesi (Ağır Ceza). 229
Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı İddianamesi (DGM) 245
3.8.1993 Tarihli Kayseri DGM Cumhuriyet Başsavcılığı'nın
Ek İddianamesi 1- 249
16.6.1994 Tarihli Kayseri DGM Cumhuriyet Başsavcılığı'nın
Ek İddianamesi-2- 252
Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı İddianamesi
(2911 Sayılı Yasaya Muhalefet) 255
Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Ek İddianamesi
(Ağır Ceza). 259

DAVALAR BİRLEŞİYOR

Ankara DGM'nin Görevsizlik Kararı 263
Yargıtay 10. Ceza Dairesi'nin Kararı 268
Yargıtay 10. Ceza Dairesinin İlamı. 269
Ankara DGM Başkanlığı'na 13.10.1993 Tarihli İddianameye
İtiraz Dilekçesi 271
Ankara DGM'nin Birleştirme Kararı 282

BASINDA SİVAS KATLİAMI

Cumhuriyet, 15 Temmuz 1993 287
Cumhuriyet. 288
Aydınlık, 30.10.1993 289
Cumhuriyet, 28 Aralık 1994 290
Milliyet, 28 Aralık 1994 291
Siyah-Beyaz, 30.05.1995 292
Cumhuriyet, 2 Temmuz 1995 293
Cumhuriyet, 2 Temmuz 1995 294
Cumhuriyet, 2 Temmuz 1995 295
Demokrasi, 7.6.1996. 296

ÖNSÖZ

Sivas'ta, 02.07.1993 tarihinde, 35 aydın kişimiz yakılarak öldürüldü.

Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana, gerici akımların beyin yıkamaları ile günümüze kadar gelen, laik, demokratik cumhuriyet yandaşı ve aydınlık kafaların devamlı saldırılara hedef gösterilmeleri ve hedef olmaları sonucu Sivas'ta yaşananlar, tarihte ***"kara bir leke"*** olarak yer aldı.

"Sivas Katliamı Davası" uzun bir yargılama süreci sonunda karara bağlandı ve katliamın piyonları cezalandırıldılar.

Türk Hukuku'nun geleceğinde, böylesi davalar tarihe ışık tutacak ve ibret alınacak davalardır. Bunu gözönüne alan Ankara Barosu Yönetim Kurulu, bu kitabı 5 Nisan Avukatlar Günü'nde yayımlayarak, böyle yüce bir görevi yerine getirmenin ve belgesel bir yayını okuyucunun beğenisine ve araştırıcının hizmetine sunmanın buruk hazzını yaşıyor.

Kitabı yayına hazırlayan Sayın Avukat **Şenal Sarıhan**'a ve **İnsan Hakları Komisyonu** Üyelerimize candan teşekkürü bir borç biliyorum.

Saygılarımla. 05.04. 2002

Av. Sadık ERDOĞAN
Ankara Barosu Başkanı

SUNUŞ

LAİKLİK, ULUSAL EGEMENLİĞİN TEMELİDİR

Laiklik kavramını; siyasal, ekonomik ve felsefi olmak üzere üç ayrı boyutta incelemek gerekir. Eski Yunanlılar ***"Laikos"*** sözcüğünü ***"Halktan olan"*** anlamında kullanmışdır. ***"Halktan olan"*** yani ***"yönetilen kişi"***. Ortaçağ kilisesinde bu sözcük ***"Laicus"*** biçimini alarak ***"ruhbandan yani kiliseden olmayan"*** anlamında ifade edilmiştir.

Ortaçağ'a gelinceye dek insanlar, ruhani güçlerin egemenliği altında yaşamışlardır. Bu dönemi Mehmed Kılıçbay ***"Onlar için kader, tanrısal bir yazgıydı. Bu nedenle tarihi yazan da insan değil, ruhani lider tanrıdır. O halde, bir insanlık tarihinden de söz edilemez. Antik kültürün, esas olarak dinsel kültür oluşu da bu nedenledir."*** biçiminde tanımlar.

11. yüzyıldan itibaren, kapitalizm, dünyevi küreyi inşa etti. Laiklik, yaşamı, ruhani kürede yaşamak isteyenlerle, dünyevi kürede yaşamak isteyenler arasında alan paylaşımının adı oldu. Sayın Hafızoğulları'nın da belirttikleri gibi, ruhani alanın egemeni Tanrı'dır. Dünyevi alan da ise egemenlik insana geçti. Feodalizm, ***"Tanrı Gücünü"*** kendi egemenliğinin zırhı gibi kullanıyordu. Bu nedenle, feodal saltanattan kurtulmak isteyen halkın karşısına ***"ilahi irade"***, aydınlanmak isteyen halkın karşısına ise dinsel dogmalar çıkarılmıştı.

Laiklik, dogmalara karşı verilen mücadele içinde doğdu. Feodalizme karşı mücadele eden burjuvazi, ***"Allahın Hakimiyeti"*** teorisine ***"Ulusal irade"*** teorisi ile yanıt verdi. Tüm toplumlarda halk, feodalizmi tasfiye ederken laiklik ilkesine sarıldı. Mustafa Kemal, 1921 Anayasası'nın siyasi temelini oluşturan ***"HAKİMİYET KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR"*** formülünü, kiliseye ve krallara karşı mücadele eden Fransız Devrimi'nin deneylerinden yararlanarak hayata geçiriyordu. Fransız Devrimi gibi, Türk Devrimi de dinin siyasal rolüne son vererek, siyasi iradeyi ulusa teslim etmişti.

İNSANLIK ONURU KAVRAMI LAİKLİĞİN ÜRÜNÜDÜR

Laiklik, salt, iktidarın kaynağı sorununda değil, insanın, insan olmasından kaynaklanan hak ve özgürlükleri alanında da yepyeni bir kavrayış yaratmıştır. Allahın iradesinin, tartışılmaz tabu olduğu bir siyasal yapılanmada, bireyin hak ve özgürlüklerinden de söz edilemez. Böyle bir sistemde, özgürlük, yalnızca, dinsel ve siyasal otoriteye aittir. Birey, otoritesini, tanrı iradesi ile kutsallaştıran feodal iktidarın ancak kulu olabilir. İnsanın ***"Kul"*** olarak değil, ***"hür"*** olarak doğduğu tezini ilk kez laiklik hareketi ifade etmiştir. "insanlık onuru" kavramı da demokratik devrimlerin laiklik mücadelesi ile yaratılmıştır. İnsan, kaderin esiri olmaktan kurtulmuş, kendi geleceğine egemen olmuştur.

Laiklik, siyasal temellerini, İNSANLIK ONURU VE ULUSAL EGEMENLİK kuramları üzerine oturmuştur.

Ortaçağ toplumlarında efendi kul ilişkisi tasfiye edilirken, bu hareketin öncüsü olan burjvazi, toprak beyine bağımlı olan köylüyü, özgür işçiye dönüştürmek istiyordu. Köylünün isteği de bu bağımlılıktan kurtulmaktı. Bu nokta, köylü ve burjuvaziyi birleştirerek, LAİKLİĞİN TOPLUMSAL VE EKONOMİK temelini oluşturdu.

Burjuvazinin önderlik ettiği laik-demokratik hareket, yaşama, mülkiyet, girişim, hukukta eşitlik, ifade ve inanç özgürlüğünü insanlığın gündemine getirerek, insan hakları kavramının da yaratıcısı olmuştur.

LAİKLİĞİN FELSEFİ BOYUTU ise düşüncenin dogmalardan kurtuluşu ve bilimi rehber edişidir. Laiklik, dinsel ideolojiyi dünya işlerinin dışına çıkarıp, bireyin vicdanına hapsetti. Bu nedenle LAİKLİK, ATEİZM DEĞİLDİR. Ateisler, tanrı fikrini tümü ile reddederler. Laiklik ise Tanrı'yı reddetmez. Ancak, tanrı düşüncesini özel inanç dünyası ile sınırlar. Dünya işlerinden, yani kamusal alandan tanrıyı uzaklaştırır ve onun yerine aklı yerleştirir.

TÜRKİYE'DE LAİKLİK

Osmanlı Devleti'nde salt devlet yaşamı değil, toplumsal yaşam da din kurallarıyla çevriliydi. Tanzimattan sonra, hukuk ve eğitim alanında din dışı ya da din ötesi unsurlar da benimsendi. Medreselerin yanında laik okullar, Şer'i mahkemelerin yanında da Nizamiye mahkemeleri kuruldu. Ancak, bu çift başlılık, siyasal iradenin dinsel yapısı nedeni ile hiçbir zaman laik düşüncenin tam yerleşmesine olanak sağlamamıştır.

Mustafa Kemal ve Arkadaşları 27 Haziran 1919'da yayımladıkları Amasya Genelgesi ve ardından 23.04.1920'de kurdukları TBMM ile padişahın iradesini reddederek, millet iradesine dayandıklarını ilan ettiler. 1924 Anayasası'nda ***"devletin dini islamdır"*** hükmünün henüz korunmasına kar-

şın, Hilafet kurumu kaldırılarak laikliğin en önemli eylemi gerçekleştirildi.

Aynı yıl, Şeriye ve Evkaf Vekaleti kaldırılarak din ile ilgili işlerin ve hizmetlerin görülmesi; Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri'ne verildi.

3 Mart 1924'de Eğitim ve Öğretimin Birliği Yasası ile de eğitim ve öğretimdeki ikilik ortadan kaldırıldı.

Hukuk alanında ise, mecelleden vazgeçilerek, dinsel kökenli hukuk yerine, laik hukuk sistemi yerleştirildi. Özellikle Türk Medeni Kanunu Gerekçesi, Cumhuriyet'in din ve dünya işlerini birbirinden ayırmaktaki kararlılığın önemli bir belgesidir.

Cumhuriyet Halk Fırkası'nın 1927 Nizamnemesi'nde de laiklik anlayışı şu özlü sözlerle ifade ediliyordu:

"Fırka, inançları ve vicdanları siyasetten ve siyasetin çeşitli bozulmalarından kurtararak, milletin siyasi, toplumsal, iktisadi bütün kanun, teşkilat ve ihtiyaçlarını müsbet ve tecrübevi bilim ve fenlerin çağdaş medeniyete bağışladığı ve sağladığı esas ve şekillere uygun olarak gerçekleştirmeyi, yani devlet ve millet işlerinde, din ile dünyayı tamamen birbirinden ayırmayı en önemli esaslarından sayar..."

CHP Büyük Kongresi'nin, 13-14 1931 tarihli toplantısında kabul edilen proğramda ise laiklik, şöyle tanımlanmıştı:

"Fırka, devlet idaresinde bütün kanunların, nizamların ve usullerin bilim ve fenlerin çağdaş medeniyete sağladığı esas ve şekillere ve dünya ihtiyaçlarına göre yapılmasını ve uygulanmasını prensip kabul etmiştir...

Din anlayışı, vicdani olduğundan, Fırka, din fikirlerini Devlet ve Dünya işlerinden ve siyasetten ayrı tutmayı milletimizin çağdaş ilerlemesinde başlıca başarı etkeni görür..."

9 Nisan 1928 günü, TBMM'nde, Anayasa'ya laiklik temelini getiren değişiklik görüşülerek kabul edildi. Anayasa değişikliğinin gerekçesinde şu açıklamalar yer alıyordu:

" Çağdaş uygarlığın kamu hukukunda, milli hakimiyetin meydana çıkmasına dayanak olacak en gelişmiş devlet şeklinin LAİK VE DEMOKRATİK CUMHURİYET OLDUĞU kabul edilmiştir.

... Din ile devletin ayrılma prensibi, devletçe ve hükümetçe dinsizliğin desteklendiği anlamını kapsamamalıdır. Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, dinlerin devleti idare edenlerle, edeceklerin elinde araç olmaktan kurtarılmasını güvencesidir..." (Mahmut Goloğlu-Devrimler ve Tepkileri ,1972, s: 235)

Cumhuriyet Devrimi, laikliği, ulusal egemenliğin yani demokrasinin ve çağdaşlaşmanın temeli olarak kavramış ve uygulamıştır.

Bu kavrayış, yasa gerekçelerinden, ders kitaplarına dek önemle aktarılmış ve genç kuşağın aydınlanma ruhu ile biçimlenmesi hedeflenmiştir. Laiklik, 1930 basımı Medeni Bilgiler Kitabı'nda sözcük olarak yer almaz. Ancak, devletin din politikası, özünde laiklik demek olan şu sözlerle ifade edilir:

" Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi dini yoktur. Devlet idaresinde bütün kanunlar, nizamlar, bilimin çağdaş medeniyete sağladığı esas ve şekillere, dünya ihtiyaçlarına göre yapılır ve uygulanır. Din anlayışı vicdani olduğundan, Cumhuriyet din fikirlerini devlet ve dünya işlerinden ve siyasetten ayrı tutmayı milletimizin çağdaş ilerlemesinde başlıcı başarı etkeni görür"

1931 baskılı Cumhuriyet Tarihi kitabında: ***"Laiklik, din ile dünya, din ile devlet işlerinin ayrılmasını anlatan tabirdir."*** der.

Atatürk; ***"Söylev ve Demeçleri, 2, Sayfa 57"*** de Cumhuriyet yönetiminin dünya görüşünü şöyle ifade etmektedir:

"TBMM Hükümeti Millidir. Tamamı ile maddidir. Hakikatperesttir."

Din ve dünya işlerinin birbirinden ayrılmasında din fikirlerinin siyaset alanı dışına atılması temel sorundur. Siyasal iktidar, kültür, ekonomi ve topluma hükmetme olanağı vermektedir. Dinin dünya işlerinden çıkarılması için, öncelikle devlet kurumlarından atılması gerekmektedir. Her ideoloji, bir toplumsal sınıfla varolabileceğine göre, siyaset alanından atılan, fikirler değil, o fikirleri savunan sınıf olacaktır.

Kemalizm, dinin toplumsal ve siyasal olduğunun bilincindedir. Ancak, laiklik siyasetinde, dini ***"Tanrı ile kul arasındaki bir ilişki"*** olarak ***"vicdani sorun"*** diye niteler. Dinin topluma yön vermesinin önünü kapatmak istemektedir.

Bilindiği gibi, İslamiyet, Hırıstiyanlık gibi, devletin dışında ve devletçe ezilen bir din olmamıştır. İslamiyet, kısa sürede iktidar olarak, topluma yön vermiş, hatta, devlete egemen olmanın ideolojisi olmuştur. Bu nedenle de, Kemalizmin laikliği, dinci güçler tarafından şiddetli karşı çıkışlarla karşılaştı. Prof. Ali Fuat Başgil, bu karşı çıkışın nedenini şöyle ifade eder:

"... İslam'da cihat kutsaldır ve Allah'ın emridir. İman, vicdanın evinden çıkıp da eylem ve hareket haline gelmedikçe var mıdır yok mudur bilinmez

Gerçek de budur. İdeolojinin ifade biçimi eylemdir. Kurtuluş Savaşı, emperyalizme karşı verilen bir mücadele olduğu ölçüde, dini meşruluk aracı olarak kullanan padişaha karşı halk iktidarı isteyen güçlerin ideolojik çarpışmasıdır. Bu ideolojiyi vicdanlara gömmek yeniden iktidar olmasını tüm yollarını tıkamak ve onu yok etmektir.

Kemalizm, kendi ideolojisinin yaşaması için dini vicdanlara hapsetmeyi seçmiştir. Bu devrimci bir tutumdur. Bu nedenle, ortaçağ kurumlarına

karşı kökten bir tutum alınır. Bu tutum; Medeni Bilgiler kitabında:

"Türkiye Cumhuriyeti dahilinde tüm tekkeler, zaviyeler ve türbeler kanunla kapatılmıştır. .. Tarikatlar kaldırılmıştır. Şeyhlik, dervişlik, çelebilik, halifelik, falcılık, büyücülük, türbedarlık vb. yasaktır. Çünkü bunlar gericilik kaynakları ve cehalet damgalarıdır."

sözleri ile açıklanır.

Bu politika; 1924'ten başlayarak 05.02.1937 tarihinde laiklik ilkesinin Anayasa'ya Cumhuriyetin temel niteliklerinden biri olarak girmesine dek olan süreye yayılan yasalarla güvence altına alınır. Böylece laiklik, ümmet toplumundan ulus olmaya giden yolun temelini atar.

LAİKLİKTEN GERİ DÖNÜŞ

Ne yazık ki, Cumhuriyet Hükümeti'nin ortaçağ güçlerine karşı mücadele ilkesi olan laiklik, 1945'ten sonra, adım adım içi boşaltılarak, gericilikle uzlaşma ve ılımlı İslam fikrini yeniden devlete egemen kılma politikasına dönüştü.

Bu tablo, Avrupa'da da benzer bir fotoğraf sunmuştur. Kapitalizmin, gelişme çağına erken girdiği toplumların burjuvazileri, laik hareketin önderleri iken, 19. yy'ın son dönemlerinde emperyalist bir yapı kazandılar ve dinle yeniden uzlaştılar. Bu kez de laiklik, onların aleyhine işleyen bir kuruma dönüştü. Din de yeni bileşenler bularak, emperyalist-kapitalist sistemin emrine girdi.

Türkiye'de 1950'li yıllar, laiklikten geri dönüşün ilk yılları oldu. 12 Eylül iktidarı, dini açıkça müttefik ilan etti. ABD, Yeşil Kuşak Teorisi için yerli müttefikler kazandı. Özal, laikliği; din özgürlüğü olarak tanımladı. Laikliğin en temel dayanaklarından olan;

"Dini ve mukaddesatı, dünyevi siyasi gayelere esas ve alet ittihaz maksadı ile cemiyetler teşkili memnudur. Bu kabil cemiyetleri kuranlar ve cemiyetlere üye olanlar, Hayin-i Vatan addolunur." diyen İhanet-i Vataniye Kanunu, 12.04.1991'de, *"düşünmek ve örgütlenmek özgürleşiyor"* aldatmacasıyla yürürlükten kaldırdı.

Kubilay'ın katli ile başlayan fiili saldırılar, Kahramanmaraş, Çorum Olayları ile sürdü.

02.07.1993 tarihinde Sivas'ta, *"Cumhuriyet gidecek, şeriat gelecek!, Muhammed'in Ordusu Laiklerin Korkusu, Cumhuriyet Burada Kuruldu, Burada Yıkılacak, Müslüman Türkiye, Zafer İslamın"* bağırışları arasında 35 aydını yakan sanıkların yargılandığı, *"Sivas Katliamı Davası"*, bu geriye dönüşün ilginç örnekleri ile doludur. Anılan davanın Esas'la ilgili görüşünde dava savcısı, laikliği şöyle tanımlıyordu:

"... Laik devlet düzeni, dinsiz devlet düzeni olarak görülmemelidir. Laik

devlet düzeninde insan Tanrı'ya istediği YOLDA VE BİÇİMDE ulaşır. Kulun Tanrı'nın işine karışması düşünülemez. Çünkü Tanrı, herşeyi bilebilir ve her sorunu çözebilir, düzeltebilir. Bunun karşısında yanlışları bağışlayabilir."

Aynı davanın sanık avukatları ise sureli-ayetli savunmalarında eylemi, kıyam olarak niteledi ve laikliği de ***"tek parti döneminden kalma çağ dışı tavır"*** olarak tanımladılar.

Bugün, Türkiye'de Cumhuriyet güçlerinin laiklik anlayışı ile kökten dinci ideoloji, göğüs göğüse bir çarpışma içindedir. Laikliği reddedenler, Kemalistlere göre daha geniş bir ittifak ağı ile donanmış görünmektedirler. Sermaye ve ona hizmet eden ideologlar, bugün sorunu hukuka müdahale ile çözmek istemektedirler.

Bugünün küreselleşmecilerinin elindeki bölüp parçalama araçlarından biri de dindir. Milliyet ve din kavgaları körüklenerek, pek çok ulus devlet gibi Türkiye Cumhuriyeti de emperyalist pazarın iştahlı kollarına terkedilmek isteniyor.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARINDA LAİKLİK İLKESİNİN KAVRANIŞI

Anayasa Mahkemesi'nin, 21.10.1971 günlü, 1970/53 Esas, 1971/76 sayılı kararında:

"Laiklik ilkesi din ve devlet ilişkilerini düzenleyen bir ilkedir" saptaması yapılmakta ve:

"Hukuki yönden, klasik anlamda Laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması anlamına gelmektedir. Ayrılık, dinin devlet işlerine, devletin de din işlerine karışmaması biçimindedir" denilmektedir.

Anayasa Mahkemesi, 1.11.1986 günlü, Esas 1986/11, Karar 1986/26 sayılı kararında, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda kabul edilmiş olan laiklik ilkesinin esaslarını şöyle saptamıştır:

" a) Dinin, devlet işlerinde egemen ve etkili olmaması esasını benimseme,

b) Dinin, bireyin manevi hayatına ilişkin olan dini inanç bölümünde, aralarında ayırım gözetilmeksizin sınırsız bir hürriyet tanımak suretiyle dini, Anayasa güvencesi altına alma,

c) Dinin, bireyin manevi hayatını aşarak toplumsal hayatı etkileyen eylem ve davranışlara ilişkin bölümlerinde, kamu düzenini, güvenini ve çıkarlarını korumak amacıyla, sınırlamalar kabul etme ve dinin kötüye kullanılmasını ve sömürülmesini yasaklama,

ç) Devlete, kamu düzeninin ve haklarının koruyucusu sıfatıyla dini hak ve hürriyetler üzerinde denetim yetkisi tanıma."

Anılan kararda laiklik ile din özgürlüğü arasındaki ilişki şöyle tanımlanmaktadır: ***"Modern devlette din, kimi haklara sahip olmanın bir şartı değildir. Günümüzde devlet, vicdan hürriyetine olabildiğince saygılı, bünyesinde çeşitli din ve mezheplere inananlara ve bunlara ait teşekküllere yer veren bir kurumdur. Laik devlette herkes, dinini seçmekte ve inançlarını açığa vurabilmekte, tanınmış olan din ve vicdan özgürlüğünün sınırları içerisinde serbesttir. Hiçbir dine itikadı olmayanlar için de durum aynıdır. Laik bir toplumda herkes istediği dine ya da inanca sahip olabilir. Bu husus, yasa koyucunun her türlü etki ve müdahalesinin dışındadır. Gerçek vicdan hürriyetinden ancak laik olan ülkelerde sözedilebilir. Dinlerden birini devlet olarak tercih fikri ayrı dinlere mensup vatandaşların kanun önünde eşitlik ilkesine aykırı düşer. Laik devlet, din konusunda, inancına bakmaksızın, yurttaşlara eşit davranan, yan tutmayan devlettir."***

Anayasa Mahkemesi, "Dini inanç sebebiyle boyun ve saçların örtü veya türbanla kapatılması serbesttir" biçimindeki düzenlemeyi iptal ederken, şu ilkeleri saptamıştır:

"... Temelde sosyal, kültürel ve estetik nedenlere dayalı bir toplumsal olgu niteliğini taşıyan giyim, çevre koşulları, kişisel görüşler, kültür ve gelenekle biçimlenir. Değişip gelişmesi de bu nedenlere bağlıdır. Bunların dışında dinsel inanç ya da dinsel kurallarla doğrudan ilişki ve bağlantı kurularak yapılan düzenleme, hem devrim yasalarını hem de laiklik ilkesini ilgilendirir. Türkiye için laiklik anlayışı, tarihsel gelişim nedeniyle özellik taşımakta... Anayasa ile benimsenen yapısıyla batıdan ayrı biçimde ele alınsa da, özenle korunması zorunlu bir ilke olarak yaşatılmaktadır."

"... Laiklik din-devlet işleri ayrılığı biçiminde daraltılamaz... Laik düzende özgün bir sosyal kurum olan din, devlet kuruluşuna ve yönetimine egemen olamaz. Devlete egemen ve etkin güç, dinsel kurallar ve gerekler değil, akıl ve bilimdir. Din, kendi alanında, vicdanlardaki yerinde, Tanrı-insan arasındaki inanış olgusudur. Kişinin iç-inanç dünyasının düzenleyicisi olan dinin, devlet işlerinde söz sahibi ve çağdaş değerlerle, hukukun yerine geçerek yasal düzenlemelerin kaynağı olması düşünülemez..."

Yasalar ilkelerini çağdaş yaşamdan ve hukuktan almayıp, dinden alırlarsa hukuk devleti niteliği zedelenir... Böyle düzenlemeler din kurallarını benimsemeyenler için baskı aracı sayılabileceği gibi ayrı dinler için de ayrılık aracı olur."

"Anayasa, 174. maddesinde sayılan Yasaların, "Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkarma ve Türkiye Cumhuriyetinin laiklik niteliğini koruma amacını güden devrim yasaları olduğunu" Anayasa'ya

aykırı olduğu biçiminde anlaşılamıyacağını ve yorumlanamıyacağını öngörmüştür.

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ KARARLARINDA LAİKLİK

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, okullarda başörtüsü ile eğitim yapılması konusunda Şenay Karaduman ve Lamiye Bulut tarafından yapılan iki ayrı başvuruyu, 3 Mayıs 1993 tarihinde:

"Komisyon, yüksek öğrenimini laik bir üniversitede yapmayı seçen bir öğrencinin, bu üniversitenin düzenlemelerini kabul etmiş sayılacağı görüşündedir. Bu düzenlemeler, farklı inanışlardaki öğrencilerin birlikteliğini (karmalığını) sağlamak amacına yönelik olarak, öğrencilerin dinsel inançlarını açığa vurma özgürlüklerini yer ve biçim bakımından sınırlayabilirler. Özellikle, nüfusun büyük çoğunluğunun belirli bir dine mensup olduğu ülkelerde, bu dinin tören ve simgelerinin herhangi bir yer ve biçim sınırlaması olmaksızın sergilenmesi, sözü geçen dini uygulamayan veya başka bir dine mensup olan öğrencier üzerinde baskı oluşturabilir. Laik üniversiteler, öğrencilerin kılık-kıyafetlerine ilişkin kurallar koyarken, bazı köktendincilerin yüksek öğretimde kamu düzenini bozmalarını ve diğerlerinin inançlarına zarar vermemelerini sağlamaya özen gösterebilirler.

Komisyon, somut olayda, kılık-kıyafete ilişkin üniversite yönetmeliğinin, öğrencilere başlarını türbanla örtmeme zorunluluğu getirdiğini tesbit etmektedir. Komisyon, ayrıca, Türk Anayasa Mahkemesi'nin Türk üniversitelerinde İslami tarzda türban takmanın, bunu takmayanlara karşı bir meydan okuma oluşturabileeceği yolundaki değerlendirmesini de dikkate almaktadır.

Komisyon, laik üniversite düzeninin gerekleri dikkate alındığında, öğrencilerin kılık-kıyafetlerinin düzenlenmesinin ve bu düzenlemeye uyulmadıkça, kendilerine diploma verilmesi gibi bazı idari hizmetlerden yararlandırılmamalarının, din ve vicdan özgürlüğüne bir müdahale oluşturmadığı düşüncesindedir..

Şikayet, sözleşmenin 27. maddesinin 2. fıkrası anlamında "açıktan açığa esassız"dır.

Bu nedenle, komisyon, şikayetin kabul edilemez olduğuna karar vermiştir."

Bilindiği gibi, AİHS'nin 17. maddesinde;

"Bu sözleşme hükümlerinden hiçbiri, bir devlete, topluluğa veya kişiye, sözleşmede tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesine veya burada öngörüldüğünden daha geniş ölçüde sınırlandırmaya yönelik bir faaliyete girişim ya da eylemde bulunma hakkını verecek biçimde yorumlanamaz"

diyerek, hakkın kullanılmasının, bir başka hakkın yok edilmesi sonucu yaratmasına izin verilmemiştir. Örnek karar, 67. maddenin,, AİHM'nde özenle uygulandığını göstermektedir.

DİĞER ÜLKELERDE BENZER OLAYLARDA HUKUKSAL YAKLAŞIM NEDİR?

Benzer durumlara, farklı ülke pratiklerinde de rastlamak mümkündür. Örneğin, İsviçre Yüksek Mahkemesi, Cenevre Kanton Hükümeti'nin 16 Ekim 1996 günlü Müslüman bir bayan öğretmenin, sınıfına, başına türban takarak girmesini yasaklayan kararına yapılan itirazı reddetti.

Bayan öğretmen, bol elbise (ferace) ve türbanın çağdaş bir giyim olduğu savunması yapıyordu. Bu savunmaya karşılık, mahkeme:

"Estetik nedenle değil, *dinsel zorunluluk nedeni ile giyinmenin*, KUVVETLİ BİR DİNSEL SİMGE olduğuna"

karar verdi.

Bu yasaklamanın ***"İnanç özgürlüğü"***nün özüne aykırı olmadığı, yasaklamada üstün olan amacın Kamu yararı olduğu yargısına vardı. Bu kararda, cinsler arası eşitlik ilkesine de aykırı davranıldığı sonucuna varıldı.

Karardaki diğer önemli saptama da şuydu:

"Öğretmen, çeşitli dinsel inançlı çocukların inançlarına saygılı olmakla yükümlüdür. Bu amaçla kendi dinsel görüşünü sergilemekten kaçınmak zorundadır."

Bir başka benzer olayda ABD'nde yaşandı.

Minesoto Eyaletinde yaşayan tarikat mensublarının, dinsel inançları parlak renkleri yasaklıyordu. Eyalet, Motorlu Araçlar Kanunun gereği, traktör ve benzeri araçların trafikte parlak kavuniçi renkli özel bir işaret taşımaları gereğini emretti. Anılan tarikat üyeleri, inançları gereği bu yasaya uymayı reddettiler.

Yüksek Mahkeme, ***"Kamusal alanda dinsel özgürlüklerin sınırsız olmadığı, aksine sınırlanabileceğine"*** karar verir.

Son olarak, 7.1.1999 günlü gazete haberlerine göre, Fransa'nın Normandiya Bölgesinde Flers kentinde öğretmenler, bir Türk kızının sınıfa türbanla

girmesini protesto ederek greve başladılar ve tepki, öğrencinin okuldan uzaklaştırılması ile sonuçlandı.

LAİKLİK BİR DEMOKRASİ SORUNUDUR

Özetle ifade etmek istersek ülkemizde ve tüm dünyada laiklik, temel bir demokrasi sorunu olmaya devam ediyor. Burjuva devrimlerinin tamamlandığı ve içselleştirildiği ülkeler için laiklik karşıtı eylemler, önemli bir tehdit oluşturmayabilirler. Ancak, Cumhuriyet devrimlerinin tamamlanamadığı ve içselleştirilemediği ülkemizde aydınlanma güçlerinin bir yanı olarak yargıç ve avukatların da laikliği, hukuk güvenceleriyle donatması ve koruması bir zorunluluk olarak önümüzde duruyor.

Bu zorunluluğun bir sonucu olarak, ***"Sivas Katliamı Davası"***nda katılan *(müdahil)* olarak görev yapan avukatların, bu deneyimlerinin, geleceğe taşınması, bir görev olarak karşımıza çıktı.

2.07.1993 günü Sivas'ta 35 aydının ölümü ile sonuçlanan olaylara ilişkin dava, en az bu ölümler kadar, acıların fotoğrafı oldu.

Cumhuriyet devrimlerinden verilen ödünler sonucu, ülkemizin içine düşürüldüğü durum, yargılamanın her aşamasına damgasını vurdu.

Bu anıları, belgeleriyle geleceğe taşıma görevini ihmal etmek, Türkiye'yi "Sivas" kılmak isteyenlere cesaret verecekti.

Oysa biz, bu cesareti, aydınlanmadan, laik, demokratik cumhuriyetten yana olanlara vermeliydik. İnsan Hakları Komisyonumuz, Sivas Davası Kitabı hazırlığına oybirliği ile karar verdi. Baromuz Yönetim Kurulu'nun değerli onayları ile çalışmalara başladık.

Dava sürerken, henüz avukat dahi olmayan Komisyon Üyelerimiz, büyük bir heyecanla, arı gibi çalıştılar. Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Kültür ve Eğitim Vakfı Başkanı Murtaza Demir, Fotoğraf Sanatçısı Mehmet Özer ve Cumhuriyet Gazetesi, arşivlerini bizimle sevinçle paylaştılar. Onlara teşekkür ediyoruz. Baro Başkanımız Av. Sadık Erdoğan, ekibimize duyduğu güven ve verdiği destekle bu kitabın yaratılmasına güç verdi.

Sivas Katliamı Davası'nda, müdahil avukatlar komisyonuna başkanlık eden Sayın Av. Önder Sav'ın olağanüstü birleştirici ve örnek tavrını saygıyla anarak kendisine ve tüm komisyon üyelerine teşekkür ediyoruz.

Kitabımız, cesaretimiz ve kararlılığımızdır.

Av. Şenal SARIHAN
İnsan Hakları Komisyonu
Başkanı

Sivas Katliamı

(2.07.1993)

Belgelerle Olay

Sivas Valiliği
Olay Durum Raporu

1- Olay Tarihi : 02/07/1993
2- Olayın Başlama Saati : Cuma namazı çıkışı 13.30 suları
3- Olay Çıkış Nedeni : 01.07/1993 günü başlayan Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri

4- Olayın Gelişimi
02/07/1993

- 13.30: Çeşitli camilerden cuma namazından çıkan sayıları yaklaşık 500 dolayındaki bir grup Hükümet Binası önünde toplanmış, Aziz Nesin, Vali ve Hükümet aleyhinde, şeriat lehinde gösteriler yapmaya başlamışlardır. "Şeytan Aziz" "Vali-Hükümet İstifa" "İslamiyeti Ezdirmeyeceğiz!" ve benzeri sloganları haykıran grup, mevcut Emniyet gücüyle (Polis-Jandarma) Hükümet binası önünden uzaklaştırılmıştır.

- 14.00: Hükümet binası önünden uzaklaştırılan grup, Kültür Merkezi önünde toplanmış ve kendilerini uzaklaştırmak isteyen güvenlik güçlerine karşı oturarak protestolarını sürdürmüşlerdir.

- 14 15: Vali tarafından Tugay Komutanı telefonla aranarak, gelişme eğilimi gösteren olaylara karşı Tugay'dan yardım istenmiştir.

- 14.30: İçişleri Bakanı'na Vali tarafından telefonla ve faksla gelişmeler

bildirilmiştir. Sayın Başbakan'a da aynı yönde faksla bilgi sunulmuştur.

- 14.40: İçişleri Bakanlığı Müsteşarı ile görüşülerek Tokat ve Kayseri Valiliği'nden kuvvet istenilmesi kararlaştırılmış ve ilgili Valilere durum iletilmiştir.

- 14.45: Hafik, Yıldızeli, Kangal, Şarkışla ve Zara Kaymakamlıklarından polis ve jandarma takviyesi istenilmiş, Tugay Komutanlığı'nın Askeri Birlik sevk etmesi konusunda girişimler sürdürülmüştür.

- 14.50: Kültür Merkezi'nden yeniden Hükümet meydanı önüne gelen grup "Ya Allah, İntikam, Allahü Ekber!", "Sivas Aziz'e Mezar Olacak!", "Vali Dışarı- Vali İstifa!", "Şerefsiz Vali!", "Bismillahi Allahü Ekber" sloganlarıyla kanunsuz eylemlerini sürdürmüşlerdir.

- 15.00: Atatürk caddesinde Etibank bitişiğinde bulunan bir cafe'nin taşlanmaya başlandığı Emniyet telsiz anonsundan duyulmuştur.

- 15.15: Göstericiler Hükümet Meydanı'ndan yeniden Kültür Merkezi'ne yönelmişlerdir.

- 15.25: Valilik makamına gelen Belediye Başkanı'nın topluluğu teskin etmek için konuşma yapmasına karar verilmiştir.

- 15.30: Kültür Merkezi taşlanmaya başlanmıştır. Polise zor kullanma emri verilip, Tugay Komutanı'ndan destek istenilmiştir.

-15.55: Kültür Merkezi'ndeki zor kullanma ve topluluğun taşla saldırması sırasında 2 polis memuru ve 2 sivil kişi yaralı olarak Numune Hastanesi'ne kaldırılmıştır.

- 16.00: Bu saat itibariyle Emniyet Müdürlüğü'nden 150, Jandarma Alayından 65, Tokat'tan 25, Kayseri'den 31, Hafik ilçesinden 16, Yıldızeli ilçesinden 27, Kangal'dan 21, Şarkışla'dan 10, Zara'dan 7, Tugay'dan 100 kişi olmak üzere toplam 442 kişilik Polis-Jandarma-Asker gücü olduğu belirlenmiştir.

- 16.30: Sayıları yaklaşık **5000**'i bulan göstericilerin Aziz Nesin'in bulunduğunu öğrendikleri Madımak Oteli'ni sarmaya ve taşlamaya başladıkları öğrenilmiştir.

- 17.00: Belediye Başkanı'nın topluluğu yatıştırma konuşmaları da sonuç vermemiştir.

- 18.00: Topluluğun dağılması ve Madımak Oteli'nde bulunan Aziz Nesin ile diğer misafirlerin tehlikeden kurtulmaları için göstericilerin tepki gösterdiği Kültür Merkezi önündeki heykelin kaldırılmasına karar verilmiştir.

- 19.00: Heykel Kültür Merkezi önünden kaldırılmış, galeyan içindeki topluluk heykeli iplerle çekerek ana caddede bir süre sürüklemiştir.

- 19.10: Genelkurmay Başkanı Vali'yi telefonla arayan Tugay komutanlığı'nın bütün gücüyle olayları önlemek için yardımcı olmasını istemiştir.

- 19.45: Topluluk, Madımak Oteli'ne girmek için baskı yapmaya başlamıştır. Bu arada önündeki araçlar ve peşinden de otel kundaklama sonucu yanmaya başlamıştır. Galeyan içindeki topluluk itfaiye araçlarının geçişini yerlere yatarak engellemiştir.

- 20.20: Hemen yakındaki Madımak Oteli'nin önünden Hükümet Konağı önüne gelen topluluk "Ya Allah, İntikam, Allahü Ekber!", "İslama Uzanan Eller Kırılsın!", "Vali İstifa-Şerefsiz Vali!, Dinsiz Vali istemiyoruz!, Yaşasın Şeriat" sloganlarıyla Hükümet Konağı'nı taşlamaya başlamışlardır.

- 20.30: Aziz Nesin Madımak Oteli'nden kurtarılarak güvenlik altında Üniversite Hastanesine götürülmüştür.

- 20.50: Hükümet Konağı yeniden taşlanmıştır.

- 20.55: Asker, Jandarma ve Polis havaya ateş ederek topluluğu dağıtmaya başlamıştır.

- 22.00: Sayın İçişleri Bakanı Valiliğe gelip olaylar hakkında bilgi almaya başlamıştır.

- 23.00: Valilikçe il merkezinde, ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Bu saate kadar şehrin çeşitli yerlerinde küçük gruplar halinde dağılmış olan topluluk tamamen parçalanmış ve güvenlik güçlerince şehrin içinde tam hakimiyet sağlanmıştır.

03/07/1993

- 01.00: Toplam ölü sayısı 35 (Kimlikleri belirlenenlerin listesi eklidir)

- Toplam yaralı sayısı 60 (4'ü ağır yaralı-Kimlikleri Belirlenen Yaralıların listesi ektedir)

- Madımak Otelinden sağ kurtulup Emniyet Müdürlüğünde bulunan kişi sayısı 36 (Liste eklidir)

Arzederim
03/07/1993

Ahmet KARABİLGİN
Sivas Valisi

Sivas Emniyet Müdürlüğü
Olay Tutanağı
03.07.1993

İlimizde kutlanmakta olan geleneksel 4. Pir Sultan Abdal Kültür etkinlikleri dolayısı ile, Emniyet Müdürlüğümüzce gerekli Emniyet tertip ve tedbirleri alınmış, günün Cuma olması Gazeteci Yazar Aziz Nesin'in de ilimizde bulunması nedeniyle alınan tedbirler devam etmekte iken, 2 Temmuz 1993 Cuma günü saat 13.00 sıralarında Paşa Camii önünde görevli bulunan 38 60 kod nolu görevli ekibimizin telsizle Paşa Camii ve Meydan Camii'nden Cuma Namazından çıkan **Beşyüz-Bin** kişi civarındaki grubun dört yoldan vila-

yet binasına doğru Atatürk Caddesi'nde ilerlediklerinin bildirilmesi üzerine Emniyet Müdürü Doğukan Öner telsizle konuşarak daha önceden belirtilen noktalarda duyarlı olunmasını ve Atatürk Caddesi'nin Meydan ile birleştiği noktada zincir oluşturarak barikat kurulmasını istemiştir.

Bu arada ilerleyen topluluğa usulüne uygun olarak yürüyüşün yasal olmadığı, bu yüzden dağılmaları gerektiği, aksi takdirde zorla dağıtılacakları ikazı yapılmıştır. Vilayet alanına doğru ilerleyen grup, sağdan, soldan katılmalarla barikatın kurulduğu noktaya gelindiğinde daha kalabalıklaşmış, polisin müdahale ve ikazlarına rağmen barikatı yararak Vilayet alanına toplanmışlar, ilk yürüyüşe geçilme noktasından Vilayet alanına gelinceye kadar topluluk tarafından **"Zafer İslamın", "Allahüekber", "Vali istifa", "Şeytan Aziz"** gibi sloganlar atılmış, Vilayet önünde bu sloganlar devam etmiş, bu arada saat: 13.40'da topluluk ikibin civarına ulaşmıştır.

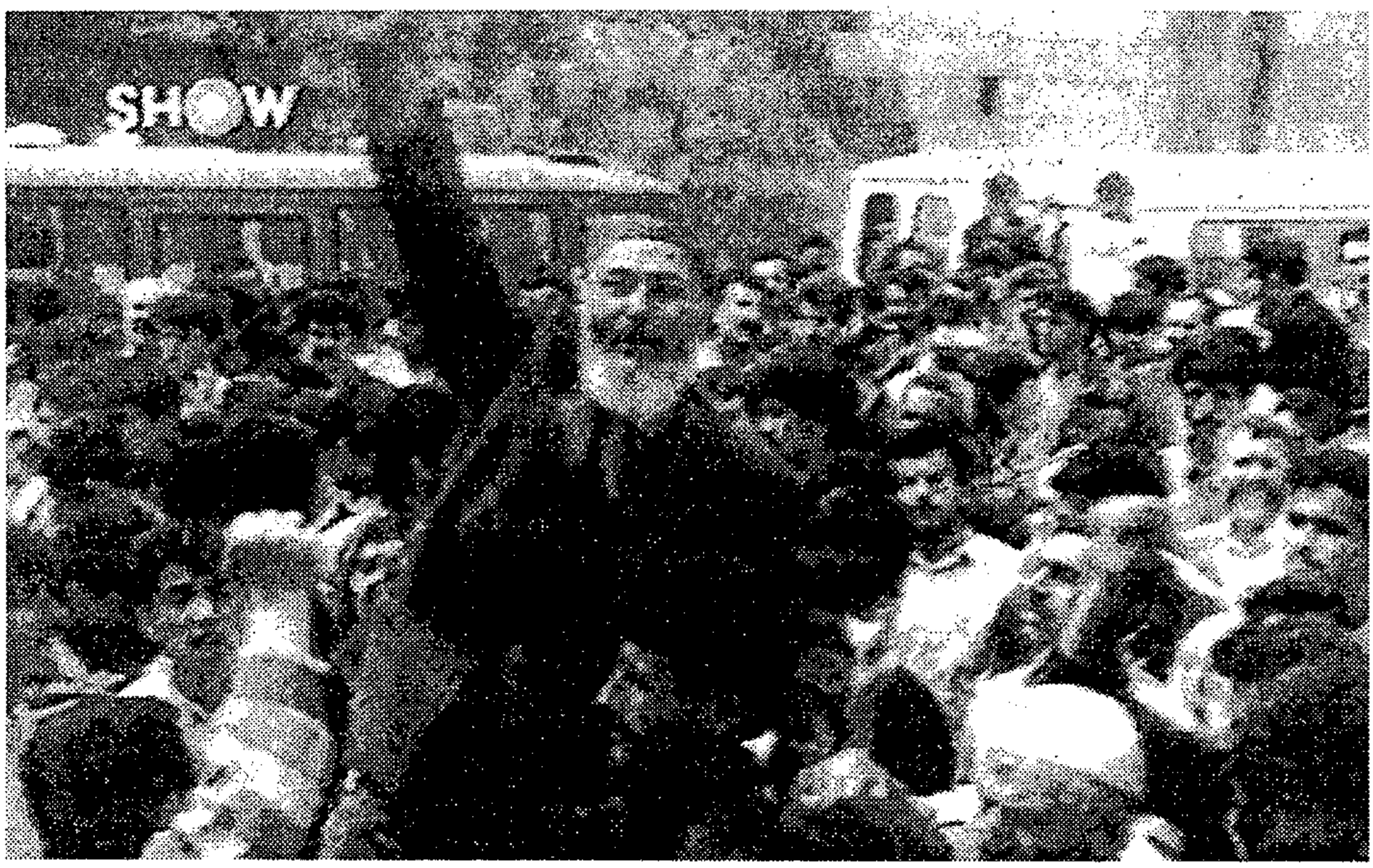
Daha sonra topluluk, İstasyon Caddesi'ne yönelmiş ve İstasyon Caddesi başındaki Polis barikatlarını görünce öndeki grup yön değiştirmiş, parkın altındaki Osman Paşa Caddesi'ne yönelmiş, Buriciye Medresesi'nin arka tarafına gelince orada yapılan polis barikatını görünce bir duraklama olmuş ve topluluk çeşitli sloganlar atmıştır. Topluluk, buradan İstasyon Caddesi'ni ta-

kiben Kültür Merkezi'nin içinde bulunan Pir Sultan Abdal Şenliği dolayısı ile toplanan altıyüz civarında karşıt gruptan şahısların Kültür Merkezi'nin dışına çıkması ile karşılıklı sloganlar atılmış, saat: 14.20'de polisin müdahalesi sonucunda gruplar karşı karşıya getirilmemiştir.

Aynı grup, İstasyon Caddesi'ni takip ederek tekrar Vilayet önüne gelerek toplanmışlar, topluluk sağdan, soldan katılmalarla **dörtbin-beşbin** kişiye ulaşmıştır. Topluluk yine burada **"Şerefsiz Vali İstifa", "Allahü Ekber", "Şeytan Aziz", "Hükümet İstifa", "Zafer İslamın", "Müslüman Türkiye"** gibi sloganlar attıktan sonra saat: 14.50'de tekrar İstasyon caddesine yönelmiş ve burada da Kültür Merkezi'ne gelmişlerdir, Kültür Merkezi önünde bir gün önce gece dikilen Ozanlar Anıtı'nı saat: 15.15'de kısmen tahrip ettikten sonra Kültür Merkezi'nin içerisine girmek istemişler ve bu sırada camları taşlamışlardır, içerde bulunan karşıt grup da dışarıya çıkarak taşlı ve sopalı olarak karşılık vermek istemişler, durumun ciddileşmesi üzerine saat: 15.55 sıralarında polis zor kullanmak suretiyle müdahale etmiş ve bu iki grubun karşı karşıya gelmesi önlenmiş, bu sırada 2 polis, 2 vatandaş yaralanmıştır. Kültür Merkezi yanındaki camii önünde toplanan topluluğa, isteğimiz üzerine Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU saat: 16.05 sıralarında bir konuşma yapmış bu konuşma etkisi ile topluluk dağılma eyilimine yönelmiştir.

Çeşitli yönlere dağıtılan grubun büyük bir kısmı SSK hastanesi önünden

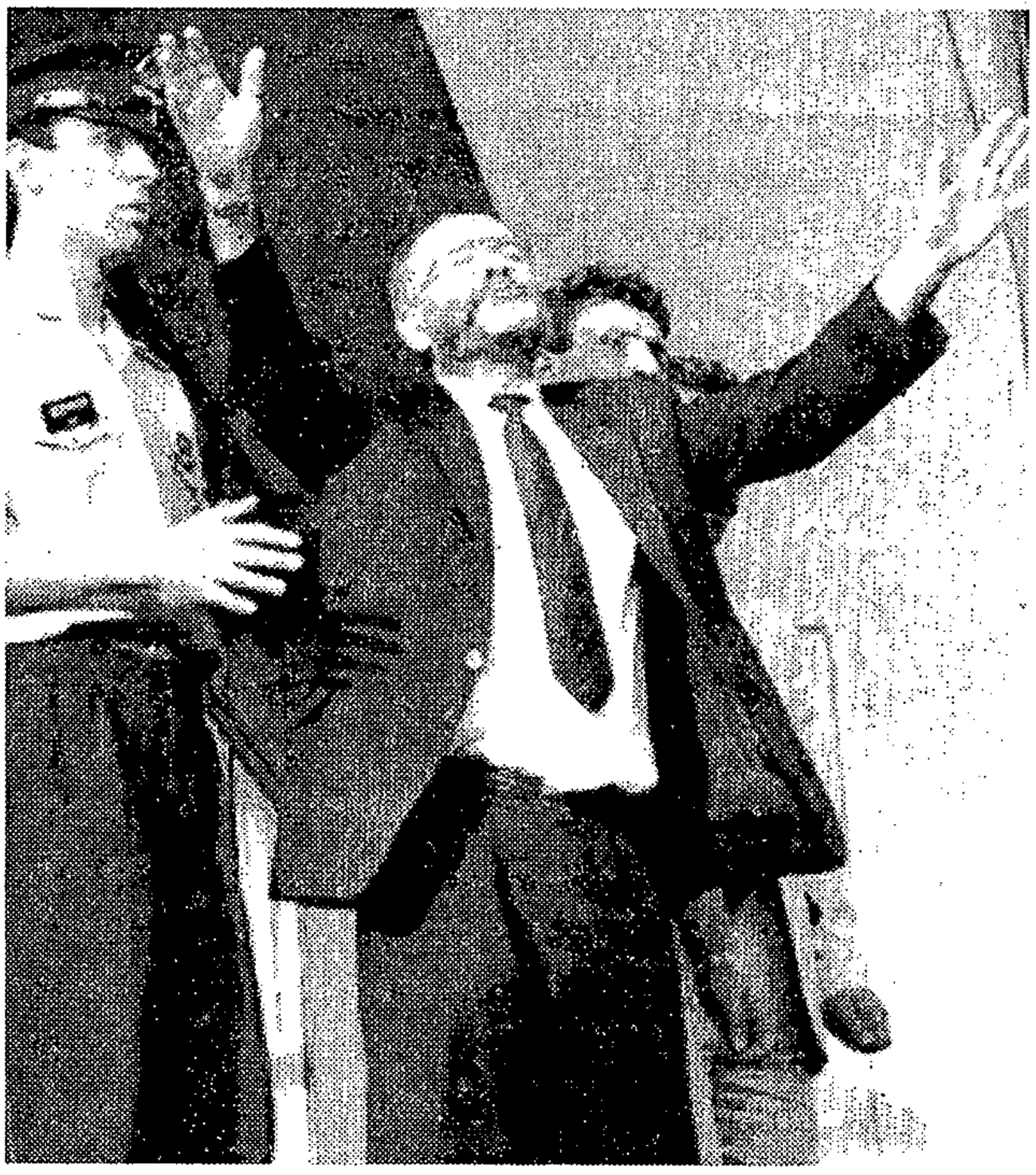
Vilayete doğru yürümeye başlamıştır. Bu sırada Madımak Oteli'nin önünde toplanan başka bir grup slogan atmaya başlayınca, bu dağılmaya başlayan grup, tekrar saat: 18.00'de otel önünde toplanmaya başlamıştır. Çevreden de katılanların sayesinde çok kısa bir süre içerisinde topluluk mevcudu **ON-BİN**'e ve daha sonralarında **ONBEŞBİN civarına** yaklaşmıştır.

Madımak Oteli'ne muhtelif istikametlerden beş yol gelmektedir. Bu yüzden her yola polis barikatı yapılmış, otelin önüne gelen gruplar çeşitli sloganlar atarak taşkınlık yapmaya başlamış ve Belediyenin kaldırım yapmak için civarlara yığmış olduğu parke taşlarını biri birine vururak kırmak suretiyle elde edilen taşlarla oteli taşlamaya başlamışlardır. Bu sırada topluluk copla dağıtılmak istemiş, fakat kuvvetin yetersiz ve bölünmüş olması nedeniyle başarılı olunamamıştır. Topluluğa etkili olur düşüncesiyle **Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU ve Büyük Birlik Partisi ilçe Başkanı davet edilmiş, topluluğa karşı konuşma yapmışlarsa da bu konuşmalar etkili olmamıştır.**

Saat: 19.00'da yine topluluğu yatıştırmak maksadıyla, topluluğun talepleri doğrultusunda Pir Sultan Abdal Şenliği Programı'nın iptal edildiği söylenilmiş, topluluk yine dağıtılamamıştır. Bu defa topluluk Ozanlar Anıtı'nın

yerinden kaldırılmasını talep etmiş, **bu talepleri Valilikçe uygun görülerek heykel yerinden kaldırılmış, Belediyeye ait bir araçla belediye garajına götürülmek** üzere Vilayet önündeki parkın ön tarafına getirilmiş, maksat topluluğun heykeli görerek dikkatlerini o noktaya çevrilmesi ve heykele doğru gitmesini sağlamak bu suretle otel önünden belirli bir grubun uzaklaşma imkanını yaratmak olmuştur. Fakat heykelin araba üzerine parkın ön tarafından gören kalabalık, bizim arzu etmiş olduğumuz bir şekilde heykele doğru dağılmamış, arka taraflardan onbeş-yirmi kişilik bir grup heykele doğru koşarak arabanın üzerindeki heykeli sürüyerek toplumun içinden geçirmek suretiyle arkadan da ittirerek otelin önünde bulunan üç adet arabaya yöneltmişler ve arabalar da ağır hasar meydana getirmişlerdir.

Bu heykelin ön tarafa getirilmesi sonucu topluluğun otele doğru ilerlemesinde mani olan polis zincirini kırılması neticesi son derecede zor durumlarda kalınmış ve copla zor kullanılmışsa da, topluluk daha geriye itilememiştir. **Slogan atarak azgınlaşan topluluk heykele saldırarak sağını, solunu kırmaya başlamışlar, hatta bu sırada başlarını heykele vurmak suretiyle de kendilerini de yaralamışlardır.**

Saat: 19.30 sıralarında gittikçe şuursuzlaşan topluluk otel kapısına beş metre kalıncaya kadar yaklaşmışlar ve içlerinden bireysel dahi olsa otelin içine girerek, içerde bulunan eşyaları tahrip etmeye ve dışarıya atmaya başlamışlar, saat: 19.45 sıralarında Aziz Nesin'in 3830 kod nolu yakın koruma ekibi yukarda otelin içinde bulunduğundan, her ihtimale karşı otele girilebileceği düşünülmüş, Bölge Trafik Denetle-

me Şube Müdürü'ne Emniyet Müdürü tarafından talimat verilerek bir miktar Çevik Kuvvet Polisi ile asansör ile iki katın merdivenlerini tutmakla yukarıya çıkışların önlenmesi istenmiştir. Polis çemberini yararak otelde tahribat yapan kişiler ayrıca otelin giriş katına yerleştirilen polisler tarafından tekrar dışarı atılmışlar, bu sırada arabalardan bir tanesi ters çevrilmiş, yukarda bulunan benzin deposu taşla delinmek suretiyle benzinin sızıntı halinde akması sağlanmıştır. Yine topluluk arasında bazı kişiler bidonlarla benzin getirip dökmek istemişlerse de bunlara mani olunmuş, bu defa kauçuk veya bez parçalarına sindirilen paçavralar uzaktan otelin önüne doğru atılmaya başlanmış, yine bu sıralarda otelin önündeki binanın çatı katından otelin camlarına taşlar atılmak suretiyle tahribat yapılmış, bu sırada çatıdan atılan galvaniz saç parçası Emniyet Müdür Yardımcısı Rahim ÇALIŞKAN'ın başına isabet etmesi neticesinde hastahaneye kaldırılmıştır. Ayrıca Emniyet Şube Müdürü Mustafa Uzun göğsünde sıkışma meydana geldiğinden yaralanmış, gerekli tedavisinin yapılabilmesi için hastanaye kaldırılmış, bu olayların çeşitli safahatında 14 polis memuru mahtelif yerlerinden yaralanmak suretiyle hastahanelere kaldırılmış, bir kısmı yatarak bir kısmı ise ayakta tedavi görmüşlerdir.

Polis çemberini geçen muhtelif kişiler tarafından benzin sızan oto ve

otonun hemen yanı başında otelden atılan koltuklar yakılmaya başlanmış ve ilk yangın ateşi buralardan çıkmıştır, bilahare üst kata tırmanan kişi otelin perdesini yakmış, yangın olmadan önce, daha doğrusu toplumda oteli yakma isteği belirdiği zaman telsizle Haber Merkezi vasıtasıyla saat: 19.20 sıralarında itfaiye istenmiş, bundan önce toplumun üzerine su sıkarak uzaklaştırılması düşünülmüş, yine Haber Merkezi vasıtasıyla itfaiye istenmiştir.

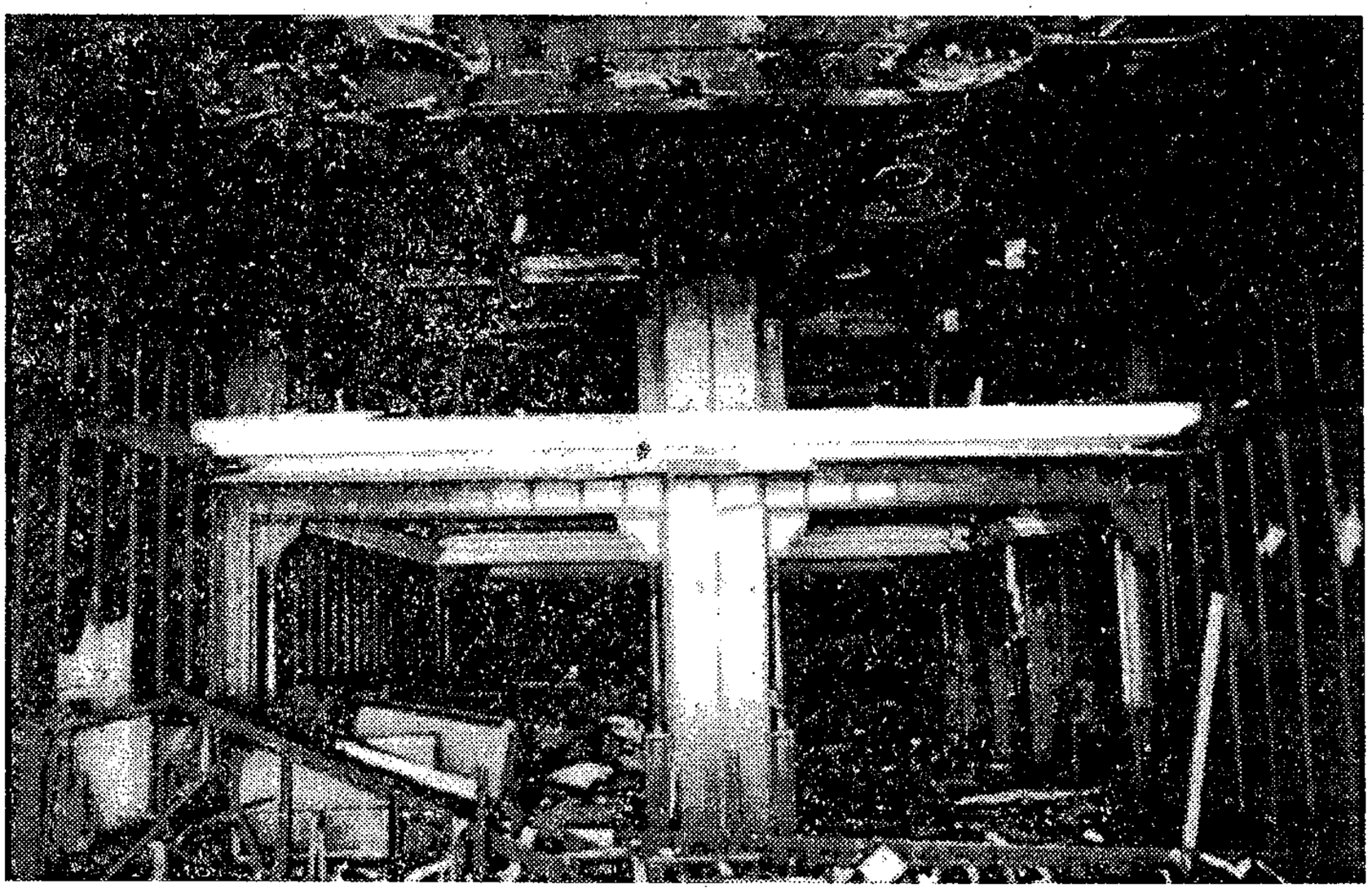
Toplumun üzerine su sıkmak için istenilen itfaiye, meydandan Atatürk Caddesi'ne giriş yapmış, fakat Halikarnas Kafe'nin önüne kadar geldikten sonra topluluk tarafından daha fazla ileriye gitmesi engellenmiş, bilahare yangın başladığı zaman saat: **19.50'de istenilen itrafiye ise dört yoldan Atatürk Caddesi'ne giriş yapmış fakat topluluk tarafından engellenmiş,** yangının biran artması dolayısıyla topluluğa arabanın benzin deposunun patlayacağı söylenilmiş ve topluluk Atatürk caddesinin üzerine kadar geri çektirilmiştir.

Yangın alevlerinin birinci katı geçmesi üzerine de otelin içerisinde polis ve vatandaşların kaldığı söylenilerek bu arada mevcut kuvvetlerle de zor kullanılmış, bu arada havaya ateşte edilerek topluluğun açılması sağlanmıştır. Saat: **20.05'de itfaiyenin yangını söndürmeye başlamasıyla** birlikte grup-

lar tekrar toplanma eğilimi göstermiş, havaya tekrar ateş edilmek ve zor kullanmak suretiyle topluluk beş yerde birden dağıtılmıştır.

İstasyon caddesine doğru dağıtılan grup Valilik önünde toplanarak bir müddet **Valiliği taşa tutuktan sonra saat:** 20.20'de muhtelif yerlere doğru uzaklaştıkları, ancak üç-beş dakika sonra tekrar toplanarak olay yerine gelmek istedikleri, bunun üzerine gerek İstasyon Caddesi ve gerekse jandarma Komutanlığı'nın ön tarafında silah kullanılmak suretiyle bu gruplar saat: 20.25 sıralarında dağıtılmışlar, bu arada yanan otelin bir müddet sonra yanan kısımları söndürülerek içeriye girilmiş ve dördüncü katın penceresine merdiven konularak kurtarma işlemine **başlanılmış, içerden 93 şahıs çıkartılmış, sonradan bunlardan 35 kişinin ölü olduğu öğrenilmiş, otelin dördüncü katından saat: 20.30 sıralarında Aziz NESİN ve arkadaşı kurtarılmış, bu kurtarılma esnasında Aziz NESİN merdivenden inmekte iken bir itfaiye eri tarafından süratlice ve haşince çekilmek suretiyle bir hareket-te bulunmuş, yere düşmekte iken polisler tarafından tutulmuştur. Bu sırada isminin sonradan Cafer ERÇAKMAK olduğu öğrenilen belediye meclis üyesinin Aziz NESİN'e hücum ederek vurmaya çalıştığı ve telsizli bir belediye mensubunun da telsizi ile yüzüne vurduğu görülmüş,** bu hareketlerin tekrarının polisler tarafından engellenerek Aziz NESİN, Polis minübüsüne konulduktan sonra halkın arasından çıkarılarak Cumhuriyet

Üniversitesi hastahanesine götürülmüştür.

Bu olaylar sırasında saat: **14.20'den itibaren devamlı takviye kuvvet istenilmiş ve bilhassa saat: 19.00 civarında ısrarla askeri güçlerin biran önce olay yerine gelmeleri talep edilmiş, fakat Tokat Emniyet Müdürlüğü Çevik Kuvvet olmayan 20 Polis ile Kayseri Emniyet Müdürlüğü'nden 31 polisin haricinde ve Jandarma Alay Komutanlığı'nın (20) kadar kuvvetin dışında hiç bir takviye alınamamıştır.** Tugay Komutanlığı'na bağlı kuvvet saat: 19.50 civarında Atatük Caddesi'ndeki PTT'nin önüne kadar gelmiş ve oradan daha fazla ilerliyemeyerek yangına gelen itafiyenin otel önüne giriş yapmasına kadar burada kalmıştır.

Bu hususlarla ilgili telsiz konuşmaları, video bantları ve diğer belgeler tahkikata esas olmak üzere derlenmiş, olayın büyük ve son derece üzücü olması nedeniyle ve gece cereyan etmesi dolayısı ile ihtar atışlarının kimler tarafından yapıldığı öğrenilememiş ve boş kovanlar toplanamamıştır. Ayrıca Kongre müzesinin önünde bulunan Atatürk büstünün kimler tarafından yerinden sökülerek düşürüldüğü tesbit edilememiştir.

Bu olay tutanağı aşağıda imzaları bulunan görevliler tarafında tanzim edilmiş olup, okunduktan sonra doğruluğu imza ile tastik edilmiştir.

Doğukan ÖNER	Rahim ÇALIŞKAN	Erol ÇÖL	Ali ÇİLER
Emniyet Müdürü	Emniyet Md. Yrd.	Güvenlik Şb. Md.	Ter. M. Şb. Md.
Mehmet YILDIZ	Mehmet ÖZBEK	Mustafa UZUN	Yılmaz DEMİRAL
Asayiş Şb. Md.	Çevik K. Şb. Md. V.	Ruh. T. Şb. Md.	Personel Şb. Md.
İzzet KARADAĞ	O. Veli KARADAYI	Emrullah AKÇAOĞLU	Nahit DURSUN
Bölge Tr. Şb. Md.	Kaç. ist. Şb. Md.	Pas. Şb. Md	Emniyet Amiri
Memiş YÜKSEL	Sami ECE	Salih AKKURT	Ekrem NALCI
Şube Müdürü	Emniyet Amiri	Emniyet Amiri	Şube Müdürü

Ömer Faruk ÜNAL	Ali ZEYBEKOĞLU	Ali APAYDIN
Başkomser	Başkomser	Başkomser

T.C.
SİVAS
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

HAZIRLIK NO: 1993/2212
03.07.1993

OLAY YERİ KEŞİF TUTANAĞI

2.7.1993 günü Sivas İl Merkezi'nde meydana gelen toplu olaylarda Sivas Madımak Oteli'nde büyük hasar meydana geldiğinin ve bu yangın sonucu 35 sayıda şahsın ölmüş olduğunun Savcılığımıza ihbarı üzerine olay yerinde gerekli tesbit işlemleri yapmak üzere olay yerine ben C. Savcısı Osman Emeksiz, Z. Kâtibi İdris Coşkun, Hizmetli Mehmet Sarıgül olduğu halde bilirkişi olarak seçilen Kemal Dönmez, Samet Hakkari, Cahit Gencer, Remzi Şahin ile birlikte Emniyet'e ait oto ile 3.7.1993 günü saat 10.00'da otele gelindi.

Olay yerinin Sivas İl Merkezi'nde Hükümet Meydanı'na 150 m. kadar uzaklıkta Afyon Sokak üzerinde bulunan Madımak Oteli olduğu anlaşıldı. Gerekli tespit işlemine başlandı.

Olay yerinin otel sahibi Murtaza Öğütcü'nün oğlu olduğunu belirten Yaşar Öğütcü'ye ait olduğu anlaşıldı. Gerekli ifadesi alınmak üzere huzura alındı.

İFADE SAHİBİ: Yaşar Öğütcü, Murtaza oğlu, 1955 D.lu olduğunu, Sivas Madımak Oteli sahibinin oğlu olduğunu söyledi, soruldu:

Dün, yani 2.7.1993 günü saat 14.00 sıraları ile ben otelde idim. Aşağı

yukarı 300-400 kişilik bir grup bağırıp çağırarak otelin önüne geldiler. Anında olay yerinde polisler belirdi ancak grup çok kalabalıktı. Grubun bu şekilde bağırıp çağırmaları saat 20.30'a kadar sürdü. Zaman geçtikçe bu kalabalık 3-4 binlik kişilik bir grup oluşturdu. Bu grup **"Aziz Nesin'i İsteriz, Burası Aziz Nesin'e Mezar Olacak, Yak Yak, Allahuekber"** nidaları ile bağırıp çağırıyorlardı. Gruptan 25-30 kişilik bir kalabalık önce taş atarak lobinin bulunduğu kattaki tüm camları kırdılar. Arkasından içeriye girerek içeride bulunan tüm eşyaları kırıp döktüler. Yine o kadar kalabalık başka bir grup lobinin üstünde bulunan kahvaltı salonuna ayrıca 20-25 kişilik bir grup da restorana girdi. Polis bu gruplara müdahale edip dışarıya çıkardı, ancak gruplar halinde diğer şahıslar içeriye giriyorlardı. Dışarıda kalan 20-25 kişilik bir grup da otelin hemen önünde bulunan arabaları devirdiler, arabaların benzin depo kapaklarını açarak yan yatırıp depodaki benzinleri asfalt beton üzerine döktüler. Otele girip çıkan gruplardan bazıları da otel içinde buldukları kablo, çamaşır gibi bezleri alıp dışarıya çıktılar. Bu bezleri arabalardan dökülen ve yere yayılan benzinle ıslatıp içeriye girerek 3 ayrı yığınak haline getirdikleri ve kırıp döktükleri eşyaların üzerine atıp ateşe verdiler. Ayrıca dışarıda kalan bir kaç bin kişilik grup da otelin tüm camlarına büyük taşlar atarak kırdılar. Tüm camları yere indirdiler. İçeriye yakmak için giren kişiler yüzlerce kişi idi. Bu şahısları şu anda görsem tanımam mümkün değildir. Gördüğünüz gibi otelin ön odalarının tamamı tahrip edilmiştir. Ayrıca otel önünde bulunan ve yakılan arabalardan 06 HK 912 plakalı oto da bize aittir. Tamamen yakılıp hasar meydana getirilmiştir.

Otel iki yıldızlı turistik bir oteldir. Olay anında içlerinde Aziz Nesin'in de bulunduğu Ankara'dan gelen 52 kişi, ayrıca yine Ankara'dan gelen 20 kişilik folklor ekibi ile 2 personel, ayrıca birkaç otel müşterisi daha olmak üzere 80'e yakın müşteri vardı. Otel 317 m2. alana oturmuş,restoranı lobisi lambiri olan ve toplam lambiri miktarı 700 m2. ceviz kaplama olan bir oteldir. Hadise bu şekilde olmuştur. Olaya sebebiyet veren,sanıkların yakalanarak cezalandırılmalarını isterim. Ayrıca olay nedeniyle otelde 35 kişi hayatını kaybetmiştir, dedi.

Olay yerinde gerekli incelemeye başlandı:

Büyük hasarın Madımak Oteli'nde meydana getirilmiş olduğu, ancak bu otelin sağında bulunan Kasımoğulları'na ait işhanı olarak kullanılan binanın 7 katının da camlarının tamamen kırılmış olduğu, yine bu binanın

hemen bitişiğinde bulunan -yanlış oldu- alt katında bulunan Özlem Lokantası'nın da ışıklı tabelasının kırılmış olduğu anlaşıldı.

Yine Madımak Oteli'nin solunda bulunan Madımak Yazıhanesi ile çay ocağının camlarının kırılmış olduğu, dışarıdan kontrol edildiğinde Madımak Oteli dışındaki bu binaların sahiplerinin olay yerinde bulunmadıkları kapılarının kilitli bulunduğu, kırılan camlar dışında herhangi bir hasarın bulunmadığı anlaşıldı.

Otel önünde bulunan arabalar incelendiğinde 323 Mazda 1991 model plakası sökülmüş otonun tamamı ile yanmış bir daha kullanılamayacak hale getirilmiş şekilde yanmış olduğu görüldü.

Yine otel önünde bulunan 06 HK 912 plakalı 1973 model Ford marka arabanın da yine tamamiyle yakılarak hasar görmüş olduğu,

Otel önünde bulunan HGC 039 plakalı Fiat Uno SX otonun da yine devrilme sonucu tamamen hasara uğratılmış olduğu,

Her üç araca ait benzin depoları kontrol edildiğinde yanarak hasar gören 06 HK 912 plakalı oto ile plakası sökülüp atılmış Mazda 323 otonun benzin depolarının depo kapaklarının üzerinde olmadığı, depolarında da benzin bulunmadığı, ancak devrilerek hasar gören HGC 039 plakalı otonun depo kapağının üzerinde olduğu ve deposunda benzin bulunduğu tespit edildi.

Otel önünde hasarlı arabalardan başka bir adet itfaiyenin tedbir olarak beklemekte olduğu, itfaiye görevlilerinin araçları başında beklemekte oldukları görüldü.

Otel önünde ayrıca otel içerisinde kırılıp parçalanmış bir kısmı yakılmış masa, sandalye, mangal, avize ve lambiri parçaları olduğu tamamiyle kullanılmaz hale gelmiş oldukları tespit edildi. Otelin birinci katına birlikte girildi. Öncelikle birinci, yani zemin katta bulunan lobiye girildiğinde lobideki tüm eşyaların kırılıp yakılmış oldukları, kartonpiyerin tamamiyle çökmüş olduğu, lambirilerin tamamıyla yanıp kullanılmaz duruma gelmiş oldukları anlaşıldı. Ve yangının buradan çıkarılmış olduğu gözle görülür şekilde gözlendi.

Kafeterya kısmına geçildi.

Yine kafeteryanın da tüm camlarının kırılmış, çerçevelerinin indirilmiş olduğu, tüm lambirilerin yanmış olduğu, zeminde bulunan halıflekslerin ıslanma dolayısıyla kullanılmaz duruma gelmiş olduğu görüldü. İçeride bulunan ve müştekinin iddiasına göre 40 masa, 160 sandalye olduğu söylenen tüm eşyaların tamamen önce kırılıp, sonra yakılmış olduğu gözlendi. Alçı kartonpiyerlerin tamamiyle yanıp bu yanma sonucu çökmüş olduğu görüldü. Restorantta bulunduğu söylenen ses düzeni, org ve anfilerin ayrıca kristal avizelerin tamamı da tahrip edilidiği, yerlere atılıp bazılarının da otel önüne, dışarıya atıldıkları tespit edildi. Restoranın asma katına çıkıldı. Aynı hasarların orada da yapılmış olduğu ve tüm eşyaların tamamiyle yanmış olduğu görüldü.

Restorana ait olup tuvalet, mutfak olarak kullanılan bodrum katına inildiğinde, buranın herhangi bir hasara uğratılmadığı, herhangi bir kırık dökük eşya bulunmadığı, ayrıca bir yangın durumunun olmadığı, ancak itfaiyenin sıktığı suyun bodrum katına dolduğu, bu nedenle halıların ıslanmış, kirlenmiş oldukları tespit edildi.

Lobinin hemen üst katında bulunan kahvaltı salonuna çıkıldı. Salonda bulunan müşteki tarafından içeride bulunduğu iddia edilen 7 masa, 26 sandalye, 15-20 kadar küçük sandalyenin ve televizyonun tamamı ile yanmış ve kullanılamayacak hale gelmiş oldukları görüldü.

Kahvaltı salonunda da lobi ve restoranda olduğu gibi yine kırılıp parçalanan eşyaların küme haline getirilip ateşe verildikleri anlaşıldı. Dolayısıyla otelde meydana getirilen yangının lobi, restorant ve lobi üstündeki kahvaltı salonunda olmak üzere 3 ayrı noktadan başlatılmış olduğu, müşteki-

nin iddiası da nazara alınarak gözlendi.

2. katta yatak odalarının bulunduğu cephede bulunan tüm yatak odalarının camlarının kırık olduğu, odaların zemininde elma portakal büyüklüğünde, hatta çok daha büyük taşlar olduğu, bu taşların dışarıdan atılan ve camı kırıp içeriye düşen taşlar olduğu anlaşıldı. Ayrıca ön odalardaki perdelerin tamamen yanmış olduğu, odalardaki televizyonların yine yakılıp tamamen kullanılmaz hale gelmiş oldukları görüldü.

3. kata çıkıldığında yine ön odalardaki tüm camların kırılmış, perdelerin yanmış olduğu, odanın zeminlerinde iri taş parçalarının bulunduğu görüldü.

4. kata çıkıldığında yine ön taraftaki tüm camların kırık, perdelerin yanmış olduğu görüldü. Çatı katına çıkıldığında çatının tamamiyle yanmış, orada bulunan eşyaların tamamiyle hurda haline gelmiş olduğu, sac olan çatısının tamamiyle çökmüş olduğu görüldü.

Çatı katının tamamiyle ve kuvvetli şekilde tutuşmuş olması nedeniyle çatı katının hemen altındaki 4. katta hasarın daha fazla olduğu gözlendi.

Müşteki Yaşar Öğütcü huzura alındığında toplam zararının 5-6 milyar civarında olabileceğini, ancak kesin olarak birşey söyleyemeyeceğini, otelin sigortalı olduğunu söyledi.

Tespit ve mütalaa işlemleri için bilirkişiler huzura alındı:

BİLİRKİŞİ: KEMAL DÖNMEZ, Cavit oğlu, 1952 D.lu, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nde Makine Mühendisi olarak görev yaptığını söyledi.

BİLİRKİŞİ: SAMET HAKKARİ, Ali oğlu, 1945 D.lu, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nde İnşaat Mühendisi olduğunu söyledi.

BİLİRKİŞİ: CAHİT GENCER, Celal oğlu, 1963 D.lu, T.E.K.'de Elektrik Mühendisi olduğunu söyledi.

BİLİRKİŞİ: REMZİ ŞAHİN, Burhan oğlu, 1946 D.lu olduğunu, Sivas İtfaiye Müdürü olduğunu söyledi.

Her dört bilirkişi de huzura alındı. Kendilerine teknik bilirkişi olarak seçildikleri hatırlatıldı, usulen yeminleri yaptırıldı, soruldu:

Teknik bilirkişi **Kemal Dönmez**: Makina Mühendisi olmam nedeniyle bu işlerden anlarım. Otel önünde bulunan tamamiyle yanmış 323 Sedan Mazda ile 06 HK 912 plakalı otolar tamamiyle yanmış, kullanılmaz hale gelmiştir. Bu iki otonun benzin depo kapakları bulunmamaktadır. Benzini ise olay anında dökülüp boşaltıldığı anlaşılmaktadır. HGC 039 plakalı oto ise tamamiyle hurda haline gelmiştir. Kullanılabilmesi için çok büyük

masraf gerektiği, her üç arabada da tahminime göre 350 milyon civarında zarar vardır. Belirttiğim gibi iki araba yakılarak ateşe verilmek suretiyle, 1 araba da devrilmek suretiyle hasara uğratılmıştır, dedi.

Bilirkişi Samet Hakkari: Benim yaptığım tespitlerime göre yangın otelin alt bölümünde eşyaların kırılıp tutuşturulmak suretiyle ateşe verilerek yakılması sonucu çıkartılmıştır. Otelde çok büyük hasar vardır. Tahminime göre yangın ve tahribat sonucu 5 milyar TL. civarında masraf -yanlış oldu- zarar vardır, dedi.

Bilirkişi Cahit Gencer: Benim yaptığım tespitlere göre de yangının elektrik tesisatı ile ilgisi yoktur. Yani, yangın elektrik kontağından çıkmış olamaz. Zaten, ben elektrik kurumunda görevli olduğum için biliyorum. Yangın çıktığında bir arıza nedeniyle elektrikler kesilmişti. Yangının otelin alt katından başlatıldığı, içerdeki kırılan eşyaların sığınak haline getirilip ateşe verilmesi sonucu çıkartıldığı açıkça görülmüştür. Otelde bulunan asansör, televizyonlar, santral gibi raporumda da teferruatlı belirteceğim eşyalar tamamiyle tahrip edilip kullanılmaz hale getirilmiştir. Benim tespitlerime göre elektrik tesisatı ve elektrikli cihazlar yönünden 500 milyon kadar bir zarar vardır, dedi.

Bilirkişi Remzi Şahin: Yaptığımız tespitlere göre yangın, otelin alt ka-

tında bulunan lobi, restorant ve kahvaltı salonu olmak üzere üç ayrı noktada kırılıp dökülen eşyaları yığınak haline getirip dışarıda bulunan otoların depolarından dökülen benzinin bezlere bulaştırılıp tutuşturulması sonucu çıkarılmıştır. Yangın sonucu 35 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Yangının alt kattaki üç noktadan çıkarıldığı kesindir. Yangından önce zaten biz tedbir olarak otel önünde görevli idik. Şahıslar yangını alt katta başlattılar, kanaatimce alt katta çıkan yangın dumanı, yani karbondioksit, üst katlara çıkmış ve otelde bulunan 35 şahsın ölümüne neden olmuştur. Olaya anında tarafımızca müdahale edilmiş, otel müşterilerinin çoğu sağ olarak çıkartılmış, ancak 35 kişi hayatını kaybetmiştir, dedi.

Her dört teknik bilirkişi, beyanlarımız ve kanaatimiz bundan ibarettir, tahsilatlı raporumuzu ayrıca Savcılığa ibraz edeceğiz, dediler.

Her ne kadar otelde meydana gelen yangın sonucu 35 şahsın ölmüş olduğu bilinmekte ise de, otelde ölen tüm şahısların daha önce C.Ü. Tıp Fakültesi, S.S. Kurumu Hastanesi ve Sivas Numune Hastanesi morglarına kaldırılmış oldukları, bu nedenle bina içinde herhangi bir ceset olmadığı anlaşıldı.

Olay yerinde şimdilik başkaca yapılacak işlem kalmadığından tespit işlemlerine son verildi, birlikte imza altına alındı.

C. Savcısı Osman Emeksiz (İmza)	Z. Kâtibi İdris Coşkun (İmza)	Hizmetli Mehmet Sarıgül (İmza)
Bilirkişi Kemal Dönmez (İmza)	Bilirkişi Samet Hakkari (İmza)	Bilirkişi Cahit Gencer (İmza)
Bilirkişi Remzi Şahin (İmza)	İfade Sahibi Yaşar Öğütcü (İmza)	Huzurun Komser Yardımcısı Hayati Özler (İmza)

T.C.
SİVAS
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

HAZIRLIK NO: 1993/2212
03.07.1993

OLAY YERİ KEŞİF TUTANAĞI

2.7.1993 günü Sivas il merkezinde meydana gelen toplu olaylarda Madımak Oteli'nde ve çevresinde meydana gelen hasarları tespit ve olay yerinde gerekli keşif yapıldıktan sonra Kültür Merkezi'nde meydana getirilen hasar olayının tesbiti için; ben C. Savcısı Osman Emeksiz, Z. Katibi İdris Coşkun, Hizmetli Mehmet Sarıgül, Teknik Bilirkişi Samet Hakkari olduğu halde Emniyete ait oto ile olay yerine saat 14.30'da hareket edildi. Madımak Oteli'nden Kültür Merkezi'ne seyir halinde iken bazı binalarda tahribat yapıldığı görüldü.

Yol üzerinde bulunan Cumhuriyet Meydanı'na 100 m. mesafedeki eski Selçuk Oteli'nin 7 adet camının olaylarda kırılmış olduğu, aynı bina altında bulunan Kılıçkaya firmasına ait ışıklı tabela ile kapı camının yine kırılmış olduğu.

Yine aynı binada faaliyet gösteren Halikarnas Büfesi ile Altılı Ganyan Bayii'nin olduğu ışıklı tabelalarının kırılmış olduğu ve Altılı Ganyan Bayii'nin reklam pano camının kırık olduğu, yine Halikarnas Kafeteryası'nın giriş kapı camı ile Selvis Büfe camının kırık olduğu, yine Sularbaşı 1. Sokak üzerinde yolun sağ tarafına park edilmiş durumda hasarlı 34 PK 639 plakalı Mazda 626 oto olduğu görüldü. Bu otonun arka camının sinyallerin ve fren lambalarının ayrıca ön camının kırık olduğu tespit edildi.

Kepenek Caddesi üzerinde bulunan Hürpa Başbayiliği'ne ait mağazanın panosunun kırık olduğu, tüm camlarının atılan taşlar ile kırılmış olduğu, yi-

ne dışarıdan atılan taş ile içerideki büro camının kırılmış olduğu tesbit edildi. Aynı başbayilik üzerinde bulunan bir dairenin de tek camının kırık olduğu görüldü.

Kepenek Caddesi üzerinde bulunan Yalçın Sineması'nın da giriş kapısına ait iki cam ile pano camının kırık olduğu görüldü.

Hikmet Işık Caddesi üzerinde bulunan Gelincik Mağazası, Merve Kuruyemiş Mağazası ve Gökkuşağı Çeyiz Mağazası'nın birer adet camlarının atılan taşlarla kırılmış olduğu, yine aynı cadde üzerinde bulunan Murat Kafeterya'nın tüm camlarının kırılmış olduğu görüldü.

Tahribata uğratılan Kültür Sarayı'na gelindi:

Kültür Merkezi girişinin hemen önünde bulunan Valilik tarafından toplu olayların başlaması nedeniyle sökülen heykel kaidesinin tahrip edilmiş olduğu görüldü. Bina önüne gelindi. Alınan duyuma göre, 2.7.1993 günü yazar Aziz Nesin'in de konuşmacı olarak bulunduğu konferansın saat 14.00'de olduğu, daha doğrusu konuşmacı Aziz Nesin'in bir gün önce konuştuğu, o gün de yine konferans olduğu, dışarıda camiden çıkan kalabalık bir grubun Kültür Merkezi'ne ve içeride bulunan dinleyicilere saldırdıkları, Kültür Binası'nın camlarını kırıp bazı tahribata neden oldukları, içeride bulunan şahısların da içeride barikat kurarak direndikleri öğrenilmiştir.

Olay yerinde yapılan incelemelerde Kültür Binası'nın yan cephesindeki 9 adet camın kırık olduğu, ön cephede bulunan 49 adet camın (tiyatro içindeki) kırılmış olduğu, yine 14 adet iç camın kırılmış olduğu,

Kırılan camların önünün bina içinde bulunan, sökülen kapı kanatları, diğer malzemelerle kapatılıp barikat kurulduğu, bu barikat önünde bina içinde dışarıdan toplatılıp getirilip yüzlerce taş ile inşaat malzemelerinin kırılması ile oluşturulmuş, ayrıca kürek, tırmık, süpürge sapları ile meydana getirilmiş 100'e yakın sopa olduğu ve bu sopaların barikat arkasında yukarıdan saldıran gruba karşı müdafa için kullanılmak üzere hazırlanıp toplanıldığı tespit edilmiştir.

Balkona açılan üst kısımda yine çok miktarda depo edilmiş taş ve sopalar mevcut edildiği görülmüştür.

Tuvalet kapılarının tamanının barikat için kullanıldığı, perdelerin yırtılıp kornejlerin alındığı, sigara küllüklerinin ayaklarının çıkartılıp sopa olarak kullanılmak üzere alındığı, 8-9 kadar koltuğun sökülüp kırıldığı, bir kısım koltukların kolluklarının sökülüp kopartılmak suretiyle sopa haline getirildiği, diğer koltukların sağlam durumda olduğu, tiyatro sahnesinde bir tahribatın olmadığı, iki adet resim panosunun ayaklarının kırılarak çıkarılmış oldu-

ğu tespit edildi. Yine yerlerde bulunan kağıt parçalarından bazılarının kan lekesi bulaşmış olduğu, tiyatro zemininde yer yer kan lekeleri olduğu tespit edildi.

Kültür Merkezi binası yanında bulunan Galeri Müdürlüğü'ne ait sergi salonunun 8 adet camının kırık olduğu, yine galeri sergi salonunun 8 adet camının kırık olduğu tespit edildi.

Kültür Sarayında resim ve galeri sergilerinde bulunan ve kırılmış olan tüm camların ısı cam olduğu anlaşıldı.

Tüm çerçevelerin aliminyum doğrama olduğu, bir kısmının hafif hasara uğramış olduğu tespit edildi.

Teknik bilirkişinin beyanı alınmak üzere huzura alındı:

Teknik Bilirkişi Samet HAKKARİ: Ali Oğlu, 1945 D.lu, Köy Hizmetleri Sivas İl Müdürlüğünde İnşaat Mühendisi olarak görev yaptığını söyledi, kendisine teknik bilirkişi olarak seçildiği hatırlatıldı, usulen yemini yaptırıldı, soruldu:

Zarar verilen Kültür Sarayı'nda gerekli incelemeyi yaptım. Tahsilatlı raporumu bilahare C. Savcılığına ibraz edeceğim. Yaptığım tespitlere göre toplam 88 adet cam kırılmıştır. Ayrıca 8-9 kadar tiyatro salonundaki koltuklar kırılıp tahrip edilmiştir. Yine ufak tefek hasarlar, sandalye, koltuklar üzerinde meydana getirilen zararlar vs. zararlar mevcuttur. Kanaatimce Sivas Kültür Merkezi ile Resim Galerisi ve Sanat Galerisi binalarında meydana getirilen toplam zarar bir milyar TL.dir. Tafsilatlı krokimi ayrıca yanlış oldu tafsilatlı raporumu ayrıca Savcılığa ibraz edeceğim, dedi.

Teknik Bilirkişiye raporu ibraz etmesi için 48 saatlik süre tanındı.

Olay yerinde başkaca husus kalmadığından keşif işlemlerine son verildi. Zabıt birlikte imza altına alındı.

Osman Emeksiz C. Savcısı 22051 (İmza)	İdris Coşkun Z. Katibi (İmza)	Samet Hakkari Bilirkişi (İmza)
Mehmet Sarıgül Hizmetli (İmza)	Ahmet Kopan Kültür Merk. Müd. (İmza)	Doğan Koç Bekçi (İmza)

TELSİZ DEFTERİNDEN OLAY

"2.7.1993 Günü saat 19.00'da elektriklerin kesilmesinde sonra haber merkezi bant kaydı durmuş ve haber merkezi devir teslim rapor defterinin 163 üncü sahife ve müteakip sahifelerin sureti aynen aşağı çıkarılmıştır:

Saat 19.00	59 26 Merkez, Kayseri'den gelen kuvvetle vilayet önündeyiz.
Saat 19.00	54 61 Merkez, heykeli yakıp sürükleyerek meydana götürüyorlar.
Saat 19.05	33 10 Merkez, 32 10 Tugay'dan kuvvet gönderin biz zor durumdayız.
Saat 19.05	38 30 Merkez, Madımak Oteli'ne 5-10 kişilik kuvvet gönderdik.
Saat 19.05	54 10 Merkez, malum yere görevli gönderiyorum.
Saat 19.05	54 10 Merkez, meydandan trafikçilerle Madımak Oteli'ne seyir halindeyim.
Saat 19.05	62 18-62 49, 10 kişilik kuvvetle seyir halindeyiz. Saat 19.05 54 10 Merkez, zor kullanabiliriz, 33 10'un emirleri var.
Saat 19.05	33.10'un emirleri cop kulanabilirsiniz.
Saat 19.05	33.10 Merkez, vilayet önündeki kuvvet arkaya gelsin.
Saat 19.05	69 10 Merkez, 33 10'un emirleri anlaşıldı.
Saat 19.05	32 10 -33 10, otele 5 m. mesafede kaldı topluluk kontrolden çıktı.. Acele kuvvet gönderin.
Saat 19.05	41 13 Merkez işhanı çatısından aşağıya taş atıyorlar.
Saat 19.05	Merkez, 68 50, acele bahse konu yere kuvvet gönderin.
Saat 19.05	33 10 Merkez, itfaiyeye söyleyin buraya gelsin. Tazyikli su sıksın.
Saat: 19.05	33 10 Merkez, 53 60 müdürüm kalpten rahatsızlandı. Numune'ye kaldırıldı.
Saat 19.05	Merkez 45 30, yanımdan ayrılmayın, 32 10'la görüşüldü. İtfaiyeye emir verecekler.

Saat 19.40	45 30 Merkez, itfaiye araçları buradan ayrıldı bilginiz olsun.
Saat 19 45	Elektrikler kesildi
Saat 19.45	38 30 Merkez, otelin içine girdiler.
Saat 19.45	38 30 ve 33 40-10 telsizden cevap alamıyoruz.
Saat 19.45	33 10 Merkez, kalabalık kontrolden çıktı. Otel önünde otolar yanıyor.
Saat 19.45	Merkez 32 10 33 40: Bildirilir: Kalabalık kontrolden çıktı, itfaiyeler arka tarafa gitti.
Saat 19.45	32 10 Merkez, Belediye Başkanı'na talimat verdiler.
Saat 19.50	32 10 Merkez, 32 10 asker yetişmezse burası harap olur.
Saat 19.50	32 10 Dayan Müdür Bey dayan. Tugay'dan asker gelecek. Şimdi buradan geçti, asker geliyor, bilginiz olsun.
Saat 19.50	54 12 Merkez, itfaiye çalışamıyor, vatandaşlar müdahale ediyor.
Saat 19.50	45 20 Merkez, itfaiye gidemeyeceğini söylüyor.
Saat 19.50	33 10 Merkez, olaylar çığırdan çıktı, müdahale edemiyoruz, yangın otelin içine dışına dağıldı.
Saat 19.50	32 20 Merkez, 32 10'a konuyu bildiriyorum.
Saat 19.50	58 50 Merkez, Madımak Oteli önünde ve içinde yangın var içinde görevliler var, dışarı çıksınlar.
Saat 19.50	45 30 Merkez, eski Belediye Sokak, Afyon Sokağa kalabalıktan itfaiyeler giremiyor.
Saat 19.50	Merkez, 38 30, bulunduğunuz yerden çıkın dışarı. Yangın var.
Saat 19 50	28 50 Merkez, çıkamıyoruz dışarı, bilginiz olsun.
Saat: 19.50	33 20 Merkez, Madımak Oteli'nde son durum nedir?"
Saat 20.00	Madımak'tan yanıt yok!

(38 30 Komiser Mehmet'in kodu, 32 10 Vali'nin, 33 10 Sivas Emniyet müdürü kodu)

TEKNİK HASAR RAPORU

2.7.1993 Cuma günü çıkan olaylar neticesinde **Sivas Kültür Merkezi Sarayı**'nda ve **merkeze bağlı iki adet resim ve heykel galeri binalarında** yapılan incelemeler neticesinde;

Kültür Merkezi binasının Doğu ve Güneydoğu cephelerinde bulunan zemin ve birinci katlara ait kapı ve 58 pencere camlarının (Isıcam) kırıldığı, aliminyum doğrama pencere ve kapı kasalarında tahribatlar olduğu, merkezin gösteri salonunda 9 adet koltuğun kırılarak tahrip edildiği, ayrıca 2 adet bankonun kırıldığı,

Resim ve heykel galeri salonlarında ise, 30 adet pencere camlarının (Isıcam) kırıldığı ve aliminyum kasalarda hasarlar olduğu tarafımdan tesbit edilmiştir.

Hasar neticesindeki toplam maddi zarar tahminen bayındırlık birim fiyatlarına göre bir milyar civarındadır.

Bu rapor olay mahallinde 3.7.1993 tarihinde tarafımdan hazırlanmıştır.

Samet HAKKARİ
İnşaat Mühendisi
(İmza)

TEKNİK HASAR RAPORU

2.7.1993 Cuma günü çikan olaylar neticesinde, iki yıldızlı turistik **Madımak Oteli**'nin yandığı ve otelin önünde bir aracın devrilerek ve taşlanarak hasar gördüğü, iki aracın komple yakıldığı görülmüştür. Ayrıca merkez P.T.T. binası arka sokağında, bir aracın hasara uğradığı tespit edilmiştir.

Madımak Oteli önünde HCC 039 plaka sayılı 92 model olduğu tahmin edilen Fiat Uno SX markalı otomobil tavanı üzerine devrilmek suretiyle komple kaporta aksamı ağır hasar görmüş; tüm camları kırılmış; aracın içerisindeki koltukları, göstergeleri, direksiyonu kırılmış ve bozulmuş; araç ters çevrildikten sonra üzerine tuğla, taş, tahta gibi malzemeler atıldığı için aracın taban kısmında da hasar meydana gelmiştir.

Araç ters çevrili olduğu için tesbit anında düzeltip motor aksamında ve diğer aksesuarlarında ne gibi bir hasar meydana geldiği tesbit edilememiştir. Bu model bir aracın hasarının 130.000.000.-TL. olduğu kanaatindeyim.

91 Model olduğu tahmin edilen Mazda 323 markalı otomobilin ise komple yanmış olduğu görülmüş, plakası üzerinde ve çevresinde bulunamamıştır. Bu model bir aracın hasarının 120.000.000.-TL. civarında olduğu kanaatindeyim.

06 HK 912 plaka sayılı 72 model Ford 2.0.M. markalı otomobilin komple yanmış olduğu görülmüştür. Bu model bir aracın hasarının, 50.000.000.-TL. civarında olduğu kanaatindeyim.

Merkez P.T.T. binasının arka sokağında, 34 PK 639 plaka sayılı Mazda 626-2.0 markalı otomobilin arka camının ve sol arka kapı camının kırılıp dağıldığı, ön camının kırık olduğu, arka lambaların kırık olduğu, tavanda taş atmalardan dolayı çukurlar halinde hasar meydana geldiği aracın çeşitli yerlerinin çizildiği görülmüştür.

Aracın hasarının 50.000.000.-TL. civarında olduğu kanaatindeyim.

Olaylar sırasında hasar gören 4 aracın toplam hasar bedeli tahminen 350.000.000.TL. civarındadır.

Bu rapor olay mahallinde 3.7.1993 günü tarafımdan hazırlanmıştır.

Kemal DÖNMEZ
Makine Mühendisi
(İmza)

BİLİRKİŞİ RAPORU

2.7.1993 günü olaylardan ötürü yangından hasar gören **Madımak Oteli**'nde, 3.7.1993 günü yapılan tesbitlere ait raporumdur.

Madımak Oteli'nde yerinde yaptığım kontrol ve gözlemlerde, yangının oluşumunda herhangi bir elektrik kontağı ve kaçağı söz konusu olmadığı tesbit edilmemiştir.

Otelin zemin ve asma katında elektrikli tüm cihazlar ile tesisatın tamamen tahrip olduğu, 1, 2, 3, 4. katta elektrik tesisatının kısmen zarar gördüğü, bu katlarda bulunan 20 kadar televizyonun kullanılamaz hale geldiği, çatı katında ise 3 adet çamaşır makinası, ütüler ve asansörün tamamen tahrip olduğu tesbit edilmiştir.

Yapılan tesbitte hasar gören tesisatın ve cihazların piyasa rayiçlerine göre ortalama fiyatları ve aletlerin özellikleri aşağıda sıralanmıştır.

1) Televizyon (37 ekran) = 20 Adet x 7 milyon = 140.000.000.-TL.
2) Telefon Santralı (Manuel 50'lik) = 1 x 6 milyon = 6.000.000.-TL.
3) Asansör (5 katlı-4 kişilik) = 100.000.000.-TL.
4) Müzik düzeni (3 Org-4 Kolon-1 Anfi sez düzeni) = Y.M. 100.000.000.-TL.
5) Telesekreter Fax = 1x10 Milyon = 10.000.000.-TL.
6) Çamaşır Makinası (Şanzumanlı) = 3 Ad. x 5 Milyon = 15.000.000.-TL.
7) Ütü (Pres+Buharlı) = 3 Ad. x 5 Milyon = 15.000.000.-TL.
8) Elektrik Tesisatı (Global) = 50.000.000.-TL.
9) Buzdolabı = 1 Ad. x 8 Milyon = 8.000.000.-TL.
10) Telefon (Çevirmeli) = 10 Ad. x 100 Bin = 1.000.000.-TL.

Toplam Hasar Miktarı 440.000.000.-TL.

olduğu tarafımdan tesbit edilmiştir. Saygılarımla. 5.7.1993

Bilirkişi
N. Cahit GENÇER
Elk. Başmüh.

BİLİRKİŞİ RAPORU

2.7.1993 tarihinde şehrimizde meydana gelen olaylarda, halkın sebep olduğu Madımak Oteli'nde saat 19.30'da çıkmış olan yangından,

Yangını çıkaranlar önce otelin önünde bulunan **2 aracı** yakmış olup 1 aracı tahrip ederek yangın otele sirayet etmiş olup; birinci katta bulunan lokanta, lobi ve dinlenme salonu tamamen ateş sarmış, daha sonra diğer katlara sirayet etmiştir.

Bina altı kat olup; bir anda yangın bütün katlara sirayet etmiş, çatı kısmının her tarafını sarmış olup çatı tamamen yanmıştır.

Bu olayda tahmini 36 kişi hayatını kaybetmiş, yaralı sayısı ise bilinmemektedir.

Tahmini zarar ise 5.000.000.000. (Beş milyar) TL'dir.

Yangın diğer binalara sirayet etmeden saat 01.00'de kontrol altına alınmıştır.

İş bu rapor mahallinde tanzim ve imza edildi. 5.7.1993

Remzi ŞAHİN
Sivaş Belediyesi
İtfaiye Müdürü
(İmza)

TUTANAK

6.7.1993 günü saat 13.30'da **Atatürk Kongre ve Etnoğrafya Müzesi** binasına gelinerek incelemeler yapılmıştır.

1- İstasyon Caddesi yönündeki, Kongre Binası önünde bulunan Atatürk Büstü'nün yer aldığı dört sütunlu kaidenin yerinde olduğu, kaide üzerinde büyük vidalarla taşa tutturulan bağlantının yerinde durduğu, Atatürk Büstü'nün ise boyun kısmını kaideye bağlayan yerinden tahrip edilerek koparıldığı, büstün Müze Müdürlüğü'nce bina içinde koruma altında tutulduğu, tesbit edilmiştir.

2- Kongre Binası, Doğu ve Güney yönünde bulunan pencere camlarından 71 adedinin taşlarla kırıldığı tespit edilmiştir.

İş bu tutanak aşağıda imzaları bulunanlar tarafından tespit ve tanzim edilmiştir. 6.7.1993, Saat: 13.30.

Mesut ŞENOL Vali Yardımcısı (İmza)	B. Şahin TÜTÜNCÜ Vali Yardımcısı (İmza)	Hikmet DENİZLİ Müze Müdürü (İmza)

Hakkı BASKIN
Mimar
Bayındır. ve İsk.Müd.
(İmza)

Mağdur Tanık Anlatımı ile Olay

Hürriyet

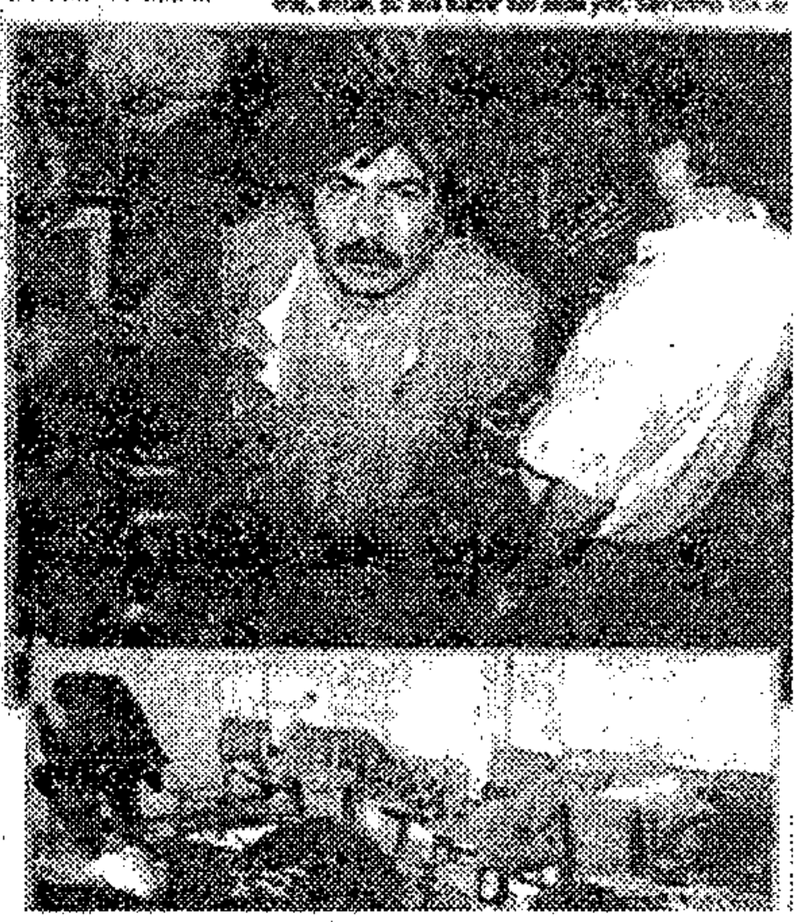
ERGİN BEKLEYİŞ

Ölüme 5. kat

MESİN 4'ÜNCÜ KATTA

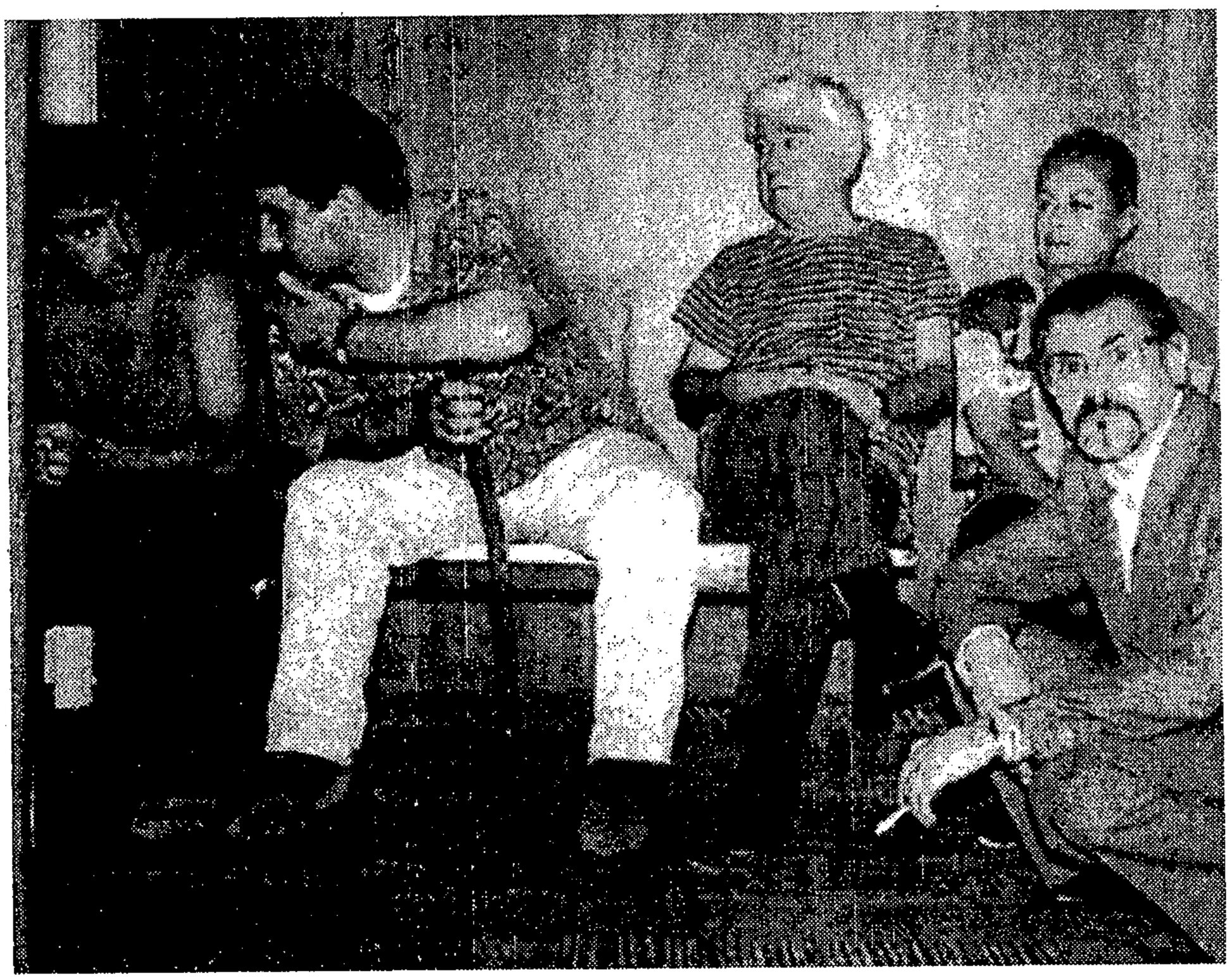

AZİZ NESİN ANLATIYOR

(İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı)
9.7.1993

MAĞDUR: MEHMET NUSRET NESİN (AZİZ NESİN), Abdullah Aziz oğlu, Hanife'den olma, 1915 D.lu, Giresun Şebinkarahisar nüf. kay. olup halen Çatalca Nesin Vakfı'nda oturur olduğunu söyler, hadise anlatıldı, şikayet ve delilleri soruldu:

Pir Sultan Abdal Derneği'nin daveti üzerine, 30 Haziran 1993 tarihinde İstanbul'dan Sivas'a hareket ettim. 1 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'a ulaştım ve o gün etkinliklere katıldım, 2 Temmuz 1993 tarihinde kaldığım Madımak

Oteli'nden saat 10.00'da çıktım. Vilayetin yanında bulunan ismini şimdi hatırlayamadığım bir medresede yazarı olduğum kitapları okurlarıma imzalayıp veriyordum. Bu sırada küçük gruplar ortaya çıkıp ismim telaffuz edilerek sözlü saldırıda bulunuyordu. Takriben burada bir saat kadar kaldım ve okurlarıma kitaplarımı imzaladım. İşim bitti. Kalmakta olduğum otele döndüm. Otelde istirahat ediyordum. Öğlen namazına müteakip, camiden çıkan takriben 500-600 kişilik grup otelin önünde toplandılar ve ismimi telaffuz ederek sözlü sloganlar atarak saldırıda bulunuyorlardı. Bu sözlü saldırı takriben 13.30'da başladı. Topluluk, **"Şeriat İsteriz, Müslüman Türkiye, Allahuekber, Sivas Aziz Nesin'e Mezar Olacak"** şeklinde sloganlardı. Ben bu sözlü tecavüzleri ve sloganları oteldeki odamdan duydum, pencereden çıkıp bakmadım, bakmamıza da imkan yoktu. Eğer göründüğümüz takdirde fiili eyleme geçeceklerini düşündük. Bulunduğum odada Sivaslı veya misafir bazı şahıslar vardı. Bunların isimlerini hatırlamıyorum. Takriben 60 kişi kadar otelde misafirlerdi. Bu topluluk sloganlar attıkça büyüyor ve çoğalıyordu. Bu topluluk sözlü tecavüzleri saat 20.00'ya kadar devam etti. Sloganlar da devam ediyordu. Hatta şimdi sloganları hatırlayamadığım sloganlar da atılıyordu. Benim üç tane korumam vardı, akabinde mahalli zabıta 2 koruma da göndermişti. Bu beş koruma beni otelde koruyordu. Ancak dışarda topluluk büyüyor, sloganlar atılıyor, mahalli idarece tedbir alınmıyordu. Genel mahalli zabıta da ve askerler otelin önünde toplanmış olan bu halk kitlesine mani olacak herhangi bir harekette bulunmuyorlardı. Yukarıda beyan ettiğim gibi bu durum saat 13.30'da başladı, saat 20.00'ya kadar devam etti, topluluk bilahare otel pencerelerine ve duvarlara taş atmaya başladı, karşı binanın çatılarına çıktılar, binalara girdiler, o çatı ve bina içlerini elde ettikleri taşları ve kiremitleri bulunduğumuz otel odasına atmaya başladılar, hatta otelin karşısında bulunan inşaat mahallindeki inşaat malzemelerini attılar, onu bitirdiler, bu kez sokaktaki kaldırım taşını söktüler ve onları atmaya başladılar. Dışardaki topluluk bizi hedef alarak sözlü tecavüzler ve fiili tecavüzler devam ettikçe, yanımda bulunan şimdi ismini hatırlayamadığım arkadaşlar, Vilayet makamına ve Emniyet Müdürlüğü'ne telefonla durum iletildi. Bizzat ben Vali'yi telefonla bularak durumu bütün açıklığıyla izah ettim ve tedbir almalarını söyledim. Bana cevaben Vali bey, **"Çok mahçubum, merak etme gereği yapılacaktır"** diye cevap verdi. Akabinde Milletvekili Uluç Gürkan ve Erdal İnönü arandı. Milletvekili Uluç Gürkan, **"Her tarafa telefonla bildirdim, merak etmeyin, tedbir alınacaktır"** dedi. Erdal İnönü, **"Vali ile görüştüm. Yine görüşeceğim. Merak etmeyin tedbir alınacaktır"** diye bil-

dirdi. Benim dışımda, otelde mahsur kalan diğer arkadaşlar da ve bu etkinliklere katılan diğer şahıslar da telefon etti, o arada bilemiyorum. Çünkü pencereden bakmıyordum. Polislerin, jandarmaların ve askerlerin geldiklerini söylediler. Gelen bu devlet kuvvetleri halka karşı ne işlem yaptılar, topluluğu dağıtmak için neler yaptılar, bunu bilemiyorum. Hatta birlikte bulunduğum diğer arkadaşlar, Tokat'tan, başka illerden takviye kuvvetler gelecek, halkı dağıtacaklar, dediler. Civar illerden bu takviye kuvvetlerin gelip gelmediklerini bilemiyorum. Bu topluluk otel önünde bulunan araçları kırıyorlar, döküyorlar, benzinleri yere döküp ateşe veriyorlardı. Bunların ben sesini duyuyordum. Bunlar kimlerdi, bilemiyorum. Çünkü pencereden bakmıyor, sadece otel içinde kendimi korumaya çalışıyordum ve akibetimi bekliyordum. Kesin saatini bilemiyorum. Otel yanmaya başladı. Dumanlar çıktı, oteli sardı. Ben dördüncü katta bulunuyordum. 4 ve 5. katta bulunan şahıslar, çığlıklar atarak bağırarak aşağı katlara doğru inmeye başladılar. Otelden çıkmaya cesaret edemiyorlardı. Çıktıkları anda otel önünde bekleyen takriben gazetenin yazdıklarına göre, 10 bin-20 bin kadar eli sopalı ve taşlı şahıslar tarafından linç edileceklerinden korkuyorlardı. Böylece oteli duman sarmış olduğundan, ölme korkusu, dışarı çıktıkları anda linç edilme korkusu arasında sıkışmış kalmışlardı. Büyük bir heyecan ve panik vardı. Herkes şaşırmış, ne yapacağını bilemiyordu. Duyduğuma göre koruma polislerinden biri bir çıkış deliği görmüş ve oradan kadın ve kızları çıkarmak istiyormuş. Bu deliğin karşısında, daha doğrusu çıkış deliğinin ağzından binada Büyük Birlik Partisi varmış. Bu parti mensuplarından sakallı ve sopalı kişiler, bu çıkış deliğinden çıkmak isteyen kızlara ve kadınlara, **"Orospu, yanın. Burada ne işiniz var?"** diye çıkışlarına mani olmak istemiş. Bu kadın ve kızların feryatlarına, imdat seslerine cevap vermemişler, mani olmak istemişler. Bu arada, yine bir sakallı şahıs, herhalde acımış olacak ki, "Gelin kızım, sizi çıkarayım" demiş ve 32 kadın, kız ve erkeğin bu çıkış deliğinden çıkışlarını sağlamış ve otelde tek kurtulanlar bunlar oldu. Diğerleri ateşin çıkardığı duman sonucunda yandı veya dumandan boğuldu ve otelde 36 kişi öldü. Ben bulunduğum yerden, 4. kattaki odama sığındım. Yanımda arkadaşım Lütfi Kaleli vardı. Başka da kimse yoktu. Bulunduğumuz odaya pencere ve kapıdan dumanlar gelmeye başladı. Arkadaşım Lütfi Kaleli'ye, "Herhalde öleceğiz. Buradan çıkıp çabuk ölelim" dedim ve kapıyı açtım. Bu kez kapıdan duman ve alevler gelmeye başlayınca kapıyı kapattık. Odada kaderimizle başbaşa kaldık. Ölümümüzü bekliyorduk. Ani bir hareketle odamızdan çıktık, ana koridordan caddeye bakan başka bir odaya çıktık. Bu odada duman vardı. Camlar tamamen kırılmış-

tı. Cam kırık olduğundan hava giriyordu. Arkadaşım Lütfi Kaleli, 15-20 kez "İmdat" diye bağırdı. Akabinde "İtfaiye, itfaiye" diye bağırdı. Ben, duman içindeydim. Aşağıda bulunan halk, dumanlar içerisinde beni görünce komiser zannetti. **"Komiser dumanlar içerisinde, kurtaralım"** diye bağırmaya başladılar. Bu mücadele bir hayli zaman sürdü. Akabinde itfaiye geldi. merdiveni pencereye dayadı. Arkadaşım Lütfi Kaleli beni elimden tuttu. Hareket edemeyecek durumda idim. Beni merdivene çıkardı. İtfaiye merdivenine çıktım. Aşağıya doğru inmeye başladım. Ben ağır ağır merdivenden inerken, ismini bilmediğim, eşgalini de bildiremeyeceğim bir itfaiye eri de yukarı doğru çıkıyordu. Merdivenin orta yerinde karşılaştığımızda, bu itfaiye eri -beni kurtaracağını zannediyordum- bu itfaiye eri, bana, **"Namussuz, alçak"** diye vurmaya başladı ve beni tekmeledi, merdivenden aşağı attı. Sokağa düştüm. Kendimde değildim. İtfaiye aracının içinde bulunan -yine yanlış anlaşıldı- bir sivil şahıs, itfaiye aracı içinde bulunan ucu demir çengelli bir itfaiye aygıtı ile bana saldırdı. Öldürmek istiyordu. Eğer bu aygıtla bana vurmuş olsaydı, behemahal öldürürdü. Bu durumu gören bir polis veya diğer bir şahıs buna mani oldu ve beni kurtardı. Bana itfaiye aygıtı ile öldürmek için hücum eden şahıs, Sivas Belediye Reisi'ne benzeyen, Belediye Meclisi Üyesi olup, halen firarda bulunan şahıs olduğunu bilahare öğrendim ve bu şahsın elinden kurtuldum. Diğer şahısların yardımı ile ve sürüklenerek orada bulunan polis aracına bindirildim. Bu sırada halk veya polis olduğunu zannettiğim bir kişi bana vurmaya başladı. Diğer şahıslar buna mani oldu ve dışarı çıkarttılar. Yaralanmıştım. Başımdan kan akıyordu. Halsiz ve takatsizdim. Polis aracı ile Sivas Üniversitesi Hastanesi'ne götürüldüm. Muayene ve tedavi oldum. Tedavim saat 22.00'ye kadar devam etti. Bu saatten sonra havaalanına götürüldüm. Oradan da uçakla Ankara'ya gittim. Olay bundan ibarettir. Bu olay patlayan bir sosyal çöplüktür. Olaya sebebiyet veren tüm görevliler hakkında şikayetçiyim. Herhangi bir şahıs ismi zikrederek şikayette bulunmak istemiyorum. Şikayette bulunmak istediğim yegâne şahıs İçişleri Bakanı'dır, dedi, beyanı okundu, imzası alındı.

Avni BİLGİN	Nuran ER	Mehmet Nusret NESİN
İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı (İmza)	Yazı İşleri Müd. (İmza)	Mağdur (İmza)

DGM BAŞSAVCILIĞI
İFADE TUTANAĞI
9.7.1993

TANIK: DEMET IŞIK. Şakir ve Nedime kızı, 1937 D.lu, Yemini verildi.

SORULDU:

Ben, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Ankara Şubesi Başkanı'yım. Derneğimizin amacı çağdaş toplum, çağdaş devlet ve demokratik bir toplum yaratmaya hizmet etmektir. Derneğimizin Ankara Şubesi Başkanı olmam sebebiyle Anadolu'nun bir çok şehirlerine konuşmacı olarak çağrılırım. Bundan 1 ay kadar önce Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı, bana telefon etti. 1, 2, 3, 4 Temmuz'da Sivas'ta ve Banaz'da Pir Sultan Abdal adına şenlik düzenleneceğini söyledi ve bu şenliklerde benden konuşma yapmamı istedi. Ben de dernek başkanına, **Laiklik ve Demokratikleşme** konusunda bir konuşma yapabileceğimi söyledim. 30 Haziran akşamı Sivas'ta ve Banaz'da düzenlenen Pir Sultan Abdal Şenlikleri'ne katılmak üzere Ankara Mülkiyeliler Derneği önünden iki otobüsle Sivas'a hareket ettik. Otobüslerden birinde Semah gösterileri yapacak olan genç arkadaşlar, tiyatro oyuncuları, diğerinde ise daha yaşlı olan şairler ve yazarlar ve karikatüristler vardı. Ben, şairlerin, yazarların ve karikatüristlerin bulunduğu ikinci otobüsteydim. Sabah Sivas'a ulaştık. Sivas'taki Madımak Oteli'ne yerleştik. Aynı gün sabah saat: 10.00'da Sivas Kültür Merkezi'nde Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nin açılışı yapıldı. Açılışta Vali, Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı, Aziz Nesin birer konuşma yaptılar. Konuşmalardan sonra saz şairleri, saz çaldılar ve açılış, saz şairlerinin sazını çalmasından sonra bitti. Öğleden sonra Sivas Kültür Merkezi'nde Pir Sultan Abdal'la ilgili bir panel vardı. O panelden sonra, gece de Buruciye Medresesi'nde Pir Sultan Abdal Şenlikleri devam etti. Slayt gösterileri yapıldı. Ve as-

lında güzel bir gece oldu.

2 Temmuz 1993 günü, Buruciye Medresesi'nde şair ve yazarların söyleşisi vardı. Ayrıca halka kitaplarını imzalayacaklardı. Ben kahvaltımı yaptıktan sonra otelden ayrıldım. Medresenin karşısında bulunan camide bir kısım vatandaş cami önüne oturmuşlardı. Vatandaşların oturduğu yer, Medrese ile cami arasında bulunan küçük bir kahveydi. Ben onlara selam verdim. Onlar da "Aleyküm selam" diyerek benim selamımı aldılar. Bana, dışarıdan mı geldiğimi sordular. Pir Sultan Abdal Şenlikleri sebebiyle dışarıdan geldiğimi söyledim. Kahve ısmarlamak istediler. Vakit kalırsa çıkınca içerim, dedim. Buruciye Medresesi'nde şairlerin ve yazarların ayrı ayrı masaları vardı. Güzel bir söyleşide de bulundular. Söyleşileri, Cuma namazı vaktine kadar devam etti. Ben, Medrese'den ayrıldığımda, cami önünde bir kısım halkın namaz kıldığını gördüm. SHP'nin üyesiyim. Ayrıca eski SODEP'in kurucularındanım. Sivas'ta yeni seçilen ilçe ve il başkanlarını tebrik etmek için SHP il ve ilçe başkanlıklarının nerede olduğunu sordum. Verdikleri tarife göre ilçe başkanlığını buldum. Binaya girdim. İlçe Başkanlığı'nda yeni yönetime seçilen arkadaşları tebrik ettim. Ve fazla kalmadan da oradan ayrıldım. Ben, SHP İlçe Başkanlığı'ndan ayrıldığımda, 100-150 kişilik bir grubun sağ ellerini yumruk yapmış bir şekilde binanın önünden yukarıya doğru koştuklarını gördüm. Gördüğüm kişilerin nereye gittiklerini sordum. Vilayete gidiyorlar, dediler. Vali'nin istifasını istemeye gittiklerini söylediler. Aslında, Vali'nin Sivas'ta Pir Sultan Abdal Şenliği'nin yapılmasına ve şenliğin açış konuşmasını yapmasına karşıymışlar. Bunu protesto ediyorlarmış. Bu arada grup, **"Vali İstifa, Vali İstifa"**, diye bağırıyordu. Ben, oradan Cumhuriyet Lokantası'na gittim ve yemeğimi yedim. Bu sırada saat: 14.00'e geliyordu. Ve saat: 14.00'de Sivas Kültür Merkezi'nde Arif Sağ'ın konseri vardı. Bu sebeple ben yemeğimi yedikten sonra Arif Sağ'ın konserini dinlemek için Sivas Kültür Merkezi'ne gittim. Kültür Merkezi'nin yolunu bilmediğim için, halktan birine hangi yolu takip edeceğimi sordum. Bana bir yol gösterdiler. Siz bu yolu takip edin, yolda zaten gürültüler duyacaksınız. Bir grup Kültür Merkezi'ne doğru yürüyüş yapıyor, dediler. Yolu takiben Kültür Merkezi'nin önüne geldiğimde Kültür Merkezi'nin önüne dizilmiş bir grup askerle bir grup polisin, **"Vali İstifa, Vali İstifa"**, diye bağıran 100-150 kişilik bir grup halkın önüne dikildiğini gördüm. Kültür Merkezi'ne girdim. Girdiğimde, Arif Sağ'ın konserini vermek üzere hiçbir sanatçının gelmediğini gördüm. İçeride yalnız Arif Sağ'ın konserini dinlemek için gelen bir grup Sivaslı hanım vardı. Sonradan bu hanımların, bir şey olmasın diye içeri alındığını, erkeklerin dışarda bıra-

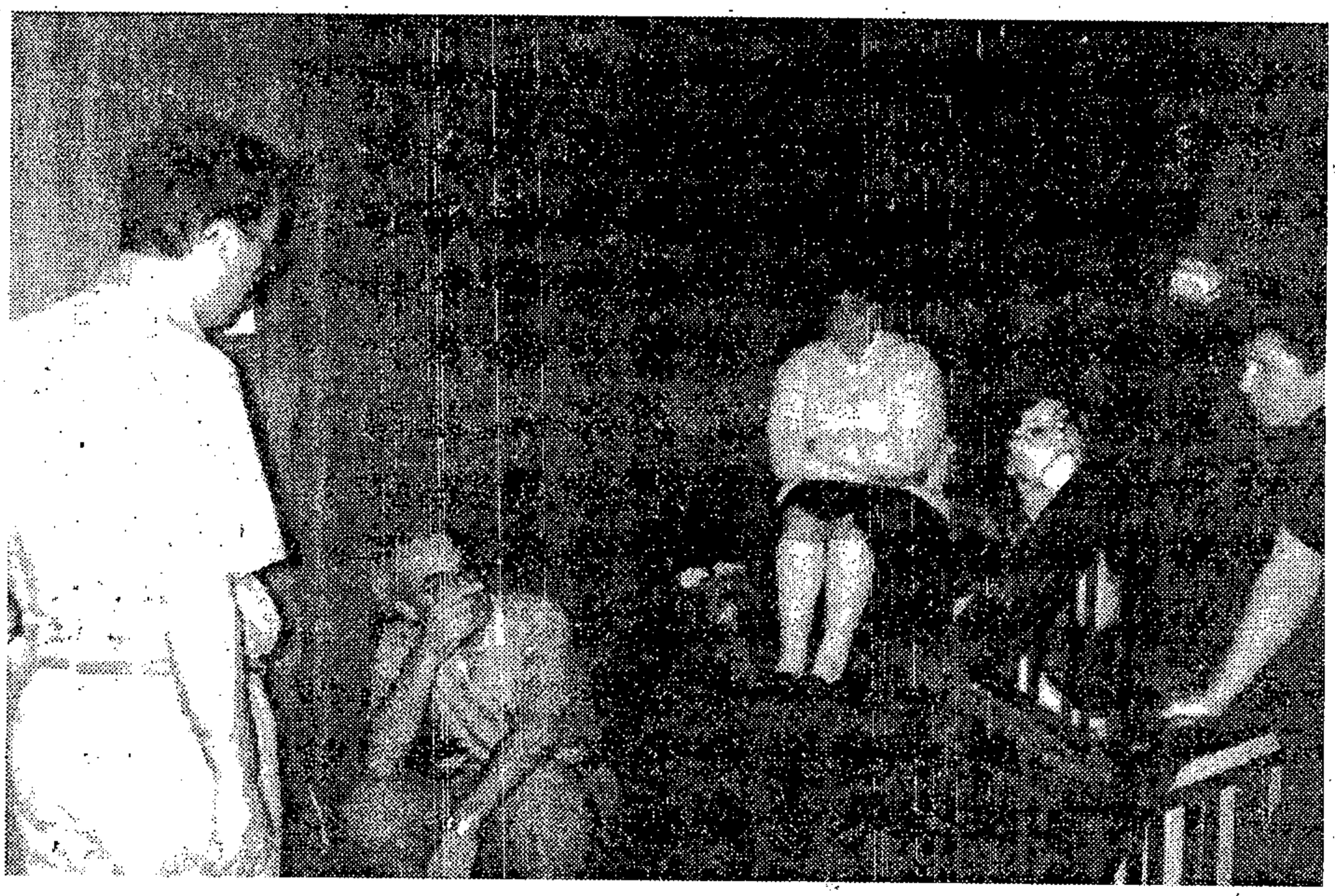
kıldığını duydum. Ve bu arada konserin iptal edildiğini söylediler. Bunun üzerine Kültür Merkezi'nin önünden geçen yolun kaldırımından şehre doğru yürüdüm. Kültür Merkezi'nin önünde toplanan ve **"Vali İstifa, Vali İstifa"**, diye bağıran kalabalığı da polis çatışmaya meydan vermeden sukunetle, yumuşaklıkla dağıttı. Dağılan topluluk şehre doğru yürüdü. 100-150 kişilik topluluk adeta kurgulanmış, azdırılmış, serseri bir mayına benziyordu. **Vali İstifa**, diye bağırıyordu. Kültür Merkezi'nden otelime doğru yürürken yolda yanıma uzun boylu, mavi elbiseli bir hanım geldi. Bana, Demet Işık mısınız? diye ismimle sordu. Evet, dedim. Benim koluma girdi. Ben sizi tanıyorum. Ben de SHP üyesiyim. Şimdi şu gördüğünüz kalabalık otele gider. Bunun için siz hemen otele gitmeyin. Sizi evime götüreyim. Size bir kahve yapayım. Biraz dinlenin. Sonra otele gitmeyi yine düşünürsünüz, dedi. Bu hanımın ismini şu anda hatırlayamıyorum. Bu hanımla birlikte arka sokaklardan, hanımın eşinin işyerine gittik. Hanımla giderken, hanım bana, önünden geçtiğimiz dükkanları gösterdi. Bakın Demet hanım, sabah bu dükkânlara ayrı ayrı gelinmiş. Dükkânların kepenklerini indirmeleri ve kapatılmaları istenmiş. Ancak Sivas esnafı buna uymadı. Gördüğünüz gibi bütün dükkânlar açık, dedi. Ayrıca; dün **Müslüman Kardeşim**, hitabıyla başlayan bildiri dağıtıldığını da söyledi. Ayrıca, ben sizi korkutmak amacıyla söylemiyorum. Bilmem

bugünkü mahalli gazeteleri okudunuz mu? Mahalli gazetelerde Aziz Nesin'e karşı bir tahrik oluşturuldu, dedi. Eşinin işyerine beni götüren bayan, bana ısrarla o gün otele gitmememi, orada istirahat etmemi söyledi. Bana, bu arada telefonu getirdi. Hatta ben bu telefonla Ankara'dan kendi eşimin ofisine telefon ettim. Eşim, işi sebebiyle ofisinde yoktu. Telefonda çıkan sekreterine Sivas'ta olayların olduğunu, olayları televizyonların veya gazetelerin veya radyonun verebileceğini, ancak duyduğunda merak etmemesini, çapsız olaylar olduğunu söyledim. Ayrıca bulunduğum yerin telefon numarasını verdim. 10 dakika sonra eşim beni aradı. İzmir'e gitmek üzere olduğunu, eğer herhangi bir şey olursa İstanbul'da bulunan küçük oğlumu aramamı söyledi ve oğlumun telefon numarasını verdi: Misafir olduğum hanım, o işyerinde çalışan bir çocuğu otele yolladı. Otelde ne olup bittiğini öğrenmesini çocuktan istedi. Bir müddet sonra çocuk geldi. Otelin önünde göstericilerin toplandığını, polisin göstericilerin karşısında olduğunu, göstericilerin kalabalık olmadığını söyledi. Çocuğun getirdiği haber üzerine ben misafiri bulunduğum hanımın otele gitmeme yolundaki ısrarına rağmen otele gitmek istedim. O hanımla beraber otele geldim. Otelin kapısının bulunduğu sokak boştu. Otel kapısı önünde bir grup polis vardı. Otelin kapısının bulunduğu başka bir sokağa açılan başka bir sokakta göstericiler toplanmıştı. Ve bu göstericilerin önünde de yine polis vardı. Ben otele girdim. Yanımdaki hanım da benimle beraber otele girmek istediyse de, ben böyle bir mesuliyeti üzerime alamam, deyip onun otele girmesini engelledim. Ben, otele girdiğimde, oteldeki arkadaşlarım ayağa kalktılar. Neredesiniz? Biz seni merak ettik Demet Hanım, dediler. Ben de arka sokaklardan geldiğimi, Sivas'ın sakin olduğunu, halkın işinde gücünde olduğunu, otelin önünde toplanan kalabalıktan başka bu olaylara karışanların olmadığını söyledim.

Gerçekten de benim kanaatim, Sivas'ta ileride anlatacağım olayları gerçekleştirenler, Sivas'ın müslüman halkı değildi. 100-150 kişilik bir gruptu. Bu grup provoke edilmişti. Provoke edilen bu grup ne yaptığını bilmez bir halde sağa sola saldırıyordu. Otele girdiğimde, arkadaşlara, biz ne yapacağız? İnsiyatifi elimize almamız lazım, dedim. Bana, yukarıda toplanıldığını ve ne yapılacağına dair karar verileceğini söylediler. Birinci kata çıktım. Yazar Aziz Nesin'in odasında Arif Sağ ve Cevat Geray ve başka bir iki kişi sağa sola telefon ediyorlar, konuşuyorlardı. Onlara, bizim insiyatifi elimize almamız gerekir. Biz, birer ikişer sokağan sağından bu kalabalıktan çıkabiliriz, diye fikrimi söyledim. Gerçekten de benim dediğim gibi, olayın başlamadığı bu anda sokağın sağından birer ikişer oteli boşaltsaydık o facia gerçekleş-

mezdi. Ve bir çokları bugün hayatta kalırdı. Benim bu fikrime karşı, Emniyet'in bizim otelden çıkmamamızı, otelde topluca bulunmamızı istediğini söylediler. Ve otelden çıkmadık. Bu sırada dışarıda toplananların kalabalıklaşmaya başladığı ve kalabalıktan **"Şeriat İsteriz", "Cumhuriyeti Yıkacağız", "Dinsiz Laikler", "Sivas, Nesin'e Mezar Olacak"** sesleri duyulmaya (çokça duyulmaya) başlandı. Seslerden, kalabalığın fazlalaştığını ve zaptedilemez bir azgınlığa büründüğünü anladık. Saatler ilerledikçe, kalabalığın saldırganlığı arttı. Bulunduğumuz lobiye kalabalıktan taşlar atılmaya başladı. Bunun üzerine üst kata çıktık. Bu defa daha sıkça ve daha iri taşlar atıldı. Otelin camları, pencereleri, duvarları taş yağmuruna tutuldu. Kalabalığın üzerimize azgınca taş atması ve bu kalabalığa karşı etkili bir müdahalede bulunulmaması otelde bulunan hepimizi can kaygısına düşürdü. Odalarımızı boşalttık. Otelin 1, 2 ve 3. kat koridorlarında yığıldık. Atılan taşlardan zarar görmemek için odaların kapılarını da kapattık. Artık kendi kendimizi savunmak durumunda kaldığımızı ve bir hücumla karşılaşacağımızı anlamıştık. Bu arada otelin lobisi ile 1. katın girişine masalardan bir barikat kurduk. Oteldeki kovaları suyla doldurduk. Yangın söndürücüleri koridora çıkardık; ve otelin demir ayaklı ve arkalıklı iskemlelerini parçaladık. Kendimizi savunmak için bu iskemlelerin demir ayaklarını elimize aldık. Ben otele geldiğim zaman saat belki 14.00'ü geçmişti. Ancak otele geldikten sonra azgın bir güruhun canı-

mızı almaya yönelik saldırısı ile karşılaşmıştık. Otelde bulunan herkesin canı tehdit altındaydı. Bu güruhun saldırısından bütün devlet görevlilerinin, yetkililerinin haberi vardı. Ama saatler geçtiği halde bizi emniyete alacak ve saldırganları dağıtacak hiçbir müdahale yapılmamıştı. Devlet görevlilerinin ve yetkililerinin haberi olduğu halde ve bu müdahaleyi önlemek görevleri olduğu halde, hiçbir müdahalenin yapılmaması, bizim kaderimizle başbaşa bırakılmamız, bizi hayret ve dehşete düşürmüştü. Zira içinde bulunduğumuz korkunç durum telefonla, Vali'ye, Sivas Emniyet Müdürü'ne, milletvekillerine, SHP Genel Merkezi'ne, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'ye, **"Ölüyoruz"** feryadıyla duyurulmuştu. Buna rağmen müdahale yapılmadı. Saat 17.30-18.00 sıralarında Aziz Nesin tekrar telefonla Sivas Valisi ile görüştü. **Siz, durumun vehametini kavrayamıyorsunuz. Biz burada teker teker öldürüleceğiz,** dedi. Vali Bey de, dışarıda çok büyük bir kalabalık oludğunu söyledi. Bunun üzerine Aziz Nesin, "Peki, biz burada bırakılacak mıyız?" dedi. Vali Bey de, "Bir tedbir düşünüyoruz" dedi. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'ye ulaşıldığında, Erdal Bey de, takviye kuvvetlerin geldiğini, endişeye kapılmamamızı söyledi. Otelin etrafında toplanan kalabalık, "Şeriat Gelecek, Şeytan Aziz, Cumhuriyet Yıkılacak, Laikler Kahrolsun" naraları atarak oteli yıkıyordu. Bu arada bir şahsın dışarıda otele hücum eden toplulukla pazarlik yaptığını duyduk. Toplulukla konuşan bu şahsın Sivas Belediye Başkanı olduğunu, otelde bulunan polislerden biri bize söyledi. Bizim canımıza kasteden güruh, Belediye Başkanı'ndan şenliklerin derhal durdurulmasını, Pir Sultan Abdal Heykelinin yıkılmasını ve Aziz Nesin'in kellesinin teslimini istiyorlardı. Belediye Başkanı da, heykelin yıkılacağını, şenliklerin durdurulacağını topluluğa söyledi. O anda Belediye Başkanı, o topluluğa, **"Hadi heykeli yıkmaya gidelim"** deyip topluluğu öbür meydana götürebilseydi, facia yine gerçekleşmez, yine insanlar kurtulurdu. Halbuki Belediye Başkanı, adamlarını gönderdi. Heykeli yıktırdı. Topluluğun önüne getirdi. O topluluk getirilen heykeli yaktı. Heykelin yakıldığını çıkan kokudan anladık. Bu arada ben, Aziz Nesin'e karşı binanın balkonuna (2. kat balkonuna) geçmesini, balkonda bulunan boş bir bidona girmesini, bu bidonun üzerine koyacağımız şeylerle kendisini gizleyeceğimizi söyledim. Maksadım, topluluğa Aziz Nesin'in otelde olmadığını göstermekti. Aziz Nesin, benim odama kadar geldi. Karşı balkona baktı. Buradan oraya geçilmez, dedi. Önerimi kabul etmedi. Ben kaçarak, saklanarak ölmek istemem. Onlar nasıl olsa beni bulurlar, dedi. Ve hiçbir şekilde ölmeyi de düşünmediğini ilave etti. Bense, Aziz Nesin'i kaçırmak isterken Türk halkını da düşünüyordum. Türk halkının bir kimseyi

yazdıklarından, düşüncelerinden dolayı linç etmiş bir halk olarak bilinmesini ve böyle vasıflandırılmasını istemiyorum. Düşüncelerimden biri de buydu. Ayrıca otelde mevcut ve Aziz Nesin'i daha evvelden hiç tanımayan bir sürü genç insanin, Aziz Nesin sebebiyle öldürülmesinin de önüne geçmek istiyordum. Aziz Nesin'le birlikte otelin 1. katına indim. Otelin 1. katında Aziz Nesin'in odasının penceresinden otel ile otelin karşısında bulunan binanın aydınlığına indim. Burası sonradan kaçmak için kullanmamız aydınlık idi. Karşı binaya geçmemizi engelleyen bir eternit blokun aşılması gerekiyordu. Bu eternit blokun nasıl kaldırılacağını düşündüm. Eternit bloku otele ve karşı binaya sıkıştıran küçük taş ve tuğla parçalarını elimle söktüm. Ve eternit duvarı yıkmak için sallamaya başladım. 3. sallamamla hemen bir ses geldi: Ne yapıyorsunuz, siz kimsiniz, niye burayı sallıyorsunuz? Ben, tam cevap vermek üzereydim, bana, "Demet Hanım çekilin, çekilin!" diye oteldeki arkadaşlarım seslendiler. Ve beni içeriye aldılar. Ancak, metruk görünen o binadan çok hazır bu cevabın gelmesi, beni çok düşündürdü. Bu aralığın bizim kurtarılmamız için devlet güçlerince kullanılabileceğini, hepimiz ve sağ ve sağlam olarak buradan kurtulabileceğimizi düşündüm. Bir şansımızı daha yitiriyorduk. İçeriye girdim.

Aşağıdan otelin önündeki arabaların parçalandığını ve sonradan yakıldığını öğrendim. Arabalar, tam otelin önünde olduğu için artık bu bizim ele geçireleceğimizin habercisiydi. Binada elektrikler güvenlik için bir yangına karşı söndürüldü. Biz tamamıyla karanlıkta kalmıştık. Birbirimizi görmekte güçlük çekiyorduk. Karşı karşıya geldiğimizde düşündüğümüz savunmayı yapmamız imkânsızlaşmıştı. Ama yakılmayı hiç düşünmüyorduk. O arada otel lobisinin yakınındaki barikatı tutan arkadaşlar içeriye yanıcı bir bez parçasının atıldığını söylediler. Ve koşup onu aldılar. Hazırladığımız su kovalarıyla söndürdüler. Ancak hemen akabinde kundaklandığımızı ve yanmaya başladığımızı bağırdılar.

Tam bir panik içindeydim. Diri diri yanacaktık. Bir kısım yukarı çıkmamız gerektiğini, bir kısım aşağı kata inmemizi önerdiler. Ancak inanılmaz bir gaz yükseliyordu. Duman ve gaz, bizi olduğumuz yerde hareketsiz bırakıyordu. Bir kısım arkadaşların yukarıya çıktığını, bir kısım arkadaşların aşağıya indiğini biliyorum. Ben ikinci kattaydım. Arkadaki odama gittim. Odadan dışarıya baktım. Hep aklım, yine de aşağı kattakilerin iki bina arasındaki aydınlıktan kurtarılabileceğini vurguluyordu. Pencereye çıktım. O sırada aşağı kattakiler dumandan ve yangından kaçmak için pencereleri açıp o aydınlığa çıkmışlardı. Eternit duvarı üzerlerine çekmelerini, öbür tarafa iterlerse çıkama-

yacaklarını söyledim. Eterniti kendi üstlerine doğru yıktılar. Onun üstüne çıktılar. Karşı binanın aynı seviyede olan pencerelerine gitmelerini söyledim. Pencerenin önüne geldiler. "Camı kırıp içeriye girin." dedim. Camı kırmak için ellerini içeriye uzattılar. O sırada cam açıldı. İçeriden sopalı iki kişi çıktı. Ve geri püskürtmeye çalıştılar. Küfrettiler. **"Allahsızlar, orospular gidin yanın"** dediler. Öndeki genç kızlar yalvarıyorlardı. **"Nereye gidelim? Boğuluruz, yanarız"** diyorlardı. Ama karşı taraf içeriye almıyordu. Sopa ile hücum ediyorlardı. En sonunda bir yaşlı adam geldi. Pencereleri açtı. "Girin" dedi. Girmeye başladılar. Odadan çıktım. İkinci katın koridoruna geldim. Yukarıdakilere bağırdım. "Aşağı inin, kurtuluyoruz" dedim.

Boğucu bir gaz ve alevler her yeri kaplamıştı. Yukarıdan hiç cevap gelmedi. Koridordan kimseyi kurtarayım, diye odamdan battaniyeleri taşıdım. Belki sarar aşağıya atarım, diye düşündüm. Hiç kimseyi bulamadım. Odama döndüm. Pencereye geldim. Kaçan herkesin karşı binaya girdiğini gördüm. Son iki kişi geliyordu. Birisi polisti, diğeri Ali Balkız'dı. Beni de almalarını bağırmayı düşündüm. Ancak vazgeçtim. Ya beni kurtarmak için kaldıkları süre içerisinde alt katın yangını onları sarar ve üst kattan başlarına taş veyahut cam atarlar, yahut girdikleri yerin tekrar onları dışarıda bırakmak gibi bir niyetleri olabileceğini düşündüm. Vazgeçtim. Ve onların gidişini seyrettim. Son anda Ali Balkız, binaya bakmak için döndü. Kafasını kaldırdığında beni 2. katın penceresinde gördü. "Demet hanım, ne yapıyorsun, yanacaksın, atla" dedi. Ben, "Buradan atlayamam" dedim. İçeri girmelerini söyledim. Ama kurtarmakta ısrar ettiler. "Atla burdan" dediler. Bir kalas uzattılar. "Kalası pencereye iyice daya, kalasın üstünden kendini at" dediler. Kalasın üstünden kendimi aşağıya attım. Ali Balkız, beni yakaladı, yere yuvarlandık. Hemen kalktık. İçeriye girdik.

Şimdi, Büyük Birlik Partisi olduğunu öğrendiğim yere 35 kişi sığınmıştık. Cevat'la karısını sordum. Bu binaya girdikleri gibi kapıyı açıp dışarı çıktıklarını söylediler. Kimlerin olduğunu öğrenmeye, herkesi tanımaya çalıştım. Dumandan etkilenmiş olanlar, yaralanmış olanlar, arkadaşlarını arayanlar, ağlayanlar hep bir aradaydı. Derhal oradaki polise, Emniyet Müdürlüğü'nü aramasını, bulunduğumuz yeri bildirmesini, ama hiçbir yerde, hiçbir başka kişiyle konuşmamasını, birkaç kere söyledim. Kapıya gittim. BBP'nin hiçbir üyesinin dışarı çıkmaması gerektiğini, haber alırlarsa, burada bizi daha kolay öldürebileceklerini söyledim.

Polisin telsizini dinledim. Polis, Emniyet'e haber verdi. Bu süre içerisinde silah sesleri duydum. Devamlı silah sesleri duydum. Demek ki sonunda as-

ker gelebilmiş, biz yandıktan, boğulduktan, öldükten sonra olaya müdahale edebilmişti. Ortalık sakinleşti. Silah sesleri durdu. Saatin kaç olduğunu bilmiyorum. Bizi büyük bir polis arabası geldi ve onun içine aldılar. Emniyet Müdürlüğü'ne götürdüler. Elektrikleri açmamamızı söylediler. Kurtulanlar, Emniyet Müdürlüğü'nün 5. katında tam anlamıyla dışarıyla bağımız kesilmiş bir şekilde, aç, susuz, hiç kimsenin aramadığı bir koridorda sandalyeler üzerinde sabaha kadar bekledik. SHP Genel Merkezi'nden aradılar. Bize bir uçak göndereceklerini söylediler. Havaalanının ışıklandırılmasının olmadığı için uçağın gece gelmesinin mümkün olmadığını, ama sabahleyin erkenden uçağın geleceğini söylediler. Elimizdeki jetonlarla koridordaki bir telefondan anamızı, babamızı, çocuklarımızı aradık. Sağ olduğumuzu haber verdik. Bizden dışarıya hiçbir haber sızdırılmıyordu. Televizyonda ölü ve yaralı listeleri çıkmaya başladı. Listeler çıktıkça orada bulunanlar yakın arkadaşlarını, dostlarını, akrabalarını kaybetmenin çaresizliğini yükleniyorlardı. Ne Vali, ne Emniyet Müdürü, ne de başka bir devlet görevlisi sabaha kadar geçen zaman içinde bizi aramamışlardı. Ne otelde kıstırıldığımız zaman, 7 saat tehdit ve ölüm korkusu içinde yaşarken, ne de kurtulduktan sonra biz orada hiç devleti göremedik. Sabahleyin SHP'den iki milletvekili, Arif Sağ'ın arkadaşları geldiler. İlk onlarla karşılaştık. Saat 08.00'i geçerken İstanbul, Ankara ve İzmir plakalı arabalarla basın mensupları ve fotoğrafçılar geldiler. Evvela yukarı alınmadılar. Ama sonra çıkarıldılar. Onlarla görüştük. Bütün geceyi bir bardak su, bir bardak çay içmeden geçirdik. Sabahleyin saat 9.00'da kumanya geldi. Yukarıya taşındı. Masalar kuruldu. O sırada büyük oğlum Emniyet'in bahçesinden girdi. Koştum. Onu aşağıda karşıladım. Yukarıda yetkili olan amirden oğlumla gideceğim iznini aldım. Herkesle helalleştim. Saat 9.20'de Emniyet'ten çıktım. Ve Ankara'ya döndüm. Yukarıda da belirtmiştim. Olaylarla Müslüman Sivas halkının hiçbir ilgisi olduğunu sanmıyorum. Hiç bir zaman Alevi-Sünni çatışması olduğunu düşünmüyorum. Günlerce evvelden çeşitli tahriklerle azdırılmış, devlete, Cumhuriyet'e karşı yapılmış bir şeriatçı ayaklanması olduğunu düşünüyorum, dedi. Beyanı okundu, imzası alındı.

Talat ŞALK
DGM
Cumhuriyet Savcısı
(İmza)

Z.K. 60
(İmza)

Tanık
Demet IŞIK
(İmza)

Cumhuriyet, 27 Aralık 1994

Emniyet Görevlisi Anlatımı ile Olay

DOĞUKAN ÖNER ANLATIYOR

(Sivas Cumhuriyet Savcılığı)
12.7.1993

Z.M.TANIK: DOĞUKAN ÖNER, Ahmet Mithat oğlu, 1942 D.lu. Sivas Emniyet Müdürü olarak görev yapar.

Harun Kavak, Tufan Caymaz, Fatih Erdem, Süleyman Tosun, Adem Kozlu, Ali Temiz, Etem Ceylan, Murat Çanaklıtaş, Harun Gülbaş, Adem Bayrak, Ekrem Kurt, Özer Çanaklıtaş ve Ali Kurt haklarında tanzim edilen teşhis tutanakları okundu, usulüne uygun olarak yemini yaptırıldı. Şahadeti soruldu:

11.7.1993 tarihli teşhis tutanağı ile tutanakta açık kimliği yazılı Etem Ceylan'ı nezarette bulunan sanıklar arasında olaya katılan sanık olarak teşhis ettim. Etem Ceylan, Madımak Oteli'nin önünde bulunan topluluğun arasında idi. Etem Ceylan'ı, Madımak Oteli'ni mütemadiyen taş atarken gördüm, bunun haricinde elini havaya kaldırmak suretiyle **"Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Allahuekber"** şeklinde kalabalıkla birlikte slogan atarken gördüm. Etem Ceylan'ın otel önündeki topluluk içerisinde aktif olarak rol oynadığını gördüm. Etem Ceylan, topluluk içerisinde faal olan kişilerden birisi idi. Devamlı olarak topluluğun önüne gelerek jandarmanın ve polisin oluşturduğu barikatı aşmak için mütemadiyen çaba sarfediyordu. Etem Ceylan'la ilgili tutulan tutanak altındaki imza bana aittir. Münderecatı da bu ifadem doğrultusunda doğrudur.

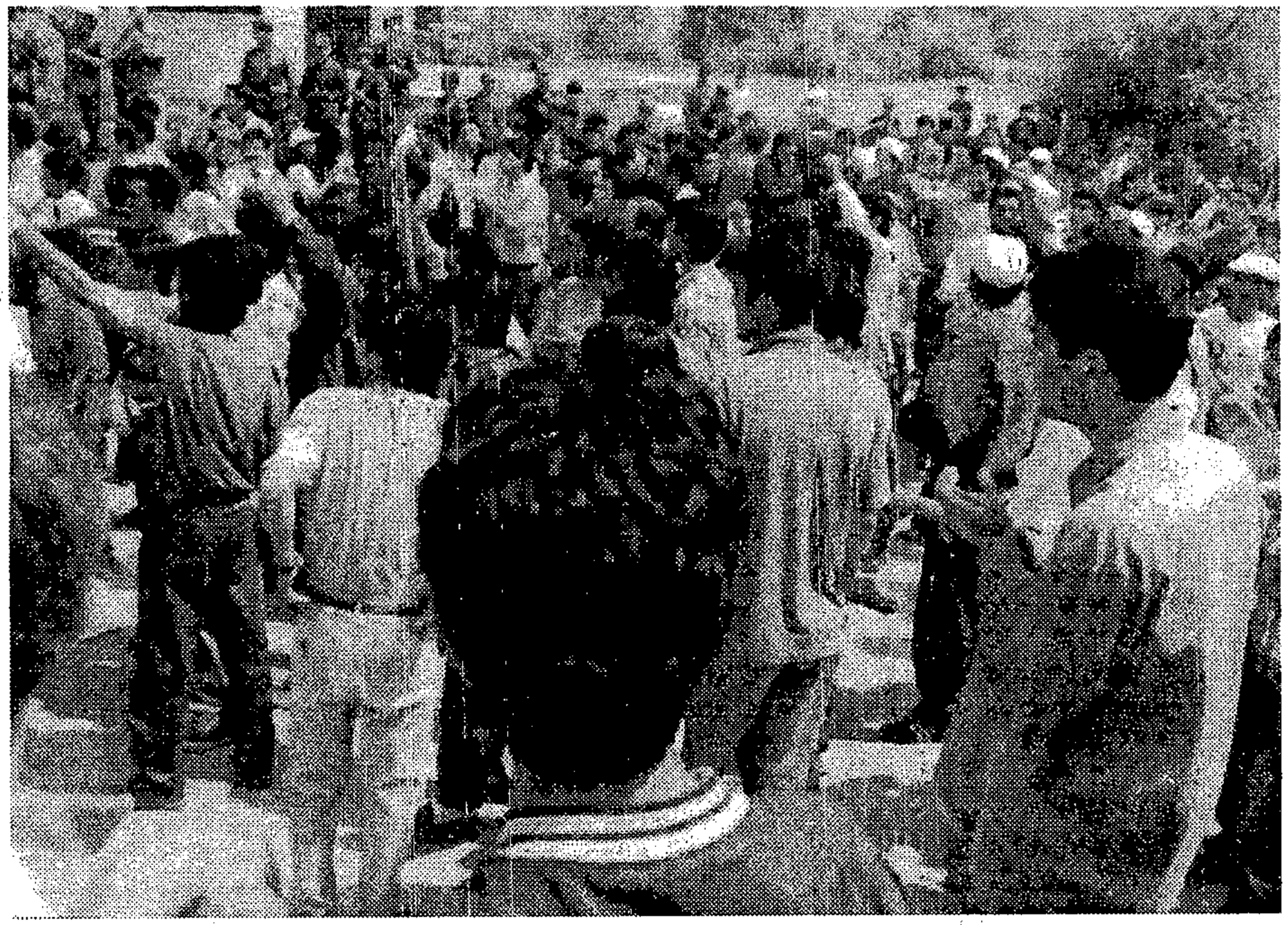
11.7.1993 tarihli tutanakta açık kimliği yazılı Tufan Caymaz'ı da nezarete alınan sanıklar arasında bizzat teşhis ettim. Bu sanık Tufan Caymaz, Kültür Merkezi önünde cereyan eden olaylarda kalabalığın içerisinde **"Allahuekber, Tekbir, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Zafer İslamın, Vali İstifa, Şerefsiz Vali"** diyerek slogan atarken işittim. Keza, Tufan Caymaz, hadise günü aşamalarda Kültür Merkezi'nden Vilayet önüne gelişinde yine topluluk arasında "Vali İstifa, Vali Şerefsiz, Allahuekber" diyerek slogan atarken gör-

düm. Daha sonraki aşamada Madımak Oteli'nin önüne gelindiğinde polis ve jandarma Madımak Oteli'nin önünde barikat kurmuştu. Bu barikatı aşmak için aktif bir şekilde mütemadiyen zorlamada bulunurken gördüm ve yine **"Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Şeytan Aziz, Allahuekber"** şeklinde sloganlar attığını duydum. Bu ifadem doğrultusunda, Tufan Caymaz'la ilgili tutulan tutanak münderecatı doğrudur, imza bana aittir.

11.7.1993 günü açık kimliği tutanakta belirtilen Fatih Erdem'le ilgili olarak tutulan tutanak doğrudur. Altındaki imza bana aittir. Hadise günü Fatih Erdem'in İstasyon Caddesi üzerinde Vilayet önüne gelen grup içerisinde gördüm. Bu grup içerisinde elini havaya kaldırmış, **"Vali İstifa, Şeytan Aziz"** diyerek slogan atıyordu. Fatih Erdem, daha sonraki aşamada Madımak Oteli'nin önünde bulunan grubun içerisinde de mütemadiyen **"Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Allahuekber, Şeriat İsteriz"** şeklinde sloganlar atıp polis ve askerin kurmuş olduğu barikatı devamlı suretle yarmak için çaba sarfediyordu. Fatih Erdem'i olaylar içerisinde görüp nezaretteki sanıklar arasında ve mevcut fotoğraflarda da eylemlerini tekrarlarken gördüm. Fatih Erdem'le ilgili beyanım bu kadardır.

11.7.1993 tarihli tutanakla gözaltındaki sanıklar içerisinde net bir şekilde teşhis ettiğim Ali Temiz, Madımak Oteli önündeki grubun içerisinde mütemadiyen slogan atan, **"Allahuekber, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Şeytan Aziz"** diye slogan atıp mütemadiyen polis kordonunu yarmaya çaba gösteriyordu. Bu şahsın o kadar uyarmama ve ikaz etmeme rağmen mütemadiyen polis kordonunu yarmak için kordonun üzerine hücum ediyordu. Hatta Ali Temiz, 2-3 sefer de polis kordonunu yarıp Madımak Oteli'ne kadar ilerleyen ve oradaki arkadaşlarımızca geri püskürtülüp tekrar polis kordununu yararak otele giden topluluğun hararetli fertlerinden birisi olarak gördüm. Kendini teşhis ederek, teşhis tutanağı tanzim edildi. Tutanak da bu ifadem doğrultusunda doğru olup ayrıca bu sanık Ali Temiz, otele ve otel önündeki arabalara taş atarak, otel camlarının kırılmasına, arabalarının hasara uğratılmasına neden olan kişi olduğunu gözlerimle gördüm.

11.7.1993 tarihli tutanakta açık kimliği yazılı Murat Çanaklıtaş'ı gözaltında bulunan sanıklar içerisinden teşhis ettim. Murat Çanaklıtaş hadise günü, Madımak Oteli'nin önünde bulunan grubun içerisinde idi. Murat Çanaklıtaş, Madımak Oteli'nin önünde **"Allahuekber, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak"** şeklinde slogan attığını duydum. Ayrıca Murat Çanaklıtaş, Madımak Oteli'nin camlarını taş atmak suretiyle kırarken, bu şekilde eyleme ka-

tıldığını gözlerimle gördüm. Tutulan tutanak altındaki imza bana ait olup, bu ifadem doğrultusunda bu tutanak münderecatını tekrar ederim, dedi.

11.7.1993 tarihli tutanakta açık kimliği yazılı Harun Gülbaş'ı nezaret altındaki sanıklar arasından teşhis ettim. Harun Gülbaş, hadiselerin başından sonuna kadar olayların içinde aktif bir şekilde rol aldığını, toplumu yönlendirici şekilde hareket ettiğini gözlerimle gördüm. Harun Gülbaş, ilk çekirdek grup içerisinde arkasındaki gruba ellerini havaya kaldırıp, önce sloganı kendisi atıp, sonradan da arkasındaki gruba attıran kişi idi. Hadisenin başından sonuna kadar vardı. Camii çıkışından Vilayet önüne gelişte, **"Vali İstifa, Şerefsiz Vali"** şeklinde topluluğu yönlendirici şekilde slogan atıyordu. Oradan İstasyon Caddesi ve Kültür Merkezi'ne yüründüğü sırada da yine ön saflarda arkasındaki topluluğa **"Vali İstifa, Şeytan Aziz, Şeriat İsteriz"** şeklindeki sloganlar atıp topluluğun da bu sloganları atması için önderlik eden kişi idi. Keza, Kültür Merkezi'ne gelindiğinde, Kültür Merkezi'nin taşlanması olayına katılan, taş atan, hatta arkasındaki topluluğa taş attırmak için önderlik eden kişi Harun Gülbaş idi. Yine, Harun Gülbaş, topluluktan ayrılmayarak Kültür Merkezi'nden Vilayet önü güzergahı ile Madımak Oteli'ne gelen

grubta liderlik pozisyonunu devamlı sürdürdü, devamlı olarak **"Allahuekber, Şeriat İsteriz, Laik Düzen Yıkılacak, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak"** şeklinde slogan atıp, slogan attırıyordu. Keza, Madımak Otelinin önündeki grup içerisinde Harun Gülbaş, Madımak Oteli'nde taş atanlar arasında idi. Burada Madımak Oteli'ne taş atıp, arkasındaki grubun taş atmasını sağlayan elebaşı sanıklardan biri olarak Harun Gülbaş'ı gördüm. Harun Gülbaş olayın başından nihayetine kadar, topluluğu yönlendiren, coşturan kişi olarak gördüm. Tanıdım, attıkları sloganı kulaklarımla işittim. Harun Gülbaş'la ilgili beyanım bu kadardır, dedi.

11.7.1993 günü açık kimliği tutanakta belirtilen Adem Bayrak'ı gözaltında bulunan sanıklar arasında kesinlikle teşhis ettim. Adem Bayrak'ı, hadise günü Kültür Merkezi'nin önündeki topluluk içerisinde **"Allahuekber, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Vali İstifa"** şeklinde slogan atarken gördüm. Daha sonraki aşamada Adem Bayrak, Madımak Oteli'nin önündeki grup içerisinde de vardı. Burada yine **"Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Şeytan Aziz, Allahuekber"** şeklinde Adem Bayrak'ın slogan attığını duydum. Polis ve asker kordununu yarmak için çaba harcarken gördüm.

11.7.1993 tarihli tutanakta açık kimliği yazılı Ekrem Kurt'u gözaltındaki sanıklar arasından teşhis ettim. Ekrem Kurt, hadise günü Madımak Oteli'nin önündeki topluluğun içerisinde çılgın bir şekilde slogan atarken, **"Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Şeytan Aziz, Allahuekber"** şeklinde slogan atıyordu. Çok hırslı ve aktif bir şekilde idi. Temin ettiği taşları otele doğru atarak, otele ve otel önündeki arabalara zarar veriyordu. Ayrıca, Ekrem Kurt, polis ve jandarma barikatını birkaç sefer yarıp, otel önüne giderek otelde tahribat yapan şahıslardan birisidir. Ekrem Kurt'u bu eylemler içeresinde iken gördüm ve gözaltındaki sanıklar arasında da teşhis ederek teşhis tutanağı tanzim edildi.

11.7.1993 tarihli tutanakta açık kimliği yazılı Harun Kavak'ı gözaltında bulunan sanıklar arasında teşhis ettim. Harun Kavak'ı, hadise günü Vilayet önündeki topluluğun içerisinde ateşli bir şekilde **"Vali İstifa, Şerefsiz Vali"** şeklinde slogan atarken işittim. Daha sonra yine toplulukla birlikte ateşli bir şekilde Kültür Merkezi istikametine giden topluluk arasında Harun Kavak ateşli bir şekilde yukarıdaki sloganları atarak yürüyüp Kültür Merkezi önüne gelindiğinde; Harun Kavak, Kültür Merkezi'ne taş atmak suretiyle Kültür Merkezi'ne zarar veren ve halkı yönlendiren kişidir. Daha sonraki aşamada Harun Kavak, Madımak Oteli'nin önüne kadar toplulukla birlikte yukarıdaki sloganları atarak **"Allahuekber, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Şeytan Aziz"**

diyerek yürüyen ve Madımak Oteli önündeki kalabalıkla birlikte otele taş atan kişidir. Ayrıca, Harun Kavak, otel önündeki polis ve jandarma kordonunu aşarak otele gidip; oteldeki cam ve çerçeveyi tahrip eden, otel önündeki arabalara taşla vuran şahıstır. Bunu gözlerimle gördüm. Harun Kavak ile ilgili tutanak tutuldu, bu anlattıklarım çerçevesinde tutulan tutanak münderecatını tekrar ederim.

11.7.1993 tarihli tutanakta açık kimliği yazılı Özer Çanaklıtaş'ı gözaltına alınan sanıklar arasından teşhis ettim. Özer Çanaklıtaş, hadise günü meydana gelen olaylarda topluluğun Vilayet önünden Kültür Merkezi'ne yürürken İstasyon Caddesi üzerinde slogan atarken gördüm. **"Vali İstifa, Sivas Aziz'e Mezar Olacak"** şeklinde sloganlar atıyordu. Daha sonraki evrede Özer Çanaklıtaş'ın Madımak Oteli'nin önündeki grubun içerisinde yine **"Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Şeytan Aziz, Allahuekber"** şeklinde slogan atıp otele taş atıp zarar verirken gördüm. Özer Çanaklıtaş, otelin önünde polis ve jandarmanın oluşturduğu barikatı aşmak için mütemadiyen barikatı slogan atarak zorlayan kişidir. Özen Çanaklıtaş'ın eylemleri ile görgüye ve teşhise müstenit bilgim bu kadar olup, bu hususta tanzim edilen tutanak da bu ifadem doğrultusunda doğrudur, münderecatını tekrar ederim.

11.7.1993 tarihli tutanakta açık kimliği yazılı Murat Çanaklıtaş'ı nezarete alınan sanıklar arasında kesinlikle teşhis ettim.

Murat Çanaklıtaş'ın Madımak Oteli önünde **"Allahuekber, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak"** şeklinde ellerini havaya kaldırıp sloganlar atarken gördüm. Bundan başka Murat Çanaklıtaş, Madımak Oteli'nin önünde, Madımak Oteli'ne taş atarken gördüm ve teşhis ettim.

11.7.1993 tarihli teşhis tutanağında açık kimliği yazılı olan Süleyman Toksun'u gözaltına alınan sanıklar arasında kesinlikle teşhis ettim. Süleyman Toksun'u, Madımak Oteli'nin önünde ve Kültür Merkezi'nin önündeki topluluk içerisinde çok ateşli bir şekilde gördüm. Süleyman Toksun'u, Kültür Merkezi önünde burayı taşlarken gördüm, ayrıca Süleyman Toksun'u Madımak Oteli'nin önünde, Madımak Oteli'nin taşlanması ve polis-jandarma barikatını aşarak Madımak Oteli'nin önüne kadar gelip, otel önündeki arabalara ve otelin cam-çerçevesini kırarken gördüm. Ayrıca Süleyman Toksun'u, topluluk içerisinde **"Allahuekber, Şeytan Aziz, Zafer İslam'ın, Sivas Aziz'e Mezar Olacak"** şeklinde devamlı slogan atarken gördüm.

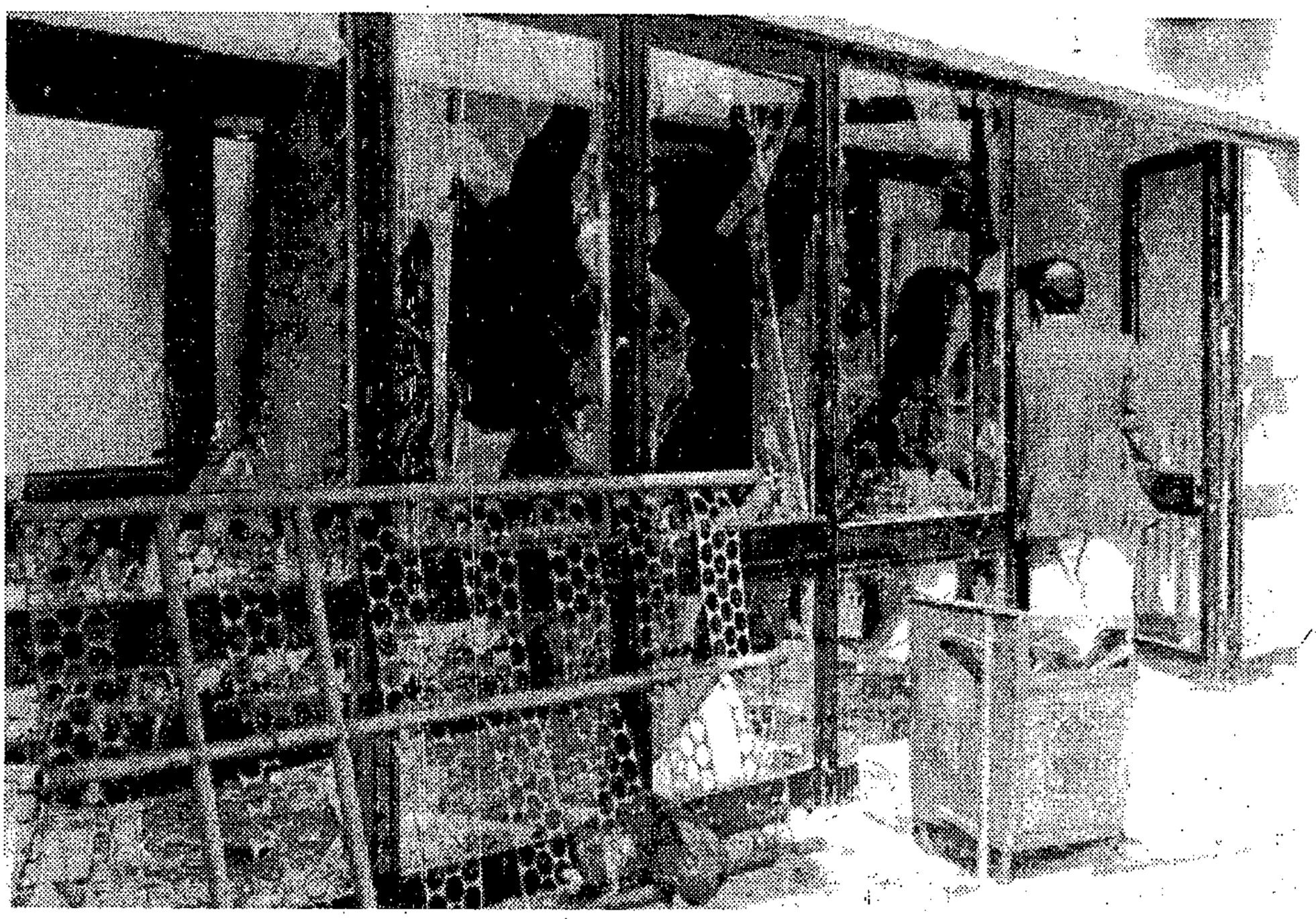
11.7.1993 tarihli tutanakta açık kimliği yazılı Özay Karatürk'ü nezarette bulunan sanıklar arasında teşhis ettim. Özay Karatürk'ü hadise günü Vilayet

önünden Kültür Merkezi'ne giden topluluk arasında Buruciye Medresesi önünde ve İstasyon Caddesi üzerinde elleri havada, **"Vali İstifa, Şerefsiz Vali, Sivas Aziz'e Mezar Olacak"** şeklinde ateşli bir şekilde slogan atarken gördüm ve işittim. Özay Karatürk'ü sanıklar arasında bizzat görüp teşhis ettim. Tutanak tanzim ettim, tanzim ettiğim tutanak bu ifadem doğrultusunda münderecatını tekrar ederim.

Yine ifade teşhis tutanağında açık kimliği yazılan, ancak soyadı KOZU olup yanlışlıkla KUZU yazılan Adem Kozu'yu nezaretteki sanıklar arasında kesinlikle teşhis ettim. Adem Kozu, Madımak Oteli önündeki grubun içerisinde idi. Bu grup içerisinde Adem Kozu, devamlı olarak **"Allahuekber, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Türkiye Müslümandır Müslüman Kalacak"** şeklinde sloganlar atıyordu. Ve devamlı olarak da polis-jandarma kordununu yarmak için büyük çaba gösteriyordu. Ben, Adem Kozu'yu bu eylemler içinde iken gördüm, bu fiilleri yaptığına şahidim.

Bunların haricinde ben şu ana kadar tutanaklara geçmiş olmayıp, halen nezaret altında bulunan sanıklardan eylemlerini ayrı ayrı bildiğim sanıklar mevcuttur. Bunlar hakkında da ek ifade vermek isterim.

Şu anda Emniyet Müdürlüğü nezaretinde bulunan ve karşımda bulunup bana gösterdiğiniz Reşit oğlu, 1934 D.lu Ahmet Turan Kılıç'ı tanıyıp teşhis ettim. A. Turan Kılıç, yürüyüş içerisinde iken kalabalığı devamlı şekilde **"Cihada Çağrı"** diyerek slogan atıp arkasındaki vatandaşı tahrik ediyordu. **"Şeriat Gelecek Zulüm Bitecek, Müslümanlar Ne Duruyorsunuz, Katılın"** diyerek topluluğu galeyana getiriyordu. Hadiseler, Vilayet önünde, Kültür Merkezi'nde, Madımak Oteli'nde bu güzergahtan birkaç kez gidip gelme şekli ile cereyan etmiştir. Hadiselerin başından sonuna kadar A. Turan Kılıç yer almıştır. Yukarıda söylediğim sözleri söyleyerek, kalabalığı galeyana getirmeye çalışmıştır. Ayrıca, Madımak Oteli'nin önüne gelindiğinde, topluluk içerisinde A. Turan Kılıç, otele taş atarak otelin camlarını kırmıştır. A. Turan Kılıç ile ilgili görgüm ve şahadetim bu olup;

Yine, halen nezarette bulunan, şu anda bana göstermiş olduğunuz Nuri oğlu, 1970 D.lu Kenan Kale'yi olayların içeresinde rol alan kişi olarak teşhis ettim. Kenan Kale'yi, Madımak Oteli önündeki grubun en ön saflarında gördüm. Kenan Kale, grup içerisinde **"Şeytan Aziz, Sivas Azez'e Mezar Olacak"** şeklinde slogan atıyordu. Kenan Kale, Madımak Oteli'nin önündeki jandarma ve polis barikatını aşmak için çok saldırdı. Bu barikatı aşarak Ma-

dımak Oteli'nin önüne kadar ilerleyip Madımak Oteli'ne taş atarken gördüğüm gibi, Madımak Oteli'nin önündeki arabaları tahrip etti ve Madımak Oteli'nin cam ve çerçevelerini asılıp koparırken gördüm. Kenan Kale'nin gerçekleştirdiği olaylara ilişkin şahadetim ve teşhisim bundan ibarettir.

Yine, şu anda Emniyet Müdürlüğü nezaretinde bulunan ve bana göstermiş olduğunuz Bekir Sıtkı oğlu, 1970 D.lu Mevlüt Atalay'ı kesin olarak teşhis ettim. Hadise günü Mevlüt Atalay'ı Madımak Oteli'nin önündeki kalabalığın ön saflarında gördüm. Mevlüt Atalay'ı, Madımak Oteli'ninin önünde **"Allahuekber, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Kanımız Aksa da Zafer İslam'ın"** şeklinde sloganlar atarken işittim. Mevlüt Atalay, Madımak Oteli'nin önündeki polis ve jandarma barikatını aşmak için mütemadiyen uğraş veriyordu. En sonunda bu barikatı yarmaya da muvaffak oldu. Ayrıca Mevlüt Atalay, topluluk içerisinde iken Madımak Oteli'ne taş atıp otelin camlarını kıran şahıstır. Polis barikatını aştıktan sonraki eylemlerini hatırlayamıyorum. Hadise günü Mevlüt Atalay'ı olayların içinde slogan atarken, oteli taşlarken ve polis barikatını geçerken gözlerimle gördüm.

Şu anda nezarethanede bulunan ve bana gösterilen İbrahim oğlu 1973 D.lu Ömer Faruk Gez'i çok net bir şekilde teşhis ettim. Hadise günü Ömer Faruk Gez, hadisenin başından sonuna kadar, topluluk içerisinde aktif bir şekilde gördüğüm kişidir. Ömer Faruk Gez, Vilayet önündeki toplulukta, topluluğun önünde **"Vali İstifa, Şerefsiz Vali"** şeklinde gösteri yaptıktan sonra İstasyon Caddesi'ni müteakiben de Kültür Merkezi'ne varıncaya kadar topluluk içerisinde önder bir şekilde görev almış, devamlı şekilde **"Allahuekber, Zafer İslamın Olacak, Şeytan Aziz"** şeklinde sloganlar atan kişidir. Keza, Ömer Faruk Gez'i Kültür Merkezi'nin önünde burayı taşlarken de bizzat gözlerimle gördüm. Yine Ömer Faruk Gez, Madımak Oteli'nin önündeki topluluğun da ön saflarında yer alan kişidir. Burada Ömer Faruk Gez'i oteli taşlarken bizzat gördüm. Burada, **"Allahuekber, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Zafer İslamın'dır"** şeklinde sloganlar atarken duydum. Madımak Oteli'nin önündeki polis ve jandarma barikatını Ömer Faruk Gez aşarak otelin içerisine giren ve otel içerisinde bazı eşyaları tahrip eden, dışarı atarken bizzat gözlerimle gördüm.

Şu anda Emniyet Müdürlüğü nezarethanesinde bulunan ve bana gösterdiğiniz Feyzullah oğlu, 1971 D.lu Ali Kurt'u net bir şekilde teşhis ettim. Benim müşahade ettiğim kadarıyla Ali Kurt, hadiselerin elebaşılarından biridir. Ali Kurt olay günü hadisenin başlangıcından sonuna kadar topluluk içerisinde

önder bir şekilde fiilen yer almıştır. Vilayet önünde **"Vali İstifa, Şerefsiz Vali, Şeytan Aziz, Kanımız Aksa da Zafer İslam'ın"** diyerek slogan atan ve bu sloganları topluluğa attıran kişidir. Keza Ali Kurt, İstasyon Caddesi üzerinden Buruciye Medresesi önünden Kültür Merkezi'ne gidinceye kadar gruba önderlik etmiş, devamlı şekilde gruba slogan attırmıştır. Kültür Merkezi'ne gelindiğinde oradaki gruba da önderlik edip Kültür Merkezi'ne taş atan ve Kültür Merkezi önünde halkı slogan atmaya yönlendiren kişi Ali Kurt'tur. Burada olaylardan sonra mütemadiyen topluluk içerisinde önder halde yer alan Ali Kurt'un Madımak Oteli önündeki topluluk içerisinde iken de gördüm. Burada **"Allahuekber, Zafer İslam'ındır, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak"** diye bağırıp arkasındaki topluluğu da bağırttıran kişidir. Ali Kurt, Madımak Oteli önündeki grupla birlikte Madımak Oteli'ni taşlayan ve topluluğu da taş atmak için yönlendiren önder kişidir. Madımak Oteli önündeki jandarma ve polis barikatını aşarak Ali Kurt, otele gitmiş, otel önündeki otomobilleri tahrip ettiği gibi, otelin içerisine girip otel içerisindeki eşyaları tahrip ederken bizzat gözlerimle gördüm. Ben bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde de Ali Kurt'u teşhis ettim.

Şu anda Emniyet Müdürlüğü nezarethanesinde olan ve bana göstermiş olduğunuz İrfan oğlu, 1973 D.lu Harun Yıldız'ı olaylara katılan kişi olarak teşhis ettim. Hadise günü Kültür Merkezi'ndeki topluluğun içerisinde gözlerimle gördüm. Harun Yıldız, Kültür Merkezi'nde **"Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Türkiye Müslümandır Müslüman Kalacak"** şeklinde slogan atarken işittim. Ayrıca Harun Yıldız, Kültür Merkezi'ne taş atarak saldıran kişilerden biridir. Harun Yıldız'ı olayın sonraki safhalarında Madımak Oteli'nin önündeki grup içerisinde de **"Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Kanımız Aksa da Zafer İslam'ın"** şeklinde slogan atarken işittim. Harun Yıldız bu sloganları atarken çok heyecanlı ve aktif bir şekilde idi. Kalabalığın da bu sloganları atması için kalabalığa coşkulu şekilde hitap edip bağırıyordu. Ayrıca Harun Yıldız'ı, Madımak Oteli'nin önündeki grupta otele taş atarken gördüm ve teşhis ettim.

Halen Emniyet müdürlüğü nezarethanesinde bulunan ve şu anda bana gösterdiğiniz Ahmet oğlu, 1964 D.lu Muhsin Erbaş'ı olaylardan dolayı teşhis ettim. Hadise günü Muhsin Erbaş'ı hadisenin başından sonuna kadar çeşitli aşamalarda gördüm. Muhsin Erbaş'ı, Vilayet önünde, Kültür Merkezi'nde ve Madımak Oteli'nin önündeki toplulukta devamlı gördüm. Muhsin Erbaş, hadise günü hadisenin başından sonuna kadar milleti galeyana getirmek için

"Allahuekber, Vali İstifa, Şerefsiz Vali, Zafer İslam'ın, Yaşasın Şeriat, Düzen Yıkılacak (Laik Düzen Yıkılacak), **Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak"** şeklinde mütemadiyen slogan atarken işittim, hadisenin başından sonuna kadar topluluğun ön saflarında yer aldığını gördüm. Keza, Muhsin Erbaş'ın Madımak Oteli'nin önündeki grup içerisinde Madımak Oteli'ni taşlarken gözlerimle gördüm. Muhsin Erbaş'ı polis ve jandarma kordonunun önünde yer alıp arkasındaki topluluğu coşturmak için önder şekilde hareket ederken gözledim. Muhsin Erbaş'ı kesin olarak teşhis ettim.

Şu anda Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü koridorunda gördüğüm ve bana göstermiş olduğunuz Hüseyin oğlu, 1979 D.lu Yusuf Şimşek'i kesin olarak teşhis ettim. Ben hadise günü Yusuf Şimşek'i Madımak Otelinin önündeki grup içerisinde gördüm. Benim gördüğümde Yusuf Şimşek, devamlı olarak ateşli ve hararetli bir şekilde **"Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Kanımız Aksa da Zafer İslam'ın, Allahuekber"** diyerek slogan atıyordu. Ayrıca Yusuf Şimşek'i Madımak Oteli'nin önünde otele taş atarken gördüm. Ayrıca Yusuf Şimşek, Madımak Oteli önünde kurulmuş bulunan polis barikatını aşmak için bu barikatı zorlayanlardan bir tanesidir. 3-4 kez de Yusuf Şimşek'i barikatın zayıf noktalarından barikatı aşarak otel istikametine gidip, otel içerisinde tahribat yaparken, otelin camını çerçevesini sökerken, içerden koltuk atarken gördüm ve Yusuf Şimşek'i kesin olarak teşhis ettim.

Şu anda Emniyet Müdürlüğü nezarethanesinde bulunan ve bana göstermiş olduğunuz Yusuf oğlu, 1967 D.lu Ahmet Oflaz'ı kesin şekilde olaylara katıldığını teşhis ettim. Ahmet Oflaz, hadise günü Madımak Oteli'nin önündeki grup içerisinde grubun ön saflarında "**Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Allahuekber, Vali İstifa"** diyerek slogan atarken işittim. Ahmet Oflaz'ı Madımak Oteli'nin önünde kurulmuş olan polis ve jandarmadan müteşekkil barikatı mütemadiyen zorlarken gözlerimle gördüm. Ayrıca, Ahmet Oflaz, bir ara barikatı aşarak otele gitti, otelin önünde bulunan arabaları tahrip ederken gördüğüm gibi Ahmet Oflaz'ı, otelin içerisine girip otelin içerisinde tahribat yapan ve içerdeki eşyayı dışarı çıkartan kişi olarak gördüm ve teşhis ettim.

Şu anda Emniyet Müdürlüğü nezarethanesinde bulunan ve bana gösterdiğiniz Ahmet oğlu, 1976 D.lu Durmuş Tufan'ı çok net bir şekilde teşhis ettim. Durmuş Tufan'ı, hadise günü Madımak Oteli'nin önündeki kalabalığın ön saflarında gördüm. Durmuş Tufan, burada **"Allahuekber, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Vali İstifa, Kanımız Aksa da Zafer İslam'ın"** şeklinde slogan atarken işittim. Hadisenin sonraki evrelerinde Durmuş Tu-

fan, Madımak Oteli'ne taş atarak otelin camlarını kıranlar arasındadır. Bir ara hadiseler devam ederken nereden temin etti, bilemiyorum, naylon bir poşetin içerisinde, beyaz renkli poşette Durmuş Tufan, benzin getirerek otelin önüne kadar koştu, güvenlik görevlisi arkadaşlar; otelin önünde otele yaklaşmadan içindekinin benzin olduğunu anlayarak Durmuş Tufan'ın üzerine atılıp yakaladılar. Bu aradaki çekişme esnasında poşet patladı ve poşetin içerisindeki benzin asfaltın üzerine yayıldı. Yayılan nesnenin kokusundan da benzin olduğunu anladık. Derhal o arada arkadaşlar sigara içilmemesi yönünde benzin döküldüğü yerde uyarılar yaparak bağrışıyorlardı. Otelin devamlı taşlanması, cam çerçevesinin sökülmesi, sıva vs. artıklarından otel önünde kumlar olmuştu, oradaki görevliler kumları getirip bu yayılan benzinin üstüne döktüler. Görevli arkadaşlarımız Durmuş Tufan'ı olay yerinden uzaklaştırdılar. Durmuş Tufan'ı Madımak Oteli'nin önünde slogan atarken, oteli taşlarken ve otele benzin taşırken gördüm. Kesin olarak teşhis ettim.

Sivas Emniyet Müdürlüğü nezarethanesinde bulunan ve şu anda bana gösterdiğiniz Faik oğlu 1965 D.lu Faruk Ceylan'ı kesin olarak teşhis ettim. Hadise günü Faruk Ceylan, Madımak Oteli'nin önündeki grubun ön saflarında **"Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Şeytan Aziz, Allahuekber, Kanımız Aksa da Zafer İslam'ın"** şeklinde slogan attığını kulaklarımla işittim. Faruk Ceylan'ı Madımak Oteli'nin önünde otele taş atarken gördüm. Bundan başka Faruk Ceylan, otelde yangın çıktıktan sonra, otel önüne gelmek isteyen itfaiye araçlarını engelleyen, itfaiye aracının önüne geçen, itfaiye aracının ön camını kapatan kişi olarak bizzat gördüm ve teşhis ettim.

Şu anda Sivas Emniyet Müdürlüğü nezarethanesinde bulunan ve bana göstermiş olduğunuz Ağa oğlu, Dürdane'den olma, 1975 D.lu Temel Toy'u kesin şekilde teşhis ettim. Hadise günü Temel Toy'u, Madımak Oteli'nin önündeki topluluğun ön saflarında aktif bir şekilde gördüm. Temel Toy, bu topluluğun içerisinde **"Allahuekber, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Kanımız Aksa da Zafer İslam'ın, Vali İstifa"** diye slogan atarak, halkın da bu sloganlara iştirak etmesini sağlamak için el kol hareketleri ile topluluğu heyecanlandırırken bizzat gördüm ve duydum. Ayrıca, Temel Toy, Madımak Oteli'nin önünden Madımak Oteli'ne taş atarak otele zarar verenlerden birisidir. Temel Toy, otel önünde kurulmuş bulunan polis-jandarma barikatını aşmak için mütemadiyen saldırmıştır, bir ara barikatın zayıf noktasından barikatı aşarak otel önüne gelmiş, otelin camına ve çerçevesine zarar vererek otelin içeresine girmiştir. Otelde tahrip ettiği eşyaları sağa-sola dışa-

rıya atarken gözlerimle gördüm. Ayrıca Temel Toy'u, otelin önünde bulunan arabaları tahrip ederken gördüm ve kesin şekilde teşhis ettim.

Şu anda Emniyet Müdürlüğü nezarethanesinde bulunan ve bana göstermiş olduğunuz Turan oğlu, 1964 D.lu Halil İbrahim Düzbiçer'i kesin şekilde teşhis ettim. Halil İbrahim Düzbiçer'i hadise günü olayın başlangıcından sonuna kadar topluluk içerisinde gördüm. H. İbrahim Düzbiçer, topluluk içerisinde **"Vali İstifa, Şerefsiz Vali, Sivas Aziz'e Mezar Olacak, Şeytan Aziz"** şeklinde sloganlar atarken işittim. H. İbrahim Düzbiçer'i, Kültür Merkezi'nin önünde grubun ön saflarında Kültür Merkezi'ne taş atarken gördüm. Ayrıca, H. İbrahim Özbiçer'in Madımak Oteli'nin önünde yine grubun ön saflarında yukarıda belirttiğim sloganları atarken işittim. H. İbrahim Düzbiçer, Madımak Oteli'nin önünden Madımak Oteli'ni taşlayanlardan biridir. Ayrıca bir ara H. İbrahim Düzbiçer'i, takriben yarım saat kadar, topluluk içerisinde görmez oldum. Yarım saat kadar zaman geçtikten sonra, herhalde atılan taşlardan biri kafasına isabet etmiş olacak ki, yaralanmış durumda H. İbrahim Düzbiçer'i kafası bir bezle sarılı vaziyette polis ve jandarma kordununu zorlarken gördüm. H. İbrahim Düzbiçer, kordonun zayıf bir yerinden polis kordununu aşarak otelin önüne geldi, arabalara zarar verdi, daha sonra camı çerçevesi kırılmış bulunan otelin içine girip ikinci asma kat şeklindeki kata çıktı, bu asma kattan, televizyonu, çiçek saksısı gibi cisimleri çekme kattan aşağıya attı. Aşağıya da indiğinde, bir ara otelin aliminyum doğramanın duvara rapdedildiği yerden bu aliminyum çerçeveyi çekmek suretiyle sökmeye çalıştığını gördüm. Hatta olayın bir safhasında H. İbrahim Düzbiçer'i yukarıdan atılan eşyalar arasından, koltuklardan birini çakmak ile koltuğu yakmaya çalışırken gözlerimle gördü. Hatta oradaki görevliler, onun bu eylemine engel olarak bulunduğu yerden saf dışı etmeye çalışıyorlardı. H. İbrahim Düzbiçer'in eylemlerini bu şekilde gördüm. Kendisini kesinlikle teşhis ettim.

Ben hadise günü olayların başından sonuna kadar, teşkilatıma mensup arkadaşlarımla birlikte teşkilatımın başında ve ön safta yer aldım. Gördüğüm, teşhis ettiğim, eylemlerini net bir şekilde hatırladığım bu şahıslar hakkındaki teşhisim ve eylemlerine yönelik şahadetim bundan ibarettir, dedi. Okunan ifadesini imzası ile tastik etti.

İlhan AYGÜN	Nazım KARACA	Doğukan ÖNER
DGM C. Başsavcısı	Kâtip	Z.M. Tanık
(İmza)	(İmza)	(İmza)

İZZET KARADAĞ ANLATIYOR

1.11.1993

Tanık İzzet KARADAĞ: Sait Oğlu, 1944 D.lu, Sivas Emniyet Müdürlüğü Bölge Trafik Şube Müdürü. Tarafları tanımaz, engel hali yok, usulen yemini yaptırıldı, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 20.9.1993 gün ve 1993/106 sayılı talimatı okundu, bilgisi ve görgüsü soruldu.

*"Ben Bölge Trafik Şube Müdürü olarak görev yapıyorum. Olay günlerinde Sivas il merkezinde ve ilçelerinde Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nin yapıldığını, bu vesileyle kimi sanatçıların ve Yazar Aziz Nesin'in de ilimize geldiğini duymadım; ancak 2.7.1993 günü saat 11.00 civarında Emniyet Müdür Yardımcımız Şahin Çalışkan telsiz anonsu ile bütün Şube Müdürleri'nin Vilayet Binası'nın önünde toplanmalarını istedi. Bu anons üzerine Vilayet Binası'nın önüne gittiğimde bizlere, o gün cuma namazından çıkacak bir grubun yasadışı gösteri yapacağı söylendi ve tedbirli olmamız bildirildi. Bilahare halk cuma namazından çıktıktan sonra, Paşa Camii'nden çıkan bir grup Atatürk Caddesi içerisinde toplanarak kanunsuz gösteri yapmaya başladı. Bu grup önce 500-600 kişilik idi, Vilayet Binası'na doğru yürüyüşe geçtiler. Biz mevcut Emniyet güçleri ile birlikte cadde üzerinde barikatlar kurduk. Ancak kalabalık barikatları yarıp Vilayet Binası önüne geldi, burada Aziz Nesin ve Sivas Valisi aleyhine sloganlar attılar. Bilahare çevreden de katılanlar olduğu için kalabalık büyümeye başladı. Buradan İstasyon Caddesi'ni takip ederek Kültür Merkezi önüne gittiler. Kalabalık koşarak gidiyordu bizler arasından ve arkasından takip ediyorduk. O sırada Kültür Merkezi'nin içerisinde başka bir grup etkinlikler dolayısıyle programını uyguluyormuş . Gösteri yapan kalabalık içerdeki bu kişilere saldırmak istediler ancak biz Emniyet güçleri araya girerek iki grubu birbirine yaklaştırmadık; fakat karşılıklı slogan atmalar ve taş atmalar oldu. Kültür Merkezi'nin kapıları ve camları tahrip edildi. Daha sonra kim davet etti, kim getirdi bilemiyorum; buraya Sivas Belediye Başkanı gelip gösteri yapan kalabalığa konuşma yaptı, o sırada biz gerekli tedbirlerimizi almıştık, zor da kullanmak suretiyle yasadışı gösteri yapan kalabalığı dağıtma aşamasına gelmiştik, bu aşamada iken Belediye Başkanı geldi, kalabalığa bir konuşma yaptı, konuşmasında, "**... Gazanız mübarek olsun!; ancak tepkinizi doğal olarak dile**

getirdiniz. Şu ana kadar yaptığınız hareketleriniz yeterlidir, artık dağılın!.." *gibi sözler söyledi. Bu konuşmadan sonra dağılmaya yüz tutmuş kalabalık dağılmaktan vazgeçti, tekrar İstasyon Caddesi'ne doğru yürüyerek Vilayet Binası önüne gitti. Burada Vali ve Aziz Nesin aleyhine sloganlar atıldı, daha sonra akşam saatlerinde kalabalık Aziz Nesin'in kalmakta olduğu Madımak Oteli'nin önüne birikti. Olaylar da bu otelin önünde yoğunlaştı. Buradaki kalabalık 5-10 bin kişilik bir topluluğa ulaşmıştı; güvenlik güçleri yetersiz kalıyordu, bizler otelin etrafında barikat oluşturmuştuk, ancak kalabalık otele girmek için hücum ediyordu. Zaman zaman barikatı yarıp otele ulaşan kişiler otelin önündeki taksileri tahrip ediyorlar, ters çeviriyorlardı. Yine otelin içerisine girip camlarını, masasını, koltuğunu tahrip edip eşyaları dışarı atıyorlardı. Kimileri de taş atarak oteli tahrip ediyordu. Bu sırada Pir Sultan Abdal Şenlikleri öncesinde Sivas'ın simgesi olan Kangal Köpeği ile aşıklarını belirten heykel Kültür Merkezi'nin önünden sökülmüş Madımak Oteli'nin önüne getirilmişti. Bu heykeli gören kişiler daha da çıldırdılar, zapt edilmez oldular; yerde duran heykele elle, taşla, tekme ile vuruyorlardı. Hareketleri daha bir taşkın hale geldi.* ***Sanki bir zafere ulaşılmış gibi*** *davranmaya başladılar. Bunun sonucunda barikatı yaran şahıslar otelin önündeki otomobilleri ters çevirdiler, bazı şahıslar da üzerlerindeki atletleri, mendilleri tutuşturup bu araçların üzerine atıyorlardı. Sonuçta bu otomobiller yanmaya başladı, büyüyen yangın otele sirayet etti. Bu sırada olay yerine itfaiye araçları da gelmişti; fakat gösteri yapan kalabalık bu araçların Madımak Oteli'ne yanaşmasını önlediler. Bizler itfaiye araçlarına su sıkıp kalabalığı dağıtmasını söyledik, ne hikmetse su sıkmadılar, bu olayların sonucunda otel tamamen yandı, dedi.*

Tanıktan tekrar soruldu: Ben olay günü yasadışı gösteri yapan kalabalığın içerisinde gördüğüm ve bilahare teşhis ettiğim şahısları yapılan teşhisler sırasında da gösterdim. Bu konuda ismimi ve imzamı içeren teşhis tutanakları tanzim edildi, onlar doğrudur. Benim teşhis ettiğim şahıslar genellikle kalabalığın ön tarafında yer alan ve kalabalığı yönlendiren lider pozisyondaki kişilerdi, şu anda bunların isimlerini hatırlayamıyorum, tutanaklarda yazılıdır. Tutanaklar doğrudur," dedi.

Soruldu: Olay günü gösteri yapan kalabalık ilk saatlerden itibaren, ***"Şeytan Aziz!, Sivas Aziz'e Mezar Olacak!, Şerefsiz Vali!, Gitsin Cumhuriyet Gelsin Şeriat!, Allahuekber!, Zafer İslamındır!"*** gibi sloganlar atıyorlardı. Zaman zaman Cumhuriyet aleyhine de slogan atılıyordu, dedi.

BAŞKAN 23647	ÜYE 23705	ÜYE 32234	KATİP 130
(İmza)	(İmza)	(İmza)	(İmza)

Sanık Anlatımı ile Olay

İrticaya yabancı destek

ABD, Suriye, Almanya ve S.Arabistan tarikatları amaçları için besliyorlar

● İstihbarat birimlerince hazırlanan raporda, Türkiye karşıtı faaliyet gösteren 202 tarikat, cemaat ve bunların kollarının bulunduğu belirtildi. Rapora göre bazı tarikatlar, cemaatler ve destekçisi ülkeler şöyle:

✓ **Süleymancılar:** Almanya desteklemektedir.
✓ **Nakşibendiler:** S. Arabistan maddi yardım yapıyor.
✓ **Milli Görüş yanlıları:** Almanya yardım ediyor.
✓ **Nurcular:** ABD tarafından destekleniyor.
✓ **Işıkçılar:** Almanya tarafından kollanmıştır.
✓ **Kaplancılar:** Almanlar yardım etmiştir.
✓ **Halvetiler:** Suriye'den destek görüyorlar.

SERTAÇ EŞ

ANKARA - Türkiye'de rejim karşıtı faaliyet gösteren irticai gruplara destek veren ülkelerin haritası çıkarıldı. İstihbarat birimleri, yurtiçinde faaliyet gösteren tarikat, cemaat ve bunların kollarının hemen hemen tamamının dışarıdan destek aldığını belirledi. İstihbarat birimleri, Süleymancılar, Kaplancılar ve Işıkçıların Almanya, Nurculuğun iki kolu Yeni Asyacılar ve Fethullah Gülen Grubu'nun ABD, Nakşibendi tarikatının İskenderpaşa, Menzil ve Erenköy cemaatlerinin Suudi Arabistan, Halvetiler tarikatının da Suriye tarafından desteklendiğini tespit etti. İstihbarat birimleri, Suudi Arabistan'ın güçlenen Milli Görüşçülere maddi yardımda bulunduğunu, 10 yıl öncesine kadar da Kadirileri desteklediğini belirledi.

İstihbarat birimlerince hazırla-

Arkası Sa. 8 Sü. 1'de

(Sivas Emiyet Müdürlüğü)
09.07.1993

İFADE TUTANAĞI

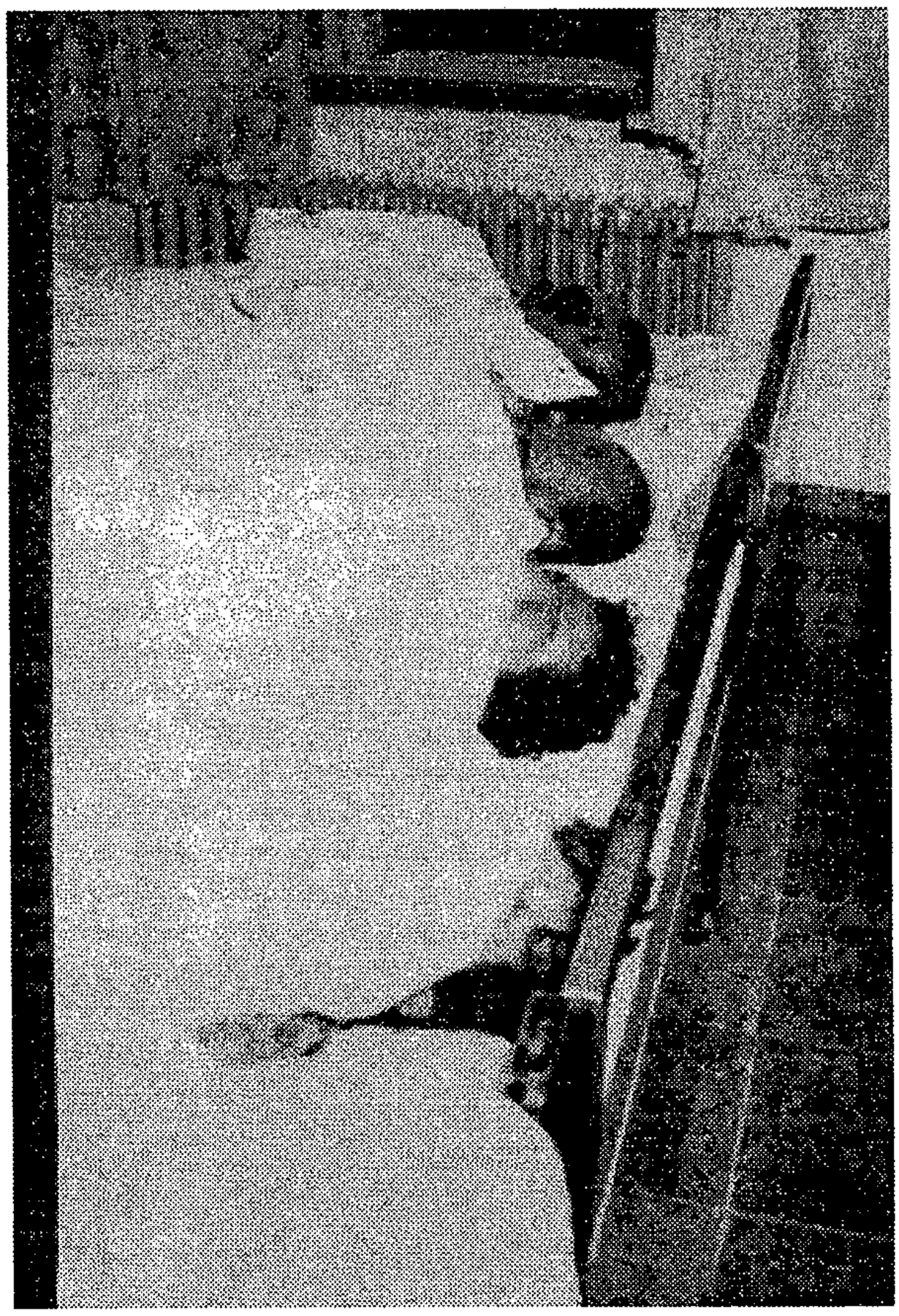
İFADE SAHİBİ: Nevzat Aydın/Mehmet ve İmmehan oğlu, 1974 doğumlu, aslen Sivas Merkez, Damılı köyü nüfusuna kayıtlı olup halen ilimiz Esentepe Mah, Türkiş Blokları, A Blok, 1. giriş, No: 3, K.2 sayılı yerde ikamet eder, boşta gezer, aynı zamanda Maliye Spor'da futbol oynadığını beyan eder, bekar, sabıkasız, lise mezunu. Alınan beyanında;

SORULDU: Ben köyümüzde dünyaya geldim. Çocuk yaşta iken Sivas merkeze geldik. İlk, orta ve liseyi burada tamamladım. Annem ve babam sağ olup, babam D.D. Yolları Loko bakım Atölyesi'nde çalışmaktadır. Annem ev kadınıdır. Kardeş olarak sekiz kardeşizdir. Kardeşlerimin içerisinde siyasi suçtan veya başka bir suçtan dolayı aranan veya suç işleyen yoktur. Şu anda üniversite imtihanlarına hazırlanmaktayım.

SORULDU: Benim şu anda herhangi bir siyasi görüşüm yoktur ve kaydım da bulunmuyor.

SORULDU: Ben 02.07.1993 günü, Cuma namazını Paşa Camii'nde kıldıktan sonra, dışarıya çıktığımızda caminin dışında bir topluluğun olduğunu gördüm. Bu arada bizlerin ön kısmında bazı kişilerin toplanarak bir anda hareket ettiklerini ve sloganlar atmaya başladığını gördüm. Bu arada kendisini daha önceden tanımadığım bir şahıs bağırarak slogan atmaya başladı ve topluluk bir anda çoğaldı ve slogan atarak Atatürk Caddesi'ne çıkıldı ve Vilayet önüne doğru yürünmeye başladı. Ben de bir anda topluluğa katılarak yürümeye ve birlikte slogan atılmaya başladım. Ben topluluğa katılıp da sloganlar atılmaya başlayınca Aziz Nesin isimli yazarın Sivas iline gelmesi ve İslam dinine karşı söylemiş olduğu sözlerinden dolayı protesto yürüyüşü olduğunu anladım ve ben de toplulukla birlikte slogan atarak yürü-

düm ve önce Vilayetin önüne gelindi ve burada bir süre slogan atıldıktan sonra yine grup ile birlikte Kültür Sitesi'ne, Çifte Minare'nin arkasından, medreselerin arkasından İstasyon Caddesi'ni takiben Kültür Sitesi'ne gidildi. Burada yine Pir Sultan Abdal Şenlikleri'ne katılan topluluk ile aramızda bazı taşlaşmalar ve çeşitli kargaşalıklar çıktı. Bunun üzerine güvenlik güçleri bizleri oradan uzaklaştırdılar ve topluluk tekrar dönerek Vilayetin önüne doğru yürüyerek slogan atıldı ve yürüyüş devam etti ve protesto etmek devam etmekte idi. Vilayete kadar bu yürüyüş devam etti ve tekrar geri dönülerek Kültür Sitesi'ne gidildi. Kültür Sitesi'ne vardığımızda, yine diğer grup ile bir çatışma ve olaylar çıkmaya başladı. Güvenlik güçleri yine toplulukları dağıtmaya çalıştı. Bu arada bir arkadaş, Kur'an okudu ve dağılmamız için konuşmalar oldu. Yine İstasyon Caddesinin kesiştiği yerde Belediye Başkanı bir konuşma yaparak topluluğun dağılması için telkin edici konuşmalar yaptı. Toplulukla atmış olduğumuz sloganlar şunlardı, önce tekbir getirerek "ALLAHUEKBER-VALİ İSTİFA-ŞEYTAN AZİZ-SİVAS AZİZ'E MEZAR OLACAK" gibi sözlerdi. Daha sonra bir anda topluluk dağılmakta iken, tekrar toplanarak yürüyüşe geçti ve bu arada ben şu anda birlikte birarada bulunan Ramazan Önder isimli arkadaş ile topluluktan ayrılarak bazı esnafların yanına gittik ve aradan bir veya iki saat geçtikten sonra geri döndüğümüzde topluluğun Vilayet önünde ve Madımak Oteli önünde toplandığını görünce, ben tekrar topluluğun bu-

lunduğu yere gittim ve Belediye Düğün Salonu'nun bulunduğu yerden topluluğa katıldım ve orada da yine toplulukla birlikte sloganlar atmaya ben de devam ettim. Bu arada bazı kişiler güvenlik güçlerinden kurtularak barikatı aşarak, otelin içine girerek eşyaları dışarıya atıyordu. Bundan önce otelin bütün camları ve bulunduğu yer devamlı olarak taşlanıyordu. Ben slogan attım ancak taş atmadım. Bu arada Kültür Sitesi'nde taşlanan ve kırılmaya çalışılan heykelin yerinden sökülerek meydana getirildiğini öğrendik. Topluluk bu

heykeli alarak Madımak Oteli'nin önüne getirdiler, burada güvenlik güçlerinin barikatını yararak ortalıkta kırmaya başladılar. Bunun üzerine buradan kurtulup kaçanlar, otelin önünde bulunan araçları yaktıklarını ve oteli tutuşturduklarını ise ben biraz geride olduğumdan dolayı alevlerin yükselmesiyle gördüm ve yandığını biraz seyrettim. Bu arada yine sloganlar atılıyordu. Ben bu arada olayların ve protestonun aşırıya gidilerek tahriklerin artması, olayların büyümesiyle birlikte bir ara silah sesleri duyulmaya başlayınca meydana doğru çıktım ve oradan bir arabaya binerek eve gittim. Ben Aziz NESİN'i protesto etmek amacıyla yürüyüşe katıldım ve slogan attım. Neden buraya getirildiğimi de anlayamadım. Ancak bu boyutlarda protesto edilmesini ve aşırı şekilde tahriklerin olacağını anlamış olsa idim, kesinlikle katılmazdım ve hiç içlerine karışmazdım. Benim bu konuda bildiklerim ve söyleyeceklerim bunlardan ibarettir. Hiçbir baskı, cebir, şiddet, zor kullanma görmeden kendi hür irademe dayanarak doğru ve kesin olarak verdim, dedi ve alınan ifadesinin doğruluğunu okuyarak imzasıyla tasdik etti ve edildi.

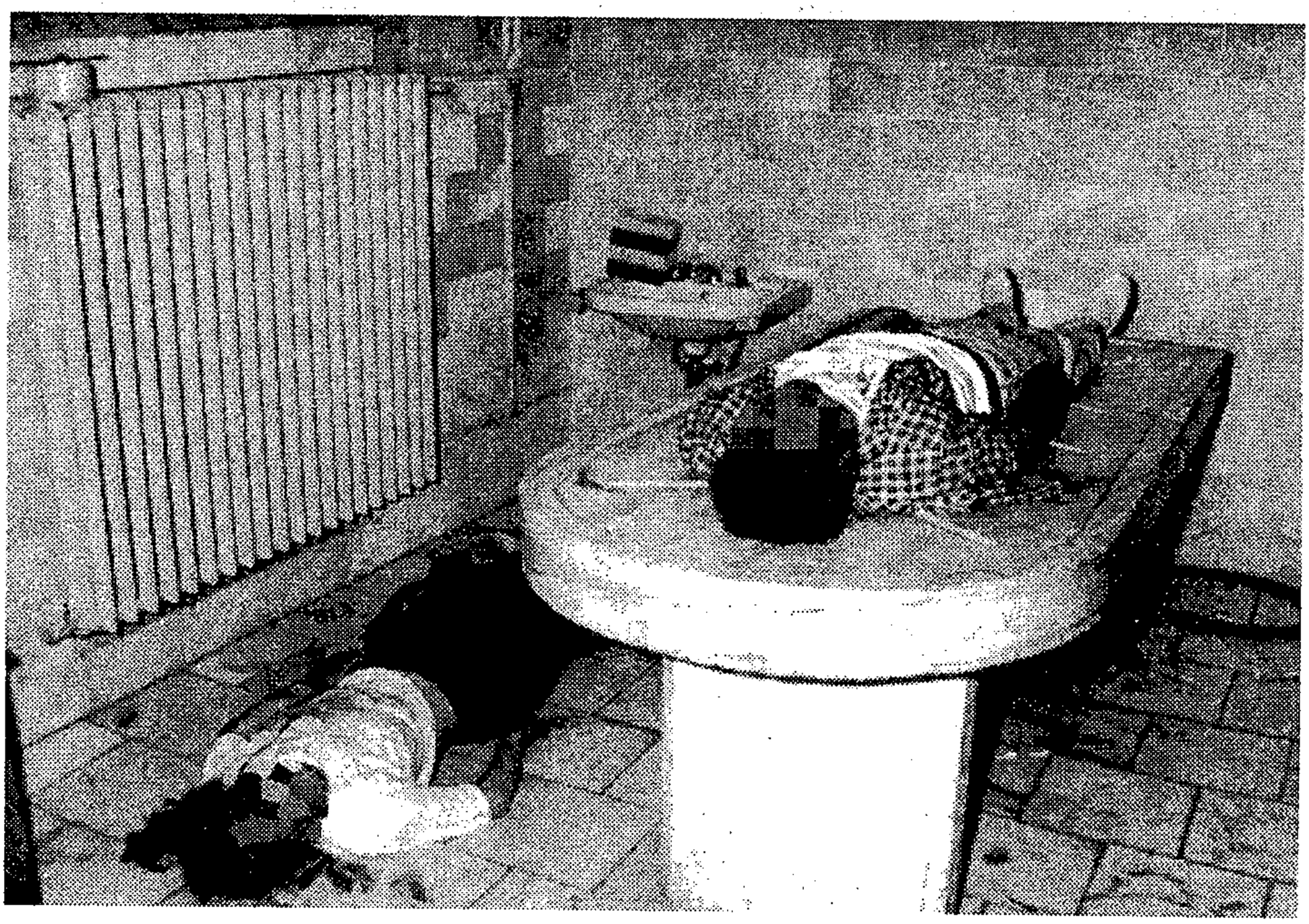
2	29	Nevzat AYDIN
Komiser	Pol. Memuru	İfade Sahibi
(İmza)	(İmza)	(İmza)

(Kayseri Cumhuriyet Savcılığı)
14.07.1993

İFADE TUTANAĞI

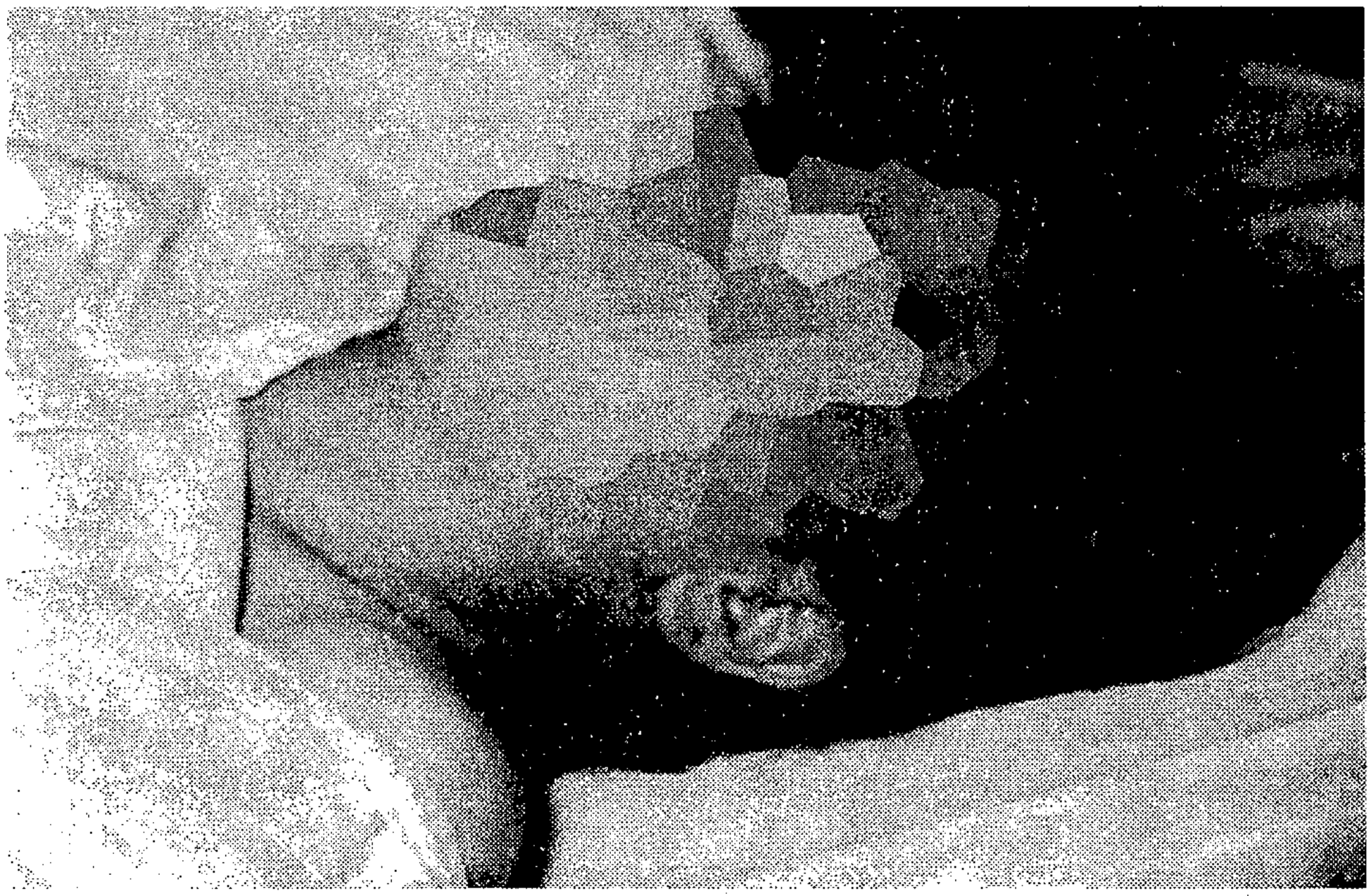
SANIK: NEVZAT AYDIN, Mehmet ve İmmehan oğlu, 1974 D.lu, Sivas Merkez Damılı köyü nüf. kayıtlı. Sivas Esentepe Mah, Türkiş blokları, A. blok, 1. giriş, No. 3, Kat. 2'de oturur olduğunu söyledi. Suçu anlatıldı savunma ve delilleri soruldu.

Hadise günü Paşa Camii'nde ben namaz kıldım. Namazdan sonra camii önünde kalabalık toplandı. Ben yürümeye başladım. Önce niçin yürüdüğünü bilmiyordum. Yürüyüş içinde sloganlar atılınca Aziz Nesin'i protesto ettiklerini anladım. Yürüyüşe katıldım. Atatürk Caddesi'nde Vilayet önüne yü-

rümeye başladım. Hem yürüyor hem de slogan atıyordum. Millet ne derse ben de söylüyordum. **Şeytan Aziz, Vali İstifa, Allahuekber, Müslüman Türkiye**, diye slogan atarak yürüyordum. Vilayet önünden Kültür Merkezi'ne doğru yürümeye devam ettim. Kültür Merkezi'ne geldiğimizde yine slogan atmaya devam ettim. Benimle birlikte grup da slogan atıyordu. Kültür Merkezi önüne gelindiğinde karşılıklı taşlaşmalar olundu. İki grup birbirine taş attılar. Ancak ben taş atmadım. Oradan geriye döndük. Polis topluluğu dağıtmaya çalışıyordu. Bu arada bir arkadaş Kur'an okudu. Herkes yere oturdu. Daha sonra grup Vilayet istikametine yürümeye başladı. İstasyon Caddesi'nin Sigorta Hastanesi'yle kesiştiği yerde, Belediye Başkanı halkın dağılması için konuşma yaptı. Çarşıya geldiğimde muhasebeci Ramazan Önder'i görerek, onunla birlikte defterleri yerlerine vermek için topluluktan ayrıldım. Saat 17.30-18.00 sıralarında Düğün Salonu'nun bulunduğu yere geldim. Topluluk dağılmamıştı. Ben de bu topluluğa dahil olarak topluluğu seyrettim. Bazı kişiler güvenlik barikatını aşarak otelin içine girdiler, eşyaları dışarı attılar, önündeki arabaları kırdılar, devirdiler, otelin bütün cam çerçevesini taşladılar. Ben Madımak Oteli'nin önündeki toplulukta ne slogan attım, ne de taş attım. Sadece burada hadiseyi seyrettim. Bir ara Madımak Oteli'nin önüne heykel geldi. Daha sonra arabaları devirerek, hem arabaları hem de otelden aşağı atılan eşyaları yaktılar. Ben yakanı görmedim. Ben otel yakma hadisesine katılmadım. Hadise günü izinsiz olarak yürüyüşe katıldım, slogan attım. İfadem bundan ibarettir, dedi. İfadesi okundu imzasıyla tasdik etti.

D.G.M. C. Savcısı	Kâtip	Sanık
(İmza)	(İmza)	Nevzat AYDIN
		(İmza)

İlk Kanıtlar

MÜSLÜMAN KAMUOYUNA

Bismillâhirrahmânirrahim

"Peygamber, mü'minlere kendi canlarından ileridir. Onun hanımları da mü'minlerin analarıdır." (AHZAB: 6)

Mü'minlere öz canlarından daha ileri olan Allah Resûlü (SAV)'ne ve O'nu temiz zevcelerine, Allah'ın beytine (Kâbe'ye) ve Kitabı Kur'ân'a alçakça küfredilmekte ve mü'minlerin izzet ve namusuna saldırılmaktadır.

Dünyanın bazı bölgelerinde şeytan ve onun yandaşları olan emperyalist kâfirler dinimize ve mukaddes değerlerimize dil uzatmaktadırlar. Bunun başını ise satılmış, mürted SALMAN RÜŞDİ köpeği çekmektedir.

Bu şeytanî oyunlara karşı, izzetli ve duyarlı müslümanlar yiğitçe mücadele ortaya koyarak bu uğurda canlarını feda etmekten çekinmemişlerdir.

Bu iğrenç oyunların bir uzantısı olarak ülkemizde de; AYDINLIK GAZETESİ denilen bir paçavrada, mel'un Rüşdi'nin figüranlığına soyunan, dünya emperyalizminin gönüllü uşağı **AZİZ NESİN**, aynı şekilde, Kur'ân'ın korunmuşluğuna dil uzatmış, Hazret-i Peygamber (SAV)'in âile hayatını (hâşâ) bir genelev ortamına benzetmiş ve Ümmetin anaları olan hanımlarına (hâşâ) fahişe deme cür'etinde bulunmuştur. Bu olay dünyanın değişik yerlerinde kâfir devletler tarafından dahi kabul görmezken, basımına müsaade edilmezken, ne yazık ki lâik ve iki yüzlü T.C. Devleti tarafından yayımlanmasına izin verilmiş, ayrıca, bunu kınamayıp protesto eden izzetli müslümanlar, devletin polis ve jandarması tarafından toplanmış, kurşunlanmış, bir kısmı da hapishanelere atılmıştır.

Salman Rüşdi köpeği müslümanların çok az olduğu kâfir bir ülkede korkudan sokağa çıkmaya bile cesaret edemezken onun yerli uşağı Aziz Nesin köpeği, yanında kendisiyle beraber bir ekiple birlikte şehrimiz Valisi tarafından davet edilip, şehirde âdetâ müslümanlarla alay edercesine gezebilmektedir.

Kâfirler şunu iyi bilmeli ki:

İslâm'ın Peygamberini ve Kitabın izzetini korumak için bu uğurda verilecek canlarımız vardır.

Gün; müslümanlığımızın gereğini yerine getirme günüdür.

Gün; Allah (CC)'ın vahyi Kur'ân-ı Kerim'e, Allah'ın meleklerine, Allah'ın Resûlü Hz. Muhammed (SAV)'e, Onun âilesine ve ashabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma günüdür.

"İman edenler Allah yolunda savaşırlar, kâfirler de tağut yolunda savaşırlar. O halde şeytanın dostlarıyla savaşın, çünkü şeytanın hilesi zayıftır." (NİSA: 76)

Galip gelecek olanlar şüphesiz ki Allah tarafları olanlardır.

Müslümanlar

MÜSLÜMAN KAMUOYUNA

Bismillâhirrahmânirrahim

"Peygamber, mü'minlere kendi canlarından ileridir. Onun hanımları da mü'minlerin analarıdır." (AHZAB: 6)

Mü'minlere öz canlarından daha ileri olan Allah Resûlü (SAV)'ne ve O'nun temiz zevcelerine, Allah'ın beytine (Kâbe'ye) ve Kitabı Kur'ân'a alçakça küfredilmekte ve mü'minlerin izzet ve namusuna saldırılmaktadır.

Dünyanın bazı bölgelerinde şeytan ve onun yandaşları olan emperyalist kâfirler dinimize ve mukaddes değerlerimize, dil uzatmaktadırlar. Bunun başını ise satılmış, mürted SALMAN RÜŞDİ köpeği çekmektedir.

Bu iğrenç oyunların bir uzantısı olarak ülkemizde de; AYDINLIK GAZETESİ denilen bir paçavrada, mel'un Rüşdi'nin figüranlığına soyunan, dünya emperyalizminin gönüllü uşağı AZİZ NESİN, aynı şekilde, Kur'ân'ın korunmuşluğuna dil uzatmış, Hazret-i Peygamber (SAV)'in âile hayatını (hâşâ) bir genelev ortamına benzetmiş ve ümmetin anaları olan hanımlarına (hâşâ) fahişe deme cür'etinde bulunmuştur. Bu olay, dünyanın değişik yerlerinde kâfir devletler tarafından dahi kabul görmezken, basımına müsaade edilmezken, ne yazık ki lâik ve iki yüzlü T.C. Devleti tarafından yayımlanmasına izin verilmiş, ayrıca, bunu kabullenmeyip protesto eden izzetli müslümanlar, devletin polis ve jandarması tarafından jcoplanmış, kurşunlanmış, bir kısmı da hapishanelere atılmıştır.

Salman Rüşdi köpeği müslümanların çok az olduğu kâfir bir ülkede korkudan sokağa çıkmaya bile cesaret edemezken, onun yerli uşağı Aziz Nesin köpeği, yanında kendisiyle beraber bir ekiple birlikte şehrimiz Valisi tarafından davet edilip, şehirde âdetâ müslümanlarla alay edercesine gezebilmektedir.

Kâfirler şunu iyi bilmeli ki:

İslâm'ın Peygamberini ve Kitabın izzetini korumak için bu uğurda verilecek canlarımız vardır.

Gün; müslümanlığımızın gereğini yerine getirme günüdür.

Gün; Allah (CC)'ın vahyi Kur'ân-ı Kerim'e, Allah'ın meleklerine, Allah'ın Resûlü Hz. Muhammed (SAV)'e, Onun âilesine ve ashabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma günüdür.

"İman edenler Allah yolunda savaşırlar, kâfirler de tağut yolunda savaşırlar. O halde şeytanın dostlarıyla savaşın, çünkü şeytanın hilesi zayıftır." (NİSA: 76)

Galip gelecek olanlar şüphesiz ki Allah taraftarı olanlardır.

Müslümanlar

FOTOĞRAF TEŞHİS VE TESBİT TUTANAĞI
12.07.1993

12.07.1993 günü 02.07.1993'de İlimizde meydana gelen olaylarla ilgili olarak Müdürlüğümüz'de gözaltında tutulan 154 kişiye, Şubemizde bulunan ve Sivas Olayları'nda çekilen 320 adet numaralanmış fotoğraflar sıra ile göz altında bulunanlara dağıtılmış olup, fotoğraflarda kendisi olan ve tanıdıkları olanların teşhisi, tespiti istenmiş, teşhis edenlerle, bunların teşhis ettikleri kişiler ve bu kişilere ait fotoğraflar aşağıdaki listede gösterilmiş olup, tutulan işbu tutanak müştereken imza altına alınmıştır.

Teşhiste Görevli	Teşhiste Görevli	Teşhiste Görevli
Ali ÇİLEK	İbrahim BOLATER	Ahmet Emin COŞKUN
Şube Müdürü	Polis Memuru	Polis Memuru

TEŞHİS EDEN	TEŞHİS EDEN	FOTOĞRAF NO
Ömer Farik GEZ Muhsin ERBAŞ	Ali KURT	C.038-C.045 C.046-047 C.044

TEŞHİS EDEN	TEŞHİS EDİLEN	FOTOĞRAF NO
Ali KURT Ömer Faruk GEZ	Muhsin ERBAŞ	C.039

TEŞHİS EDEN	TEŞHİS EDİLEN	FOTOĞRAF NO
Faruk BELKAVLİ Halil İbrahim DÜZ	Sedat YILDIRIM	V 64

TEŞHİS EDEN	TEŞHİS EDİLEN	FOTOĞRAF NO
Mevlüt ATALAY	Yunus KARATAŞ	C.159

TEŞHİS EDEN	TEŞHİS EDİLEN	FOTOĞRAF NO
Ahmet OFLAZ	Temel TOY	E 30 E-69

TEŞHİS EDEN	TEŞHİS EDİLEN	FOTOĞRAF NO
Ömer Faruk GEZ	Kendisi	E.45 E-50
Muhsin ERBAŞ	Kendisi	C.040 V.3, V4, E-33
Engin DURNALı	Kendisi	V 14
Zekariya TEKİN	Kendisi	V 61 C-037, C-026
Tayyar SOYKÖK	Kendisi	V ? E-1, E-4-062
Harun GÜLBAŞ	Kendisi	E 19
Zafer YELOKçu	Kendisi	C 101
Ali KURT	Kendisi	C 038-0 040
Sadettin YÜKSEL	Kendisi	C 008,001, 004, 006, 007
Mustafa DÜRER	Kendisi	V.25, C-052, V54
Erol YILDIZ	Kendisi	V.21, C-082
Sedat YILDIRIM	Kendisi	E.71, V-64

TEŞHİS TUTANAĞI
8.7.1993

İlimizde 02.07.1993 günü saat: 13.30-20.30 arası İlimiz Valilik önü, Kültür Merkezi, Buriciye Medresesi arkası, İstasyon ve Atatürk Caddeleri ile Madımak Oteli önünde meydana gelen; 36 kişinin ölümü, 64 kişinin yaralanması, kamu kurum ve kuruluşlara ait binalar ile Kongre binası önünde bulunan, Ulu Önderimiz ATATÜRK büstünün tahrip edilmesi ile sonuçlanan toplumsal olaylara karıştıklarından dolayı, olay yerinde yakalanan ve elde mevcut fotoğraf, video kasetlerinin incelenmesi ile yakalanan ve karakollarda gözaltında bulunan, 44 şahıs ile Emniyet Müdürlüğü'ne ait nezarethanede gözaltında bulunan 98 şahıs olay yerinde görev yapan altta imzaları bulunan görevlilerimizce, yüzyüze teşhis işlemi yapılarak aşağıda isimleri bulunan şahısları teşhis etmişler olup, tarafımızdan tanzim edilen teşhis tutanağı imza altına alınmıştır..

TEŞHİS EDİLENLER	TEŞHİS EDENLER
1- Kerim KÜÇÜKKÖSEM	Şube Müdürü Erol ÇÖL
2- Ahmet Turan YALÇINKAYA	" "
3- Fevzi MESCİ	" "
4- Mehmet TORAMAN	" "
5- Ünal BERKA	" "
6- İsmet ONAR	Em.Amiri Semi ECE
7- Harun YILDIZ	Em.Md.Yrd. Rahim ÇALIŞKAN
8- Süleyman TOKSUN	" "
9- Hakan ARSLAN	" "
10- Etem CEYLAN	" "
11- Murat SONGUR	Em. Md. Yrd. Rahim ÇALIŞKAN
12- Yusuf ŞİMŞEK	Şb.Md. Ali ÇİLEK, Şb.Md. Mustafa UZUN
13- Ömer Faruk GEZ	Komiser Şaban YILMAZ Şb. Md.leri Erol ÇEL, Emrullah AKÇAOĞLU, İzzet KARADAĞ, Komiser Refik SUNGUR, Polis Memuru Hüseyin KILIÇ

14- Ali KURT	Şb. Md. İzzet KARADAĞ, Em.Md. D. ÖNER, Ali ÇİLEK,
15- Halis DURAN	Kayseri Çevik Kuvvet'ten Rahmi BAŞAL,
16- Abdulkadir ARIDICI	Şb.Md. Ali ÇİLEK
17- Ahmet ÇİFTÇİ	Şb.Md. Erol ÇÖL
18- Hayrettin YEGİN	Şb.Md. İzzet KARADAĞ
19- Durmuş TUFAN	Şb.Md. Ali ÇİLEK
20- Bülent KARAYİĞİT	Komiser Refik SUNGUR
21- Halil İbrahim DÜZBİÇER	Em.Md.Yrd. Rahim ÇALIŞKAN, Şube Müdürleri: İzzet KARADAĞ, Mehmet YILDIZ, Başkomiser Ömer Faruk ÜNAL, Komiser Şaban YILMAZ
22- Bekir ÇINAR	Şb.Md. Ali ÇİLEK
23- Mehmet YILMAZ	Şb.Md. Mehmet YILDIZ
24- Ahmet OFLAZ	Em.Md.Yrd. Rahim ÇALIŞKAN, Şb.Md. Emrullah AKÇAOĞLU, Komiser Şaban YILMAZ
25- Erol SARIKAYA	Emniyet Amiri Sami ECE
26- Sedat YILDIRIM	Şb.Md.leri Ali ÇİLEK, Emrullah AKÇAOĞLU
27- Mevlüt ATALAY	Em.Md.Yrd. Rahim ÇALIŞKAN, Şb.Md. Emrullah AKÇAOĞLU, Bşk. Ömer Faruk ÜNAL
28- Vahit KAYNAR	Em. Md. Yrd. Rahim ÇALIŞKAN,. Komiser Şaban YILMAZ
29- Zaim BAYATLI	Em. A. Sami ECE
30- Latif KARACA	Şb.Md. Ali ÇİLEK, Em.A. Sami ECE
31- Faruk BELKAVLİ	Şb. Md. Emrullah AKÇAOĞLU
32- Abdullah MALATYA	Em.A. Sami ECE
33- Mustafa Uğur YARAŞ	Şb. Md. Ali ÇİLEK, Em. A. Sami ECE
34- Ali TEKE	E.A. Sami ECE, Şb.Md. Erol ÇÖL, Refik SUNGUR
35- Sadettin YÜKSEL	Şb.Md. Mustafa UZUN, Mehmet YILDIZ
36- Yusuf Ziya ELİŞ	Em.A. Sami ECE
37- Bülent DÜVENCİ	Şb. Md. Mehmet YILDIZ
38- Halil KÜTÜKDE	Şb.Md. Ali ÇİLEK, Mehmet YILDIZ
39- Gazi TUFAN	Şb.Md. Ali ÇİLEK, Mehmet YILDIZ, Sami ECE
40- Durmuş TUFAN	Şb.Md. Mehmet YILDIZ, Em. A. Sami ECE,

41- Faruk CEYLAN	Kom. Refik SUNGUR, Bşk. Hamit KAYA Şb.Md. Mehmet YILDIZ, Komiser Şaban YILMAZ
42- Ömer DEMİR	Şb.Md. Ali ÇİLEK, Mehmet YILDIZ, E.A. Sami ECE
43- Metin CEYLAN	Şb.Md. İzzet KARADAĞ, Em.A. Sami ECE
44- Hüseyin KAYA	Em. A. Sami ECE
45- İbrahim DURAN	Em.A. Sami ECE
46- Alim ÖZHAN	Komiser Şaban YILMAZ
47- Ahmet Turan KILIÇ	Şb.Md. Mustafa UZUN, Mehmet YILDIZ, Komiser Şaban YILMAZ, Bşk. Mehmet Ali ADIYAMAN
48- Hayrettin GÜL	Em.A. Sami ECE
49- Asım DOYMUŞ	Em.A. Sami ECE
50- Temel TOY	Şb.Md. Mehmet YILDIZ, Em.A. Sami ECE
51- Murat KARATAŞ	Şb.Md. Mehmet YILDIZ, Em.A. Sami ECE
52- Zafer YELOK	Şb.Md. Mehmet YILDIZ, Bşk. Mehmet Ali ADIYAMAN
53- Osman KILIÇ	Şb.Md. Erol ÇÖL
54- Ömer DOĞAN	Şb.Md. İzzet KARADAĞ
55- Haydar ŞAHİNOĞLU	Komiser Nazım GÜNAYDIN, Şahsettin DAĞ, Polis Memurları Hüseyin KILIÇ, Resul KARAER, İbrahim BOLATER
56- Ramazan ÖNDER	Komiser Nazım GÜNAYDIN, Şahsettin DAĞ, Polis Memurları Hüseyin KILIÇ, Resul KARAER, İbrahim BOLATER
57- Hüsamettin ÖZDEMİR	Komiser Nazım GÜNAYDIN, Şahsettin DAĞ, Polis Memurları Hüseyin KILIÇ, Resul KARAER, İbrahim BOLATER
58- Cafer Tayyar SOYKOK	Komiser Nazım GÜNAYDIN, Şahsettin DAĞ, Polis Memurları Hüseyin KILIÇ, Resul KARAER, İbrahim BOLATER

59- Muhsin ERBAŞ

Komiser Nazım GÜNAYDIN,
Şahsettin DAĞ,
Polis Memurları Hüseyin KILIÇ,
Resul KARAER,
İbrahim BOLATER

60- İlhami ÇALIŞKAN

Komiser Nazım GÜNAYDIN,
Şahsettin DAĞ,
Polis Memurları Hüseyin KILIÇ,
Resul KARAER, İbrahim BOLATER

Doğukan ÖNER Emniyet Md. (İmza)	Rahim ÇALIŞKAN Em.Md.Yrd. (İmza)	Ali ÇİLEK Şb.Müdürü (İmza)
Erol ÇÖL Şb. Müdürü (İmza)	Mustafa UZUN Şb. Müdürü (İmza)	İzzet KARADAĞ Şb. Müdürü (İmza)
Mehmet YILDIZ Şb. Müdürü (İmza)	Emrullah AKÇAOĞLU Şb. Müdürü (İmza)	Sami ECE E. Amiri (İmza)
Ö. Faruk ÜNAL Başkomiser (İmza)	Mehmet Ali ADIYAMAN Başkomiser (İmza)	Şaban YILMAZ Komiser (İmza)
Nazım GÜNAYDIN Komiser (İmza)	Şahsettin DAĞ Komiser (İmza)	Refik SUNGUR Komiser (İmza)
İbrahim BOLATER Polis Memuru (İmza)	Ş. Hamit KAYA Polis Memuru (İmza)	Hüseyin KILIÇ Polis Memuru (İmza)
Selçuk. K. (İmza)	Resul KARAER Polis Memuru (İmza)	Rahmi BAŞAL Polis Memuru Kayseri Em. Md. Gör. (İmza)

SİVAS KATLİAMINDA YAŞAMLARINI YİTİRENLERİN LİSTESİ

1. Behçet Safa AYSAN	Şair - Ankara
2. Yeşim ÖZKAN	Sanatçı - Ankara
3. Nurcan ŞAHİN	Sanatçı Ankara
4. Muhibe AKARSU	Misafir - Ankara
5. Muhlis AKARSU	Sanatçı - Ankara
6. Murat GÜNDÜZ	Sanatçı - Ankara
7. Handan METİN	Sanatçı - Ankara
8. Ahmet ÖZYURT	Sanatçı - Ankara
9. Huriye ÖZKAN	Sanatçı - Ankara

10. İnci TÜRK	Sanatçı - Ankara
11. Özlem ŞAHİN	Sanatçı - Ankara
12. Yasemin SİVRİ	Sanatçı - Ankara
13. Asuman SİVRİ	Sanatçı - Ankara
14. Uğur KAYNAR	Şair - Ankara
15. Sehergül ATEŞ	Sanatçı - Ankara
16. Gülender AKÇA	Sanatçı - Ankara
17. Gülsün KARABABA	Sanatçı - Ankara
18. Mehmet ATAY	Sanatçı - Ankara
19. Hasret GÜLTEKİN	Sanatçı - Sivas
20. Serkan DOĞAN	Sanatçı - Ankara
21. Muammer ÇİÇEK	Sanatçı - Tokat
22. Belkıs ÇAKIR	Sanatçı - Ankara
23. Asaf KOÇAK	Karikatürist - Ankara
24. Edibe SULARİ (AĞBABA)	Misafir - İsviçre
25. Menekşe KAYA	Sanatçı - Ankara
26. Koray KAYA	Çocuk - Ankara
27. Serpil CANİK	Sanatçı - Ankara
28. Erdal AYRANCI	Yönetmen - Ankara
29. Asım BEZİRCİ	Yazar - Ankara
30. Sait METİN	Sanatçı - Ankara
31. CARİNA CUANNA THUIJS	Misafir (Hollandalı)
32. Nesimi ÇİMEN	Sanatçı - İstanbul
33. Metin ALTIOK	Şair, yazar - Ankara
34. Kenan YILMAZ	Otel Görevlisi - Sivas
35. Ahmet ÖZTÜRK	Otel Görevlisi - Sivas
36. Ahmen ALAN	Gösterici - Sivas
37. Hakan TÜRKGİL	Gösterici - Sivas

YARALANANLARIN LİSTESİ

A) KONUKLARDAN YARALANANLAR

1. Aziz NESİN
2. Lütfiye AYDIN
3. Cafer Can AYDIN
4. Aydoğan YAVAŞLI
5. Melahat YAVAŞLI
6. Kamber ÇAKIR
7. Lütfi KALELİ
8. Serdar DOĞAN
9. Gülay ŞAHİN
10. Makbule ÇİMEN
11. Nuray ÖZKAN
12. Bülent DAYLAŞLI

B) GÖSTERİCİLERDEN YARALANANLAR

13. Faruk DAYLAŞLI
14. Bedia ATMACA
15. Şadiye TANIŞ
15. İnci ŞENER
17. Nevzat ÇİĞDAMLI
18. Ünal ALTUNAY
19. Ali UYGUR
20. Hasan YILDIRIM
21. A. Turan ONAK
22. Mustafa KAYA
23. Erdal KOÇ
24. Rukiye GÜLER
25. Adem ŞAHİN
26. Ercan DEVELİ
27. Oktay SAMUR
28. Kadir ARDIÇ
29. Ahmet BAYRAM
30. Faruk YALÇIN

31. H. İbrahim DARBİÇER
32. Ahmet YAPAR
33. Şaban YILMAZ
34. Selahattin ÖZASLAN
35. Nurettin DARIKA
36. Sabri KANGAL
37. Birsen GÜNDÜZ
38. Mustafa GÖKTEKİN
39. Turan KESER
40. Erkan KILIÇ
41. Şükrü GÜLMEZ
42. Bilal KALE
43. Ali SERTAŞ
44. Çiğdem GÜLHAN
45. Mecit ÜNAL
46. Hidayet ÖZDEN
47. Solmaz YILMAZ
48. Zülali BİLGİN
49. Seyit İNAT
50. Ersin GÜREN
51. Salim CEBENAY

YARALANAN POLİSLERİN LİSTESİ

1. Doğukan ÖNER	İl Emniyet Müdürü	Ayakta tedavi
2. Rahim ÇALIŞKAN	Emniyet Müd. Yrd.	1 gün yatarak tedavi
3. Mustafa UZUN	Şube Müdürü	1 gün yatarak tedavi
4. Yaşar TEMEL	Başkomiser	Ayakta tedavi
5. İbrahim Kurşun	Komiser	Ayakta tedavi
6. Sönmez KAYIŞ	Polis Memuru	Ayakta tedavi
7. Ramazan KARATAŞ	Polis Memuru	Yatarak tedavi
8. Bülent DAMLACI	Polis Memuru	Yatarak tedavi
9. Nevzat GÜNDOĞDU	Polis Memuru	Ayakta tedavi
10. Ersoy KARA	Polis Memuru	Ayakta tedavi
11. Şaban AKIN	Polis Memuru	Ayakta tedavi
12. Salim ŞEN	Polis Memuru	Ayakta tedavi
13. Hüseyin YÜKSEL	Polis Memuru	Ayakta tedavi
14. Sebahattin DİNÇ	Polis Memuru	Ayakta tedavi

OTELDEN YARA ALMADAN KURTULANLARIN LİSTESİ

1. Arif SAĞ
2. Yıldız SAĞ
3. Murtaza DEMİR
4. Ali ÇAĞAN
5. Haydar ÜNAL
6. Yüksel YILDIRIM
7. Ali BALKIZ
8. Ali BAŞTUĞ
9. Ali DOĞAN
10. Ayben KOP
11. Ali YÜCE
12. Nimet YÜCE
13. Celal YILDIZ
14. Nurhan METİN
15. Cem CELASUN
16. Zerrin TAŞPINAR
17. Mehtap YÜCEL
18. Hülya KADEROĞLU
19. Battal PEHLİVAN
20. Türkân PEHLİVAN
21. Neval OĞAN
22. Tuncay YILMAZ
23. Demet IŞIK
24. Eli DUMANLI
25. Murat KILIÇ
26. İclal KARAKUŞ
27. Ertan KARTAL
28. Ali Rıza KOÇYİĞİT
29. Mustafa TÜRKAN
30. Rıza AYDOĞMUŞ
31. Mehmet AYDOĞMUŞ
32. Deniz HUNAR
33. Ferhun ATEŞ
34. Cevat GERAY
35. Gülsen GERAY

36. Olgun ŞENSOY
37. Nuray ÖZKAN
38. Cevat ÜSTÜN
39. Hidayet KARAKUŞ
40. İ. Cem ERSEVEN

OTEL DIŞINDA OLDUKLARI İÇİN KURTULANLAR

41. Cahit KÜLEBİ
42. Atilla ERDEN
43. Şükrü GÜNBULUT
44. Cengiz GÜNDOĞDU
45. Burhan GÜNEL
46. Öner YAĞCI
47. Sami KARAÖREN
48. Mehmet ÖZER
49. Haldun AÇIKSÖZLÜ
50. İsmail KAYA
51. Musa EROĞLU
52. Zeki BÜYÜKTANIR
53. Ayşe GÖROCAK
54. Hüseyin GÜLKANAT
55. Zeynep YAĞCI

Aziz Nesin'in
Konuşma Metinleri
İsmail Yıldırım

Sivas Kültür Merkezi Konuşması

1.07.1993, Saat: 11.00

Hepinize saygılarımı, sevgilerimi sunarım. Mahdun Kuli adında bir Azeri yazar var. Onun 100. doğum ya da ölüm yıldönümünde bir jübile yapılıyor. Bakü'de Nazım Hikmet'i de çağırıyorlar. Elbette o toplantıya giriyor. Elbette Mahdun Kuli hakkında hiçbir bilgisi yok. Resmi toplantıdan önce çağrılı yazarlar, kendi arasında konuşurken, Nazım sık sık Mahdun Kuli hakkında bilgiler edinmeye çalışıyor. Her konuşmacıdan en can alıcı noktaları saptıyor. Ve ilk konuşmacı kendisi olduğu için, o arada öğrendiği Mahdun Kuli hakkındaki bilgileri orada dinleyicilere anlatıyor. Fakat dinleyicilerden Mahdun Kuli hakkında can alıcı bilgileri öğrendiği için onları söylüyor, daha önce de bilgisi yok. Öbür konuşmacılara da aşağı yukarı önemli söyleyecek bir şey de kalmıyor böylece. Yalnız yanliş bir şey yapıyor. Tükçe'de Mahdun adı olmadığı için Mahmut Kuli, Mehmet Kuli diyor ve Mahmut Kuli'nin hayatını anlatmış oluyor. Şimdi ben Pir Sultan Abdal için buraya konuşmaya gelirken aynı durumdayım. Elbette Pir Sultan Abdal'ı genel olarak, bir aydın olarak biliyorum tabii, ama bu konuşmaya hazırlıklı gelmem gerekirdi. Ben programı da bilmiyordum. Doğrusu onun için yapacak çenem yoktu. Kitap aramaya kalktım buraya geleceğim gün. Havaalanında sağa sola bakarken kitap yerine daha değerli olan Asım Bezirci ile karşılaştım. Asım bana bir Pir Sultan Abdal kitabı hemen çantasından çıkardı. Kendi kitabını bana verdi. Ben de Nazım gibi, yalnız tabii Mahdun Kuli dememek koşuluyla Pir Sultan hakkında ondan öğrendiğim ve kendi eski bilgilerime dayanarak sizlere aktarmak istiyorum. Önce Pir Sultan Abdal, bu Abdal adı nerden geliyor, kitapta yazılı değil. Ama ben de henüz bilmiyorum. Etimolojik olarak abdal sözü gezgin dervişlere verilen bir ad. Ama çok aptal var. Bizim öbür aptallar gibi değil, yüzde 60 aptallar gibi değil. 14 yaşımda idim. Babam beni Kadıköy'deki Caferağa adındaki bir camiye götürdü. Bir Cuma günü. Demek 14 yaşımda olduğuma göre 64 yıl önce. Orada imam, hutbeden sonra vaaz ederken, bu aptal konusuna değindi. Onun yorumuna göre, ki ben bu gün buna katılmıyorum ama bu bir yorumdur, bilmiyorum siz ne düşünüyorsunuz, bu aptal sözü için etimolojik anlamla nereden geldiği, "Abdal" dedi, "Abu dildir. Abu dil

gönlü su gibi akan anlamına gelir. Ordan dağılmıştır, ordan yayılmıştır. Bu söz ya da bu deyim" dedi, demişti de ben hâlâ ona da inanmıyorum, "gönlü su gibi akan" "Abu dilden akan"ın "abdal" olduğu lafına inanmıyorum. Tıpkı bu bizim şey gibi, maydanoz, midye nevazdan gelir, pırasa pürhasa'dan gelir gibi kaynakların hep Arapça'ya, Farsça'ya bağlamaktan gelen bir yorumdur. Bunun böyle ben henüz bilmiyorum, tabii içinizde bilenler vardır. Niçin bu Abdal sözcüğü giriyor, Abu dil doğru mudur, değil midir bilemiyorum? Ama doğruluğuna inanmıyorum.

Bana göre Pir Sultan Abdal'ın iki büyük özelliği var. Asım'ın kitabında dört ağırlık gösteriliyor, ama **en önemli ağırlığı propogandacı olması ki,** buna Asım katılmıyor. Bana göre bir propogandacı ve iyi bir şairin iyi bir yazarın bulunduğu özelliği, bulunduğu toplumun ve koşulların ilerici propogandasını yapmasıdır. Ancak bu propogandayı nasıl yaparsa iyi bir şey olabilir. Sanat ve estetik değeri ağır basan propoganda olursa, yoksa salt propoganda olursa o kupkuru bir şair demektir. Propoganda şairidir. Çünkü TİP bile kuruluşundan sonraki ilk Meclis'e 15 milletvekili gönderdiği zamanki toplantılarda, oy toplantılarında, özel toplantılarında bile "Gelin dostlar bir olalım" ve "Tevekkel tü Taalallah" diye dörtlüğün sonu biten şiiri okurlardı. Demek ki 400 yıldır propogandası süregeliyor, ona yeni bir yöntem getirmişlerdi, yorum getirmişlerdi. Çünkü "Tevekkel tü Taalallah". Ama nasıl Allah'a güveneceksin şu koşullarda? "Gelin dostlar bir olalım" efendim, "Kılıç çalalım" falan. O koşullarda ne olursa olsun, yani sen eşeğini iyi bir yere bağla da sonra Allah'a güven, o anlamda, tevekkül. Propoganda birinci şey. Bence vasfı propoganda, **bugün o propogandadan bize kalan ya da kalması gereken Alevilik propogandası değil, sanat değeri olan propogandadır. Estetik değeri olan propogandadır. Öyle olması gerekir.**

İkinci büyük yanı, kavga şairi olmasıdır ki, bu kavga şairliği sürmüştür. Kavgacılığı sürmüştür. Kendi ölümünden sonra da bugüne kadar sürmüştür. Kötüye karşı savaşımı vermektir ve köylü başkaldırılarında, Türkiye'de köylü başkaldırılarında çok büyük etken olmuştur. Bu kavgacı şair, Pir Sultan Abdal'ın bir özelliği. Birçok Abdallar olması, Asım'ın kitabında 4-5 tane filan gösteriliyor, bana kalırsa nerden sezinliyorum, çünkü bu kavgacılığı ve propogandasını sürmesi birçok Pir Sultan Abdalların yaşamış olduğunu gösteriyor. Ölümünden sonra da, ölümünden önce de ... lejender bir kahraman oluyor böylece. Yani halkın asıl malı olmak, özellikle o dönemde 15-16. yüzyıllardaki bu anonim şairlerde güç burdan geliyor. Halk onu özümsüyor. Halkın içinde eriyor ve birçok şairler çıkıyor aynı adı taşıyan.

Bu, şu demektir, aynı felsefi doğrultuda yazan şairler, oraya herhangi bir

şair alınmaz, örneğin Nasreddin Hoca fıkralarına başka bir adamın fıkrası alınmaz ama Nasreddin Hoca yazmamış olsa bile o doğrultuda, o felsefi doğrultudaki fıkralar girebilir. Bana göre Pir Sultan şiirleri de bizzat tarihsel Pir Sultan'ın, asılan Pir Sultan'ın şiirleri olamaz. Onlardan fazla ek olarak da o doğdultuda, o felsefi doğrultuda, o inançta yazmış şairlerin şiirlerinden oluşur gibi geliyor. Bugün propogandası Alevilik üzerine, fakat bu Alevilik üzerine olan propoganda aslında bir araç üzerine kullanılmış, yine benim yorumum, aslında insancıllığının propogandasını yapmış, hoşgörünün propogandasını yapmış ve Alevilikle hoşgörülük bu nedenle birleşmiş. Aleviliğin, Türkiye'de sürekli olarak hoşgörüyü ortaya çıkarmasının nedeni bana göre muhalefette olmuş olmasıdır. Çünkü muhalefetin şirketlerde olduğu gibi daima yüzde 50'den fazla şansı vardır. Yüzde 51, 52'dir. Türkiye'de Aleviler hiç bir zaman iktidar olmamışlardır. Acaba iktidar olsalardı ne olurlardı? Bu bir kuşkudur bende. İş, iktidar olamayınca hep muhalefette kalıyor. Şirketlerde olduğu yüzde 51, onda onun için muhalefette olan hep doğru kendine göre hep doğruyu söyler. Aleviler, hep doğruyu söylemişlerdir. Hep hoşgörüde yanılmışlardır. Çünkü muhalefettedirler, istemektedirler, vermekte değillerdir. İktidar olarak, iktidar vermek zorundadır. Verebildiği ölçüde. Ama Aleviler hep muhalefette kaldıkları için hep istemişlerdir. İsteyen daha çok haklıdır. En az yüzde 51 hak sahibi olmuşlardır. Tıpkı şirketlerde olduğu gibi. Bana göre aslında konu kaynağı Aleviliğin kaynağı, beni doğrusu hiç ilgilendirmiyor. Size aykırı gelebilir. Bu düşüncem, ama ne yapayım ki böyle. Ali ile Muaviye arasındaki bin yıl önceki çekişmenin bu gün hâlâ sürmesini hiç onaylamıyorum. Biz ilkokulda iken, ben Darülşafaka'da okudum, 4. sınıfta sierinebi ya da sierienbiya denilen bir ders vardı, din dersi diye. Aslında din dersi değildi, peygamberler tarihi, peygambernebi, Muhammet Peygamberin hayatı sierienbiya. Peygamberler tarihinde Muaviye ve Ali çatışması bize çok uzun uzun anlatılırdı.

Zaten, Muaviye'yi iyi bulan Türkiye'de Sünniler arasında pek yoktur, orada bağnaz, o zamanki bağnaz Alevileri, helalarını Muaviye adına benziyor diye, maviye boyattıklarını söylemişti. Çok ilginç bir saptamadır bu yanı. Helasının duvarını maviye boyama hiç bir ilişkisi yok. Muaviye'ye hakaret etmiş olacak. İş bu noktaya kadar gelmiştir, devam ediyor. Kahramanmaraş Olayları'nda bunu gördük. Bu can almaya kadar düşmanlığa varabiliyor. Benim vakıf çocuklarından bir tanesi bir kız, Akşehirli bir kız, Öğretmen Okulu'nu bitirdi. Sevdiği erkek Alevi. Çok büyük bir olay oldu. Akşehirli bir Alevi delikanlıyı bir kızın sevmesi, bir Sünni kızı sevmesi. Oysa o delikanlı ne Aleviliği biliyordu, ne de gerçek Alevi idi. O Sünni denen kız, ne Sünni idi.

İki tane Türk insanı, Türkiyeli iki insandı. Ve bu büyük şeylere bir çok yerlerde varmıştır, cinayetlere kadar. Ama o tatlıya bağlandı. Aileler dargın kalmak koşuluyla onlar evlendiler. 3 tane çocukları oldu. Bu bende de çok büyük izler bırakmıştı. Bu olay beni etkilemiştir. Bu şey hakkında düşmanlık hakkında. Doğrusu beni, 12 İmam'da, bu size aykırı gelebilir, bağışlayın beni, çoğunuz Alevisiniz, inanmış insanlarsınız, benim de bütün inanmış insanlara saygım olduğu gibi Aleviler'e biraz daha çoktur saygım. Neden, söyleyeyim neden? Çünkü hangi tarihsel nedenlerle olursa olsun, en çok hoşgörüye dayanan bir inançtır. Ama ben bu türlü dinsel inançlara karşı bir insan olarak bu anlamda Aleviliği tutmuyorum. İnsancıl yanını ve hoşgörü yanını tutuyorum. Ona çok değer ve önem veriyorum. Şiilik'te ben onu da anımsıyorum. Muharremler'de, 10 Muharrem de öyle bir şeydir. Matem günündeki Şiilik'te kaynak olarak Aleviliğin yakınlığında elbette vardır. Hatta şöyle de diyebilirim. Yanlış da olabilir, ama böyle bir düşünce var benim kafamda. Alevilik, Şiiliğin Türkiyeleşmişidir. Çünkü, aslında bizim Türkiye Müslümanları, Arap Müslümanlarına benzemiyorlar.

Türkiye Müslümanlığı başka bir çizgiye sokmuştur. Genelde bunu anlamak için Cami-ül Ezher'in içine girmek bile yetiyor. Ben Cami-ül Ezher'e bir kaç kez girdim, medreselerini de gezdim, gördüm. Örneğin, caminin içerisinde büyük caminin içerisinde çocuklar koşmaca oynarlar ve entarili Arap yere yatmıştır, uyuyordur, horlaya horlaya, hatta entarisi açılmıştır. Cinsel organı şişe şişe kabarmaktadır. Ben bunu gözümle gördüm. Türkiye'de camide böyle bir şey olmaz. İster Sünni olsun, ister başka şeyden olsun, yani Türkiye İslamlığı, Türkiyeleştirmiştir. Eee, Alevilik de bana göre Şiiliği Türkiyeleştirmiştir.

Türkleştirmiş demek istemiyorum, çünkü Türk olmayan Aleviler de vardır. Kürt Aleviler vardır, ama Türkiyeleştirmiştir ve insancıllığı da bundan geliyor. Zannediyorum bir de başka bir şey var. Tabii ırk etkisini öne almayan bir insanım bildiğiniz gibi ama en öz Türkler'dir. Nerden anlıyoruz? Gelenekleri, Türk gelenekleri sürmektedir. Gelenek ve görenekleri onlarda sürmektedir.

Oysa Türkiye çok karışmış bir ülkedir. İyi ki karışmış, ayrıca ama Aleviler onlar kadar karışmamışlardır. Bulundukları daha çok toprak insanı oldukları için, yani örneğin Bektaşiler gibi şehirleşmemiş, daha çok köy insanlarına dayandığı için, daha gelenekleri ile Türklüğü sürdürmüş insanlar olarak görüyorum onları. Şimdi bugün Aleviliği nasıl yorumlamak gerekir? Ben düşüncemi söyleyeceğim. Önce Musa'ydı galiba saz çalan arkadaşımız, o "Korhmirem" diyen Sabir'in, yine Azerbaycanlı Sabir'in şiirini okudu. Aslın-

da gorkhıyir, forkmirem falan yalan. Hem de adamakılıl korkuyor. Çünkü şurdan belli Sabir'in şiirini bozdu. Nerde yobaz görirem korkiyrim, öyle değil ki. "Harda müselman görirem, gorhirem. Korktu. Müslüman görmekten korktu. Bu kadar olur tabii, bu kadar korkacağız. Zaten Türk milleti korkak bir millettir. Alevisi de Sünnisi de çoğunlukla korkaktır. O da çok belli. Çünkü başına ne zaman kabadayı gelirse, sesini çıkarmaz, itaat eder. Çünkü o da Müslümandır eninde sonunda. Hatta bütün dillerde atasözü haline gelmiş deyim vardır. "Kork Allah'tan korkmayandan" derler. Onun için Allahtan korkmayan birisi başa geldiği zaman, ondan Türk halkı korkar. E, deminki Sabir de, şiiri okunan Sabir de Şii mezhebinden. Ben, bizim din ateşeleri ile konuştuğum ve tartıştığım zaman, bana sık sık Aleviliğin mezhep olmadığını söylüyorlar. Doğru, Alevilik mezhep değildir, ama bir tarikat mıdır bilmiyorum. Siz daha iyi biliyorsunuz elbette ne olduğunu.

Doğrusu Aleviliğin önemli, değerli bir şey olduğunu biliyorum ama tarikat desem tarikat değil, çünkü bir Şeyhten bir Şeyhe geçmiyor. Bektaşilik gibi ruhsat alınarak yeni bir şey olmuyor. Mertebe falan, böyle şeyler biraz somut olarak fiilen var olan ama adı mezhep olmayan tarikat olmayan bir şeydir. Daha çok Aleviler Arnavutluk'ta şu anda. Bunda var ama daha çok Türkiye'ye özgü bir durumdur. Mertebe derseniz, ne derseniz deyin, normal bence. Adı pek konmamış gibi yanlış şeyler söyleyebilirim, ama mezhep olmadığına, tarikat olmadığına göre bünyesi bakımından olmadığına göre bir ad bulunması gerekir. Mertebe uygunsa mertebe denebilir. Ama Cumhurbaşkanlığı da mertebe, Alevi değil. Ama onun için başka birşey vardır ya da yoktur. Ben bilmiyorum. Bugün nasıl yorumlanmalıdır? Ben genelde 400 yıl önceki, ne olursa olsun en doğru sözler olsun, bu gün aynen onların yürürlükte olmasından yana değilim. 700-750 yıl önce Mevlana da, böyle tabii onların içinde ölümsüz değerde sözler elbette vardır. Ama o felsefe bütünüyle uygulanamaz. O yüzden ben Müslüman değilim, yoksa Kuran'da da güzel sözler var ama, 1300-1400 yıl önceki sözlerin kimin sözü olursa olsun, eskiyeceğine inanıyorum. Bu sözler eskimiştir.

Bugün Pir Sultan'ı yaşatmak, ondaki gerçekleri çağcıllaştırması ile olabilir. Çağcıllaştırma bugünkü çağa uyar hale getirebilirsek, ondaki nedir onlar? İnsancıllık başta olmak üzere bir de haksızlığa karşı gelmek, yoluyla olabilir. Bunu sazda, sözde, şiirde yeni Pir Sultan Abdallar, çağcıl Pir Sultan Abdallar, yeni tiplemelerle, yeni deyişlerle ortaya koyabilirler. Ancak aynen tekrarında bilimsel yararlar vardır. Tarihsel yararlar vardır. Ama bu günün koşullarına hepsi uymaz, uyamaz. Zaten bu mümkün değildir. Değişime aykırı bir olaydır. Onda değişmeyen özleri bulup, onları sürdürme gerekir. Şimdi çok aykırı

gelecek yine, zannediyorum ki aykırı gelecek, ben saza da karşı bir insanım. Bu saz böyle devam ettiği müddetçe Türk milleti bir adım ileri gidemez. Yunus zamanında da bu saz böyle çalınıyordu. 770 yıl önce, Pir Sultan Abdal zamanında da, böyle çalınıyordu. Bu gün de böyle çalınıyor. Bu sazı alıp da Pir Sultan Abdal'ın temelleriyle bunu çalarsak bu olmaz. Hiç bir ilerleme olmamış demektir. Türkiye bir adım ileri gitmemiş demektir. Sazda bir hamle, atılım, bir modernlik, bir çağcıllık yaratırsak, şiirlerinde, şarkılarında, türkülerinde yaratabilirsek, bunu başarabilirsek bu çok güzel bir iştir. Ama bu güç işin altından kalkmak zorunda Türkiye, kalkamıyor. Bugüne kadar Almanya'ya giden, Avrupa'ya giden delikanlıları görüyorum. Hepsinin elinde siyah torba, içinde bir saz. Düşünün ki bu saz hiçbir öğretim görmeden kendiliğinden öğreniliyor. Olabilir mi böyle bir şey? Ha sazda yenilik yapanlar yok mu? Birkaç tane çok önemli yenilikler var. Bunları tanıdık, yaşadık. Bunlarla işte o yenilikleri, başka yenilikleri getirmezsek saza, bu saz bizim, kendimizin, kendi ayak bağımız olacaktır gibi geliyor bana. Hiç bir çağcıl olay değildir. Bu tıpkı cami mimarisinden Süleyman Mimar Sinan'ı taklit ederek onun yaptıkları gibi cami yapmaya benzer. Kocatepe Camii böyle bir örnektir. Bir zaman sonra bu camiler bir anıtsal ören olarak kalan, yani cami kalmasa da, diyelim ki 1000 yıl sonra 3000 yılında bunlar yerin altında kalsa arkeologlar onları kazsalar çıkarsalar, bakacaklar bu ne camisi? Ankara'da Kocatepe Camii... Allah Allah bu cami, diyecekler ki, yahu Kanuni Sultan Süleyman'ın yaptığı camiin kötü bir kopyası, hiç bu Türkler ilerlememiş mi, bunu soracaklardır. Sazda da böyle, türküde de böyle, şiirde de böyle. Biz nereye geldik işte o zaman? Pir Sultan ve onun gibi, bunlar toplumsal ve lejandor kahramanlardır. Onun yoluna bağlı kalmış oluruz. Yoksa aynen yineleyerek değil, aynen yenilemenin yeri tarihtir. Dernek Başkanını kutluyorum. Candan, çok güzel ve değerli bir konuşma yaptı. Sayın Valimizi de kutluyorum. O da, ben Valiyi kutlamaya alışık değilim ama, bu valiyi elbette kutlayacağım. Böyle bir valiyi. İşte benim kısaca Pir Sultan Abdal hakkında söyleyeceklerim bunlardır. Özet olarak tekrarlamak istediğim şu: Pir Sultan Abdal bir kişi değildir. Türk halkının büyük çoğunluğudur. O nereden belli? Çünkü birçok Pir Sultan Abdallar vardır, onu benimsemişlerdir. Felsefesi doğrultusunda yazmışlardır. Şiirlerini onlar hepsi tıpkı bu şeye benzer; market nasıl mahalle bakallarını kaldırırsa, bir tane Pir Sultan Abdal çıkar, öbürlerinin aynı yolda, olanların adını siler. İşte bu bizim tarihimizde çok var. Özellikle halk şairlerinde pekçok var. İkincisi de, Pir Sultan felsefesi doğrultusunda yenilikler ve atılımlar yapmak zorundayız. Yoksa yine biz, biz oluruz. Yüzde 60 mı, yüzde 90 mı aptal oluruz, belli olmaz? Sağolun, teşekkür ederim.

Türkiye Gazetesi Radyo Televizyonu Konuşma

02.07.1993, Saat 11.00

A.N. : Aziz NESİN
TGRT : Türkiye Gazetesi Radyo Televizyonu

TGRT: 4. Pir Sultan Abdal Etkinlikleri'ne geldiniz. Burada konuşmacı olarak konuştunuz. Kültür Merkezinde konuştunuz, tabi ilginç sözler, kendinize özgü ilginç sözleriniz var. Bunların içinde "Ben dinsizim" şeklinde ifadelere yer verdiniz. Tabi bazı insanlarımız, Müslüman camia bilhassa, bundan rahatsızlık duyuyor.

A.N.: Niye, ben mecbur muyum? Müslüman...

TGRT: Yok efendim, ondan değil tabi.

A.N.: Böyle bir şey var mı? Niye rahatsız oluyorlar. Ben müslümanlardan rahatsız olmuyorum, onlar niye benden rahatsız oluyorlar?

TGRT: Şuna bağlıyorlar: SALMAN RÜŞDİ'nin kitaplarından siz tercüme ediyorsunuz, yazıyorsunuz, Aydınlık Gazetesi'nde çıkıyor, Peygamber Efendimizin...

A.N.: Aydınlık Gazetesi'nde çıkan Salman Rüşdi bana ait değildir. Onu da yazdım. Burada bu gazeteyi okursanız görürsünüz. 1, 2, 3 gün önce cevap verdim ajansına. Salman Rüşdi'nin ajansına, cevap verdim. Bu gazetede çıkan bölümleri ben çevirmedim, zaten kitabı da ben çevirmiyorum, başkasına çevirtiyorum. O yazıda var, o yazıyı okumanızı tavsiye ederim. 3 gün veya 4 gün oldu. Ben Müslümanlardan hiçbir zaman rahatsız değilim, Müslümanlar da alışsınlar, benden rahatsız olmasınlar. Ben Müslüman olmaya mecbur değilim. Ama Müslümanlara ve dinlere saygım var. Yani bir insan taşa tapıyorsa, namusluca ve içtenlikle saygım var. Bana ne kendi sorunudur o. Müslümanlara saygım var. Özellikle daha çok saygım var, çünkü ben çok müslüman bir aileden geliyorum. Onun için ben İslama hakaretten ya da ondan ya-

na değilim. Bu benim kendi sorunum. Birisi hakaret ediyorsa etmesin demem; ya da Hıristiyanlığa ediyorsa etmesin demem. Cevap veririz. Ona cevap, medeni insanlar kendisine yapılan haksızlığa karşı yanıt verir, yani böyledir. Öyle saldırarak, öldürerek, hırlayarak filan değil. Uygar insansa, uygarlığın gereklerini yerine getirir.

TGRT: Yalnız Müslüman camia, Peygamber Efendimizin hanımlarına, mübarek zevcelerine dil uzatılmasından elbetteki imtina ediyorlar, rahatsız oluyorlar, bu konuda da tabi tahrik oluyorlar.

A.N.: Olsunlar, cevap verirler, tahrik olunca insan saldırmaz ki ya da şey gibi...

TGRT: Bakın bu Sivas'ta dağıtılan bir belge, bilmem gördünüz mü? Sizinle ilgili bir sürü yazılar var burda.

A.N.: Olsun, alayım ver. Altında imzaları var mı?

TGRT: Yok, sadece dağıtmışlar.

A.N.: Öyle Müslüman olur mu, altına imzasını atar.

TGRT: Yalnız şurda efendim, sürekli siz Müslüman bir aileden geldiğinizi ifade ettiniz?..

A.N.: Evet.

TGRT: Orda müslümanlarla ilgili ve ayetlerle iltibas edilmiş...

A.N.: Evet.

TGRT: Allah yolunda ve saire ifade ediyor...

A.N.: Evet.

TGRT: Tahrik olduklarını ifade ettiklerini söylüyorlar.

A.N.: Olsunlar ne yapalım? Tahrik olunca insan saldırmaz. Tahrik olunca, herkes tahrik olunca, tahrikin derecesine göre tepki gösterir. Medeni insanlar, aydın insanlar da bu tepkiyi yazı ile konuşarak, bildirerek anlatırlar. Yoksa böyle hart diye saldırmazlar. Adamı öldürmeye kalkmazlar, vurmaya dövmeye kalkmazlar.

TGRT: Yani tartışma zemini istiyorsunz bu konuda?

A.N.: Elbette istiyoruz. Zaten Aydınlık Gazetesi'nde bunun tartışma zemini açıldı ve gerçekten müslüman olanlar, mMüslüman aydınlar yanıtlar verdiler. İlla kabul etmesi gerekmez. Salman Rüşdi'nin kitabından dolayı, bu böyle bir kitap yazıldığından dolayı ben memnun değilim, ama bu kitabın yasaklanmasına karşıyım. Hiç bir kitabın yasaklanması doğru değildir. Laik Türkiye'de bu hiç olamaz. Hiç bir zaman olamaz. Müslümanlar bundan rencide olurlar ve yanıt verirler.

TGRT: Ama Aydınlık Gazetesi'ni bütün camia okumuyor, herkes okumu-

yor. Herhalde 13-14 bin gibi bir trajı var. Herşeyi ile bunu başka bir tartışma zemininde ayarlayamaz mısınız? Başka bir gazeteye veya ben tartışmak istiyorum veya kamuoyuna bu konuda mesajınızı söyleyelim.

A.N.: 13 bin 14 bin satıyorsa bu az bir rakam değildir. Oraya yanıt verirler, orda konuşurlar veya kitap çıkarırlar veya kendi dergilerinde yayınlarlar. Bakın şimdi yalan söylüyorlar. Burda bunlar herhalde müslüman gazeteler, kesin yalan söylüyorlar. BurAda yalan dolu, bunlar nasıl Müslüman? Yani Salman Rüşdi'nin yaptığından daha alçaklık yaşıyorlar. Müslüman benim söylemediğim lafları söylüyorlar, lafa bak, yani "MÜSLÜMAN MAHALLESİNDE SALYANGOZ SATILIYOR." Böyle tahrik ederek. Asıl tahrik bunlar. Neyi tahrik ediyorlar? Vursunlar kırsınlar, ondan sonra başları göklere erecekler? Müslümanlık adına yapılan bu, burda da öyle, burda da öyle.

TGRT: Tabi Sivas şu anda kozmopolit bir yer olduğu için, duyarlılık, şöyle şimdi 78'de bir hatırası var Sivas'ın. Coşkun bir hatırası var. Tereddüt ve endişe içerisinde haliyle böyle yazılar üzebiliyor.

A.N.: Kozmopolit değil, kozmopolit buna denmez. İstanbul'a kozmopolit denebilir belki bir ölçüde. Ha, mozaik var olsun ve mozaik karşısındakinin inançlarına saygı duymalıdır. Öyle saldırmak yok, öyle şey gibi uyuz, kuduz, sırtlan gibi höt diye sen benim...

TGRT: Ama efendim; Salman Rüşdi'nin yazdığı kitapta, Peygamber Efendimizin zevcelerine dil uzatma var, bunun nasıl tartışma zemini olabilir ki?

A.N. Olabilir, olabilir. Ben onu onaylamıyorum, tasvip etmiyorum. Ben yasağa karşıyım. Varsa delilleri ile karşı gelirler. Ya gelirler delilleri ile karşı gelir, kanıtları ile ortaya koyarlar. Bu adam yalan söylüyor, derler. Eğer akıllı bir toplumsa, Türk toplumu aşağı yukarı hangisi doğru, anlar.

TGRT: Ayetler bu konuda efendim...

A.N.: Tabii ayetler var. İki tarafta ayetleri koyarlar. Ben hiç bir peygamberin ailesine, hatta bugün yaşayan insanların ailesine saldırmaktan yana değilim. Böyle bir şey olmaz. Yasaklamaktan yana değilim veya saldırıldı diye adam öldürmekten de yana değilim.

TGRT: Ama efendim iktibas etmekle bunu yapmış oluyorsunuz. Yani bakın Peygamberleri, müminlerin kendi canlarından ileridir. Bakın, hanımları da müminlerin analarıdır, diye ifade ediliyor burda.

A.N.: Ben mü'min de değilim, anam da değil, sus.

TGRT: Ashaf suresinde öyle ifade ediliyor. Okumayabilirsin ama tabi bunda müslümanlar duyarlılık gösteriyor böyle.

A.N.: Duyarlılık öldürmek değildir arkadaş.

TGRT: Muhakkak öldürme taraftarı olamaz.

A.N.: Tepkisi yumrukta değildir, vurmak da değildir. Tepki göstermeye hakları var, göstersinler.

TGRT: Öyleyse tartışmak gereği konuyu...

A.N.: Elbette ben, ben aslında yasağa karşıyım. Yoksa Salman Rüşdi'yi seviyorum, bayılıyorum. Çok güzel kitap. Bunları da yazdım burda. Daha geniş olarak yazdım, lütfen okuyun bu gazeteyi.

TGRT: Bir de Kültür Bakanı da yasakçı başkan oluyor. Yasakçı bakan oluyor. Zira bazı kitapların dağıtılmasında iktibas edilmesine karşı geliyor, yasakçı. Nasıl yasakları kaldıracağım, diye geldi.

A.N.: Ben, Fikri Sağlar'ın avukatı değilim. Bana niye soruyorsun? Bunu kendine sor.

TGRT: Evet, ama siz onun düzenlediği kültür etkinliğine katıldınız. Efendim burda bir çelişki çıkmıyor mu?

A.N. Aaaa, Allah Allah... Ben Zeybek, Kültür Bakanlığı'nın şurasına da katıldım. Zeybek zamanında. Yani ben avukatı mıyım onun? Bir Kültür Bakanı beni çağırıyorsa, bir toplantıya nice olduğu için, bir tane iki tane değil. Bu gazetede başyazı olarak kaç gün yazdım, hâlâ yaza...

TGRT: Herkes okumuyor ki bunu...

A.N.: Burda sizin televizyonunuzu herkes dinliyor mu? Benim alanım o kadar, o kadar yazıyorum. Yazabildiğim alan bu. Bu sizin televizyonunuzda bir parça söyledim, bu konuyu aslında gerçek Müslümanlar, gerçek hıristiyanlar, neyse dindar, tartışmadan dindarlar tartışmadan yana olmalıdır. Kavgadan, kavgayla bir şey çıkmaz, sonuç elde edilmez. Aziz Nesin'i öldürürler, başka bir Aziz Nesin çıkar. Başka Ahmet çıkar, Mehmet çıkar. Çünkü insanın beyni var, düşünüyor. Düşünce, düşünceye karşı gelinmez, karşı düşünceyle gelinir. Karşı düşüncelerle iflas ettirirsin. Mahkum ettirirsin ama düşünceyle mahkum ettirirsin. Öldürerek değil ki, yani şe... Burda şu gazetelere yazıyor, hepsi bunların Müslüman, hepsi yalan yazıyor.

TGRT: Söylediklerinizi yazıyor efendim.

A.N.: Aaa benim söylediklerim bunlar.

TGRT: Yok, onları ben okumadım. İncelemedim de. Bakın, mesela Hürdoğan gazetesinde söylediklerinizi aynen iktibas etmiş.

A.N.: Aynen etmemiş. Ben okudum, siz de okursunuz. Ben aynen söylemedim. Bunlar hoşgörü içinde yaşamak zorundadırlar. Yoksa birbirini boğazlarlarsa Türkiye'de bir şey çıkmaz. Ne düşünce çıkar, ne ilerleme olur,

bunların önlenmesinin tek yolu hoşgörüdür. Ve bu hoşgörüye şiirleriyle Pir Sultan Abdal kendi zamanına göre bu gün aynı şeyler geçerli değildir. Bu gün aynı doğrultuda, aynı felsefi doğrultuda başka insanlar çıkabilir. Aynı şeyler olmaz, ama bu hoşgörüdür. Hatta bütün tarikatlar bir anlamda hoşgörüdür de. Ama en çok tarikat olmamakla birlikte, hatta bir mezhep olmamakla birlikte Alevilik bunu en güzel göstermiş sirkülerden biridir. Bir tanesidir. Tek bir tanesi değildir. Hoşgörü bu dünyada 20. yüzyılda...

TGRT: Aleviliğin, Türkiyeleştirildiğini söylüyorsunuz. Pir Sultan Abdal, Türkiyeleştirildi, diyorsunuz.

A.N.: Bana öyle geliyor. Yani Aleviliğin kökünü aramak gerekiyorsa, Şamanizmde var, ama daha çok Şiiliğin Türkiyeleştirilmişi var, yani uygarlaştırılmış Şiilikle bir bağı kalmamış. Öyle bir ordan kaynaklanmış olmakla birlikte Şiilikte hiçbir bağ kalmamış. Çünkü Şiilikte hiç hoşgörü yok. Halbuki Alevilik'te hoşgörü var. Aynı şeyler değil, bana öyle geliyor. Bu da benim düşüncem. Belki de yanlıştır. Bana kaynak olarak kaynağını Şiilikten almış gibi geliyor.

TGRT: Bu kadar niçin önem veriyorsunuz efendim?

A.N.: Neye?

TGRT: Alevilik veya Türkiyeleştirilmiş olması halinde...

A.N.: Çok önemli bir şey tabii. Yani...

TGRT: Mesela Kuran'ı Kerimin tefsirini okudunuz mu sizler?

A.N.: Birkaç tefsiri var yani. Hangisini?

TGRT: Mevdudi, İbni...

A.N.: Onu.. Onu.. Okumadım ama birkaç tefsirini okudum. Eee..

TGRT: Birbirini tamamlayıcı özellikleri var.

A.N.: Birbirini tamamlayıcı, birbirini aksedici de var...

TGRT: Tabii neşreden hadisler başka...

A.N.: İslam dinini mahveden tefsirler dolu.

TGRT: Şimdi mesala, Seyyid Kutub'un, Mevdudi'nin diğer tefsirlerin değişik değişik özellikleri var. Günümüze binaen yorumları var. Bunları gözetseniz...

A.N.: Ben gözetsem ne olacak? Bakın birçoğunun, birçoğunun sizden fazla tefsir okumuşumdur.

TGRT: Muhakkak.

A.N.: Hayır, muhakkak değil. Belki sizden fazla okumuşumdur. Tefsirleri okudum. Kur'an'ı çok... Kaç kez okudum. Bundan sonra kendime göre bir yol seçtim. Bu yola... Bu yola...

TGRT: Eskidiğini söylediniz. Kültür Merkezi'nde eskidiğini...

A.N. Hiçbir söz yoktur ki, kimin sözü olursa olsun bin yıl geçerliliğini korusun.

TGRT: Ama bu Allahu Taalanın sözü.

A.N.: Allahu Taala sizin Allahu Taalanız. Benim Allahu Taalam yok. Onun için ben diyorum ki, hiçbir söz nerden gelirse gelsin değerini sirkü sürdüremez. Bakalım şimdi o şeyden, bakın burda bir başyazı var, dün de yazdım, burada da cennet, cehennem üzerine... Bakın, burdaki cehennem üzerine sözler, bugün geçerli midir? Kuran'dan alınmış ayetler bunlar, bunlar...

TGRT: Baki olay, yani biz onu sonsuz ebediyete kadar koruyacağız. Başka bir tartışma ortamında benim size ifade etmem gerek.

A.N.: Ben de diyorum ki felsefe olarak hiç dünya yüzünde hiçbir söz yoktur ki değerini kaybetmesin. En güzel söz, en büyük söz Mustafa Kemal'in sözü...

TGRT: Beşeri, beşeri. Sözler muhakkak öyle ama, bu Allahu Taala'nın kelamı olduktan sonra değişebilir, değil mi?

A.N.: Allahu Taala'nın bu sözlerine ben inanmıyorum. Çünkü bunlara inanmam için aklımı kaybetmem lazım. Burda cehennem için söylenen şeyler, bunu Allah söylemiş, ben buna inanmıyorum.

BİR BAŞKA ŞAHIS: Neden... Neden insanların fikrine saygı duymuyorsun?..

A.N.: Duyuyorum işte. Gelsin... İnsanların fikrine saygı bende bu. Onlar da bana saygı duysun. Şimdi bu arkadaş saygısızlık yapıyor. Ben yapmıyorum. Ben düşüncemi söylüyorum. Bu konuda, bu düşüncem doğrudur, yanlıştır. Sen kabul etmezsin, karşı düşünceyi söylersin, karşı düşünceyi söylersin. Ben burda şey yapmıyorum.

TGRT: Teşekkür ederim.

Bantı Çözen:
Cavit ÖĞÜLMÜŞ
Polis Memuru
Güvenlik Şube Müdürlüğünde görevli
10.07.1993
(İmza)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Sayı : 3/1474
Konu: Gazete haberi

SİVAS
23/7/1993

ADALET BAKANLIĞI
CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE
ANKARA

İlgi: 6 Temmuz 1993 gün ve 28008 sayılı yazı.

2 Temmuz 1993 günü Sivas'da meydana gelen olaylarla ilgili olarak Hürriyet Gazetesini 3 Temmuz 1993 günlü nüshasının 1. sayfasında yayımlanan: "SİVAS'TA AZİZ NESİN İSYANI: 35 ÖLÜ" başlıklı haberde; Pir Sultan Abdal etkinlikleri için Sivas'a gelen Aziz Nesin'in "Bin yıllık Kurana neden inanayım? Bu yüzden Müslüman değilim." sözleri yerel basında abartılı bir şekilde yayınlanınca kentte büyük bir tepki olduğununun belirtilmiş olduğu bildirilmiş ise de; Aziz Nesin'in (Mehmet Nusret Nesin) Sivas Kültür Merkezi'nde 1 Temmuz'da yaptığı konuşmayı havi bant çözümünün incelenmesinden ve gene aynı gün TGRT muhabiri ile yaptı röportajı içeren bant çözü-

münün tetkikinde konuşmaların tümü itibariye bir düşünceyi yansıttığı, herhangi bir kesimi tahkir ve tezyif edici elfaz sarfedilmediği, keza suç işlenmesini tahrik edici sözler de söylenmediği görülmüştür.

Bu itibarla; Aziz Nesin (Mehmet Nusret Nesin) hakkında cezai takibat düşünülmemektedir. Bu hususta iki adet bant çözümü de ilişikte sunulmuştur.

...

Bilgi ve takdirlerine arzolunur.

Oktay İrdem
Cumhuriyet Başsavcısı
Ek/ 2 adet bant çözümü

Sivas Katliamı Meclis'te

Sivas katliamına öfke, cenaze töreninde patladı

Meclis'e taş yağmuru

Ankara'da, 20 Sivas kurbanının cenaze töreni için toplanan 150 bin kişi önce İnönü'yü yuhaladı, sonra bir grup Meclis önünde taşlı, sloganlı gösteri yaptı...

Göstericiler zaman zaman güvenlik güçleriyle karşı karşıya geliyor...

Adana'da on yaralı

Günaydın ,
7 Temmuz 1993

2 Temmuz 1993 Günü Sivas'ta Meydana Gelen Olayların Sebep ve Sorumluları İle Olayların Oluş Şeklinin Ortaya Çıkarılması ve Maddî Zararların Tespiti Amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/107, 108, 109, 111, 114)

3.7.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta cereyan eden ve 40'a yakın vatandaşımızın ölümü ile sonuçlanan olayların nedenleri, açmış olduğu yaraların sarılması, sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğünün 102 ve 103 üncü maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz. Saygılarımızla.

GEREKÇE

1 Temmuz 1993'te Pir Sultan Abdal'ı anmak için yapılan geleneksel toplantıdaki konuşmalar bahane edilerek Cuma Namazı sonrası bazı güçler tarafından yönlendirildiği açık olan kişilerin saatler süren ve güvenlik güçleri tarafından yeterince müdahale edilmeyen hezeyanları sonrası, akşam saatlerinde Madımak Oteli'ni yakmaları sonucu 40'a yakın insanımızın öldürülmeleri, insan canına duyarlı tüm insanlarımızı yasa boğmuştur.

Son iki yıldır, bir çok Cuma Namazı sonrası ortaya çıkan lâik cumhuriyet karşıtı görüntüler, ne yazık ki bu defa kana bulanmıştır.

Düşünce, anlatım ve inanç özgürlükleri demokrasilerin temel noktalarıdır. Parlamenter sistemlerin varlık nedenleridir.

Ne yazık ki, toplumda derin yaralar açan, dünün etnik kökenli katliamlarını anımsatan Sivas olayını, bazı yetkililer ve siyasetçiler hafife almışlar,

yanlış teşhisler koymuşlar; kapalı, izinli meşru toplantıda özgürce ortaya konan bazı düşünceleri katliama neden olarak ortaya koymuşlardır. Bu çok sakat, çok yanlış, demokrasimizi yaralayacak, toplumda inanç ve etnik köken farklılıklarına dayalı bölünmelerine neden olacak çok sorumsuz bir tavırdır.

Hükümetin olayların bastırılmasında basiretsiz davrandığı, yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır. Hükümetin bu tavrı benzeri olayların yarın da tekrarlanmasının zeminini oluşturabileceğini düşünüyoruz. Bu nedenle Meclis araştırması ile gerçeklerin ortaya çıkarılmasını zorunlu görüyoruz.

Ali Dinçer Ankara	H. Uluç Gürkan Ankara	Algan Hacaloğlu İstanbul	Fuat Çay Hatay
Zeki Nacitarhan Kars	Mehmet Sevigen İstanbul	İrfan Gürpınar Kırklareli	M. İstemihan Talay İçel
Hasan Akyol Bartın	Mustafa Doğan Gaziantep	Coşkun Gökalp Kırşehir	Adnan Keskin Denizli
Faik Altun Antalya	Atilla Hun Kars	Haydar Oymak Amasya	İbrahim Özdiş Adana

Veli Aksoy
İzmir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sivas İlimizde halk edebiyatımızın büyük ozanlarından Pir Sultan Abdal için düzenlenen şenliklere katılan ülkemizin değerli yazarlarının, ozanlarının, çeşitli dallardaki sanatkârlarının ve birçok yurttaşımızın Türkiye'yi kapkara bir rejime sürüklemek ve Cumhuriyetin getirdiği laik, demokratik, katılımcı, çoğulcu ve özgürlükçü yönetim biçimini değiştirmek isteyen güçlerce hunhar bir biçimde öldürülmüş ya da yaralanmış olması Cumhuriyet tarihimizin en vahim olaylarından biridir.

Devletimizin temel rejimini çok yakından ilgilendiren bu ve buna benzer olayların bir daha olmaması, bu olayları tertipleyenlerin hak ettikleri cezaya en seri şekilde çarptırılmaları ve yeni olayları tertiplemelerine meydan verilmemesi, konuya Türkiye Büyük Millet Meclisinin el koyması ve olayın bü-

tün boyutlarının araştırılması ve hiçbir kimsenin de kayırılmamasının sağlanması zorunlu görülmektedir.

Olay günü ayrıca Atatürk anıtına da saldırılarda bulunulmuş ve Pir Sultan Abdal heykeli iddiaya göre Ankara'dan verilen emirle sökülmüştür.

Bu itibarla olayın bütün boyutlarıyla incelenmesini, Cumhuriyet rejiminin karşı karşıya bulunduğu tehlikelerden arındırılarak korunmasını, olayda zarar gören yurttaşlarımızın maddî zararlarının tespit edilerek karşılanmasını, olaya sebebiyet veren kişi ve odaklarla ihmali bulunanların tespitinin sağlanması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

5.7.1993

Kamer Genç
Tunceli

Ali Uyar
Hatay

Şahin Ulusoy
Tokat

Mehmet Kerimoğlu
Ankara

Abuzer Tanrıverdi
Adıyaman

Muzaffer Arıkan
Mardin

Mehmet Gülcegün
Mardin

İbrahim Gürsoy
İstanbul

Cemalettin Gürbüz
Amasya

Sabri Yavuz
Kırşehir

Ural Köklü
Uşak

Sinan Yerlikaya
Tunceli

Azimet Köylüoğlu
Sivas

Mustafa Yılmaz
Gaziantep

Bahattin Alagöz
Gaziantep

Cemal Şahin
Çorum

Atilla Mutman
İzmir

Halil Çulhaoğlu
İzmir

Mehmet Dönen
Hatay

Mustafa Yılmaz
Malatya

Tiburçin Savaş
Adana

Güler İleri
Tokat

Erdal Koyuncu
Siirt

Mehmet Adnan Ekmen
Batman

Fahri Gündüz
Uşak

Ender Karagül
Uşak

Ali İbrahim Tutu
Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olaylar milletimizi derinden üzmüştür. Milletçe bir daha karşılaşmamayı temenni ettiğimiz bu müessif olayların sebep, saik ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması amacıyla İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Turhan Tayan
DYP Grup Bşk. V.

Ülkü Güney
ANAP Grup Bşk.V.

Aydın Güven Gürkan
SHP Grup Bşk. V.

Şevket Kazan
RP Grup Bşk. V.

Uluç Gürkan
CHP Grup Bşk. V.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Egemen sınıflar tarih boyunca mezhepsel çelişkiler yaratarak, halkı Alevi-Sunni diye ayırarak çatışmalar çıkarmaya çalışmışlardır. Pir Sultan Abdal'ı Sivas caddelerinde astıran Sivas Valisi Hızır Paşa zihniyeti her zaman olmuştur. Osmanlı Tarihi boyunca onlarca Alevi katliamı olmuştur. Kuyucu Murat Paşa, onbinlerce Alevi vatandaşı sağ sağ kuyulara doldurup öldürdüğü için "Kuyucu" lakabını almıştır.

Cumhuriyet döneminde Alevi vatandaşlara yönelik saldırılar periyodik olarak devam etmiştir. Kahramanmaraş, Malatya, Çorum olaylarında yüzlerce Alevi vatandaş yaşamını yitirmiştir.

Son Sivas olayları; ülkemizde gelinen noktayı göstermesi açısından ibret verici bir durumdur.

Sivas'ta insanlığa karşı suç işlenmiştir, kültüre karşı suç işlenmiştir. Bu işlenen suçta devletin kusuru vardır, payı vardır.

Aziz Nesin bahane edilerek bir Alevi-Sunni çatışması çıkarılmak istenmiş, çoğu seçkin olan yazar, sanatçı 36 insanımız katledilmiştir.

Olayların örgütlü ve planlı bir şekilde çıkarıldığı, fanatik militanların daha önceden çevre illerden getirildiği söylentileri yaygındır.

2 Temmuz 1993 günü camiden çıkan 400-500 kişilik fanatik grubun taşkınlıklarına göz yumulmuş, olayların büyümesine seyirci kalınmıştır.

Devlet yetkilileri, Pir Sultan Abdal heykelinin sökülmesine izin vererek, Pir Sultan Abdal gibi kültürümüze mal olmuş bir halk ozanının manevi şahsiyetinin rencide edilmesi fanatik grubun esas emellerine ortak olmuşlardır. Orada sürüklenen Pir Sultan Abdal'ın heykeli değil, Anadolu kültürüdür, evrensel kültürdür.

Sivas Belediye Başkanı, Sivas Valisi, Emniyet Müdürü, Garnizon Komutanı görevlerini yerine getirmemiş, sorumluluk ve vebal altındadırlar.

Daha geçen gün Van'da bir otelin yakılması sonucu 15 vatandaşımız hayatını kayıp ederken, arkasından Sivas olaylarının yaşanması ister istemez insanın aklına çeşitli sorular getirmektedir.

Özel bir televizyon kanalına çıkarılan cami imamı, 60 milyon insanın gözlerinin içine bakarak Alevi vatandaşlarımız için "sapık insanlar" demesi, diyebilme cesaretini göstermesi, 20 milyonluk Alevi vatandaşlarımıza hakaret değil midir, tahrik değil midir?

Aziz Nesin'in konuşması, tahrik olarak gösterilmektedir. Cami imamının televizyonda yaptığı konuşma, Pir Sultan Abdal gibi insanlığa mal olmuş bir halk ozanının heykelinin sürüklenmesi Alevi vatandaşı rencide ve tahrik etmiyor mu?

Sivas olayları, laik, demokratik, çağdaşlık iddiasında olan Türkiye için şanssızlıktır. Türkiye'nin İnsan Hakları konusundaki saygınlığının yurt ve dünyada tartışıldığı bir dönemde, 36 insanımızın katledilmesi Türkiye'nin İnsan Hakları konusundaki saygınlığını kuşkuya düşürmüştür. Şehit olan insanların çoğu bilim adamıdır, sanatçıdır, yazardır. Türkiye'nin seçkin insanlarıdır.

1992 Nevroz kutlamalarında sadece halay çeken insanların üzerine panzerler sürülerek, silahlar sıkılarak yüze yakın insan öldürülürken, Sivas olaylarında fanatik gruba su bile sıkılmamıştır.

Devlet olaylara seyirci kalmıştır, göz yummuştur.

Sorumlular ortaya çıkarılmalı, en ağır cezaya çarptırılmalıdır.

Sivas olaylarında hayatını kaybeden çoğu sanatçı, bilim adamı ve yazar olan 36 vatandaşın katillerinin bulunması, suçlu ve sorumlu olan yetkililerin tespiti için Anayasanın 98, TBMM İçtüzüğünün 102 ve 103 üncü maddelerine göre Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

5.7.1993

Muzaffer Demir Muş	Mahmut Kılınç Adıyaman	Mehmet Sincar Mardin
Zübeyir Aydar Siirt	Sırrı Sakık Muş	Hatip Dicle Diyarbakır
Selim Sadak Şırnak	Ahmet Türk Mardin	Mehmet Emin Sever Muş
Orhan Doğan Şırnak	Sedat Yurtdaş Diyarbakır	Naif Güneş Siirt

Nizamettin Toğuç
Batman

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sivas'ta meydana gelen ve 40'a yakın vatandaşımızın ölümüyle sonuçlanan olaylarla ilgili olarak İçtüzüğün 102 nci maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Gerekçe: Olayda 40'a yakın vatandaşımız ölmüştür. Olayların devam etme ve yayılma istidadı hala mümkün ve muhtemel gözükmektedir. Olaylar her türlü provakasyona müsait olup bir mezhep çatışmasına, millî birliği tehdit eden boyutlara ulaşabilir.

Bir yandan Güney Doğu ve diğer bölgelerimizde terörist eylemler sürerken öte yandan bu olayların oluşması ciddiyetle üzerinde durulması, sebeplerinin, faillerinin, tahrikçilerinin tespit edilmesi, gerekli karar ve tedbirlerin alınması son derece önemlidir.

Bu nedenle talebimizin öncelikle ele alınması ve işleme konulması için gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Muhsin Yazıcıoğlu
Sivas

Recep Kırış
Kahramanmaraş

Esat Bütün
Kahramanmaraş

Ökkeş Şendiller
Kahramanmaraş

Safet Topaktaş
Kahramanmaraş

Ahmet Özdemir
Tokat

İsmet Gür
Aksaray

Gaffar Yakın
Afyon

Musa Demirci
Sivas

Yusuf Bozkurt Özal
Malatya

Sivas Olayları ile İlgili (10/107, 108, 109, 111, 114) Esas Numaralı Meclis Araştırma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sayı : A.01.1.GEÇ. 10/107, 108, 109, 111, 114
Konu: : Raporun verilmesi hakkında

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 6.7.1993 tarihli 123 üncü Birleşiminde 248 Sayılı Kararı ile kurulan 10/107, 108, 109, 111, 114 Esas Numaralı Meclis Araştırma Komisyonu görevini tamamlamış, gerekli inceleme ve araştırma sonucunda hazırlanan rapor ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.
Saygılarımla

Osman Seyfi
Nevşehir
Komisyon Başkanı

RAPOR

Konu :

Doğru Yol Partisi, Anavatan Partisi, Sosyaldemokrat Halkçı Parti, Refah Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Bursa Milletvekili Turhan Tayan, Bayburt Milletvekili Ülkü Güney, İçel Milletvekili Aydın Güven Gürkan, Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan ve Ankara Milletvekili H. Uluç Gürkan'ın 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların se-

bep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması, Ankara Milletvekili Ali Dinçer ve 16 arkadaşının Sivas'ta meydana gelen olayların nedenlerinin ve sorumlularının ortaya çıkarılması, Tunceli Milletvekili Kamer Genç ve 26 arkadaşının Sivas'ta meydana gelen olayların incelenmesi ve zarar gören yurttaşlarımızın maddi zararlarının ve sorumluların tespiti, Sivas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu ve 9 arkadaşının Sivas'ta meydana gelen olayların araştırılması, Muş Milletvekili Muzaffer Demir ve 12 arkadaşının Sivas'ta meydana gelen olayların sorumlularının tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergeleri üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu 6.7.1993 tarihli 123 üncü Birleşiminde alınan 248 sayılı Karar.

GİRİŞ

1. Komisyonun Kuruluşu ve Üye Seçimi:

Komisyonumuz Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 6.7.1993 tarihli 123 üncü Birleşiminde alınan 248 sayılı Karar üzerine kurulmuş; sözkonusu karar da 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması yapılmasına, bu araştırmayı yapacak Komisyonun 12 üyeden kurulmasına, görev süresinin, Komisyonun Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip seçimi tarihinden başlamak üzere 15 gün olmasına ve gerektiğinde Ankara dışındaki yerlere de gitmesine karar verilmiştir. Genel Kurulun 8.7.1993 tarihli 125 inci Birleşiminde de Komisyona üye seçimi yapılmıştır.

2. Komisyonun Çalışmaları:

8.7.1993 günü toplanan Komisyonumuz görev bölümü yaparak, aynı gün aldığı kararla 2 Temmuz 1993 tarihli olayları incelemek ve araştırmak maksadıyla Sivas'a gitmeye karar vermiştir.

12-15.7.1993 tarihlerinde 11 kişilik heyetle Sivas'ta aralıksız ve yoğun incelemeler yapan komisyon buradaki incelemeleri esnasında; Vilâyet, Sivas'taki bütün siyasi partilerin il başkanları, Sivas meslek kuruluşları, odalar ve sendika temsilcileri, Sivas Belediye Başkanı, Sivas mahalli basın sahipleri, Emniyet ve diğer kamu görevlileri, Sivas Müftüsü, Kültür Müdürü, Millî Eğitim Müdürü, Cumhuriyet Başsavcısı, Sivas merkez mahalle muhtarları,

Tugay Komutanlığı ve çok sayıda Sivaslı vatandaş ile ayrı ayrı görüşmeler yapmıştır.

Sivas'ta bir basın toplantısı düzenleyen Komisyonumuz, incelemelerine devam etmek üzere Ankara'ya dönmüş; Parlamento'da kendisine ayrılan salonda yaptığı toplantılarda Sivas eksi Valisini, Sivas'ta Pir Sultan Abdal Şenliklerini düzenleyenlerden ve olay esnasında otelde bulunanlardan bazı kişileri ve Emniyet eski Genel Müdürünü dinlemiştir.

Ayrıca, İçişleri Bakanlığı Başmüfettişlerince yapılan soruşturma dosyalarını, olaylar esnasındaki telsiz konuşmalarının bant çözümlerini, 1 Temmuz 1993 günü Kültür Sarayında yapılan konuşmaların bant çözümlerini, olaylar esnasında çekilen video kasetlerini, olaylar esnasında meydana gelen hasarlarla ilgili mahkeme kararları ve bilirkişi raporlarını, Sivas'taki mahalli gazetelerin olay öncesi ve olaydan sonra yayınlanan nüshalarını, olaylardan sonra gözaltına alınanların listesini ve konuyla ilgili muhtelif evrakı incelemek üzere Komisyona celbetmiştir.

I. - SİVAS OLAYLARININ OLUŞ ŞEKLİ

A) OLAYLAR ÖNCESİ GELİŞMELER

1. Pir Sultan Abdal etkinliklerinin bu yıl Sivas İl Merkezinde yapılacağı hususu ve etkinlik programı kamuoyuna duyurulmuş; Aziz Nesin'in bu etkinlikler çerçevesinde Sivas'a geleceği ilan edilmiş; bu kişinin bir süredir basın-yayın yoluyla ifade ettiği ve kamuoyu tarafından bilinen fikirleri Sivas'ta yaklaşık bir hafta öncesinden itibaren konuşulmaya ve basında tartışılmaya başlamıştır. (1)

2. 30.6.1993 Çarşamba günü "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı "Müslümanlar" imzalı bir bildiri dağıtılmış; bu bildiride Aziz Nesin'den söz edilerek din düşmanlarına karşı mücadele edilmesi gerektiği yolunda gün belirtilmemekle beraber bir eylem yapılması gerektiği mesajı verilmiş (2), bundan bir gün sonra da benzer içerikli bir bildiri daha dağıtılmıştır. (3)

3. Kültür Bakanlığı tarafından yapılıp halk ozanlarını temsil ettiği belirtilen insan figürü ve yanında kangal köpeği bulunan bir heykel Kültür Merkezi önüne dikilmiştir. (4)

4. Etkinlikler, 1.7.1993 Perşembe günü başlamış; bu gün düzenlenen panelin "Devrim Şehitleri" anısına saygı duruşuyla başladığı ve Valinin de bu saygı duruşuna iştirak ettiği şeklindeki haberler Sivas mahalli basınında yer

almıştır. (5)

5. Kültür Merkezinde düzenlenen panel esnasında Aziz Nesin'in "... Zaten Türk Milleti korkak bir millettir. Alevisi de sünnisi de çoğunlukla korkaktır. O da çok belli. Çünkü başına ne zaman kabadayı gelirse sesini çıkarmaz, itaat eder. Çünkü, o da müslümandır eninde sonunda.", "... ben müslüman değilim. Yoksa, Kur'an'da da güzel sözler var, ama 1300-1400 yıl önceki sözlerin kimin sözü olursa olsun eskiyeceğine inanıyorum. Bu sözler eskimiştir." (6) şeklindeki ifadeleri mahallî basın ve diğer kanallarla kamuoyuna ulaşmıştır.

6. Milli İstihbarat Teşkilatına 2.7.1993 Cuma günü saat 11.00 sıralarında "bazı kişilerin kendi aralarında Vali ve Aziz Nesin'e karşı protesto eylemi yapmak üzerine konuştuklarına dair" bir istihbari bilgi gelmiş; Milli İstihbarat Bölge Başkanı saat 11.30 sıralarında bu bilgiyi başka kimseyi bulamadığı için Terörle Mücadele Şube Müdürlüğünden bir polise şifahi olarak iletti-ğini, Müsteşarlığa da bildirildiğini söylemiştir. (7)

7. 2.7.1993 Cuma günü Buruciye Medresesinde kitaplarını ve Aydınlık Gazetesinin bazı nüshalarını imzalayan Aziz Nesin'e burada tepkiler oluşmuş; TGRT tarafından kendisiyle yapılan ropörtajda kendisine basında çıkan beyanlarının ve Selman Rüşti'nin eserinin Aydınlık Gazetesinde yayınlanmasının müslümanları rencide ettiğinin söylenmesi üzerine "Alışsınlar... Ben müslüman olmak zorunda değilim.. Öyle 'hırr' diye adama saldırmazlar" şeklinde beyanda bulunmuştur. (8)

8. 2.7.1993 Cuma günü Cuma ezanının okunması esnasında Buruciye Medresesinde düzenlenen etkinlikler sırasında davul çalınmış; hemen bitişiğinde bulunan Kale Camiinden gelen müzik yayınının durdurulması yönündeki ikazlar üzerine güvenlik görevlilerince Buruciye Medresesinin kapıları kapatılmıştır. (9)

B) 2.7.1993 CUMA GÜNÜ OLAYLARIN BAŞLAMASI VE GELİŞMESİ

2.7.1993 Cuma günü saat 13.30 sıralarında Cuma namazının ardından halk camiden ayrılmaya başlamıştır. (10)

Bu arada Paşa Camiinden dağılanlar arasına bazı ifadelere göre dışarda bekleyen ve namaz kılmamış olan 20-25 kişilik bir grup sür'atle intikal etmiş ve Amerikan bayrağı yakarak "Vali istifa" sloganları atmaya başlamıştır. Aynı esnada "Türkiye'de PKK Dünya'da Amerika" mesajını taşıyan bir pankartın asılı olduğu görülmüştür. (11)

Paşa Camii önünden harekete geçen resmi beyanlara göre 500 kişilik, Komisyonumuzun incelemelerinden edindiği izlenimlere göre 80-100 kişilik topluluk Atatürk Caddesi üzerinden "Vali istifa" sloganlarıyla Vilayetin önüne doğru ilerlerken polis tarafından kalabalığın durdurulması için barikat yapılmış; fakat eylemciler 10-15 polis tarafından oluşturulan barikatı yararak saat 13.30-13.45 sıralarında Hükümet Binası önüne intikal etmiştir. (12)

Burada "İslama uzanan eller kırılsın.", "Dinsiz Vali istemiyoruz.", "Şerefsiz Vali", "Vali istifa.", "Şeytan Aziz.", "Sivas Aziz'e mezar olacak.", "Ya Allah Bismillah", "Allahu Ekber", "Kanımız Aksa da Zafer İslamın.", "İslamiyeti ezdirmeyeceğiz", "Müslüman Türkiye." şeklinde slogan atmaya devam eden eylemciler polisin engellemesi üzerine dağılarak Osman Paşa Caddesinden Buruciye Medresesi yönüne dönmüştür. (13)

Bunun üzerine polis tarafından Buruciye Medresesinde bulunanlar boşaltılarak kapılar kapatılmış; buraya gelen eylemciler geri dönerek İstasyon Caddesinden Osman Paşa Caddesine yönelmiştir. (14)

Bu sırada saat 14.00 sıralarında bir siyasi parti Merkez İlçe Başkanı topluluğa dağılmaları yönünde bir konuşma yapmış; burada duraklayarak kısa bir süre oturan ve dağılma eğilimi gösteren, fakat bir süre sonra yeniden harekete geçen eylemciler İstasyon Caddesine geri dönerek Kültür Merkezine hızla ilerlemiştir. (!5)

Topluluk, sloganlarla Kültür Merkezi önüne geldiğinde polis tarafından Kültür Merkezi tutulmuş, içerdeki programa katılmak üzere gelen dinleyiciler dışarı bırakılmamıştır. (16).

Eylemciler burada polisin oluşturduğu barikatı yarmış; ancak polis tarafından zor kullanılarak engellenen topluluk burada tekrarlanan dağılınması yönündeki konuşmaların ardından tekrar geri dönerek Vilayete yönelmiştir. (17)

Vilayetin önünde jandarma ve asker tarafından tedbir alındığından Vilayete yürüyüşü engellenmeyen topluluktan bir grup Buruciye Medresesine sapmış; buradan dönerek saat 14.50 sıralarında Vilayetin önüne ulaşmıştır. (18) Buradan Madımak Otelinin bulunduğu bölgedeki Afyon sokağı yönüne yürüyen eylemciler polisin barikatıyla karşılaşarak tekrar Vilayetin önüne gelmiş; buradaki Pir Sultan Abdal etkinlikleriyle ilgili bir pankart indirilerek yakılmıştır. (19)

Vilayetin önünden Atatürk Caddesine yönelerek buradaki bir Cafe'yi taşlayan (20) eylemciler tekrar Afyon Sokağını zorlamış, buradaki barikat yarılmış; sloganlarla koşarak ilerleyen eylemciler yeniden saat 15.50 sıralarında

Kültür Merkezine ulaşmıştır. (21)

Kültür Merkezi önünde polisin otolarla kurduğu barikatın önüne gelen topluluk slogan atmaya devam etmiş; bu arada Kültür Merkezindeki dinleyiciler de dışarıya çıkmış; karşılıklı olarak taş, sopa atılmaya başlanmıştır.

Polisin müdahale ederek çatışmayı engellemesi üzerine topluluğun bir kısmı İstasyon Caddesine yönelmiş, bir kısmı Kültür Merkezi önünde kalarak taş atmaya devam etmiştir. (23)

Saat 16.00 sıralarında Valiliğin isteği üzerine Belediye Başkanı eylemci topluluğa hitap ederek dağılmaları yönünde bir konuşma yapmış (24); bu konuşma üzerine eylemciler dağılmaya başlamış; yavaş yavaş kaldırımlara doğru yürüyerek sakinleşmiştir. (25)

Kültür Merkezinden ayrılan bu grubun eylemlerine son vererek sakin bir şekilde kaldırımlara doğru yürümeye ve dağılmaya başladığı esnada yakın bir mevkide bulunan Madımak Oteli önündeki küçük bir grubun attığı sloganlar duyulmaya başlamıştır.

Dağılmak üzere olan eylemciler bu defa Madımak Oteline yönelmiş; burada çok küçük bir grubun saat 16.30 sıralarında başlattığı sloganlara iştirak edenler giderek artmış, mesai saatinin bitişiyle beraber buradaki grup hızla çoğalmış ve otel taşlanmaya başlanmış; ilerleyen saatlerde de otel karşısındaki binanın çatı katına çıkan bir grup buradan otelin üst katlarını taşlamıştır. (27)

Daha sonra Belediye Başkanı buraya toplanan gruba dağılmaları yönünde tekrar bir konuşma yapmış, ancak bu defa etkili olunamamıştır. (28)

Madımak Oteli önündeki eylemciler, Kültür Merkezi önüne dikilen heykelin kaldırılması yönünde slogan atmaya başlamış; durum yönetim tarafından görüşülmüş; Vali tarafından önce uygun bulunmayan "heykelin kaldırılması görüşü" daha sonra kalabalığın teskin olabileceği düşüncesiyle kabul görmüştür. (29)

Saat 19.00'da kaldırılarak kamyona yüklenen sözkonusu heykel, Belediye Garajına ulaştırılmak üzere götürülürken Emniyet Müdürünce verilen emir üzerine, kalabalığın heykeli görerek, heykelin kaldırıldığına inanacağı, dolayısıyla da dağılacağı mülahazasıyla heykel Kültür Merkezinden alınarak Madımak Oteli yakınındaki Vilayetin önüne getirilmiştir. (30)

Ancak, eylemcilerin tepkisi düşünüldüğünden farklı olmuş, heykel bir grup tarafından kamyondan indirilerek parçalanmış, topluluğun bulunduğu yöne sürüklenmiş ve bu da eylemcilerin taşkınlıklarını arttırmıştır. (31)

Ayrıca, daha önce polis tarafından oluşturulan barikatla otel arasındaki

geniş bir boşluk olmasına rağmen heykelin gelişi ile birlikte oluşan dalga, barikatı yarmış; polis saat 19.30 sıralarında otel yönünde geri adım atmış ve yeniden bir barikat oluşturmuştur. (32)

Otel önünde bulunan 3 arabaya saldırı olmuş ve arabalardan biri devrilmiş, arabanın benzin deposu patlayabilir düşüncesiyle polis tarafından delinmiştir. (33) Bu arada poşet ve bidonlarla benzin getirenlere polis müdahale etmiş; (34) saat 19.45 sıralarında otelin lobisine tırmanan birkaç kişi içerdeki eşyaları dışarıya atmaya başlamıştır. (35) Öte yandan eylemcilerin otelin perdelerini tutuşturma teşebbüsleri de bir polisin müdahalesiyle engellenmiştir.

Topluluğun içerisinden bazı kişilerin süngerleri, paçavraları benzine batırıp otel önüne fırlatmaya başlamasının ardından saat 19.50 sıralarında otel önündeki arabalar tutuşmuş; otelin bütün camları kırılmış olduğu için yangın kısa sürede üst katlara sirayet etmiştir. (36)

Saat 20.08'de Tugay Komutanı sevk edilen acemi erlerle beraber topluluğun bulunduğu bölgeye gelmiş; topluluk tarafından asker lehine tezahürat yapılmış; Tugay Komutanının arabası sarsılmış, Tugay Komutanı olay yerinden ayrılmış, ancak erler topluluğun arka tarafında beklemeye başlamıştır. (37)

Video çekimlerine göre saat 19.45 sıralarında olay mahalline yakın bir mevkiye gelen itfaiyenin olaya müdahalesi eylemciler tarafından engellenmiş; itfaiye araçlarının önüne yatmak veya kapılarını tutmak suretiyle durdurulmaya çalışılmış; yangın video çekimlerine göre saat 20.05, Emniyetin olay tutanağına göre 19.50 civarında başlamış, itfaiyenin yangına müdahalesi Emniyetin olay tutanağına göre saat 20.05'te, video çekimlerine göre 20.20'de gerçekleşebilmiştir. (38)

Topluluğa otelde polislerin yanmakta olduğu söylenerek geri çekilmeleri sağlanmış, bu sırada otelin ön cephesinde gözüken Aziz Nesin ve bir başka kişi itfaiye merdiveniyle kurtarılmış; ancak, Aziz Nesin kurtarılışı esnasında bir itfaiye eri tarafından saldırıya uğramış ve güvenlik güçleri bu duruma müdahale etmiştir. (39)

Aziz Nesin'in kaçırılışının ardından eylemciler otelin önünü terk ederek Vali aleyhinde sloganlar atarak Vilayete yönelmişler; bu boşluktan istifade ederek oteldeki misafirlerin tahliyesine başlanmıştır. (40)

Vilayetin önüne toplanan eylemciler Valilik Makamında bulunan Alay Komutanının emir vermesi üzerine Alayda yedekte tutulan bir özel timin 3 dakika içerisinde havaya ateş açarak Vilayetin önüne gelmesiyle beraber ka-

çışmaya başlamış ve kısa sürede dağılmışlardır. (41)

Yangın başlamasının ardından otelde güvenlik görevlisi olarak yalnız kalan bir komiser, otel binasının 2 nci katından bitişikteki binada bir partinin il başkanlığına ait binasına yol bularak 31 kişinin bu yoldan kurtarılmasını sağlamış; (42) bu arada üst katlara çıkan ve gelen taşlardan çekinerek arka odalara geçen misafirler arabaların yanması ve otelin iç kısmının da tutuşmasının ardından yoğunlaşan dumanın altında kalmışlar, daha sonra hastahaneye kaldırılan 93 kişiden 35'inin dumandan boğularak ölmüş olduğu görülmüştür. (43)

Ayrıca, topluluğun dağıtılması maksadıyla havaya silah sıkılması esnasında otel dışındaki mevkilerde 6 kişi kurşunla yaralanmış, 2 kişi de ölmüştür. (44)

II. - OLAYDAN DOĞAN MADDİ HASAR

2.7.1993 Cuma günü Sivas'ta meydana gelen olaylar esnasında zarar gören kamuya ve özel kişilere ait taşınır ve taşınmaz mallarla ilgili hasar tespiti adli mercilerce yaptırılmış ve 43 muhtelif yerde toplam 2 537 303 717.- TL.'lik maddi zarar meydana geldiği görülmüştür. (45)

III. - OLAYLARIN TAHLİLİ VE OLAYLARIN SEBEP VE SORUMLULARI

A) OLAYLARIN BAŞLAMA VE GELİŞMESİNE SEBEP OLAN FAKTÖRLER

1. Sivas'ın Sosyal Dengelerinin Hassaslığı

Komisyonun siyasi parti il başkanları, mesleki kuruluş temsilcileri ve diğer kişilerle yaptığı görüşmelerde Sivas'ın sosyal dengelerinin son derece hassas olduğu, 1921'de Sivas'ta ciddi bir toplumsal olay olduğu, 1968 Sivas Spor-Kayserispor hadisesinde de Sivas'ın büyük yara aldığı, 1978'de de toplumsal olayların yaşandığı, (46) Sivas'ta tahrik ve propagandanın çok çabuk etkisini gösterebileceği (47) beyan edilmiştir.

Valinin ifadesine göre otelde kalan misafirlerin tahliyesini görüşmek üzere gönderilen Turizm Müdür Yardımcısı'nın da oteldeki konuklara "Siz Sivas'ı bilmezsiniz. Burada olaylar birden patlak verir, büyür." (48) demiş olması, ayrıca basında yer aldığı gibi bir Sivas Milletvekili'nin şenliklerin Sivas

İl Merkezine taşırılmaması ikazında bulunmuş olması (49) söz konusu hassaslığın bilindiğini göstermektedir.

2. Aziz Nesin'in Sivas'a Gelişi

Pir Sultan Abdal şenlikleri çerçevesinde Aziz Nesin'in Sivas'a geleceğinin ilan edilmesinin ardından Sivas kamuoyunda belli bir gerginliğin oluşmaya başladığı, (50) Aziz Nesin'in bir süredir Türk Milleti ve din hakkında söyleyegeldiği bilinen sözlerin Sivas'ta tekrarlanacağının endişesinin halk tarafından bir hafta öncesinden beri yaşandığı mahalli basının yayınlarından ve dinlenen kişilerin ifadelerinden anlaşılmaktadır. (51)

Aziz Nesin'in panel konuşmalarında söylediği sözlerin basın yoluyla duyurulması Sivas'taki kitap sergisi esnasında da Aydınlık Gazetesinin "Şeytan Ayetleri" isimli kitaptan alıntıların yer aldığı yasaklı nüshalarını imzaladığının (52) basın temsilcilerince iddia edilmesi, ya da bu hususun basında bu şekilde işlenmesi, (53) ek olarak Aydınlık Gazetesi ile "Şeytan Ayetleri" isimli kitabın birbiriyle özdeşleştirilmesi (54) Aziz Nesin'e karşı oluşan tepkilerin yoğunlaşmasına sebep olmuştur.

Öte yandan Aziz Nesin'i korumakla görevli komiserin ifadesinde, 2.7.1993 Cuma günü Aziz Nesin'e kimsenin sahip çıkmadığını gördüğünü söylemesi, (55) Milli İstihbarat Teşkilatı Bölge Başkanlığına olay günü saat 11.00 civarında gelen istihbari bilgiden bazı kişilerin kendi aralarında Vali ve Aziz Nesin'i protesto etmeye yönelik konuştuklarının anlaşılması, (56) ayrıca; TGRT tarafından olay öncesinde Aziz Nesin'le kitap sergisi esnasında yapılan röportajdan da anlaşıldığı gibi kendisine çevreden müdahaleler olduğunun görülmesi, yine olaylar esnasında çekilen video kasetleri izlendiğinde en çok "Şeytan Aziz", "Sivas Aziz'e mezar olacak" sloganlarının atılmış olması (57) eylemcilerin dışa vurulan temel hedeflerinden birinin Aziz Nesin olduğunu göstermektedir.

3. Pir Sultan Abdal Şenlikleri

Önceki yıl Banaz'da yapılan ve bu yıl Sivas İl Merkezine alınan Pir Sultan Abdal etkinlikleri çerçevesindeki Pir Sultan'la ilgili olmayan ve kutlama amacı dışında gözüken bazı faaliyetlerin gerginliği tırmandırdığı gözlenmiştir.

Sözkonusu etkinlikler esnasında Buruciye Medresesindeki kitap sergisinde bazı yasaklı kitaplar sergilenmiş; Che Guevera, Lenin, Mahir Çayan, Dev-Sol, Kızıl Yıldız amblemi gibi bazı kişi ve örgütlere ait bez afişler asılmış ve

satılmak üzere tezgâh üzerine konulmuştur. (58) Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı sözkonusu posterlerin kendileriyle ilişkisi olmadığını ifade etmiştir. (59)

Olaydan bir gün önce Kültür Merkezinde yapılan panelde "Devrimciler ölmez" sloganının atıldığı, (60) "Devrim şehitleri anısına" yapılan saygı duruşuna Valinin de iştirak ettiği (61) iddiasıyla karşılaşılmış; ancak, her ne kadar Vali "Atatürk'ün anısına" saygı duruşunda video çekimleri izlendiğinde saygı duruşu anonsunda "Atatürk" isminin geçmediği kesin bir şekilde tespit edilmiştir.

Olay günü Buruciye Medresesinde yapılan etkinlikler esnasında Cuma namazı kılınırken davul çalındığı; Medresenin karşısındaki Kale Camiinden tepkiler geldiği, (63) Asayiş Şube Müdürünün ifadesine göre bunun üzerine seslerin dışarıdan duyulmaması için Emniyet görevlilerince Medresenin büyük kapılarının kapatıldığı, (64) Cuma namazı kılmayanlardan bazı kişilerin oraya gelip içerdekilere gözdağı vermek istediği, (65) bilahare Pir Sultan Abdal Dernek Başkanının ifadesine göre, gelen ikazlar üzerine davul çalınması durdurularak programa tef çalınmak suretiyle devam edildiği, (66) anlaşılmaktadır.

4. Olayda Provokasyon Etkisi

Olayların başlaması ve gelişmesi aşamalarında provokasyon olup olmadığı araştırıldığında eylemci topluluğu yönlendiren çekirdek bir provokatör grubun var olduğuna inanıldığı ve bu inancı destekleyecek bazı bilgilerin mevcut olduğu görülmüştür.

Olayların başladığı yer Paşa Camiinde namaz kılanlardan aldığı bilgiyi aktaran bir siyasi parti il başkanı, olayları camiiden sür'atle intikal eden 20-25 kişilik bir topluluğun başlattığını söylemiştir. (67)

Yaygın bir kesim tarafından doğruluğuna inanılan bu bilginin gerçeklik derecesi araştırılmış; Emniyet Müdürünün, bu iddianın gerçeklik payının olabileceğini, bu olayı kendisinin de öğrenmeye çalıştığını; ancak bu konuda kesin bir bilgi elde edemediğini; olay mahallindeki görevli ekibin iki camii birden kontrol altında tuttukları için tam başlangıç anını iyi görememiş olabileceklerini ifade ettiği görülmüştür. (68)

Öte yandan Emniyet Müdürü olayda kesin provokasyon olduğuna inandığını, (69) dışarıdan gelme bir takım güçler olduğunu, ilk defa Paşa Camiine gittiğinde cami avlusunda karşılaştığı, ikaz ettiği topluluktaki kişileri 2-3 saat sonra göremediğini (70) belirtmiştir. Ayrıca, eylemci topluluğun dağılma-

sı yönünde birkaç defa konuşma yapmış olan bir siyasi parti merkez ilçe başkanı da kendisi konuşurken bazı kişilerin kalabalık arasından kendisine müdahale ettiğini, konuştuğu zabıta arabasından indikten sonra bir kişinin kendisine vurmak üzere geldiğini; ancak o kişiyi kolundan tutan partisinin il başkan yardımcısının sözkonusu kişiye, "Ben buranın yerlisiyim. Seni hiç tanımıyorum. Sen nereden geldin?" diye sorduğunda o kişinin şaşkına döndüğünü ve geri çekildiğini, (71) söylemiştir.

Dikkat edilmesi gereken bir başka husus da eylemci topluluğun hem Emniyet Müdürünün hem de diğer kişilerin ifadesine göre ilk olarak Osman Paşa Caddesinde, ikinci olarak Kültür Merkezi önünde olmak üzere bir kaç defa dağılma eğilimine girmesi ve dağılmaya başlamasıdır. (72) Topluluk dağılmaya başladığında topluluk içerisinden "Nereye gidiyorsunuz? Tekrar toplanıyoruz." gibi sözlerle (73) ve sloganlar atarak topluluğu yeniden harekete geçirenlerin ve topluluğun dağılması için konuşma yapanları küfür ve hakaret yoluyla engellemeye çalışanların; (74) bu suretle topluluğu yönlendirenlerin mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

2.7.1993 Cuma günü Sivas'ta meydana gelen olaylarda provokatörlerin kimler olduğu, tutuklananlar arasında bu kişilerin de mevcut olup olmadığı ve örgütsel bağlantılarının var olup olmadığı, varsa ne olduğu hususu adli mercilerce yapılmakta olan soruşturmalar sonucunda ortaya çıkabilecektir.

5. Eylemcilerin Psikolojik Durumu

Eylemcilerin içerisinde bulunduğu psikolojik ortam tahlil edildiğinde, olaylar öncesi oluşturulan gergin ortamın etkisiyle bazı kişilere tepki olarak başlayan eylemlerin zaman geçtikçe yeni olay ve tahriklerle pekiştiği ve topluluğun zaman içerisinde artık hiçbir telkin ve tedbiri dinlemediği görülmüştür.

Sınırlı sayıda bir grupla başlayan gösteriler topluluk şehir içinde dolaştıkça çevreden merak edenlerin katılımıyla sürekli büyümüştür.

Eylemciler, Kültür Merkezi önüne geldiğinde kısa bir süre karşılıklı taş sopa atılmasının (75) ardından çatışma olmasının engellendiği anlaşılmış, ancak olay mahalline yakın yerlerde bekleyen başka grupların da harekete geçerek göstericilere katıldıklarının (76) ifade edildiği görülmüştür.

Bu gelişmeden başka dağılmak üzere olan topluluğun sloganlarla yeniden bir araya gelmesi de (77) göstericileri eyleme daha fazla konsantre eden faktörlerin sürekli yaşandığını göstermektedir.

Ayrıca, "Ozanlar anıtının" kaldırılışı ve getirilişi esnasında topluluğun ar-

tık çılgınca hareket ettiği, (78) kontrol edilmesi güç bir konuma geldiği anlaşılmakta; (79) dolayısıyla eylemlerin durdurulmayarak, kontrol altında tutulduğu gerekçesiyle devam etmesine göz yumulması ile ilk sıralarda dağıtılabilecek konumda olan topluluğun bir süre sonra eyleme iyice konsantre olmalarına yol açıldığı görülmektedir.

6. Vali Aleyhinde Oluşan Kamuoyu

Olaylar esnasında en çok "Şeytan Aziz" sloganının yanısıra "Vali istifa" sloganlarının atıldığının video kasetlerinin izlenmesinden anlaşılması; sloganların, sonunda "Vali istifa" sloganında birleştiğinin ve bu slogan atıldığında daha büyük bir gürültünün koptuğunun bazı kişilerce belirtilmesi (80) Valinin kamuoyu gözünde istenmeyen kişi durumuna düştüğünü göstermektedir.

Vali, Komisyonumuza tarafsız olarak her türlü etkinliğe iştirak etme gayreti içinde olduğunu, halka güven veren saydam bir yönetim oluşturmaya çalıştığını (81) ifade etmiş olsa da Sivas'ta yapılan incelemeler sırasında; bir mesleki kuruluş başkanının ifadesine göre Valinin kendilerine görüşlerinden dolayı hakarete varan sözler söylediği, (82) merkez mahalle muhtarlarıyla yapılan görüşmelerde de Valinin muhtarları dinlemediği, görüşme taleplerine olumlu cevap vermediği, (83) şeklinde beyanlarla karşılaşılmıştır.

Öte yandan Vali aleyhinde mevcut olan bu kamuoyuna ek olarak, olaylardan önce dağıtılan bildirilerin "Aziz Nesin'in Vali tarafından davet edildiğine dair", (84) Vali'ye göre (85) ve gerçekte de doğru olmayan bir bilgiyi içermesi Vali aleyhinde oluşan tepkilerin alevlenmesine zemin hazırlamıştır.

7. Eylemcilerin Hedefinin Tespit Edilememesi

Olayların bilinen şekilde sonuçlanmasına yol açan faktörlerden birisi de eylemcilerin gerçekleştirmek istedikleri fiili hedeflerinin ilgililerce tespit edilememesi olmuştur.

Emniyet Müdürü eylemcilerin seçmiş oldukları yön ve hedeflerinin belli olmadığını, (86) ifade etmiştir.

Buruciye Medresesi, Kültür Merkezi, Vilayet ve Madımak Oteli etrafında dolaşan topluluğun hedefinin bu binaların kendileri mi olduğu yoksa bu yerlerdeki bazı kişi ve faaliyetlerin mi hedef seçildiğinin tahmininin yapılamadığı anlaşılmaktadır.

İlk defa Vilayetin önüne gelen eylemcilerin açığa vurulan hedeflerinden birinin Vali olduğu eylem boyunca sürekli atılan sloganlardan anlaşılmakta-

dır.

Sivas'ta görüşülen bazı temsilciler olayda gerçek ve tek hedefin Aziz Nesin olduğunu (87) ifade etmişler; kendisine Aziz Nesin'in Zara Gölünü görmeye gideceği şeklinde gerçekleşmeyen bir bilgi ulaştırılan Vali de (86) Aziz Nesin'in Madımak Otelinde olduğunu öğrenince endişeye kapıldığını (87) beyan etmiştir.

Madımak Otelinin önünden "Sivas Aziz'e mezar olacak" sloganlarıyla geçen eylemcilerin Prof. Cevat Geray (88) ve Emniyet Müdürünün (89) ifadesine göre Otele bakmadan, ilgilenmeden oradan geçtikleri anlaşılmakta ve bu durum hedefin bina olmadığını göstermektedir.

Saat 16.00'dan itibaren küçük gruplar halinde toplanan, Prof. Geray'ın ifadesine göre başlangıçta 200-300 kişi olan grup burada atılan sloganlarla beraber kalabalıklaşmaya başlamıştır. (89)

Bazı ifadelerden otel önünde sloganlar atarak bekleyen sınırlı sayıdaki topluluğun Aziz Nesin'in otelde kaldığının anlaşılması üzerine kalabalıklaştığı ve giderek büyüdüğü anlaşılmaktadır. (90)

Eylem boyunca "Aziz Nesin" aleyhinde sürekli slogan atılması; ayrıca, yangının ilerlemesinden sonra Aziz Nesin'in kurtarılarak kaçırılmasının ardından eylemcilerin otelin önünden dağılıp sloganlarla Vilayete yönelmesi, eylemcileri yönlendirdiklerine inanılan provokatörlerin gerçek niyetleri farklı olsa da, eylemcilerin fiili hedeflerinden birinin Aziz Nesin'in şahsı olduğunu göstermektedir.

Nitekim, Vali binanın yanmasıyla ve Aziz Nesin'in oradan kaçırılmasıyla topluluğun Vilayete yöneldiğini ifade etmektedir. (91) Bu durum Aziz Nesin'in otelden daha erken kaçırılmış olması ya da Zara Gölünü görmeye gitmiş olması halinde olayların bilinen şekilde sonuçlanmayabileceğini göstermektedir.

8. Mesai Çıkışı Oluşan Kalabalık

Madımak Oteli önünde saat 16.00'dan sonra slogan atarak birikmeye başlayan topluluk saat 17.00'den sonra mesainin bitişiyle beraber çık hızlı bir şekilde kalabalıklaşmaya başlamıştır.

Mahalli basın temsilcileri eylemcilerin dağıtılmaması halinde saat 17.00'den sonra topluluğun çok kalabalıklaşabileceğini bildiklerini, (92) bir mesleki kuruluş başkanı saat 16.30-17.00 sıralarında İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısını arayarak eylemcilerin dağıtılmaması halinde mesai çıkışı olduğu için saat 17.30'dan sonra topluluğun çok kalabalıklaşabileceği ikazın-

da bulunduğunu (93) ifade etmiştir.

Eylemcilerin uzun süren saatler boyunca neden dağıtılmadiği hususu ayrıca incelenecek olmakla beraber Vali 500 kişilik bir grubun birdenbire bu kadar artacağının tahminini yapamadığını (94) söylemiştir.

Sivas emniyeti olarak saat 19.00'a kadar tamamen bu olaya hakim olduklarını, (95) saat 19.00'a kadar ne personel sıkıntısı ne de başka türlü bir güçlükleri olmadığını (96) söyleyen Emniyet Müdürü de "Olayların bu boyuta gelebileceğini bilse idik elbette gereken tedbiri alırız." ifadesinde bulunmuştur. (97)

B) OLAYLARDA YÖNETİMİN TEDBİR VE TAKTİK HATALARI

1. Eylemcilerin Durdurularak Dağıtılmaması

Saat 13.30 sıralarında başlayan eylemler çeşitli şekillerde devam etmiş; video kayıtlarına göre saat 20.55-21.05 arasında, Emniyetin olay tutanağına göre 20.25 sıralarında havaya ateş açılması üzerine eylemcilerin kaçışarak dağıldığı (98) anlaşılmıştır.

Bu aradan geçen yedi buçuk saat boyunca eylemciler dağıtilmamış; Emniyet Müdürünün ifadesine göre topluluk saat 13.30'dan 19.00'a kadar tamamen kontrol altında (99) tutulmuştur.

Daha önce irdelenen ifadelerde de geçtiği gibi topluluğun dağıtılmamasının büyük tehlikelere yol açabileceği endişesi sık sık dile getirilmiştir.

Tugay Komutanı, Vali ile üç defa makamında görüştüğünü, "Neden müdahale edip dağıtmıyoruz? Ele başlarını almıyoruz. Neden bekliyoruz?" şeklinde sorduğunu, (100) Vali'nin de her defasında kendisine eylemcilerin şimdilik kontrolleri altında olduğunu, konuyu değerlendirdiklerini; Emniyet Müdürüyle temasta olduklarını, böyle bir teşebbüse girmeleri halinde topluluğun kontrolden çıkacağını ve daha taşkın olaylar olacağını söylediğini (101) ifade etmiştir.

Vali ise, mezhep çatışması çıkması ihtimali üzerinde durduğunu (102) Kültür Merkezinde oluşacak bir çatışmanın otomatik olarak şehirde mezhep çatışması meydana getireceğini, (103) Kültür Merkezinde meydana gelecek çatışmada birkaç kişinin ölmesinin bile kentin birbirine girmesi için yeterli olacağını, (104) eylemci grubun kontrol altında tutulması ve özellikle dağıtılmaması için özen gösterdiklerini (105) ifade etmiştir.

Öte yandan bir basın temsilcisi gazetesinin yazı işleri müdürünün de bulunduğu bir büroda Emniyet Müdürünün telefonla Vali'yi arayarak durumun

vahim olduğunu söylediğini ve topluluğun dağıtılması için yetki istediğini; Vali'nin "Hayır bekleyeceksiniz" dediğini (106) beyan etmiştir.

Ancak, Emniyet Müdürü, Vali'nin kendisine engel teşkil eden bir konuşma yaptığını zannetmediğini (107) ifade etmiş; öte yandan telsiz konuşmaları incelendiğinde Emniyet Müdürünün saat 17.45'ten sonra 2. kanaldan Vali'yi arayarak Madımak Otelinin önündeki kalabalığın gitgide arttığı, Tugaydan takviye kuvvet talep ettiği ve zor kullanmak istediği, Vali'nin de "Zor kullanın" talimatını verdiği anlaşılmıştır. (108)

Ayrıca, irdeleneceği gibi Sivas'ta mezhep çatışmasına yönelik bilinen bir kutuplaşma ve gerilimin var olduğuna dair hiçbir istihbari bilgi gelmediği görülmüş; olayların meydana geldiği esnada bile mezhep çatışması olduğu yolunda bir delil ve emare olmadığı gibi, aksine olaylar esnasında bu boyutun oluşmadığı yönünde beyanatlar olmuştur. (109)

Emniyet Müdürünün yangın çıkmadan önce topluluğun dağıtılması için tazyikli su sıkma niyetiyle itfaiye istemiş olması (110) topluluğun özellikle dağıtılmadığı görüşüyle çelişmektedir.

Emniyet Müdürü "saat 19.00'a kadar hiçbir güçlüğümüz yoktu" dediğine göre bu zamana kadar Tugay Komutanının Vali'den talep ettiğini söylediği gibi, zor kullanarak ve eylemcilerin elebaşlarını gözaltına alarak eylemcilerin dağıtılması imkân dahilindedir.

Ayrıca, sis bombası ya da göz yaşartıcı bomba kullanılmak suretiyle eylemcilerin dağıtılmasının da mümkün olacağı açıktır. Bu husus bütün ilgililere ısrarla sorulmuş, net bir cevap alınamamış; Vali, göz yaşartıcı bombanın var olduğunu, bomba kullanılmasıyla ilgili emir verilmediğini, emniyetin elindeki bombanın hangi türde olduğunu bilmediğini, bu bombanın açık mekânlarda etkili olmayacağı söylendiği gerekçesiyle bu konuda emir verilmediğini söylemiştir. (111)

Öte yandan Emniyet Müdürünün son anda düşündüğü gibi, eylemcilerin tazyikli su sıkmak suretiyle dağıtılması da mümkün olduğundan, yangından kısa bir süre önce itfaiye istenmiş, ancak ayrıca ayrıntılı olarak irdeleneceği gibi itfaiyenin getirilmesinde de başarılı olunamamıştır.

Komşu ilçe ve illerden ve Ankara'dan talep edilen yardımların ulaşmasının beklendiği sırada eylemcilerin dağıtılması yönünde hiçbir çabanın son ana kadar gösterilmediği, bütün çabaların topluluğun bir arada tutulması için harcandığı; bunun da bir mezhep çatışması çıkabileceği şeklindeki hatalı bir değerlendirmeden ileri geldiği anlaşılmaktadır.

Ancak, otel yandıktan ve Aziz Nesin kaçırıldıktan sonra taşkınlıklarının

zirvesinde olan eylemcilerin en kalabalık oldukları sırada Vilayet önüne yönelmeleri üzerine Vilayette Vali'nin yanında bulunan Alay Komutanının Alayda tuttuğu yedek time telsizle talimat vermesi ve sözkonusu timin 3 dakika içerisinde havaya ateş ederek Vilayetin önüne gelmesi; bunun üzerine topluluğun kaçışmaya başlayarak kısa sürede dağılması (112) eylemcileri dağıtmanın zor olmadığını göstermektedir. Bilahare meydana gelen gelişmelere bakıldığında da eylemcilerin olayın başlarında dağıtılması halinde daha büyük olayların çıkacağı ve kontrol edilemeyeceği şeklindeki savunmasının yersiz olduğu anlaşılmaktadır.

2. Oteldeki Misafirler ve Misafirlerin Tahliye Edilmemesi

Eylemcilerin otelde kalanlar hakkında ne kadar bilgiye sahip oldukları ve oteldeki misafirlerin uzun süre boyunca neden tahliye edilmedikleri dikkatle tahlil edilmesi gereken hususlardır.

Prof. Cevat Geray, Aziz Nesin ve diğer arkadaşlarıyla Zara İlçesine gitmeyi planladıklarını, bunun bir güvenlik konusu olduğu için saat 11.30'da bilgi vermek ve Aziz Nesin'e araba sağlanmasını temin etmek maksadıyla Vilayete gittiğini, fakat araba sağlanmasında başarılı olunamadığını (113) söylemiştir.

Ancak, Vali, kendisi Tugayda iken, yemek esnasında kendisine Aziz Nesin'in Zara Gölünü görmek için oraya gitmek istediğinin söylenildiğini, kendisinin de "gitsin, koruyun" dediğini, (114) Aziz Nesin'in Zara'da olduğunu bildiği için Zara Emniyet Amiri ve Kaymakamlığına talimat verdirerek "Aziz Nesin'in orada korunmasını, kente gelmemesini" istediğini, fakat daha sonradan Aziz Nesin'in "yorgunum" diyerek otele çıktığını öğrendiğini (115) beyan etmiştir.

Aziz Nesin'in yanında 50 kişinin otelde kalan misafirler olduğu, diğer kişilerin de olayların başlaması üzerine otele toplanan bazı gençler olduğu anlaşılmıştır. (116)

Otelin eylemciler tarafından taşlanmaya başlaması ile birlikte içerdeki misafirlerin dışarıya bakan odalardan çekilip merdiven boşluğunda bekledikleri, (117) misafirlerin pencereden bakmalarının tahrik olması endişesiyle engellendiği (118) ifadelerden anlaşılmaktadır.

Bu değerlendirmenin yanında, otelden kurtulanlardan biri olan Arif Sağ'ın "Eylemcilerin otelde ne kadar kişinin kaldığını bilip bilmediği konusunda kesin bir izlenime sahip olmadığı" şeklindeki ifadesi; (119) ayrıca, Asayiş Şube Müdürünün "Otelde o kadar insan olduğunu bilmediğini" (120) söyleme-

si dikkate alındığında Aziz Nesin'i hedef alan eylemcilerin oteldeki diğer misafirlerin kaç kişi olduklarından haberdar olup olmadıkları sorusu gündeme gelmektedir.

Bununla beraber Vali ve diğer ilgililerin otelde kalan misafir ve sanatçılardan haberdar olduğu (121) anlaşılmaktadır.

Vali, otelin sahibinin henüz otel sarılmaya başlamadan önce Vali Yardımcısına gelerek eylemcilerin ileride otelindeki konuklara yönelik bir saldırıda bulunabileceği, otelinin tahrip olabileceği düşüncesiyle otelin tahliyesini talep ettiğini; bu durum kendisine iletilince uygun bulduğunu, derhal 2 otobüs ve bir görevli gönderilmesini, sanatçıların otobüslere binerek Yozgat istikametine gönderilmelerini istediğini, oteldeki konuk ve sanatçılara Turizm Müdür Yardımcısı vasıtasıyla bu bilginin tebliğ edildiğini, oteldekilerin de toplanarak "Bunu kendi aramızda konuşalım" dediklerini; Müdür Yardımcısının "Siz Sivas'ı bilmezsiniz, burada olaylar birden bire patlak verir, büyük. Bunu kendi aranızda fazla tartışmayın, burayı hemen terk edin. Biz de size yardımcı olalım." dediğini, bunun üzerine "Biz bunu aramızda konuşalım, Vali'ye kararımızı ileteceğiz." dediklerini, ancak toplantının uzun sürdüğünü ve kendisine bir kararın ulaşmadığını (122) ifade etmiştir.

Prof. Cevat Gerey saat 16.00 sıralarında bir kişinin turizm tesisinin mahfolacağı iddiasıyla otelden çıkmalarını istediğini, otobüsten bahsedilmediğini, toplantı yapan arkadaşları fikrini sorduklarında güvenlik önlemleri alınması halinde çıkmalarının en doğrusu olacaağını söylediğini, kendisinin saat 17.00'ye doğru Vali'ye telefonla ulaştığını; otelden çıkmak istediklerini bunun için güvenliklerinin sağlanmasını istediğini; ancak Vali'nin kendisine "gerekli takviye gelmedikçe çıkmanızı tavsiye etmem. Çünkü, güvenliğinizi sağlayamam. Takviye bekliyoruz. Sabırlı olun kurtaracağız." (123) dediğini kendilerine tahliye edilmeleri yönünde bir talep gelmediğini (124) beyan etmiştir.

Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı, otel önünde eylemcilerin küçük gruplar halinde toplanmaya başladığı sırada otelden çıkıp, slogan atanların arasından geçerek Vali'ye ulaştığını, telefonla kendilerine ulaşamadıklarını, can güvenliklerinin tehlikede olduğunu ilettiğini ve otele döndüğünü, taş atılmaya başlanması üzerine toplantıyı yarıda kesip koridora taşındıklarını, bu arada görevini bilmedikleri bir kışının ısrarla kendilerine, "Sizi buradan çıkaralım" dediğini, otobüs gönderilmediğini, öyle bir durum olması halinde çıkmalarının mümkün olabileceğini (125) beyan etmiştir.

Arif Sağ ise tanımadıkları bir kişinin kendilerine "Sizi otobüslere götüre-

lim" dediğini, (126) bu kişiye güvenemediklerini, çünkü resmî bir tebliğin kendilerine gelmediğini; Valilikten "Arkadaşlar yukarıda toplansınlar, bir arada olsunlar biz kurtaracağız, yardım bekliyoruz" şeklinde bir bilgi geldiğini (127) ifade etmiştir.

Vali, otele yönelik o anda hiçbir emare olmadığı için zorla tahliyeye karar vermediklerini (128) saat 16.00'da otelin sarılmasından sonra artık misafirleri otelden boşaltma imkânını da kaybettiklerini, (129) oteldeki görevliler çıkartılırken diğer sanatçı ve edebiyatçıları da çıkarmayı göze alamadıklarını, toplumun her çıkan insanı parçalayacak kadar çığırından çıktığını, dolayısıyla misafirleri otelde muhafaza ederek topluluğu gelecek yeni güçlerle birlikte dağıtmayı hedeflediklerini (130) söylemiştir.

Yukarıdaki ifadeler karşılaştırıldığında ortaya çıkan çelişkiler bir tarafa bırakılarak, Pir Sultan Abdal Derneği Başkanının otel kapısından çıkıp Vali ile görüşerek geri dönebilmesi, Dernek Başkan Yardımcısının, tansiyonun zirvede olduğu, alevlerin oteli sardığı sırada otelin ön kapısından çıkarak kurtulabilmesi (131) dikkate alındığında oteldekilerin bu yolla tahliyesinin imkânsız olmadığı görülmektedir.

Öte yandan tahliyeye karar verilmesi halinde de ne yapacağı konusunda emir alan mevcut askerle bunun gerçekleştirilmesinin mümkün olduğu ortadadır.

Otelde kalan kişilerin linç edilme ya da yangın çıkma ihtimali karşısında nasıl tahliye edilebilecekleri yönünde saatler boyunca hiçbir fikir sarfedilmediği; sadece dışardan gelecek kuvvetle kalabalık dağıtılarak otelin tahliyesinin beklendiği anlaşılmaktadır.

Ayrıca, yangın başladıktan sonra otelde güvenlik görevlisi olarak tek başına kalan bir komiserin kişisel çabaları sonucu otelin 2 nci katından yan tarafta bir partiye ait olan binaya geçiş olduğu öğrenilmiş ve son dakikada 31 kişi bu yolla kurtarılmıştır. (132)

Misafirlerin otelin ön kapısından çıkarılışı söylenildiği gibi çok büyük risk taşısa bile misafirlerin tamamının 31 kişinin kurtarıldığı yoldan kurtarılabileceği; hatta bitişikteki parti binasının tam üstündeki dairenin balkonundan da tahliye edilebilecekleri Komisyonumuzca tespit edilmiştir.

Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı 109 nolu odanın bitişiğinde sadece yukarıyı gören 15-20 metrekarelik bir alan bulunduğunu, buradan bitişikteki bir partiye ait binaya geçilebilmesinin mümkün olduğunu; ayrıca bunun tam üstündeki dairenin balkonundan da kurtulmanın mümkün olduğunu, bu durumu içerde görevli komisere ileterek Emniyete bildirmesini söylediğini, bunun

anonsunun yapıldığını, ancak, Emniyetçe yerine getirilmediğini (133) beyan etmiştir.

3. İtfaiyenin Durumu ve Yangının Önlenememesi

Vali, emniyetten gelen öneri çerçevesinde eylemciler üzerine su sıkmak niyetiyle tahminen saat 18.00-18.15 sıralarında itfaiye istediklerini, polisin itfaiyenin hareket etmediğini bildirmesi üzerine Belediye Başkanını arayarak itfaiyeye emir vermesini talep ettiğini, Başkanın da kendisine bu grubun dükkân ve işyerlerinde yangın çıkarabileceğini, suyun şu anda kullanılması halinde yangın ihtimaline karşı tedbirsiz kalınacağını ifade ettiğini ve kesin bir cevap vermediğini beyan etmiştir. (134)

Belediye Başkanı ise "İtfaiye araçlarının topluluğu su sıkarak dağıtmasının istendiğini, önce kendisinin bundan haberdar olmadığını, Vali'nin bilahare kendisine telefon ettiğini ve kendisinin "mutlaka müdahale edilsin' dediğini" ifade etmiştir. (135)

Olay tutanağına göre toplulukta yakma isteği belirmesi üzerine Emniyet tarafından saat 19.20 sıralarında itfaiye tekrar istenmiş, verilen emir üzerine itfaiye meydandan Atatürk Caddesine giriş yapmış, ancak ilerlemesi topluluk tarafından durdurulmuştur. (136) Ancak, telsiz kayıtları incelendiğinde bir çelişki ortaya çıkmakta ve topluluğa tazyikli su sıkmak için itfaiyenin saat 18.15'te değil, saat 19.20'den sonra istendiği görülmektedir. (137)

Olay tutanağına göre saat 19.50 civarında yangının başlaması üzerine tekrar itfaiye istenmiş, (138) Vali'ye göre itfaiyenin hareket etmediği kendisine anons edilmiş; kendisi de Belediye Başkanını arayarak araçların yakıldığını, yangının önlenmek zorunda olduğunu söylemiştir. (139) Vali, Belediye Başkanının kendisine topluluğun itfaiyeyi engelleyerek otelin önüne ulaşmasını engellediğini bildirmesi üzerine bu defa polisi arayarak itfaiyenin olay yerine ulaşması için zor kullanmaları talimatını verdiğini (140) beyan etmiştir.

Belediye Başkanı yangın çıktığı haberi gelmesi üzerine tekrar ne pahasına olursa olsun müdahale edilmesi ve olay mahalline ulaşabilmek için mümkün olan bütün yolların kullanılması talimatını verdiğini ifade etmiştir. (141)

Saat 19.50'de istenilen itfaiye bu defa dört yoldan Atatürk Caddesine giriş yapmış, bu arada topluluk tarafından itfaiye yeniden engellenmiş polis tarafından yanan arabanın benzin deposunun patlayacağı, otel içinde polis ve vatandaşların kaldığı söylenerek otel önü Atatürk Caddesi üzerine kadar geri çektirilmiş ve yangına müdahale olay tespit tutanağına göre saat 20.05'te gerçekleşebilmiştir. (142)

Yangın henüz başlamadan önce Belediyeye ait itfaiye araçlarının olay mahalline yakın bir mevkide hazır beklediği video görüntülerinden ve belgelerden anlaşılmaktadır. (143)

İtfaiye araçlarının olaya müdahalesinin eylemciler tarafından engellendiği, itfaiye araçlarının önüne yatanların olduğu, görevlilere saldırıldığı ve bir aracın kapısının kırıldığı şeklinde ifadelerle karşılaşılmıştır. (144) Engellemeler sebebiyle kalabalığın güvenlik görevlilerince yarılarak itfaiyenin anında yangına müdahalesi sağlanamamıştır.

Vali, Tugaydan en çok itfaiyenin otel önüne getirilmesini beklediğini, ancak bunun sağlanamadığını beyan etmiş, (145) Emniyet Müdürü de yangın başladıktan sonra itfaiyenin gelişindeki eylemcilerin engellenmesinden kaynaklanan 12 dakikalık gecikme meydana geldiğini söylemiştir. (146)

Sivas'te Belediyeden başka bazı kamu kurum ve kuruluşlarının da itfaiyeye sahip olduğu (147) bilinmektedir.

Otel önünde başlayan yangın için olay öncesinden düşünülerek herhangi bir tedbir alınmamış, bir merdivenli araç, su sıkmak için 2 araç ve birkaç tane su tankeri olan Belediye İtfaiyesi dışındaki itfaiyelere talimat verilmemiş; otele atılan alevli paçavraları içerde biriktirdikleri su kovalarında söndüren misafirlerin çabaları (148) otel önündeki otoların alev alması ile artık sonuçsuz kalmıştır.

Belediye itfaiyesine ait yangın merdiveninden yararlanılarak Aziz Nesin'in kaçırılışının ardından, topluluk otel önünden ayrılarak Vilâyete yönelmiş, bu fırsattan yararlanılarak otel itfaiye erleri ve güvenlik güçleri tarafından boşaltılmaya başlanmış (149) daha sonra hastahaneye kaldırılanların büyük bir kısmının zehirli dumandan boğularak ölmüş olduğu görülmüştür.

4. "Ozanlar Anıtı"nın Kaldırılışı

Pir Sultan Abdal Heykeli olarak algılanan ozanlar anıtının kaldırılması yönünde toplu halde slogan atan eylemciler (150) daha önce de Kültür Merkezinden dönerken heykele saldırarak yıkma teşebbüsünde bulunmuştur. (151)

Atılan sloganlar üzerine heykelin kaldırılması teklifi kendisine ulaştırılan Vali önce heykeli Kültür Bakanlığının diktiği gerekçesiyle bu teklifi olumsuz karşılık vermiş, (152) ancak heykelin kaldırılması halinde eylemcilerin ikna olacağı ve otel çevresindeki ablukanın kalkacağı düşüncesinin kendisine iletilmesi üzerine, heykelin Belediyenin bir deposuna kaldırılması talimatını verdiğini (153) ifade etmiştir.

Telsiz konuşmalarından, Emniyet Müdürüne heykelin Belediyenin bir kepçesiyle sökülerek depoya kaldırılmak üzere bir kamyona yüklendiğinin söylendiği, Emniyet Müdürünün de heykeli gören kalabalığın heykelin peşine takılarak dağılabileceği mülahazasıyla, heykelin halkın ortasından görünerek geçirileceği ve Belediye Garajına götürüleceği, heykelin Vilayetin önüne doğru getirilmesi talimatını verdiği (154) anlaşılmaktadır.

Bununla beraber heykelin getirilişi tahmin edilen sonucu vermemiş; heykel bazı eylemciler tarafından kamyondan indirilerek Vilâyetin önünden otel önüne doğru sürüklenmiş, yakılmış, bu arada oluşan yoğun hareket ve dalganın etkisiyle polisin eylemcilerle otel arasında oluşturduğu zincir kopmuş; bunun üzerine otele doğru geri adım atan polis tekrar barikat kurmuştur. (155)

Görüldüğü üzere heykelin getirilişinin ardından daha önce eylemcilerle otel arasındaki geniş boşluk da büyük ölçüde doldurulmuş; bundan sonra alınabilecek tedbirleri daha fazla zorlaştıracak bir durum ortaya çıkmıştır.

5. Olaylardan Önce Alınan Tedbirlerin Yetersizliği

Emniyet Müdürü olaydan önce böyle olaylar olabileceği yönünde Milli İstihbarat Teşkilatından kendilerine herhangi bir bilgi gelmediğini, kendilerinin 30.6.1993 akşamı bütün Şube Müdürleriyle toplanarak bazı tedbirler aldıklarını, ellerine ulaşan bir bildiriyi değerlendirdiklerini, Pir Sultan Abdal Şenlikleri dolayısıyla daha dikkatli tedbirler alındığını, ayrıca Cuma günü camilerin içerisinde ve civarında ekipler görevlendirdiklerini (156) beyan etmiştir.

Vali'nin ifadesinden 100 kişilik komando bölüğü ve özel hareket timinin Divriği, Zara ve İmranlı yöresindeki PKK ile ilgili bir operasyonda görevli olduğu (157) anlaşılmaktadır.

Bu durumda olay günü Vali'nin raporuna göre çevre il ve ilçelerden ve Tugay Komutanlığından gelen yardım dışında Emniyet Müdürlüğünde 150, İl Jandarma Komutanlığında da 55 kişilik kuvvet olduğu (158) görülmektedir.

Şu halde İlde düzenlenen Pir Sultan Abdal Şenliklerinin hassas olduğu bilinmesine ve Aziz Nesin'in gelişinin belirli bir gerginliği tırmandırdığının anlaşılmasına rağmen, Sivas'ın geçmişteki tecrübeleri, ayrıca önemli miktarda bir kolluk kuvvetinin bir operasyonda olduğu da dikkate alınarak şenlikler başlamadan önce kuvvet takviyesinin istenmemiş olması olaylardan önce alınan tedbirlerin yetersiz olduğu sonucunu doğurmaktadır.

6. Alınan Tedbirlerin ve Kuvvetlerin Koordinasyonunun İyi Yapılamaması

Olayların başlaması üzerine Tugay Komutanlığından yardım isteyen Vali aynı şekilde komşu il ve ilçelerden de yardım istemiş ve olayların gelişimi içerisinde bu yardımlar ulaşmaya başlamıştır.

Vali, polis ve askerin görev alacağı yerlerin takdirinin Tugay Komutanı tarafından yapıldığını, (159) Tugay Komutanı da polis ve jandarmanın yeterli olmadığı gerekçesi kendisine ulaştığı zaman "Hükümet meydanını ben emniyete alırım" dediğini, Kültür Merkezine kuvvet gönderildiğini (160) ifade etmiştir.

Vali'nin beyanına göre Tugay Komutanlığından acemi askerlerin sevkinin ancak saat 19.45'te gerçekleştiği, (161) ancak olay yerine gelen askerin otel önünde toplanan kalabalığın arka kısmında ne yapılacağını bilmeden beklediği, yangın çıkıncaya kadar bu durumun devam ettiği video kayıtlarından anlaşılmaktadır.

Tugay Komutanı, Komisyonumuz üyelerinden birinin "Polis müdahale emrini almadığı için asker de nereye, ne müdahale yapılacağını kararlaştıramadı" şeklindeki değerlendirmeye katılmış ve kendisinin Vali'ye birkaç defa neden eylemcilere müdahale etmediklerini sorduğunu (162) beyan etmiştir.

Emniyet Müdürü olaylar geliştikçe pratik çözümler bulmaya çalıştıklarını, (163) çok hızlı gelişen olayların kendilerine bir değerlendirme ve düşünme fırsatı vermediğini, (164) buradaki organizasyonun Vali tarafından yapılması gerektiğini (165) ifade etmiştir.

Görüldüğü gibi olayların ne şekilde gelişebileceği, mevcut ve gelmekte olan kuvvetlerin nasıl görevlendirilmesi gerektiği, tedbirlerin ne şekilde alınması icab ettiği yönünde bir koordinasyon yapılmamış; olaylar boyunca polis, eylemcileri zincir ve barikat oluşturarak bir arada tutmaya çalışmış; asker, Hükümet Meydanı ve Kültür Merkezi önünde görev almış; yangının hemen öncesinde otel önündeki kalabalığın arka tarafına gelen acemi erler de nasıl bir müdahalede bulunacakları yönünde bir emir almamışlardır.

C) OLAYLARIN TAHLİLİ

1. Eylemcilerin Sosyal Kültürel Durumu

Sivas olayları esnasında çekilen video kasetleri izlendiğinde (166) eylemleri ilk başlatan grubun tamamına yakınının gençler ve çocuklar olduğu, zaman geçtikçe topluluk içerisinde sakallı tiplerin belirmeye başladığı, otel

önünde biriken ve kalabalıklaşan grup içerisinde ileri yaşlardaki kişilerin artış gösterdiği, ancak devamlı slogan atan aktif eylem halindeki grubun büyük çoğunluğunun yine gençler olduğu görülmektedir. Video kasetlerindeki görüntüler, bazı ifadelerle Paşa Camiinden harekete geçen grubun 10-20 yaşlarında gençler ve çocuklardan oluştuğu şeklindeki beyanları desteklemektedir. (167)

Öğrenci yurtları kapalı olduğu halde bazı öğrencilerin olaydan önce otobüslerle getirtilip olaya iştiraklerinin sağlandığı şeklinde iddialarla karşılaşılmış; konu araştırılmış; Sivas'ta okullar kapalı olduğu için yurtların boş olduğu; ancak 27 üniversite öğrencisinin sınavları dolayasıyla yurtlarda kaldığının Milli Eğitim bakanlığınca yapılan denetim ile tespit edildiği; Sivas'ta incelemeler yapıldığı zamana kadar, gözlem altına alınanlar arasında bu yurtlarda kalanların da var olup olmadığına dair bir bilginin gelmediği (168) anlaşılmıştır.

Öte yandan konu Vali'ye de sorulmuş; Vali, Belediyenin işlettiği Çermik Kaplıcasına birkaç otobüsle bir grubun gelip burada gizlendiği ve olayları onların başlattığı yolunda bir söylentinin kendisine ulaştığını; bu konuda MİT ve diğer istihbarat birimlerine görev verdiğini; ancak bu söylentiyi teyit edecek bir bilginin kendisine ulaşmadığını ifade etmiştir.

2. Olay Öncesinde Dağıtılan Bildiriler

Olaydan iki gün önce 30.6.1993 Çarşamba günü dağıtılan "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı, "Müslümanlar" imzalı, başlığı ve imzası el yazısıyla, metni daktiloyla yazılmış olan tek sahifelik bildiride Aziz Nesin'in Selman Rüşti'nin figüranlığına soyunduğu, Peygambere ve Kur'an'a dil uzattığı; Selman Rüşti müslümanların az olduğu bir ülkede sokağa çıkamazken Aziz Nesin'in Vali tarafından davet edildiği şeklinde gün belirtilmemekle beraber bir eylem yapılması gerektiği belirtilmektedir. (169)

Öte yandan 1.7.1993 Perşembe günü matbaada basıldığı anlaşılan aynı mahiyette bir bildiri daha dağıtılmış; (170) her iki bildiri üslup ve kullanılan ifadeler açısından karşılaştırıldıklarından cümlelerin çoğunun aynı olduğu görülmüş; bildirilerin aynı kişi tarafından yazılmış oldukları kanaati hâsıl olmuştur.

Vali, sağ kanatta seyrek, sol kanatta sık olmak üzere bu tür bildirilerin belli günlerde sürekli dağıtıldığını; bir gün önce asayiş saatinde Emniyet müdürü tarafından bu bildirilerin kendisine ulaştırıldığını, MİT'ten kendisine hiçbir bilginin gelmediğini (171) ifade etmiştir.

Emniyet Müdürü de Çarşamba günü dağıtılan bildiriden haberleri olduğunu, bir kaç esnafın kapısının altına atıldığını, Perşembe günü dağıtılan bildiriden haberleri olmadığını, bu mahiyette bildirilerin sağdan ve soldan zaman zaman dağıtıldığını; burada söz konusu olan bildirilerin menşei hakkında istihbarat birimlerinden bir bilgi gelmediğini, kendi istihbaratlarının da bunu tespit edemediğini (172) beyan etmiştir.

Milli İstihbarat Bölge Müdür Yardımcısı, olayla ilgili olabilecek bütün dernek ya da şahıslara yakın çevreleri talimatlandırarak bahsi geçen bildiriyi kimlerin dağıttığını, olayı kimlerin başlattığını araştırdıklarını ancak tatmin edici bir cevap alamadıklarını (173) söylemiştir.

Sivas'ta yapılan incelemeler sırasında bazı kişilerin her iki bildiriden de haberdar olduklarını söylemelerine rağmen (174) Emniyet Müdürünün yalnızca Çarşamba günü dağıtılan bildiriden haberdar olduklarını söylemesi; Cumhuriyet Başsavcısının da olaydan bir gün önce dağıtılan bildiriden 3-5 tane ele geçtiğini, iki gün önce, yani Çarşamba günü dağıtılan bildirinin Bosna-Hersek'teki olayları protesto için kaleme alındığını söylemesi (175) büyük bir istihbarat eksikliğinin var olduğunu göstermesinin yanında, alınan istihbaratın ilgili birimlere ulaştırılmasında çok büyük ihmaller olduğunu da açığa çıkarmaktadır.

3. Atatürk Büstü

Atatürk Büstünün yerinden söküldüğü veya düşürüldüğü görülmüşse de bunun nasıl, ne zaman ve ne şekilde yapıldığı hususunda Komisyonca sağlıklı bilgi elde edilememiştir.

SONUÇ

Komisyonumuz ayrıntıları yukarıda verilen araştırma ve incelemeler sonucunda;

1. Sivas'ın sosyal yapısının hassas olduğu,

2. Aziz Nesin'in Sivas'a gelişinin duyurulmasıyla beraber bu kişinin kamuoyu tarafından bilinen fikirlerinin Sivas'ta olaydan bir hafta öncesinden başlayarak basın tarafından işlenmesinin belirli bir gerginliği tırmandırdığı,

3. Pir Sultan Abdal etkinlikleri dışında, amacı aşan bazı faaliyetlerin tansiyonun yükselmesine sebep olduğu,

4. Vali aleyhinde oluşturulan kamuoyunun etkisiyle tepkilerin Vali'ye de

yönlendirildiği,

5. Kısa süre içerisinde oluşan mevcut gerilimli atmosferin olay öncesi dağıtılan bildirilerle körüklendiği,

6. Olayın vukuu esnasında topluluğun mevcut gerginlikten yararlanmak isteyen provokatörler tarafından kışkırtılarak yönlendirildiği,

7. Protesto şeklinde başlayan olayların topluluk dağıtılarak engellenmesi üzerine zamanla eylemcilerin olaya iyice konsantre olduğu, mesai çıkışı sonrasında topluluğun büyümesi üzerine kontrolden çıktığı,

Tesbitini yapmıştır.

Komisyonumuz ayrıca;

1. Olayların öncesinde, başlangıcında, gelişmesinde ve müessif bir şekilde sonuçlanmasında İl'deki yöneticilerin basiretsizliği, kararsızlığı ve aczinin bulunduğunu,

2. İl yönetimindeki idarecilerin olayın mezhep çatışması neticesini vereceği şeklindeki hatalı bir değerlendirme yaparak, yeterli güç olduğu halde uzun süre eylemcileri durdurarak dağıtmadığını; eylemcileri bir arada tutmaya özen göstererek eyleme iyice şartlanmalarına yol açtığını,

3. Mesai çıkışından sonra topluluğun iyice kalabalıklaşacağı tahmin edilerek önceden tedbir alınmadığını,

4. Olay boyunca Aziz Nesin'in hedef seçildiğinin bilinmesi ve daha sonra Aziz Nesin'in Madımak Oteli'nde kaldığının eylemciler tarafından anlaşılmasına rağmen Aziz Nesin ve Madımak Oteli'nde bulunan misafirler için tedbir alınmadığını ve buradaki misafirlerin çok değişik yollarla tahliyesi mümkünken bunun gerçekleştirilemediğini,

5. Otel önünde yangın çıkarılabileceğine dair bazı belirtiler oluşmasına rağmen bu konuda daha önceden tedbir alınmadığı ve diğer kamu kuruluşlarına ait itfaiyelerin devreye sokulmadığını,

6. Yanlış bir değerlendirmeyle topluluğu teskin edeceği düşünülerek "Ozanlar anıtının" sökülmesi ve topluluğun göreceği yöne getirilmesinin eylemcilerin daha fazla taşkınlaşmasına ve otel önündeki barikat yarılarak otel önünün iyice daralmasına yol açtığını; böylece alınabilecek tedbirlerin tamamen zorlaştığını,

7. Olaylar öncesinde önemli miktarda güvenlik gücünün Sivas dışında bir operasyonda bulunması sebebiyle tedbir alınarak kuvvet takviyesinde bulunulması gerektiği halde bunun yapılmadığını,

8. Olayların başlamasından sonra mevcut kuvvetlerle çevre il ve ilçeler-

den gelen kuvvetlerin koordinasyonunun ve alınabilecek tedbirlerin organizasyon ve yönetiminin iyi yapılamadığını, olaylar boyunca tamamen öngörüsüz hareket edildiğini,

9. Kongre binası önündeki Atatürk büstünün düşürüldüğü veya söküldüğü tespit edilmişse de bunun nasıl, ne zaman ve ne şekilde düşürüldüğü veya söküldüğü hususunda sağlıklı bilgi elde edilemediğini,

10. Olayların ardından Savcılık ve Emniyetin kapsamlı ve etkin bir soruşturmaya geçtiğini, olayları geliştirip tahrip eden grup ve kişilerin Savcılıkça önemli ölçüde tespit edilip haklarında kanuni takibata başlandığını; halen 192 kişi hakkında dava açıldığını, 110 kişinin tutuklu, 2 kişinin gıyabi tutuklu olduğunu; 5 kişinin aranmakta olduğunu ve teşhislerin devam ettiğini,

11. Sivas halkının Devletimizin yanında ve destekleyicisi olduğunu, tahrik ve provokasyonlarla çıkan olayların önlenememesinin Sivas'taki yöneticilerin hatası ve tedbirsizliğinden kaynaklandığını; ayrıca istihbaratın yetersiz olduğunu, istihbarat birimleriyle yönetim arasındaki ilişkilerin yeniden düzenlenmesi ve geliştirilmesi gerektiğini,

Tespit etmiştir.

Komisyonumuz yaptığı temaslar ve incelemeler sonucunda Sivas'ta meydana gelen ve milletimizi derin üzüntüye boğan bu insanlık dışı olaydan inancı ne olursa olsun Sivas'ta yaşayan insanlarımızın büyük üzüntü duyduklarını ve Sivas'taki sağduyu sahibi insanlarımızın bu olayın dışında olduklarını; olayı bir mezhep çatışması olarak gösterme çabalarından vatandaşlarımızın son derece rahatsızlık duyduklarını tespit ve müşahade etmiştir.

Sivas'ta meydana gelen olayların ne başlangıcında ne de sonunda bir mezhep çatışması mevcut olmadığı gibi, olaylar sırasında da böyle bir sosyal gerilim yaşanmamış; ancak olaylardan sonra bazı kişi ve örgütlerin bu olaydan istifade ederek bir mezhep çatişması oluşturmak maksadıyla provokasyonlara giriştikleri, başarılı olamadıkları anlaşılmış; şu anda Sivas'ta hayatın huzur ve sükunet içinde geçtiği görülmüştür.

Olaylara katılanlar arasında küçük bir provokatör grubun var olduğu anlaşılmakla beraber bu grubun örgütsel bağlantılarının bulunup bulunmadığı; varsa ne olduğu hususunda kesin bir delil elde edilememiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası herkesin düşünce ve kanaat hürriyetine sahip olduğunu; kimsenin düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamayacağını garanti eder ve herkesin düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahip olduğunu söyler.

Düşünce ve kanaat hürriyetinin de hiçbir kimseye başkalarının fikir ve inançlarına hakaret etme şeklinde kullanılamayacağı açıktır.

Komisyonumuz; 37 vatandaşımızın ölümüyle sonuçlanan menfur ve müessif olayın hiçbir haklı gerekçesi olamayacağı inancıyla şiddetin her türüne karşı olduğunu ve bu müessif olayı şiddetle kınadığını ifade eder; işbu raporu Genel Kurula sunulmak üzere ekleriyle beraber Yüksek Başkanlığa saygıyla arz eder.

Başkan
Osman Seyfi
Nevşehir

Başkanvekili
Nami Çağan
İstanbul
(Muhalefet Şerhi Eklidir.)

Sözcü
Mehmet Cemal Öztaylan
Balıkesir
(Muhalefet Şerhi Eklidir)

Kâtip
Haydar Oymak
Amasya
(Karşı Oy Gerekçem Ektedir.)

Üye
Mustafa Kul
Erzincan
(Muhalefet Şerhim İlişiktedir.)

Üye
İsmail Köse
Erzurum

Üye
İbrahim Yaşar Dedelek
Eskişehir

Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul

Münir Doğan Ölmeztoprak
Malatya

Kadir Bozkurt
Sinop

Üye
Abdullatif Şener
Sivas
(Muhalefet Şerhim Eklidir.)

Üye
Fahrettin Kurt
Trabzon

EK LİSTESİ

Ekler	Konular
Ek: 1	Sivas Eski Valisi ve Emniyet Eski Genel Müdürüyle Yapılan Görüşmeler.
Ek: 2	Madımak Otelinde Kalan Bazı Kişilerle Yapılan Görüşmeler.
Ek: 3	Sivas Valisi Aydın Güçlü İle Yapılan Görüşmeler
Ek: 4	Mesleki Kuruluş Başkanlarıyla Yapılan Görüşmeler.
Ek: 5	Siyasi Parti Sivas İl Başkanlarıyla Yapılan Görüşmeler.
Ek: 6	Mahallî Basın Temsilcileri ve Belediye Başkanıyla Yapılan Görüşmeler.
Ek: 7	Sivas Merkez Mahalle Muhtarlarıyla Yapılan Görüşmeler.
Ek: 8	Tugay Komutanıyla Yapılan Görüşmeler.
Ek: 9	Cumhuriyet Başsavcısıyla Yapılan Görüşmeler.
Ek: 10	Sivas Emniyet Eski Müdürüyle Yapılan Görüşmeler.
Ek: 11	Sivas İl Müftüsü ve Asayiş Şube Müdürüyle Yapılan Görüşmeler.
Ek: 12	Sivas Kültür Madara, Milli Eğitim Müdürü ve Milli İstihbarat Bölge Başkanlarıyla Yapılan Görüşmeler.
Ek: 13	Pir Sultan Abdal Etkinlikleriyle İlgili Belgeler.
Ek: 14/A-B	Telsiz Konuşma Çözümleri.
Ek: 15	Emniyet Olay Tutanağı ve Bazı Belgeler.
Ek: 16	İçişleri Bakanlığı Soruşturma Ön Görüş Formu ve İlgili Belgeler.
Ek: 17	Mülkiye Müfettişliği İnceleme ve Soruşturma Raporu.
Ek: 18	Atatürk Büstüyle İlgili Bazı Belgeler ve İlk Gözlem.
Ek: 19/1-2-3	Olayla İlgili Video Görüntüleri.
Ek: 20	Maddi Zarar ve Hasarlarla İlgili Tutanaklar.

MUHALEFET GEREKÇESİ

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen ve 37 insanımızın yakılarak katledilmesiyle sonuçlanan insanlık dışı olayı araştırmakla görevlendirilen TBMM Araştırma Komisyonu, konuyu ciddiyetle araştırmış ve raporun başlangıç kısmında olayları objektif olarak rapora yansıtmıştır. Ancak; Komisyon üyelerinin çok iyi niyetine karşın ve TBMM'nin ortak mutabakatı ile bir rapor hazırlanması konusundaki çabalara rağmen raporun sonuç kısmında hepimizin rahatlıkla kabul edebileceği ve savunabileceği sağlıklı bir değerlendirme yapılamamıştır.

Olayı Aziz Nesin'in kişiliğine ve sözkonusu etkinliklerde yaptığı konuşmalar üzerine oluşan "Tahrik"e bağlamak; olayın boyutlarını daraltmakta ve asıl dikkat çekilmesi gereken yanını gizlemektedir.

Bu insanlık dışı eylem: Laikliğe, Cumhuriyete, Demokrasiye, Özgür Düşünceye, Kültür ve Sanata karşı planlı, programlı ve örgütlü olarak yapılmış alçakça bir saldırıdır.

Aziz Nesin veya onun etkinliklerin açılışında yaptığı konuşma sadece bir bahanedir. Saldırganların Cumhuriyetin temelinin atıldığı kongre binasına saldırmaları, Atatürk büstünü yerinden söküp atmaları, asıl amacın ne olduğunu açıkça göstermektedir.

12 Eylül sonrası darbecilerin izlediği politikalar sonucu güçlenen ve bir siyasi güç haline gelen şeriat özlemcisi fanatik dinci grupların bir provası olarak değerlendirebileceğimiz bu olayı "Düşünce ve kanaat hürriyetinin hiç bir kimseye başkalarının fikir ve inançlarına hakaret etme şeklinde kullanılamayacağı açıktır" şeklinde yorumlamak büyük bir yanlıştır. Böylesine bir yaklaşım bu fanatik dinci gruplara cesaret vermektedir. Bu yaklaşımlarla Türkiye için büyük bir tehlike oluşturan gerçekleri gizlemiş oluruz. Çok ciddi bir çalışma sonucu hazırlanan bu olayla ilgili raporda bir tek kelimeyle gericilikten, irticadan, laiklikten ve demokrasiden bahsedilmemiş olması, bu ciddi komisyondan büyük beklentisi olan Laiklik ve Demokrasi taraftarı geniş halk yığınlarında hayal kırıklığı yaratacak ve insanlarımızın demokrasi içerisinde sorunların çözümü konusundaki inançları umutsuzluğa dönüşecektir.

Bu nedenlerle bu konudaki düşüncelerimi ve değerlendirmemi, bu rapor üzerine açılacak olan genel görüşmede açıklama hakkımın saklı kalması kaydı ile Komisyonumuz tarafından hazırlanan rapora muhalefet olduğumu bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Mustafa Kul
Erzincan

ŞERH

T.B.M.M. Genel Kurulunun 123 üncü Birleşiminde 6.7.1993 tarih ve 248 sayılı kararı ile kurulan 10/107, 108, 109, 111 ve 114 Esas Numaralı Meclis Araştırma Komisyonumuz çalışmalarını sürdürerek Raporunu tamamlamıştır. Bu Rapor'da yeterince vurgulanmayan veya verilmesi gereken üslubu bulamayan bazı noktaların ayrıca belirtilmesini gerekli görmekteyim.

1. Genel olarak Raporda, olayların doğrudan doğruya alınan ifadelerle izah edilmeye çalışılması zaman zaman gereksiz ayrıntılar ortaya çıkarmış; önemine göre fazla veya eksik vurgulara yol açmıştır.

2. 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olaylar, Türkiye'nin birlik ve bütünlüğünü bozmaya çalışan güçlerin ülke genelinde oluşturmaya çalıştıkları terör ve kargaşa ortamının bir parçasıdır. Bu olayı Sivas'la sınırlı görmek, Türkiye'nin geleceğiyle ilgili sağlıklı değerlendirmeler yapabilmenin önünde önemli bir engeldir.

Olayların sorumlusu Sivas halkı değildir. Olaylara katıldıkları gerekçesiyle tutuklananlardan da anlaşıldığı üzere her türlü eğilimi yansıtan kişilerden oluşan kalabalık, kitle psikolojisinden yararlanılarak tahrik edilmiştir. Sivas hassas bir çatışma için uygun bir il olarak görülmüş, çok sayıda işsiziyle olay çıkarmaya elverişli bulunmuş, büyük kentlere verdiği göç sebebiyle burada meydana gelecek olayların Sivas dışına yayılacağı düşünülmüştür. Pir Sultan Abdal etkinlikleri sırasında tahrike yönelen faaliyetler, olaylar öncesinde ve sırasında alınmayan önlemler, olaylar sonrasındaki gelişmeler üzerinde açıklığa kavuşturulamayan karanlık noktalar vardır:

a) Kültür Bakanlığının 100 milyon liralık yardımıyla, Sivas Kültür Müdürü Mehmet Talay'ın Düzenleme Komitesi üyeliğiyle, Sivas Valisi Ahmet Karabilgin'in izni ve katılımıyla gerçekleştirilen Pir Sultan Abdal etkinliklerine,

Pir Sultan Abdal'ı tanımadığını belirten Aziz Nesin nasıl ve niçin davet edilmiştir?

b) Video filmlerinden açıkça görüldüğü gibi, 1 Temmuz günü Kültür Merkezi salonunda bulunanların büyük çoğunluğunun sol yumrukları havada "devrim şehitlerine" saygı duruşuna Vali Ahmet Karabilgin hangi sıfatla iştirak etmiştir?

c) Yazıları, yayınları ve konuşmalarıyla düşünce ve inançlara hakareti düşünce ve inanç hürriyeti olarak yorumlayarak sürekli olaylara sebebiyet veren Aziz Nesin'in kendisi bir provokatör müdür, yoksa provokatörler tarafından kullanılmakta mıdır?

d) Aziz Nesin'in davet edilmesi ve konuşturulması, Che Guevera, Lenin, Mahir Çayan, Dev-Sol, Kızıl Yıldız amblem ve posterleri, Cuma saatinde çalınan davul bilinçli bir tahrikin mi, yoksa normal birer faaliyetin mi eseridirler?

e) Dağıtılan bildirilere ve mahalli basının uyarılarına rağmen istihbarat eksikliği bir yana, 100 kişilik komando bölüğü ve özel harekât timinin Divriği, Zara ve İmranlı yöresindeki PKK ile ilgili operasyonda görevlendirilerek Sivas il merkezinden uzaklaştırılması yalnızca bir tesadüf müdür?

f) Olayların başlamasından sonra birkaç kez dağılan kalabalığı tekrar toplayarak eylem konsantresini sağlayanlar, önceleri Kültür Merkezi, Vilayet ve Dörtyol arasında gidip gelen kalabalığı Madımak Oteli'ne yönlendiren kimlerdir?

g) Vali ve Emniyet müdürünün ifadelerinden anlaşıldığı üzere, güvenlik görevlilerinin göstericileri saat 13.30'dan 17.00'a kadar kontrol altında tutmaya, dağılmasını önlemeye çalışması yalnızca bir taktik hatası mıdır?

h) Göstericilerin Madımak Oteli önünde toplanmaya başlamadan önce Aziz Nesin ve misafirlerin Sivas dışına çıkarılması için ciddi hiçbir girişimde bulunulmayışı, yalnızca ihmalle açıklanabilir mi?

ı) Komisyonun çalışmaları sırasında Sivas'ta zemin bulamayan PKK'nın DEV-SOL ve TİKKO ile işbirliği yaparak Karadeniz bağlantısı kurmaya çalıştığı şeklindeki ifadelere rastlanması, Milli İstihbarat Teşkilatı Sivas Bölge Müdürünün, olaylar sonrası PKK kaynaklı bazı kişilerin Sivas'ta DEV-SOL ve TİKKO'nun da içinde bulunduğu ortak bir eylem hazırlığı içinde olduğu şeklinde kesin bir kaynaktan bilgi geldiğini beyan etmesi; Sivas olaylarının hemen arkasından Erzincan'ın Başbağlar köyünde PKK'nın gerçekleştirdiği korkunç katliam sırasında "Sivas Olaylarının intikamı"ndan bahseden bildirilerin bırakılması, Türkiye'de terörü ve karışıklıkları tırmandırmak isteyen-

lerin muhtemel niyetlerinin ne olabileceği konusunda dikkate alınması gereken noktalardır.

j) Ne zaman, nasıl ve ne şekilde yerinden düşürüldüğü veya söküldüğü anlaşılamayan Atatürk Büstünün, Sivas olaylarına belli bir görüntü vermek isteyen meçhul failler tarafından hedef alındığı çelişkilerden anlaşılmaktadır. Müze görevlilerince düzenlenen tutanakta 21.30-21.40 sıralarında Kongre Binasının camlarının taşlanarak kırıldığı, olaylar sakinleştikten sonra dışarı çıkıldığında Atatürk Büstünün kaide üzerinden, eğitim yerinden kırılarak yere düştüğünün görüldüğü belirtilmektedir.

Halbuki güvenlik güçlerinin havaya yoğun ateş açmasından sonra göstericilerin Emniyet olay tutanağına göre 20.25'ten sonra kaçışmaya başladığı ve topluluğun kısa sürede dağıldığı bilinmektedir. Topluluk dağıldıktan yaklaşık bir saat sonra bu olayın aynı grup tarafından gerçekleştirilmesi imkânsızdır. Üstelik bu sıralarda polis ve asker tam teyakkuz halindedir; sevk edilen 400 acemi er ve çevre il ve ilçelerden gelen kuvvetlerle birlikte olay mahallinin etrafı güvenlik güçleriyle doludur.

Öte yandan büst 2.5 metrelik bir kaide üzerindedir ve 250-300 kg. ağırlığındadır. Böylesine ağır bir büstün, insan boyunun ulaşamayacağı bir yükseklikten düşmesi halinde, karo taşlarla döşeli olan kaldırımın kırılması gerektiği halde, tutanağa ekli fotoğraflarda etraftaki çiçeklerde ezilme ve kaldırım taşlarında da kırılma görülmemektedir.

Mahalli basın mensuplarının sokağa çıkma yasağından sonra gece indirilerek Müze Binasına konulduğunu savundukları Atatürk büstünün yerinden sökülüşü veya düşürülüşü Sivas Olaylarının karanlık noktalarından biridir.

k) Olaylar sonrasında genel kanaat ve ifadelere göre polis kurşunuyla çok sayıda insan yaralanmış ve ölmüştür. Yaralama ve öldürme olayları Madımak Oteli yangınını müteakip kalabalık dağılırken ve olay mahalline uzak bölgelerde meydana gelmiştir. Kurşunla ölenler ve yaralananların failleri tespit edilmemiş, ilgili mercilerce konu üzerinde yeterince araştırma ve balistik incelemelerin yapılıp yapılmadığı bilinmemektedir. Sivas olaylarının önemli karanlık noktalarından birini oluşturan bu hususun aydınlatılmasında da zaruret vardır.

Arz ederim.

Doç. Dr. Abdullatif Şener
Sivas

MUHALEFET ŞERHİ

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen ve müessif bir şekilde sonuçlanan olayı araştırmakla görevlendirilen TBMM Araştırma Komisyonu raporu ciddi bir araştırma ve incelemenin ürünü olmakla beraber raporda birkaç nokta yeterince aydınlığa kavuşmamıştır.

Şüphesiz bilinen şekilde sonuçlanan olayın hiçbir haklı gerekçesi olamaz. Ancak, olaydaki tahrik unsurlarının da gözardı edilmemesi gerekir. Anayasamız herkesin düşünce ve kanaat hürriyetine sahip olduğunu; herkesin düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahip olduğunu söyler. Bu durum hukukun üstünlüğünü savunan demokratik ve laik rejimin gereğidir. Ancak, Aziz Nesin düşünce ve kanaat hürriyetinin de sınırlarını aşarak başkalarına ve başkalarının inançlarına hakaret unsurları taşıyan ifadeler kullanmıştır. Aynı tavrın Sivas'ta da devam ettirilmesi hassas bir toplumsal yapı arz eden Sivas'ta bir kısım kimselerin bu çirkin hadiseye katılmalarında etkili olan önemli unsurlardan biri olmuştur.

İl İdaresi Kanununa göre, "İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi Vali'nin ödev ve görevleri arasındadır." Ayrıca, mezkur kanun, "Kolluk kuvvetleriyle, yardıma gelen askeri kuvvet arasındaki işbirliği ve koordinasyonun Vali tarafından sağlanacağını" söyler. Sivas'ta meydena gelen hadiselerde olaylar öncesinde bazı belirtiler bulunmasına rağmen tedbir alınmadığı, olaylar başlamasından sonra alınan tedbirlerde de tamamen öngörüsüz hareket edildiği açıkça görülmektedir. Bu durumun ihmal ve basiretsizlik sınırlarını da zorladığı açıktır.

Öte yandan, Komisyonun bütün ısrarlı inceleme ve araştırmalarına rağmen tarihi önemi ve sembolik anlamı olan Kongre Binası önündeki Atatürk Büstünün topluluk tarafından düşürüldüğü iddiası boşlukta kalmıştır. Bu iddia hiçbir görgü tanığının ifadesine dayanmadığı gibi bu konuda Komisyonun aldığı ifadelerde çelişkiler ve belirsizliklerle karşılaşılmıştır.

Emniyetin olay tespit tutanağına göre topluluk saat 20.25 sıralarında dağılmış, ancak olay anında dışarı çıkamadıklarını belirten Müze görevlilerinin çelişkili olduğu anlaşılan tutanaklarında olayın saat 21.30 sıralarında meydana geldiği belirtilmiştir.

Topluluk dağıldıktan yaklaşık bir saat sonra, sevk edilen bütün kolluk güçleri teyakkuz halinde iken böyle bir durumun gerçekleşmesi mümkün olmadığı gibi; bu fiilin kimler ve kaç kişilik topluluk tarafından ne şekilde işlendiği konusunda hiçbir bilginin de bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca, olay tutanağı ve Atatürk Büstünün indirilmesinden sonra çekilen fotoğraflar alınan ifadelerle birlikte incelendiğinde bu konuda ciddi çelişkiler görülmektedir. İlgililer tarafından üzerinde durulmayan bu konunun soruşturulması halinde ortaya çıkacak gerçek durum Sivas olayları hakkında daha sağlıklı değerlendirmelere imkân tanıyacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cemal Öztaylan
Balıkesir

MUHALEFET ŞERHİ

T.B.M.M: Genel Kurulunun 123 üncü Birleşiminde 6.7.1993 tarih ve 248 sayılı Karar ile kurulan 10/107, 108, 109, 111, 114 Esas Numaralı Meclis Araştırma Komisyonumuzun raporuna ek olarak aşağıdaki değerlendirmeleri gerekli görüyorum:

1. Müessif olayı tahrik eden güçler tarafımızdan tam olarak saptanamamakla birlikte olay cereyan şekli itibariyle laik Türkiye Cumhuriyetine başkaldırıya dönüşmüştür.

2. Raporda olayın gelişiminde "İl İdaresi"nin öngörüsüzlüğünden, kararsızlığından ve basiretsizliğinden söz edilmektedir. Kanımca bu sıfatlar sadece İl İdaresi yönünden değil, bütünüyle "İdare" için geçerlidir.

Nami Çağan
İstanbul

KARŞI OY GEREKÇESİ

Araştırma Komisyonu oldukça yoğun ve titiz bir çalışma yapmıştır. Böylesine önemli konuda düzenlenen raporda ortak görüşe ulaşılamamış olmasında, siyasal kaygılar yanında çalışmaların devam ettiği, henüz hiçbir sonucu belli olmadığı günlerde bile, basında çalışmalar hakkında çoğu kez gerçeği yansıtmayan görüşlerin yer almasının da etken olduğunu üzüntüyle belirtmek durumundayım. Böyle olunca da takdirle karşıladığım bu çalışmalar sırasında Komisyonun elinde olan veya olmayan, ancak kesinlikle sonuca etki ettiğine inandığım bazı durumlarla sonuçtaki çoğunluk görüşüne katılamadığım hususları Yüce Meclis'in bilgisine sunmayı bir yurtseverlik gereği sayıyorum.

Meclisin, Komisyonumuza verdiği görev "Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespiti"dir. Görev bu olunca, hem olayın neden ve niçinlerini iyi anlamak, hem de gelecekte bu tür olayların tekrarlanmamasını sağlamak amacıyla, olaya salt polis müfettişi veya savunma avukatı mantığıyla değil, bu olayda yer alan unsurların sosyal ve kültürel durumları dahil her yönüyle araştırılıp irdelenmesinin gerekli olduğuna inanmaktayım. Diğer bir anlatımla; olayların olduğu yeri, günü ve zamanı da dahil, olaylarda başrolü oynayan etkenlerin, bu arada saldırganların yetiştiği, yaşadığı çevre, okuduğu okullar veya kurslar nelerdir, nasıl bir çevre yaşamı ve eğitimden veya eğitimsizlikten sonra insanlar saatlerce süren bir eylemden sonra bir şeyleri kırıp dökmekten, insanları yakmaktan zevk alır, tráns haline gelir konumda olabiliyorlar.

Komisyona verilen 15 günlük çalışma süresi bu tarzda araştırma yapmak için yeterli değildi. Ancak süre uzatılabilir ve gelecekte bu tür olayları yaratabilecek veya olaylarda maşa olarak kullanılabilecek insanların yetişmesinin, yetiştirilebilmesinin önlenmesi için gerekli önlemlerin alınması, yani bataklığın kurutulması yönünde bu raporda tespit, tedbir ve önerilere ilişkin görüşlerin mutlaka yer alması gerekirdi.

Bu durumun inceleme dışı bırakılması ne yazık ki komisyonun yapacağı tarihi bir görevin yapılamamış olması sonucunu doğurmuştur.

Bu görüşten hareketle, olaylara karışanların çok büyük kesiminin 13-17 yaş grubu arasında olduğu hemen herkesçe söylenmesine, video kasetlerinde de görülmesine rağmen, okulların kapalı olduğu bir dönemde bu kadar çok sayıda çocuk ve gencin nasıl bulunduğu vakıf, dernek veya kurumların (belediye dahil) işlettiği yurtlarda çok sayıda öğrenci bulundurulup bulundurulmadığı, Atatürk'ün Sivas'a ilk gelişinin yıldönümü kutlamalarından hemen önce Belediyenin öncülüğünde ve ilk defa "Hicret Koşusu" adı altında bir organizasyonun yapılmasının rastlantı olup olmadığının Komisyonca incelenmemiş olmasını da bir eksiklik olarak görmekteyim.

Komisyon üyesi olarak bir Sivas milletvekilinin görevli olması bilgi verenleri bir anlamda manevi baskı altında tutmuştur.

Sivas'ta yerel kadroların oluşmasında (özellikle güvenlik görevlileri ile din görevlilerinin atanmasında) geçmişte Ankara'da uzun süre üst kademelerde görev yapan Belediye Başkanının etkin rol oynadığı yolunda yaygın kanaatin olduğu gerek Komisyon çalışmaları gerekse olaylardan hemen sonra parti adına Sivas'a gidişlerim sırasında tarafımdan gözlenmiştir.

Sivas'taki çalışmalar Valilik binasında Komisyona ayrılan bir odada yapılır, bilgisine başvurulan şahıslar buraya çağrılırken Tugay Komutanının, Vali'nin talimatına rağmen zamanında ve yeterli sayıda asker göndermediği yönünde çok ciddi suçlamalar, kuşkular varken ve uzun tartışmalar sonunda SHP ve CHP'li 3 üyenin gitmeme yönünde tavır almasına rağmen Tugaydaki çalışma odasına gidilerek bilgisine başvurulması etkili, tarafsız ve eşitlikçi davranışa gölge düşürmüş, Komisyonun titrinin de zaafa uğramasına neden olmuştur.

Komisyona sunulan telsiz konuşmalarının çözümünü içeren metnin önemli yerlerinde "çözülemedi" şerhleri vardır. Olaylar sırasında ikisi emniyetçe birisi İHA'ca çekildiği ifade edilen video kasetlerin tamamı 3-3,5 saatte dinlenebilmektedir. Bu durum kasetlerin çok kısaltıldığını, bir anlamda da terbiye edildiğini göstermektedir.

İşin ilginç yanı özellikle Emniyetçe çekilen kasetler kalabalığı geniş çapta gösterecek hakim yerlerden değil, tersine öndeki sıraları gören, arkadakileri görmeyecek konumlardan görüntülenmiştir.

Atatürk büstü büyük bir olasılıkla göstericiler tarafından kırılmış olmasına rağmen bu konuda düzenlenen tutanak ve çekilen resimler olayı belirsiz hale getirmeyi amaçlayan bir anlayışla düzenlenmiştir. Bazı şahıslarca bütün

olaylar sonrasında muhtemelen gece kaldırıldığı yönündeki ifadeleri, olaylar sonrasında hemen sokağa çıkma yasağı konması ve alanda o sırada çok sayıda asker ve güvenlik görevlisinin bulunması nedeniyle inandırıcı gelmemektedir. Bu iddianın doğru olması, büstü güvenlik güçlerinin kırdığı sonucunu doğurur ki bu da çok daha vahimdir. Bu nedenle bu konunun mutlaka aydınlığa kavuşturulması gerekir.

Dönemin Emniyet Genel Müdürü'nün olayın başlangıcından bitimine (helikopterle birlikte Sivas'a gidinceye) kadar Müsteşar ve Bakan'la, Bakan'ın odasında sürekli olarak birlikte olduklarını, İl'deki ve Ankara'daki Devlet görevlileri ile bilgi alışverişinde bulunduklarını belirtmesine rağmen dönemin Müsteşarının bilgisine başvurulmamış olmasını büyük bir eksiklik olarak görmekteyim.

Olaylara karışan saldırganların teşhis ve tespitlerinin tam olarak yapılmadığı yönünde kamuoyunda yaygın bir kanaat vardır. 50-60 gibi az sayıda insanla başlayan ve 8 saati aşkın bir süre devam eden olaylarda sanıkların teşhis ve tespitlerinin tam olarak yapılamamış olmasını anlamak, hele güvenlik güçlerinin uzun süredir orada görev yapan insanlardan oluştuğu dikkate alındığında ve kayırmacı olmayan bir görev anlayışı içinde hareket etme zorunda olmaları gerektiği düşünüldüğünde son derece zordur.

Kamuoyunu ciddi bir şekilde rencide eden ve kamu görevlilerini zan altında bırakan bu söylenti ve kuşkuların ortadan kaldırılması için video bantlarından çekilen resimlerin basın ilan yoluyla hem Sivas'ta hem de Türkiye düzeyinde teşhir ve afişe edilmesinde büyük yarar, hatta zorunluluk vardır.

Sonuç olarak; bu insanlık dışı olayı Aziz Nesin'in bilinen kişiliğine ve söz konusu etkinliklerde yaptığı konuşmalar üzerine oluşan "tahrik"e bağlamak olayın boyutlarını daralttığı gibi asıl dikkat çekilmesi gereken yönlerinin de perdelenmesine neden olacaktır.

Olayların başlatılma yeri, zamanı, olaylar sırasında atılan sloganlar, yapılan konuşmalar, konuşmacıların mensubiyeti, olaylar öncesi yapılan propagandalar ve saldırganların yöneldiği hedefler gözönünde bulundurulduğunda, 1923 yılında Atatürk tarafından Sivas'ta başlatılan laik Cumhuriyet akımının rövanşını almak isteyen, şeriat özlemcisi, kökten dinci, fanatik grupların demokrasiye, laik Cumhuriyete, özgür düşünceye, kültür ve sanata karşı planlı, programlı, örgütlü ağır bir başkaldırısı olduğu görülmektedir.

Nedeni ne olursa olsun raporda bunun açık bir şekilde belirtilmemiş olması bugün için üzüntü, gelecek yönünden ise kaygı vericidir.

Türk idari yapısı, gelenekleri gözönünde bulundurulduğunda gerek döne-

min Emniyet Genel Müdürünün gerekse yerel yöneticilerin açıklamalarından, olayın gelişmesinde ve müessif bir şekilde sonuçlanmasında görülen basiretsizlik, kararsızlık ve aczin saadece il yöneticilerinde olmadığı, onların yanında ve an az onlar kadar "saldırgan"la halkı karıştıracak kadar, hatta Van'daki sigortadan para almak için sahibince yakılan otelle Sivas'ta 37 yurttaşımızın yakıldığı oteli karıştıracak kadar konulardan habersiz olan ve yerel yöneticilere halkla güvenlik güçlerini karşı karşıya getirmeyin talimatını veren, bütün feryatlara rağmen olayların bastırılmasını ve mağdurların korunması yönünde yeterli tedbirleri almayan dönemin İçişleri Bakanı'nda, Başbakan'da ve dolayısıyla Hükümette de olduğu açık bir gerçektir.

Komisyonun zarar tespiti yönünde de hiç bir çalışması olmamıştır.

Yukarıdan beri kısaca arz edilmeye çalışılan olgular sonunda bu insanlık dışı olayın TBMM'nin iradesine uygun olarak Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespitinin 15 günlük süre içinde ve Araştırma Komisyonu yetkileri çerçevesinde ortaya çıkarılması mümkün olamamıştır.

Karanlıkta kalan hususların da aydınlatılması ve gelecekte bu tür menfur olayların bir daha yaşanmamasını temin etmek amacıyla Meclis Soruşturması açılmasının uygun olacağı düşüncesiyle ve raporun görüşülmesi sırasında daha geniş açıklamalarda bulunma hakkım saklı kalmak kaydıyla arz ederim.

Saygılarımla.

Haydar Oymak
Amasya
Araştırma Komisyonu
Kâtip Üyesi

TBMM BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim GÜRSOY
İstanbul Milletvekili

2 Temmuz 1993 yılında gerçekleşen Sivas Katliamı Davası'nın Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde sonuçlandırılmış olmasına karşın, davanın seyrinde adaletin tecelli etmesini engelleyen birçok gelişmenin olduğu açıktır. Bunların açıklığa kavuşturulması elbetteki mahkemeye baskı olarak da değerlendirilmemelidir. Çünkü bu gelişmelerin bir çoğu davanın mahkeme edilme sürecine gölge düşürdüğünden gerçek adaletin yerini bulmasını da engellemektedir.

Sivas davasında bulunan Hakim Albay Ertan Urunga, olayın TCK'nun 146. maddesinin kapsamına girdiği, laik anayasal düzene köktendincilerin toplu bir kalkışması olduğunu ifade etmiş, katıldığı üç duruşmada da hakimleri, tanıkları ve sanıkları bazı sağ gazetelerin biçimlendirdiği noktada yani eylemin Aziz Nesin'e karşı işlendiği görüşü karşısında bu hakim laik anayasal düzeni koruyucu bir tutum almıştır.

1- Hakim Albay Ertan Urunga, davanın mütalaa sürecinde bulunmasına karşın görevinden ayrılmıştır. Bu görevden ayrılma işleminin baskı yapılarak gerçekleştirildiği iddiası doğru mudur?

2- Muhalif hakim olarak da bilinen Hakim Albay Ertan Urunga, basına yansıdığı kadarıyla görevinden ayrıldıktan sonra verilen yeni görev yerinin Ankara'ya uzak bir yer olması; yerine atana DİSK davasından tanınmış ve kamuoyunda adaleti temsilde güven yitirmiş biri olan Hakim Çetin Güvener'in atanmasını nasıl açıklıyorsunuz?

3- Dava boyunca sanıklar, bizzat hakim ve savcıların karşısında müdahil avukatların çeşitli hakaretlerde bulunmuş olmalarına karşın, bugüne kadar bu sanıkların davranışlarına herhangi bir soruşturma açılmamıştır. Öyle ise bizzat adaleti temsil edenlerin huzurunda gerçekleşen bu eylemlerin bir yasal dayanağı bulunuyor mu? Bulunmuyor ise adaleti temsil eden bu kişilerin durumunu nasıl açıklıyorsunuz? Açıkça görevini yapmayan bir adalet mekanizması mı sözkonusudur?

4- 2 Temmuz 1993 tarihinde gerçekleşen Sivas Katliamı sırasında Tugay Komutanı görevinde bulunan şahıs niçin emekli edilmiştir? Bu şahis hakkında ne sanık ne de tanık olarak neden bir işlem yapılmadı?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

Aşağıdaki sorularımın Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ediyorum.

Saygılarımla. 7.1.1995

Fuat Çay
Hatay Milletvekili

Sivas davası hakimlerinden Albay Ertan URUNGA, karar aşamasına yaklaşılırken yani davanın sonuçlanmasına bir dava kala 3 üncü Kolordu Komutanlığı Hukuk Müşavirliğine atanmıştır. Yine aynı dava hakimlerinden Süreyya GÖNÜL de değiştirilmiştir ve yerine Disk ve Barış davasına bakmış olan Yılmaz ÇAMLIBEL getirilmiştir.

Bu nedenle:

1- Son derece önemli bir davanın sonuç aşamasında Albay Ertan URANGA neden başka bir göreve tayin edilmiştir?

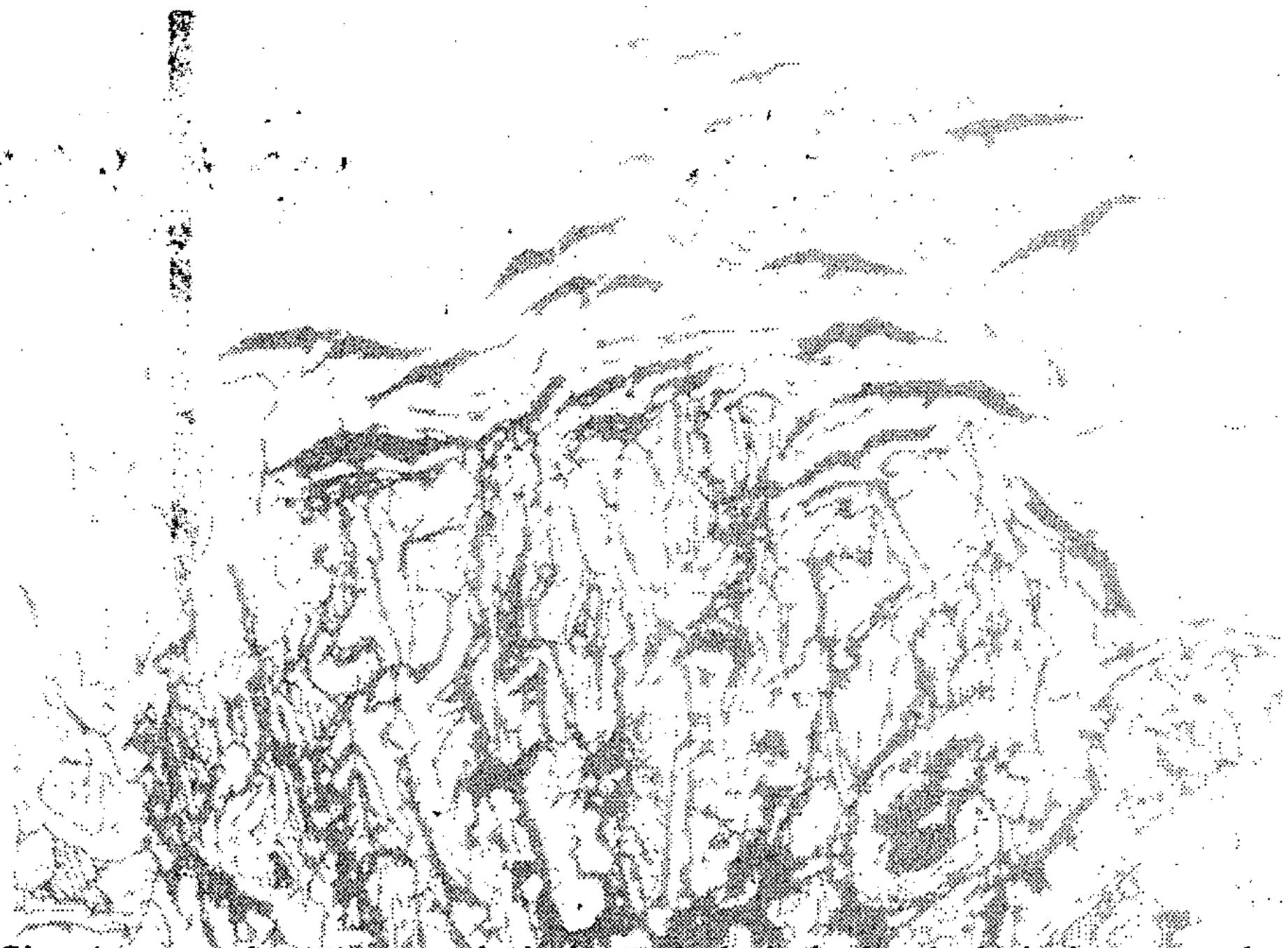
2- Albay URANGA Alevi kökenli midir? Alevi ise acaba bu nedenden dolayı mı görevden alınmıştır?

3- Yılmaz ÇAMLIBEL'in bu davanın hakimliğine getirilmesinin nedenini açıklar mısınız?

Madımak'ta Katledilenler

"Tohumu, tez örter ölüm
Tez örter şehit
Tez örter buz
Tez örter gölge
Gömüldü sanırsın halkı
Oysa toprağa dönmüştür mısır
Yarıp parçalar kimsesizliği
Kırmızı, amansız elleriyle
Ölümden doğarız biz yine"

Pablo Neruda

Sivas'ta yananlar, öğretmenlerimiz, önderlerimiz, kardeşlerimiz ve çocuklarımızdı. Onları son yolculuklarına uğurlarken gürüldeyerek akan ırmaklar gibiydik. Yatağına sığmayan gürül gürül akan ırmaklar...

Dikmen'den Meclis'e, Meclis'ten Ulus'a, ulus'tan Yenimahalle'ye, Karşıyaka'ya...

Gözyaşımızın yüreklere aktığı, öfkenin sele döndüğü bir gündü.

35 insanın fotoğrafı, hepimizin yüzü, hepimizin yüreğiydi.

Son yolcumuz olan **Uğur Mumcu**'dan sonra otuz beş insanımız, aynı yangının kurbanı olmuştu.

Ankara; yasını, insan seliyle bağırıyordu. Çığlık vardı. Ses yoktu. Acı vardı. Başeğme yoktu. Ankara'nın orta yerinde direnç ve öfke, ayağa kalkmış yürüyordu.

Acı yalnızca **Koray, Gülsüm, Behçet, Asım** ve diğer değerlerimizin acısı değildi. Hepimize, hepsine bedel olan **Cumhuriyet,** ilk ateşini aldığı Sivas'ta, yeni bir yıkım provası ile karşıkarşıya bırakılıyordu. Ama, kararlıydık, acıyı alt edecektik.

Neruda'nın deyimiyle, **"ölüm toprağı örtüyordu"** ama **"ölümlerden doğuyordu tohum..."**

Onları, aydınlanma mücadelesinde ışığımız olacak otuzbeş insanı, saygıyla anıyoruz.

MUHİBE - MUHLİS AKARSU

"İşte geldim, gidiyorum dünyadan
Ne yazık ki çözemedim ben seni
Haksızlık dünyada sürüp giderken
Şekil verip çizemedim ben seni"
M. Akarsu

Muhlis Akarsu, 1948 Sivas-Kangal doğumlu. Muhibe ile 1972 yılında evlendi.

Tam bir dayanışma örneği olan bu evlilikten kızları Pınar ve Damla dünyaya geldiler.

Akarsu'nun TRT repertuarlarında elliyi aşkın eseri var. Yüzden fazla 45'lik plak, 4 uzun çalar ve onu aşkın kaset sahibi.

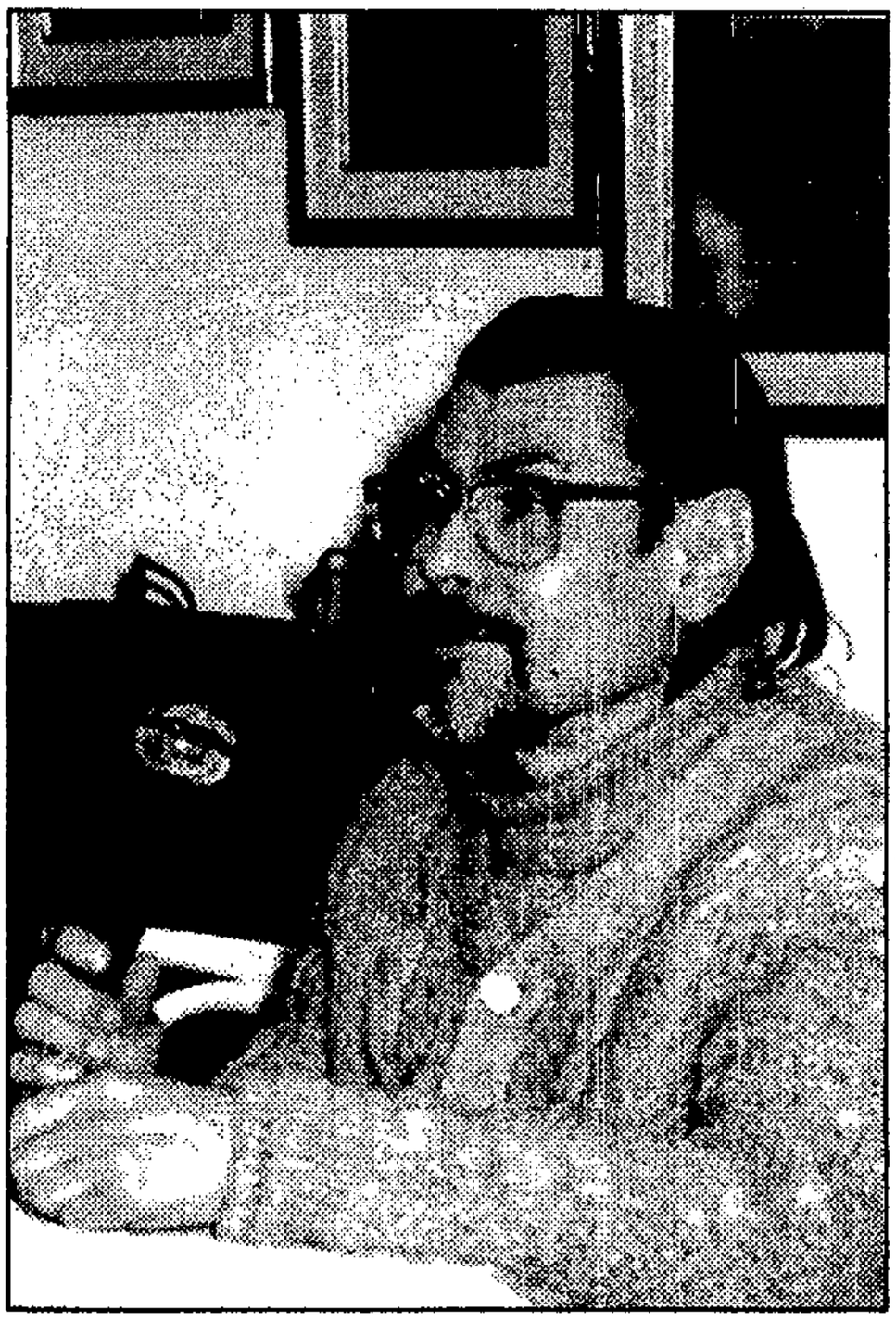

GÜLENDER AKÇA

"Silkinip atmak istedim
Bu iğrenç kokuları üstümden
Ve kitaplara koştum
Şafağın kızıl serinliğinde
Kitaplar susarak
yangın yangın
Selam durdu yazılmış
yazılacak tarihlere."

P. Neruda

1968 yılında Divriği'nin Şahinköyü'nde doğmuş. Divriği Kültür ve Yardımlaşma Derneği Yönetim Kurulu yedek üyesi. Folklor öğretmenliği yapıyor. Anadolu Semah Araştırma Topluluğu kurucusu. Dernek Kadın Komisyonu üyesi. O da Divriği Harman dergisi yazarı. Kadının insan hakları konusunda da duyarlı Gülender. İnsanlar, onun yaşama hakkını yok ettiler.

METİN ALTIOK

"Gördüm yaşarken vadesiz
Ölümümü
Ördüm de ilmek ilmek
Sırtıma giyemedim
Ömrümü"

M. Altıok

1941 Bergama doğumlu.

Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü mezunu.

Üniversite döneminde gençlik hareketi içinde yer aldı.

Resimle başladığı sanat yaşamını şiirle sürdürdü. Aydınlık Gazetesi'nde yazılar yazdı.

On yıl, Bingöl, Karaman ve Ankara'da öğretmen olarak çalıştı.

02.07.1993 Madımak Oteli'nden komada çıkarıldı. 08.07.1993 tarihinde onu yitirdik. Kendisi gibi ozan olan eşi Nebahat Çetin, ölümünün ardından şiirlerini derledi.

MEHMET ATAY

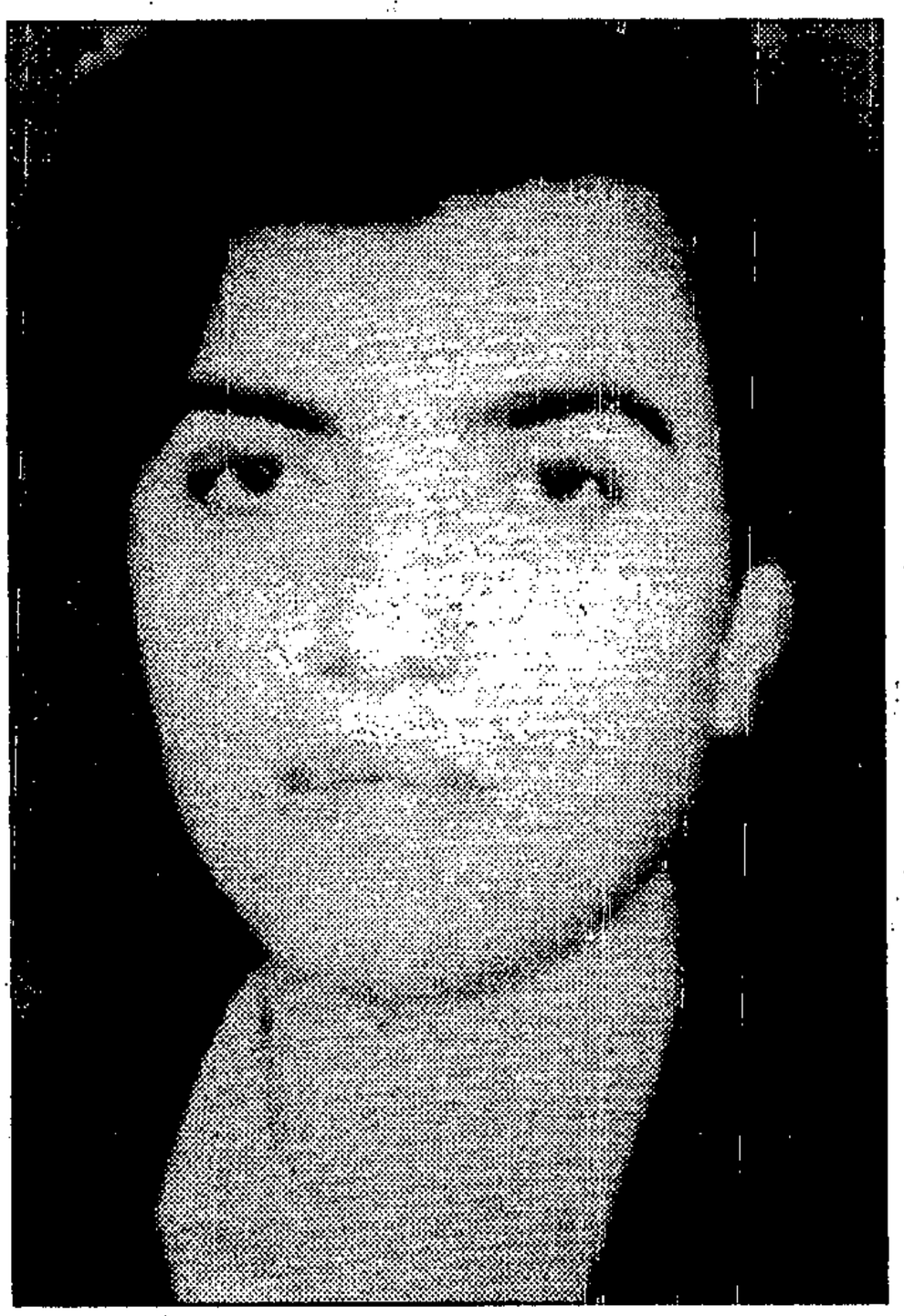
"Yoksuluz ama yine de mutluyuz
Çünkü dünya bizim için de dönüyor"
M. Atay

1968 Divriği doğumlu. Gazi Üniversitesi Meslek Yüksekokulu mezunu. Fotoğraf sanatçısı. Çocukları ve hayvanları fotoğraflıyor. Özellikle yaşamın filiz veren uçlarını.

Şenliklere, Çağdaş Divriği Gazetesi adına katılıyor. Sivas'ta olaylar her yanı sarınca Madımak Oteli'ne daha güvenli olduğu düşüncesiyle gidiyor.

Madımak, bir fotoğraf sanatçısının ellerini, gözlerini yok ediyor.

Hayır, gözleri gözlerimiz, elleri ellerimizdir. O fotoğraflarıyla yaşama tanıklık ediyor.

SEHERGÜL ATEŞ

"Ölümü tükettim
Süzüldüm sevdalı suların
imbiğindan
Yunus oldum, ırmaklarda
yüzemedim.
Okyanusları tükettim"

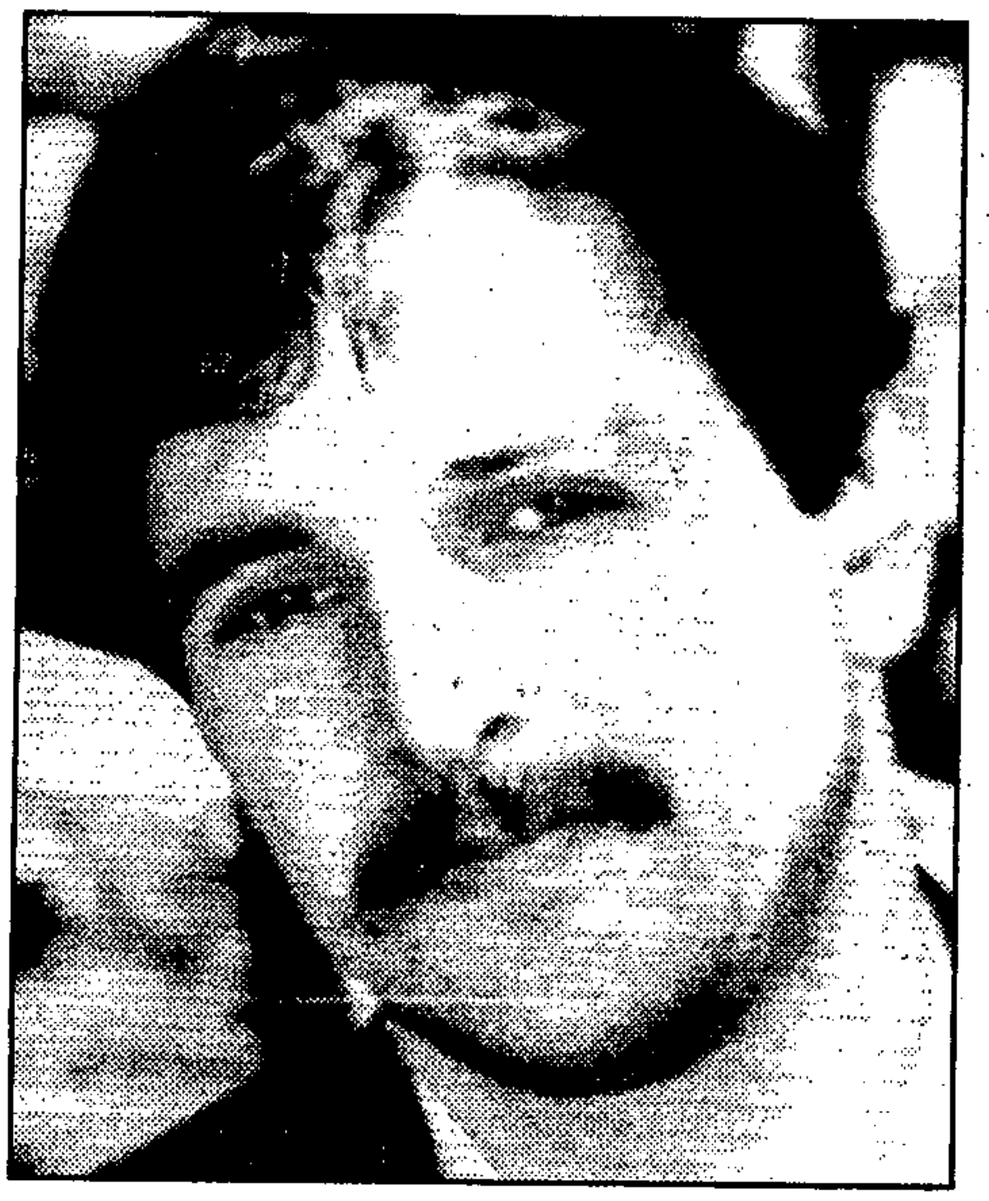
H. Ünal

1963 Ankara Doğumlu. Açık Öğretim öğrencisi. Aynı zamanda TEK'te çalışıyor. Babası eski bir milletvekili. Edibe Sulari, Türkiye'ye geldiğinde onlarda konuk oluyor. Sivas'a birlikte gidiyorlar.

Sehergül, sevgi dolu. Çocukları, çiçekleri, yaşamayı seviyor. Saz çalıyor.

Pir Sultan Şenlikleri bu nedenle çekiyor Sehergül'ü...

Şenliğin "Kıyama" döneceğini nereden bilsin?

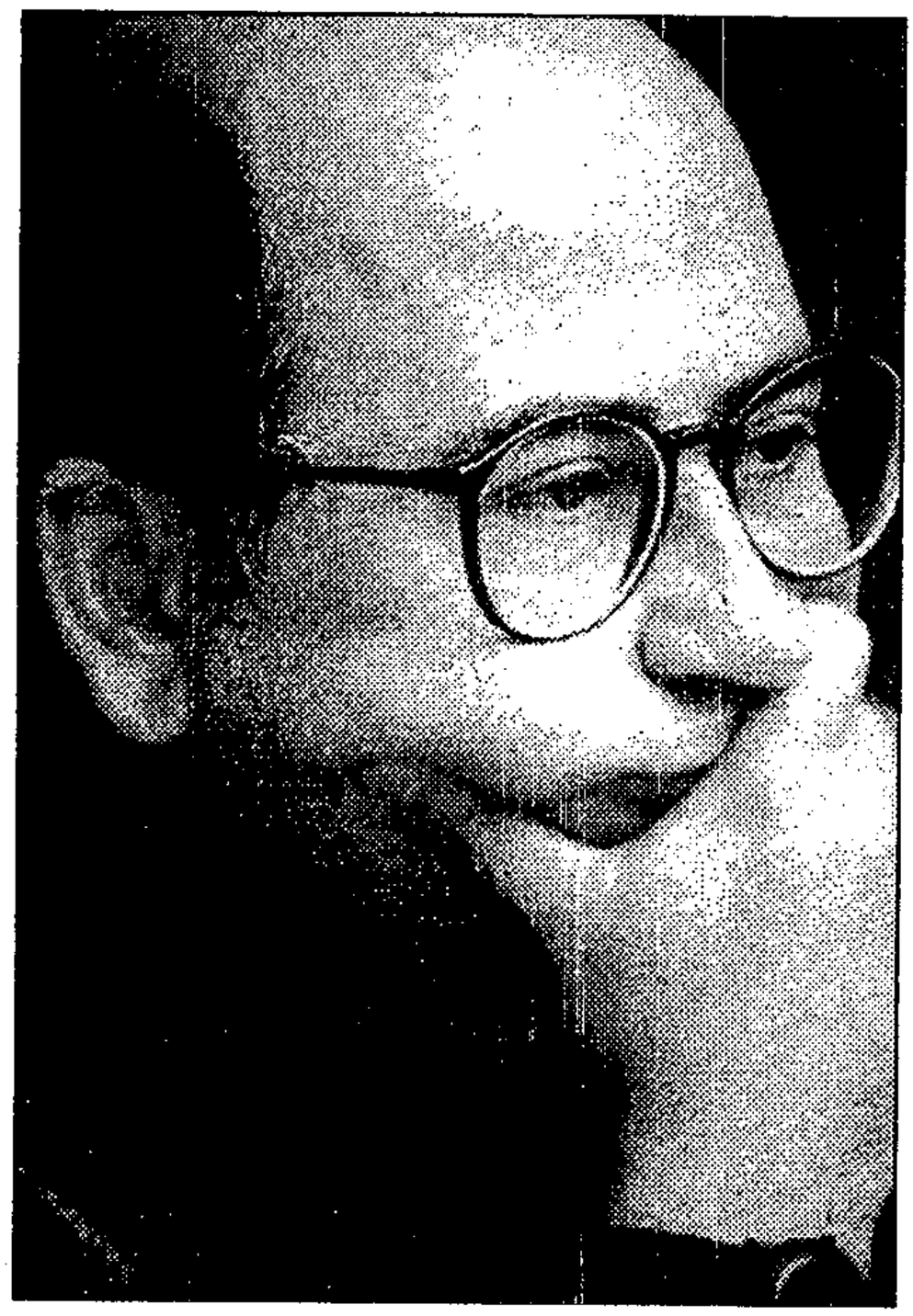
ERDAL AYRANCI

Eğer bir gün sevgilim
Son verirlerse hayatıma
Bir ses,
İsterim durmasın, patlasın
Anlam bulacaksa kulaklarda
Yalnız
Düşerse kanımın bir parçası yere
Bilsinler ki
Orada kırmızı
yediveren gülleri açacak
Ve bülbüller
Ağıt yakacak ölüme.

E. Ayrancı

1980-1983'lü yıllarda Mamak, Ankara Kapalı Cezaevi, Niğde ve Bor Cezaevlerinde süren tutukluluk günleri. Eşiyle ODTÜ öğrencilik günlerinde tanışıyor. Cezaevinden şiirler gönderiyor dışarıya. 1990'lı yıllar, sinema araştırmalarıyla geçiyor. Çizgi filim tasarımları var. Sivas'tan önce, Kültür Bakanlığı'na "Balonla Anadolu İpek Yolları" isimli bir proje sunuyor. Proje olumlu yanıt alıyor Bakanlık'tan. Sivas'a gidişi bu yüzden. Etkinlikleri filme çekecek. Ankara'ya dönecek ve Zenep'i sevecek.

Şimdi, Zeynep hepimizin kızıdır.

BEHÇET AYSAN

"Çünkü beyaz bir gemidir
Ölüm
Siyah denizlerin hep
Çağırdığı
Batık bir gemi
Sönmüş yıldızlar gibidir"

B. Aysan

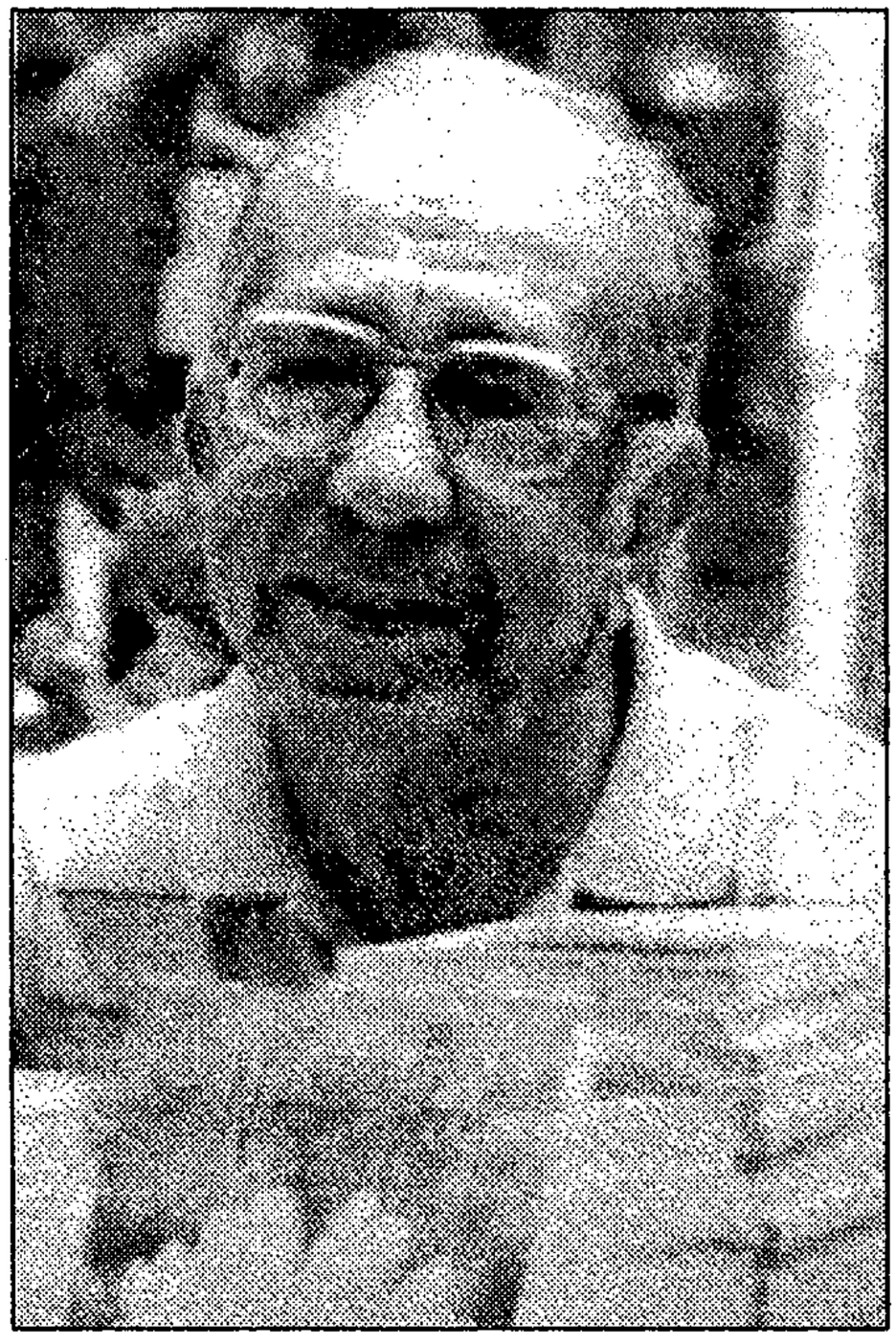
1949 yılında Ankara'da doğdu. Kuleli Askeri Lisesi'ni bitirerek, Tıp Fakültesi'ne girdi.

Ardından, öğrenci olaylarına katılış ve 12 Mart'ta sanıklık. Bugün yürürlükten kalkmış olan TCY'nın 141 ve 142. maddelerine muhalefetten tutuklanma ve beraat... Yeniden Tıp Fakültesi'ne dönüş ve doktorluk.

Doktor ve şair...*"Şiir, güzelliğin çoğaltımı ve toplumsallaşması ile gerçekleşir."* diyordu.

1984'te Yaşar Nabi Nayır Ödülü'nü kazandı. Ardından Ceyhun Atıf Kansu ve Abdi İpekçi Barış Ödülleri'ni (1986) aldı. Çeşitli dergilerde şiirleri yayımlandı. Bu şiirleri, Almanca, Macarca, İsveççe, Çekçe ve Yunanca'ya çevrildi.

Yaşamı, örgütlü mücadele içinde geçti. Ankara Tabip Odası, Genel Sağlık-İş Sendikası üyesi, Nükleer Savaşın Önlenmesi İçin Hekimler Derneği Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı.

ASIM BEZİRCİ

"Yüküm bulgur değil Yunus
Yüküm yürek
Ve hiçbirini incitmeyerek
Bu yolda olana
Çiğ düşmez diyerek
Görmeden dost eziği
Ve nasıl sallarsa
Ana beşiği
Nenni, nenni öyle."

Hasret Gültekin

"Ben bir insan olarak her türlü güzelliği koruma sorumluluğunu taşıyorum. Herkes öyle davranmalı" diyen yazar, 1928 doğumlu. İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı mezunu.

Deneme ve eleştiri yazarı, çevirmen, sosyalist.

1955 ve 12 Eylül 1971'de siyasi nedenlerle yargılandı.

Eşine göre *"Başkaldırı insanı"* idi.

1989 yılında Ferit Oğuz Bayır Kültür ve Sanat Ödülünü aldı.

Çok Kapılı Odacı (1961), *Günlerin Götürdüğü, Getirdiği* (1962), *Bilimden Yana* (1963), *Sabahattin Ali* (1974), *Nazım Hikmet* (1975), *Orhan Kemal* (1977), *Temele Gül Dikenler, Güle Dil Verenler* (ölümünden sonra yayımlandı) yapıtlarından birkaçı.

SERPİL CANİK

"Yaşlı ve yorgun dinlemek göğü
Kaçırmak bakışlarını,
yerdeki taştan
Islıklar çalarak,
koşar yanımda ölüm
Yüzünü yitiren şehir,
sise gömer sesini

B. Kaya

1974 Ankara doğumlu. Dernekte Semah Ekibi'nde çalışıyor. Müzikle ve oyunla dost bir bedeni var. Cıvıl cıvıl...

Hem üniversiteye hazırlanıyor hem çalışıyor. Koray ve Menekşe ile komşu evleri. Bir gecekondu komşuluğu, sıcak, yalın...

Ailece gidiyorlar Sivas'a. Kardeşi Serdal, Tiyatro Grubu'nda. Yangın günü iki kardeş ayrı yerdeler. Madımak'ta olan Serpil. Ateşin kurbanı...

BELKIS ÇAKIR

"Ölüm, hayatın içinde
yemyeşil bir ağaç
Her yaprağında dokuz yaşamın
zamanları
Ve her ağacın bir sahibi
olduğunu bilerek
Kendi yurtlarına
gömmeliyim onları"

H. Ünal

1975 Ankara doğumlu. Liseyi henüz bitirmişti. O yıl girdiği üniversite sınavlarında, Gazi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nü kazandığını öğrenemedi.

Semah dönmek için Sivas'a gitmişti.

Sivas Kıyımı, aklı, becerileri ve dünya görüşü ile geleceğe ışık olacak gencecik bir filizi ateşe verdi... Ama onun ölümü **"Hayatın içinde yemyeşil bir ağaç"** olmaya devam edecek.

Bu ateş, yüreğimizi yakıyor ama bilincimizi aydınlatıyor...

İNCİ TÜRK - MUAMMER ÇİÇEK

"Yol uzun
Birlikteyiz
Baharda filiz vermiş
Çiçekler gibi,
Yol uzun
Tarihi yazan
Karıncalardır çoğu kez
Tarihi yazan
Karıncalarız...
Sessiz...
Birlikte...
Sevgiyle...

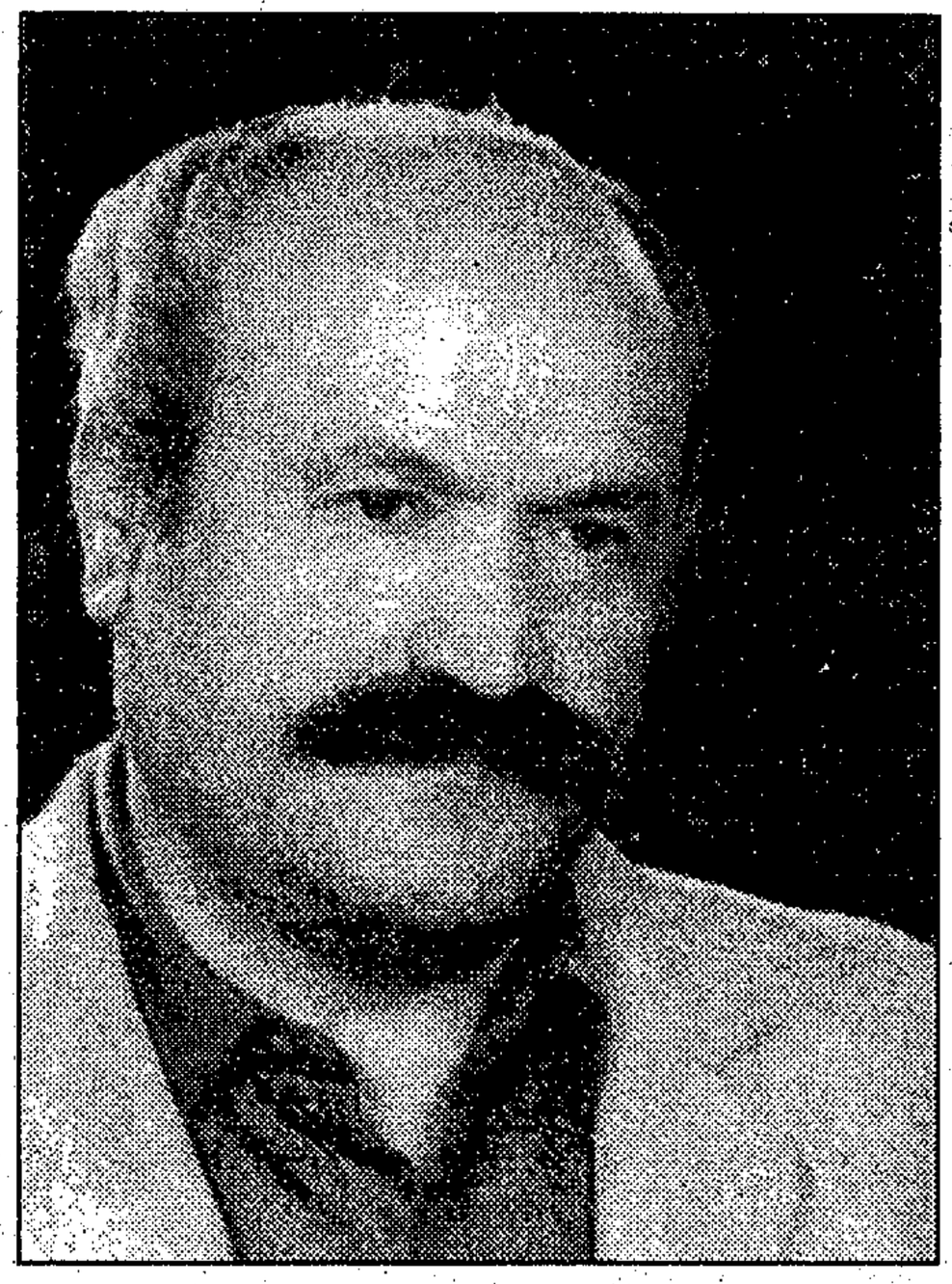
Ş. Sarıhan

İnci, 1971 Eskişehir doğumlu. 1992 yılı Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi mezunu.

Muammer, 1967 doğumlu. 1992 yılında Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nü bitiriyor. Yolları, tiyatro sevdasında kesişiyor. Nişanlanıyorlar. Muammer, şiirler yazıyor.

Yukarıdaki fotoğraf, onların birbirlerine ve yaşama olan sevgilerini resmediyor. Ve öldürümün nasıl acımasız, nasıl vahşi olduğunu...

Fakat, bu iki genç insan, bu fotoğrafla, yaşama güç katmayı sürdürüyorlar.

NESİMİ ÇİMEN

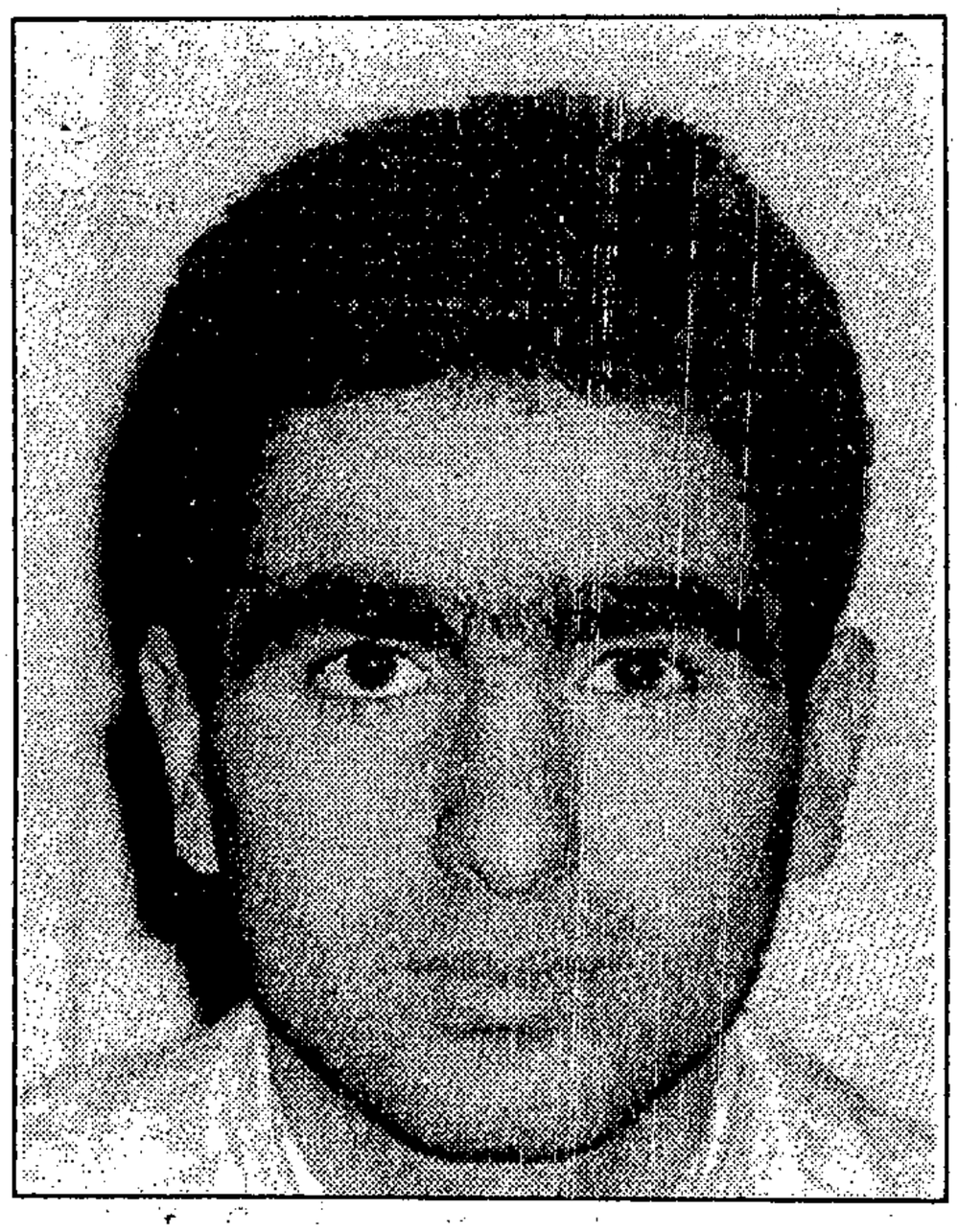
"Diline, beline, bir de eline
Sahip olan girer Hak'kın yoluna..."
N. Çimen

1931 yılında Saimbeyli'nin Safsakalı köyünde dünyaya gelmiş.

Dokuz yaşında saz çalmaya başlıyor. 1946 yılında ilk plağını yapıyor.

1970'li yıllardan başlayarak yurt dışında kasetler ve konserler veriyor.

Geniş halk yığınlarının tanıdığı bir sanatçı. Kendisi gibi sanatçı olan Mazlum Çimen'in babası.

SERKAN DOĞAN

"Adımlar bin yıl,
bu alanı çiğneseler bile
Dökülen kanı silemezler
Binlerce ses, bu sessizliği
Sınırlasa bile
Düştüğünüz bu saati
Unutturamaz
Yağmur, alandan ve
taşların arasından
Oluk oluk akacak
Ama ateşten adımızı
Söndüremeyecekler"

P. Neruda

2 Temmuz günü, kitap ve kaset standı görevlisi. Aynı zamanda semah ve tiyatroda görevli. Olaylar üzerine Madımak Oteli'ni daha güvenli bularak oraya gidiyorlar. Yanında kardeşi Serdar Doğan da var.

Serkan, 1973 doğumlu. Açıköğretim öğrencisi. Yardımlaşmayı, dostluğu, örgütlü yaşamı ve yurdunu seviyor.

İki kardeş, Madımak'ta ölümle boğuşuyor. Serkan'ın kısacık yaşamı bitiyor. Serdar, 24 saat morgta kaldıktan sonra, duyarlı bir doktorun nabız alması ile yoğun bakıma alınıyor. 15 gün komada kalıyor... Yaşıyor...

Serdar, Serkan'ı da yaşıyor şimdi. Muzaffer Erdost'un İlhan'ı, hepimizin, 35 insanı, her gün yaşaması gibi...

HASRET GÜLTEKİN

Hasret,
yeni bir Hasret'te yaşıyor şimdi.
Güle durmuş türküler,
Halaya durmuş oğullar gibi
Yaşam çiçekleniyor ezgilerde
Türküler, doğru söylüyor
Yaşamak güzel.

Ş. Sarıhan

1971 Sivas doğumlu. Altı yaşında sazla tanıştı. *Gün Olaydı*, *Newroz*, *Rüzgârın Kanatlarında* adlı çalışmaları yayımlandı. Çok sayıda yapıtın müzik yönetmenliğini ve müziklerini yaptı. *"Türküler Yalan Söylemez"* adlı kasette üç türküsü yer aldı.

Yurt içinde ve dışında sayısız konserler verdi.

Oğlu Hasret, Sivas Kıyımı'ndan üç ay sonra dünyaya geldi.

Çok genç yaşta olmasına karşın, halk müziğimizin yorumlanması ve icrasında, demokratik ve halkçı bir anlayışın önemli önderlerindendi. Araştırmacı bir müzik insanıydı.

MURAT GÜNDÜZ

"Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür
Ve bir orman gibi kardeşçesine
Bu hasret bizim."

N. Hikmet

1971 Ankara doğumlu. Ankara Üniversitesi Fizik Bölümü son sınıf öğrencisi. Pir Sultan Abdal Derneği'nin Gençlik Komisyonu'nda çalışıyor. Diğer gençler gibi kardeşi Birsen de yanında. Otelde sarıldıklarında ve ölüm her yana kara bir duman gibi çöktüğünde iki kardeş el ele dirler...

Birsen, yaşıyor. Ağabeyinin güçlü elleriyle hava alabilecek bir mekâna ulaştı ve başardı yaşamayı. Murat şimdi yok... Bazen yok olarak da çoğalır insan. Murat, çoğalıyor...

GÜLSÜM KARABABA

"Gülsüm,
Güle düşkündü
Gülüşe düşkündü
Saza, şiire, söze
Sevgiye düşkündü...
Gülsüm
Gülmesin diye
Ve çizmesin diye gülü,
Gülü ateşe verdiler.

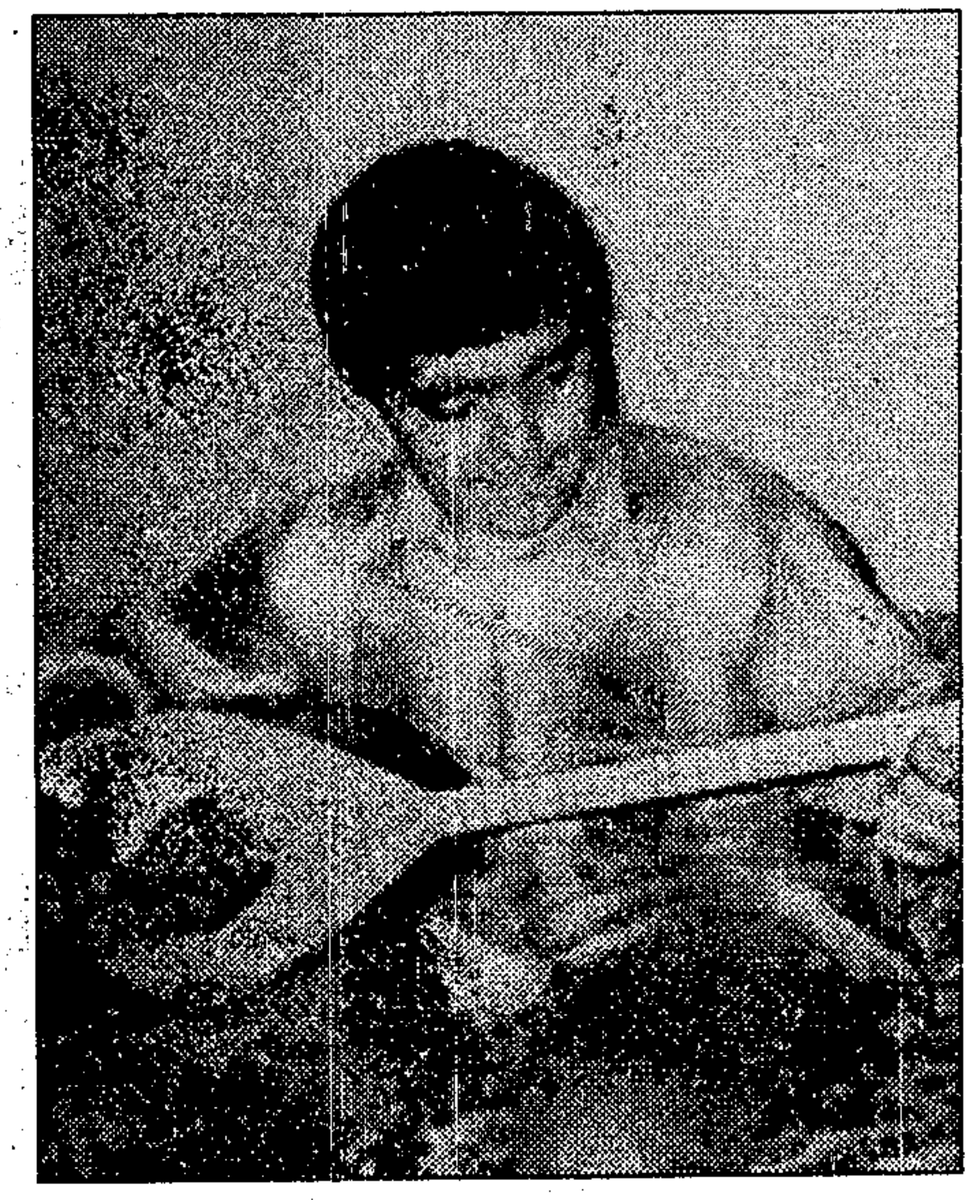
Ş. Sarıhan

Saz ustası bir babanın kızı. Resim yapıyor. Gelecekte resim öğretmeni olmayı düşlüyor. Bir ressamın gözleriyle bakıyor yaşama. İnsan ömrünün değerleri üzerine yoruyor belleğini. Ayakta olmanın, duymakla, kavramakla ve değiştirmek isteğiyle başarılacağını düşünüyor.

Ona bakan herkes, içindeki bu güzelliği, gözlerinde görebiliyor. Dünya güzeli bir kız, Sivas'ta ateşin ortasında yanıyor.

Babasının sazı, kardeşlerinin sesi ve annesinin yüreği yangın yeri... Yüreklerimiz de...

MENEKŞE-KORAY KAYA

"'Ve Serez Çarşısı kapatmış
Elleriyle yüzünü'
diyor Nazım Hikmet.
Ben de
Ellerimle yüzümü kapattım
Hepimiz suçluyuz."

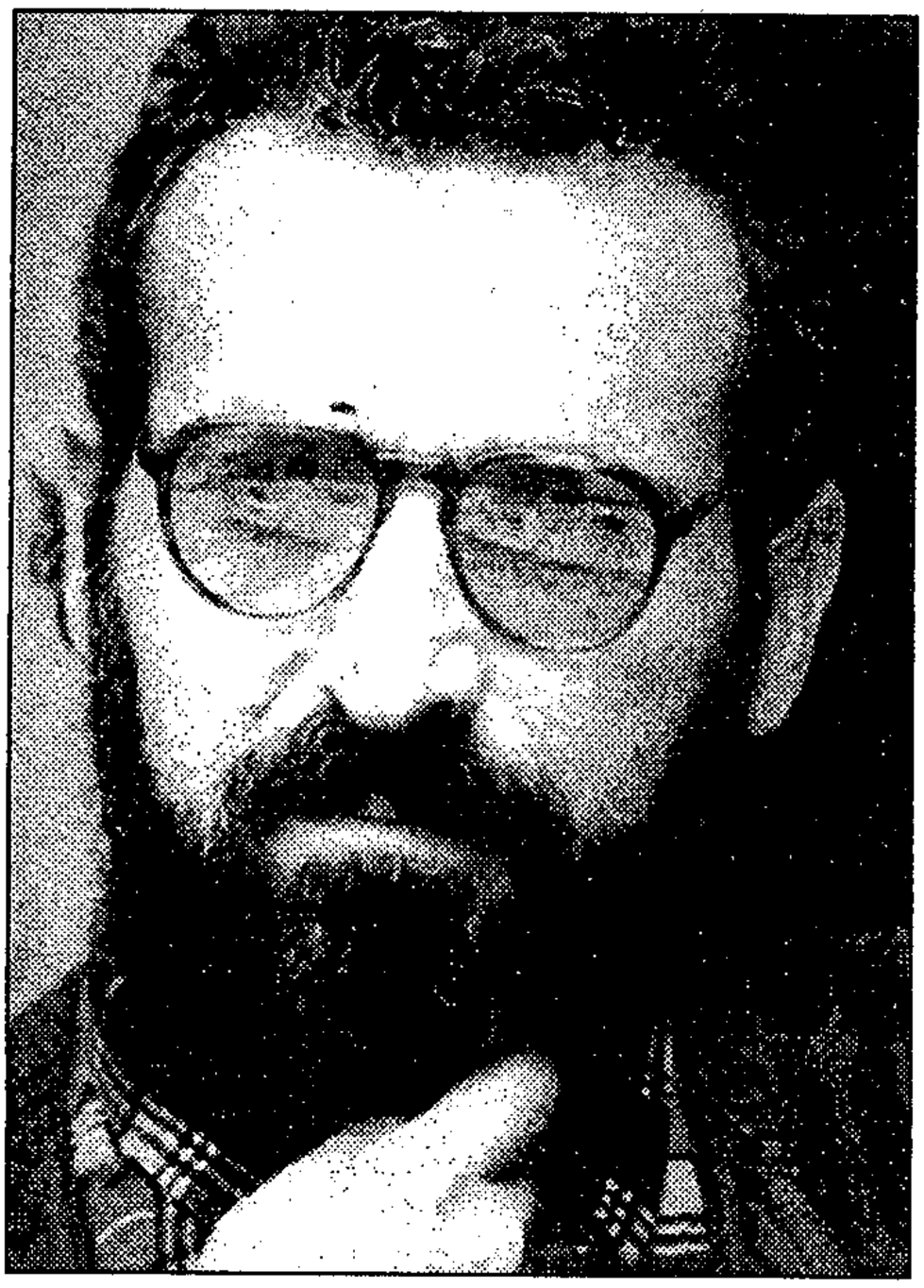
Hediye Gülten Felekoğlu

Menekşe 1977, Koray 1981 Ankara doğumlular. İki kardeş, iki çocuk!!!

Bir yıl önce katıldıkları Banaz Şenlikleri'nin tadı damaklarında kalmış. Saz sanatçısı babalarıyla Sivas'a kuşlar gibi uçarak gitmişler. Sonra zalim avcılar vurmuş onları.

İki çocuğun tarihi nedir ki suçu olsun? İki çocuk?..

Koray, 1 Mayıs günü doğmuş. Emekçi Şenliği'nde... 2 Temmuz günü bir başka Şenlikte yakıldı. Yakanlar onların henüz çocuk olduklarına aldırmadılar. Yakanlar, akıl ve gönül gözüyle gerçeği gördüklerinde, yanmaya devam edecekler. Koray ve Menekşe ise çocuk gözleri ve gülüşleriyle yaşamaya...

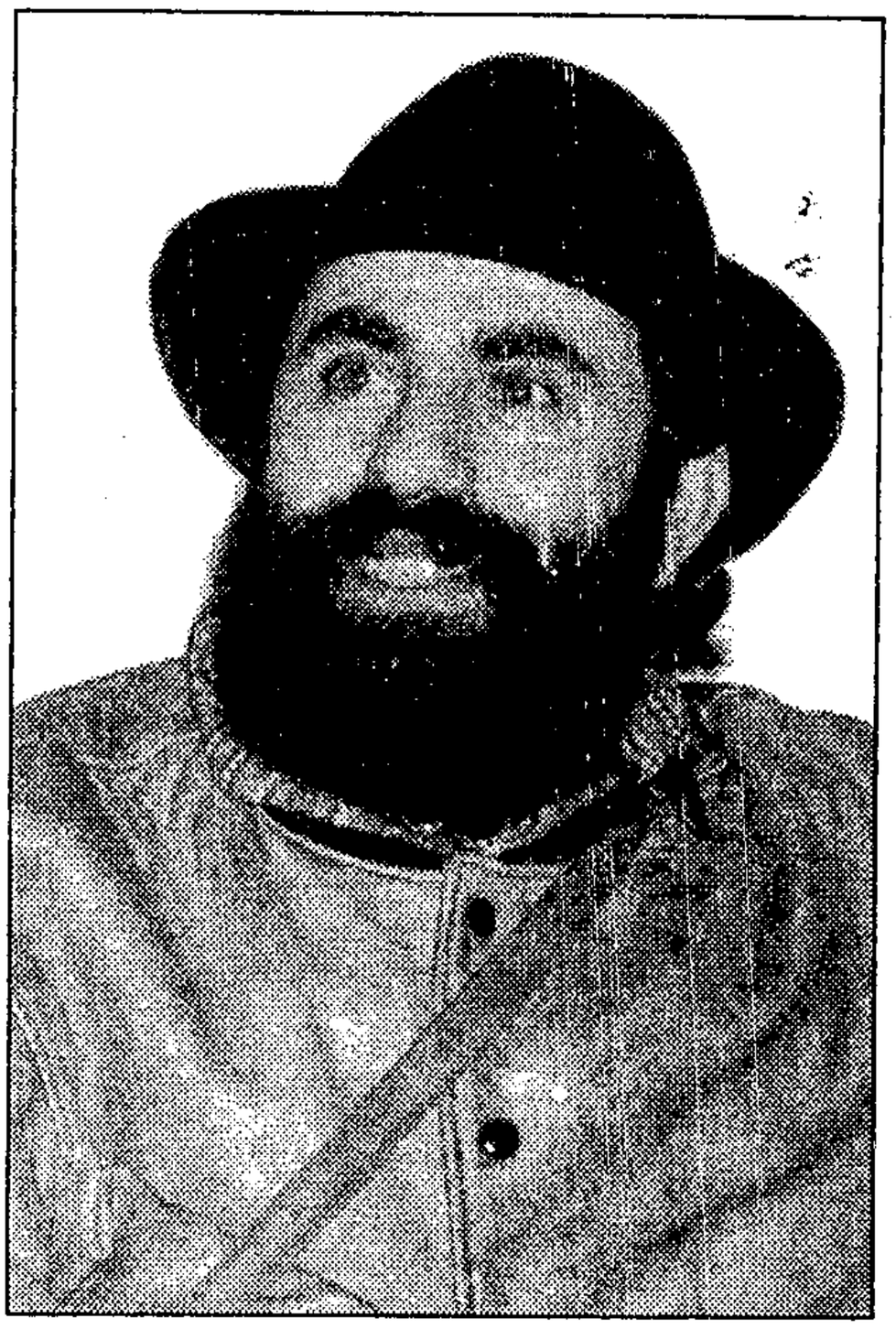

UĞUR KAYNAR

"Öldüğümde
Doğduğum yere gidiyorum
Yıllarca süren bir hasret ve
Bilinmezliği
İşte böylesine yeniyorum"

U. Kaynar

1956 Sivas-Zara doğumlu.
12 Eylül tutuklamaları, yüksek öğrenimini yapma olanağını yok ediyor.
"Çiçekler Halaya Durdu", siyasi tutukluluğunun ilk ürünü.
Sivas'a kadar, *Gizamya*, *Aşıkınam*, *Güncesika* adlı yapıtları yayımlanıyor.
Ardından sinema yönetmenliği denemelerine başlıyor.
Sivas'a da etkinlikleri filme çekmek için gidiyor.
Şiirinde olduğu gibi, öldüğünde doğduğu yere gitmiş oluyor.

ASAF KOÇAK

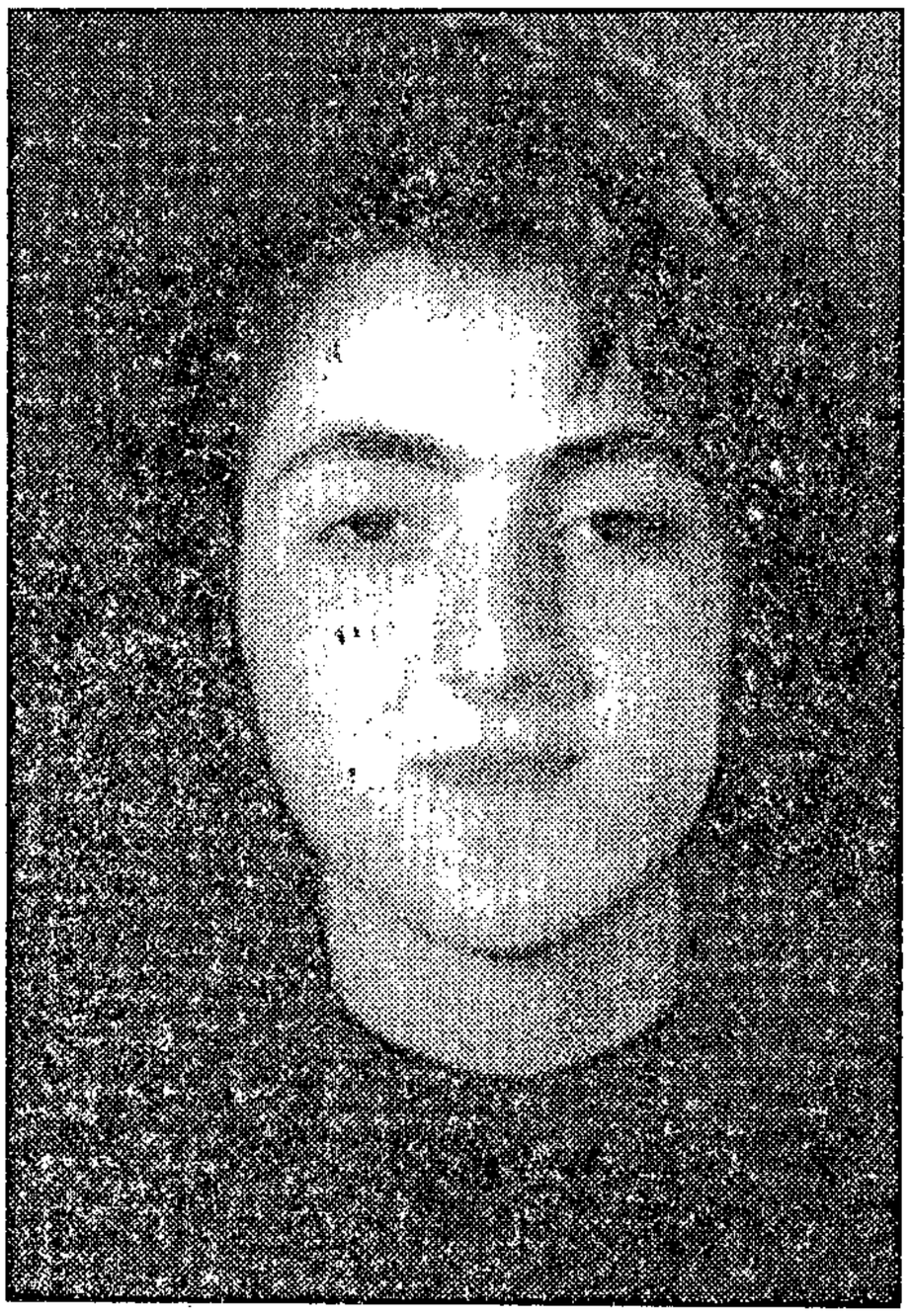
"Sanki uyanık görülen düş
Tüterken yangın yerleri
Geceye bir masaldan düşmüş
İki akasya salkımı elleri"

M. Altıok

1959 Kırşehir doğumlu. Kırşehir Eğitim Enstitüsü mezunu. Öğretmen-Karikatürist.

Öğretmenliği bırakıp yalnızca karikatürü sürdürme kararı ile Ankara'ya yerleşiyor.

Yoksul ve zor bir yaşamın içinde direngen ve kararlı bir sanatçı.

HANDAN METİN

"Taş taş içinde
Nereye gitti insan?
Hava hava içinde
Nereye gitti insan?
Zaman zaman içinde
Nereye gitti insan?"

P. Neruda

1973 Divriği doğumlu. ODTÜ Eğitim Fakültesi Biyoloji Bölümü öğrencisi.

Handan ve Gülsüm, kardeş çocukları. İkisi de Divriği Kültür Derneği adına Sivas'a gidiyor.

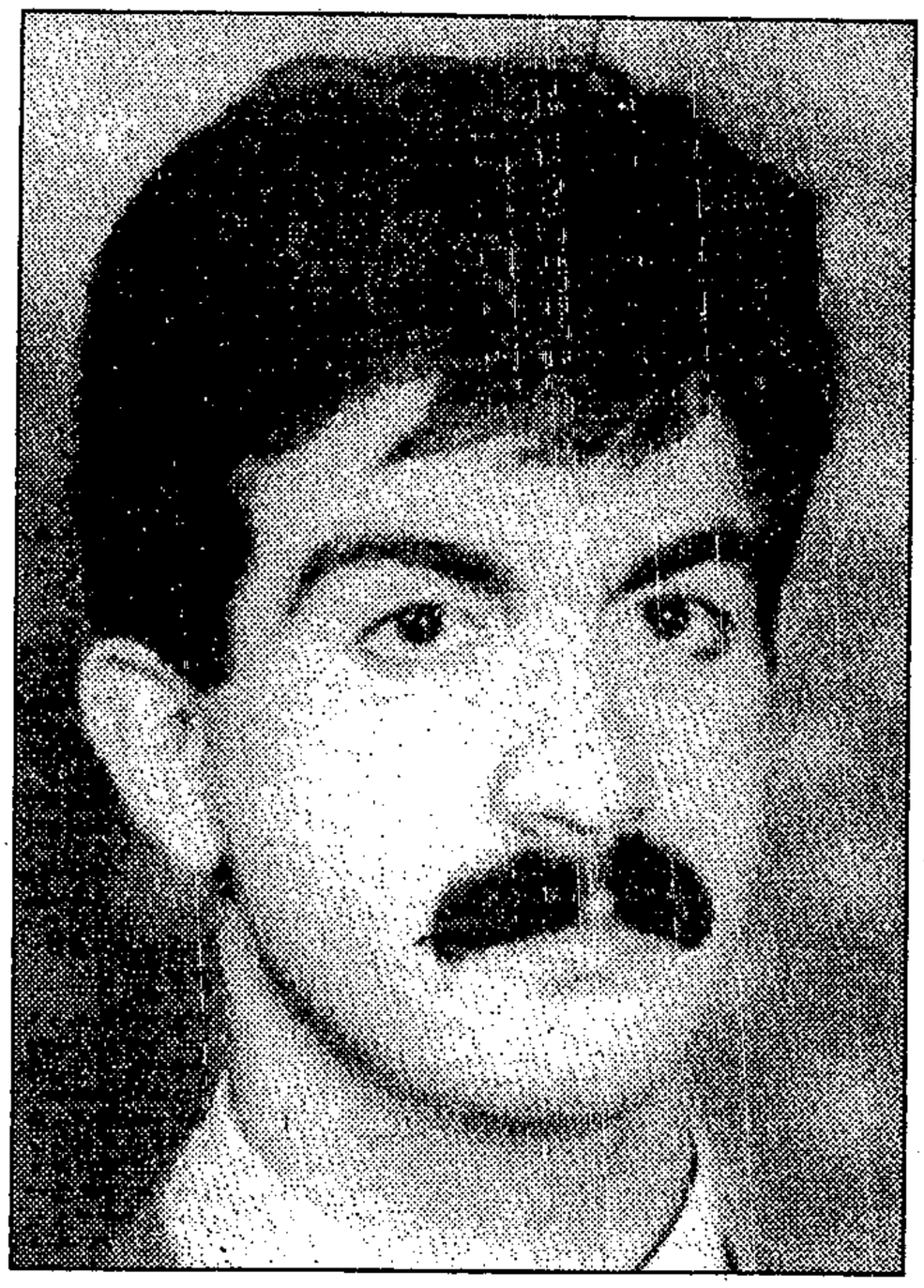
Handan, gelecekte yazar olmak istiyor. Kadının insan hakları için mücadelede kararlı. Divriği Harman dergisinde yazarlık yapıyor.

Genç ve amaçları var. Çaba göstermek gerektiğini biliyor. Arkadaşlıkları sağlam ve sıcak.

Yaşayabilseydi neler yazardı kimbilir?

Sevgili Handan, yaşıyor ve yazıyorsun.

İnsanlık tarihinin onurlu bir parçasısın şimdi...

SAİT METİN

"Bayraklarımız
her zaman böyle doğmuştur
Halk işlemiştir onları
Tüm sevgisiyle
Onun parçalarını dikmiştir
Bütün yoksulluğuyla
Ve yıldızı çivilemiştir
Canı gönülden"
P. Neruda

1970 doğumlu. Meslek Yüksek Okulu mezunu. Yeşim Özkan'a sevdalı. Sevdaları arasında kitaplar ve bağlaması da var. Güzel sesiyle ezgiler söylüyor. Okuyor. Kitap yetişmiyor Saite. Bir kitap kurdu.

Sivas'ta Pir Sultan Abdal'ı oynuyor. Sevdiği Yeşim de **"Balcan'ı"**. Oyun ve yaşam birleşiyor.

İkisi de Sivas yangınında semaha duruyor...

HURİYE - YEŞİM ÖZKAN

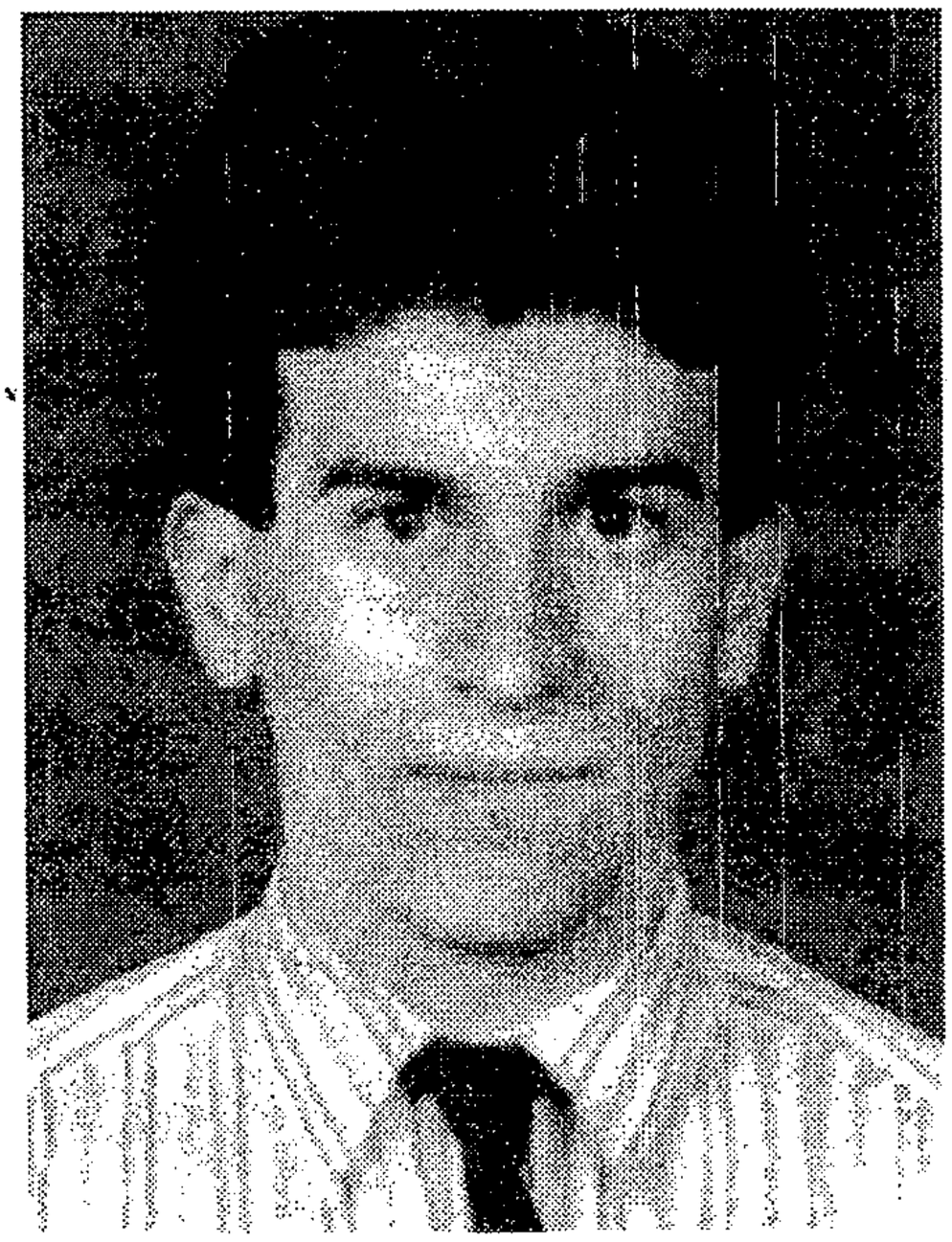
"Terin ve türkünün düşmanları
Yıldızsız gece gibiydiler
Saldırdılar, yediveren kangülüne
Saldırdılar tomurcuğa
Zeytin dalını kırdılar
Vurdular güvercini"

O. Telli

Huriye 1971, Yeşim 1973 doğumlu iki güzel kardeş. Huriye, Deneme Lisesi'ni okul birincisi olarak bitirmiş, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi mezunu. Yeşim, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu'nu bitiriyor. Amatör tiyatrocu.

İki kardeş, güzel ve doğru olanı yapmak için çaba gösteriyorlar. İyi arkadaş ve iyi insanlar...

Sivas Kıyımı, onları aramızdan alıp, tarihe bırakıyor.

AHMET ÖZYURT

"Güneşin linç edildiği
Bir akşam üstü
Sen ışıklar saçarak
yürüyorsun
Güneşi öldürenler
Seni göremediler"

Ş. Sarıhan

Sivaslı bir ailenin, 1972 yılında Ankara'da dünyaya gelmiş sevgili oğulları. Sporu seviyor. Judo, karete öğreniyor. Koşuyor, okuyor... Günlüğünde, *"İyi insan olmak beni yoruyor. Oysa ben biraz kötü olmak istiyorum. Olamıyorum..."* diyor. Oysa birilerinin kötü olması ne kadar kolay. Adlarını, yaşlarını, yaşamlarını, yüreklerini bilmedikleri onlarca insanı bir benzin bidonu ile ateşe vermesi... Gerçekten kolay mı?.. Tarih, bu sorunun yanıtını mutlaka verecek...

ASUMAN - YASEMİN SİVRİ

"Alınteri emeği, ekmeği üleştirin
Kardeş payı doğayı, toprağı üleştirin
Dağılsın karanlıklar, aydınlığı üleştirin
Tez ulaşın doğacak güne"

Z. Büyüktanır

Asuman 1977, Yasemin 1974'te doğmuş. İkisi de başkantte açmışlar gözlerini yaşama. Asuman lise 2. sınıfa gidiyor, Yasemin, Hacettepe Üniversitesi 2. sınıf öğrencisi.

İkisi de birer kitap kurdu olan bu iki güzel kız, Şenliklere, daha çok Aziz Nesin'le tanışmak, konuşmak umuduyla gidiyorlar.

Küçücük yaşına karşın semah öğretmeni olan Asuman, Sivas'ta semah da dönecek...

Sivas'ta semah döndü iki kardeş. Ve orada ebediyen dönmeye devam edecekler.

EDİBE SULARİ

Yürek üzre vurur acılar
Yavruları, yarınları acı yeşetti
Açar yıkıntılarda
gül cumhuriyeti
Direk üzre durur yapılar
Azer Yaran

Ünlü halk ozanı Âşık Davut Sulari'nin kızıdır. Erzincan-Çayırlı'da dünyaya geldi.

1970'li yıllarda Avrupa'ya gitti. İsviçre'de evlenerek, oraya yerleşti. İki çocuğu vardı.

Yurt dışında olmasına karşın Türkiye'deki tüm kültür etkinliklerine katılıyordu. Pir Sultan Abdal Şenlikleri için Sivas'taydı. Onun da payına ölüm düştü. İnsanın toprağında ölmesi güzeldir. Ama kendi insanının ateşiyle kavrulması güzel olamaz...

NURCAN-ÖZLEM ŞAHİN

"Biz ikimiz, iki kardeş
Rüzgâr kanatlı atların terkisinde
Bir şenliğin orta yerinde
Semah dönmekteyiz.

Can ışığıyız yaşamın,
Ölüm, haksız ölüm
Yokedebilir misin bizi?
Durmuş bir zamanın
Ateşböcekleriyiz..."

Ş. Sarıhan

Ailenin tek çocuğu Nurcan, 1975 Ankara doğumlu. Can ışığı anne ve babasının. Özlem'le amca çocukları.. Özlem, 1976'lı... O da Ankara doğumlu. Onsekizli yaşlarını sürüyorlar. İki arkadaş ve iki kardeş gibi sürdürüyorlar akrabalıklarını. İyi okumak, güzel yazmak ve konuşmak. Semah dönmek... İnsanı iyiye taşıyan herşeyi birlikte bölüşmek amaçları.

Kısa ama onurlu bir ömür. Annelerinin *"sürmeli gözlü, sümbül kuzuları..."*

CARINA CUANNA THUIJA

Sivas hatırası bir yanık mendil,
Sonsuz bir ayrılığa sallanan
Bir deri kemer, bir birinci sigara
Çoğul bir katliamın
Sivas Hatırası

Nebahat Çetin Altıok

7.7.1970'de Hollanda'nın Doetinchem kasabasında doğdu.

Leiden Üniversitesi'nin Kültürel Antropoloji Bölümü öğrencisiydi.

Mezuniyet tezini Türkiye'de yazmak istiyordu. Türkçe'yi Hollanda'da öğrenmeye başlamıştı. Türkiye'de *"Kadınlar"* üzerine araştırma yapmak istiyordu. Pir Sultan Abdal Şenlikleri, onun için büyük şans olacaktı. Ankara'da konuk olduğu Asuman ve Yasemin Sivri ile Sivas'a gitti. Ankara'ya da Hollanda'ya da dönemedi. O şimdi bir Türkiyeli'dir.

KENAN YILMAZ - AHMET ÖZTÜRK

Ortaktır halkın kaderi,
Sevdayı ve acıyı
Orta yerinden bölüp
Kardeşçe üleşirler
Bölüştüler ölümü
Türkü söyleyenlerle
Ş.Sarıhan

Olay günü otelde çalışıyorlardı. İki genç emekçi. Belli ki yürekleri, şenliğe gelmiş insanları yalnız bırakmaya elvermedi. Onlarla aynı kaderi paylaştılar.

Not: Katliamda yaşamını yitiren iki kişi daha var.. Bunlar; Ahmet Alan ve Hakan Türkgil. Yaşasalardı sanıklar arasında yer alacaklardı.

Gerici Yayınlarda
Sivas Katliamı

Burhan DEMİRKOL

SİVAS TAARRUZU ÜZERİNE

Batıcı İhanet Cephesi ne kadar gizlemeye çalışırsa çalışsın, müslüman Sivas halkının iradesinde somutlaşan gerçek şudur: Nüfusun yüzde doksan küsurunu teşkil eden müslüman halkımız, yurdumuzu askeri- siyasi-iktisadi ve kültürel işgal altında tutan Hristiyan-Yahudi batı emperyalizmini bir daha geri dönmemek üzere topraklarımızdan söküp atmaya kararlıdır...

BATI SÖMÜRGECİLİĞİNE KARŞI AYAĞA KALKAN MÜSLÜMAN DOĞU... Sivas ayaklanmasının mahiyeti budur.

Sivas'ın yiğit müslüman halkından yediklerini o hiç unutmadıkları tokadın ağırlığı altında, 3 Temmuz'dan bu yana, (ülke nüfusunun yüzde doksan küsurunu teşkil eden) halkımıza ve onun kutsal değerlerine terbiyesizce dil uzatıp duran bütün köklen batıcı saldırganlar da farkındadırlar bu gerçeğin...

Dehşet içerisindeler... Artık 150 yıldır sahte "hemşirelik", "barışseverlik", "demokratiklik" edebiyatıyla, insanlarımıza kendi topraklan üzerinde hayalı zehir edip, kan kusturan işbirlikçi-köktenbatıcı unsurların tümü!..

Batıcı İhanet Cephesi, bilindiği gibi kimisi "sol", kimisi "milliyetçi", kimisi de müslüman kisvesi ardında "batılılaşma" (hayvanlaşma) illetinin Türkiye acentalığını yürüten AÇIK İŞBİRLİKÇİ batıcı unsurların "İslâm düşmanlığı" temeli üzerine bina ettikleri "ideolojik bir ittifak"tır. Türkçü-Kürdçü", "1. Cumhuriyetçi-2. Cumhuriyetçi" gibi çeşitli altgruplar halinde bu "ihanet ittifakını" teşkil eden kişilik ve yaptırımlar, müslüman halkımız en küçük bir ayağa kalkış belirtisi gösterdiğinde, aralarındaki "siyasi farklılıkları" bir anda "unutarak", yek vücut olurlar.

Tıpkı "Sivas ayaklanmasından" sonra olduğu gibi...

Bu köktenbatıcı ihanet cephesinin "değişmez" çimentosu, İslâm düşmanlığıdır.

İslâm düşmanlığı, bir ilkedir... Köktenbatıcı saldırganları bir araya getiren şeytani bir ilkedir. Medyalardan yükselen "laiklik elden gidiyor!", "Türkiye laiklir, laik kalacaktır!" böğürmeleri bu şeytani ilkenin çok soytarıca sloganlaştırılması hadisesidir.

Bugün karşı karşıya olduğumuz vahşi terör, köktenbatıcı kudurganlık, gelip geçici, sıradan bir saldırganlık nöbeti değildir. Nisan ayından bu yana önce Ankara-Kızılcahamam'da malya babası geçirten gangster taşlaklarıyla onları koltayan polise hadlerini bildiren; arkasından Sinop-Boyabat'la kısasla cezalandırmak istediği öz düşmanlarını konuyan PARYA DEVLETÇİK TC'ye karşı göç koltanan; ve son olarak Sivas'ta "aydan" olmayı Hristiyan-Yahudi batı emperyalizminin "gönüllü ajanlığına" eşitleyen "sarıklı" kisveli TC fedailerine karşı ayaklanan müslüman halkımıza Edirne'den Ardahan'a tüm yurt sathında, ABD ve İsrail'in dolaylı yönlendirmesi ve emperyalizmin ileri karakolu TC'nin tam desteği altında, gaddarca saldıran köktenbatıcı yerli işgalcilerin esas amacı şudur: Batıcı ihanet Cephesinin "etki" alanını genişletmek... Yurdumuzun her karış toprağını "gerçek bir kurtuluş savaşıyla" santim santim özgürleştirmek ve ne pahasına olursa olsun bağımsız yaşamak hasretiyle yanıp tutuşan inançlı insanlarımızın bu duygularını yok etmek... Yani BD-İBDA HAREKETİ önderliği altında şekillenmeye başlayan "devrimci-milli kurtuluş cephesini" bölmek, bu cepheye katılmak için hareketlenen "samimi" sol, milliyetçi ve müslüman unsurlar arasında nifak tohumları saçmak, onları birbirine düşürerek sonunda hepsini de "işgalci düşmanla" işbirliği yapan Batıcı İhanet Cephesinin karanlık safhalarına dahil etmek...

Hesap budur. Bu hainane hesabın milliyetçiliğini, kışkırtıcılığını üstlenen çevrelerin başında, Hürriyet, Milliyet, Sabah, Meydan, Günaydın, İnter Star, Show TV, Kanal 6 vb. medya organlarında yuvalanan, koyu İsrailci malum ilişkiler SHP, İP gibi partilerde ve Aydınlık, Cumhuriyet benzeri gazetelerde yuvalanan sahte solcu, koyu Kemalist cazgırlar grubu gelmektedir... Tabii İslâm düşmanı koro bunlardan ibaret değil. DEP ve HEP'li batıcı Kürtçülerle, Türkiye ve Zaman adlı gazetelerde yuvalanmış olan ve İslâm devrimi için yanıp tutuşan "gerçekçi tabanını" hiçe sayarcasına Sivas halk ayaklanmasını sahiplenmeyen "bir grup RP'li yöneticiyi de" ilave etmek gerekir.

Şu nokta çok ama çok önemlidir: 2 ay içinde önce Kızılcahamam'da, arkasından Boyabat ve son olarak Sivas'ta ayağa kalkan müslüman halkımızın işgalci düşmanı, batı sömürgeciliğini ve ona yataklık eden yerli işgalcileri tepelemekte kararlı olduğunu anlayan bu saydığımız cazgır, sümsük, ödlek çevreler, çareyi TC'nin saflarına katılmakta bulmuşlardır. Evet, bugün kimisi solcu, kimisi milliyetçi, kimisi de müslüman geçinen, Türkçülüğü ve Kürçülüğü kimselere kaptırmayan bir alay köklenbatıcı unsurun TC'nin fedailiğine soyunduğunu görüyoruz.

Müslüman halkımıza kimisi Irak-Somali-Bosna-Azerbaycan müslümanlarının kanını içen teröristi Amerikan barbarlığının aşağılık temsilcisi, 68 kuşağının şeytanlaşmış isimlerinden Clinton eşcinsaşın, kimisi de Şeyh Saitleri, İskilipli Atıf Hocaları ve yüzlerce, binlerce İslâm büyüğünü katledip Anadolumuzu çöle çeviren "Lozan Teslimiyetçiliğinin" ağzıyla çağdaş kültürler savuran bu gözü dönmüş köklerin batıcı saldırganlarının TC fedailiğine nasıl soyunduklarını biraz yakından görelim. Kabaca iki yol izleniyor.

1- PARYA DEVLETÇİK TC'nin yanında yer aldıklarını GİZLEMEYE GEREK DUYMAYAN fanatik batıcı unsurların izlediği yol...

Hürriyet, Milliyet, Sabah, İnter Star vb. medya organlarında yuvalanmış olan, Ertuğrul Özkök, Cengiz Çandar, Oktay Ekşi, Taha Akyol, Mehmet Altan, Mehmet Barlas, Hasan Cemal, Mehmet Ali Birand, Engin Ardıç benzeri "liberal" yaftalı "yenilikçi" yahut "neo-Kemalist", İsrailci işler...

Cumhuriyet gazetesinin "tam bağımsızlık" edebiyatı yapmaya çok meraklı, ama yanlarında serçe zıplasa dudakları uçuklayan İlhan Selçuk, Mustafa Ekmekçi adlı ödlek Kuvay-i Milliyecileri... Yahudi hahamlarının ayağının suyunu için İsrailci bozkurtlar... Türkiye ve Zaman adlı engerek yuvalarını mesken tutan Amerikancı uyuzlar... anti-emperyalist, gerçek bir kurtuluş savaşı vermek için tutuşan tabanların zıddına davranmayı bir alışkanlık haline getiren "bir grup RP'li yönetici"... bir başka deyişle düzen partilerinin tamamı; yanında yer aldıklarını gizlemedikleri parya devletçik TC'nin klasik İslâm düşmanı bakış açısıyla yaklaşmakladırlar Sivas Ayaklanmasına... Yani "Sivas'ın akıllı uslu, boynu bükük, sesi soluğu çıkmaz, ağzı var dili yok müslümanları(!) pislikleri köşelerinde ezik ezik ibadetlerini yaparlarken sayısızın biri tarafından (Aziz Nesin oluyor bu) tezgahlanan provokasyon sonucu zıvanadan çıkarak, bir müslümana yakışmayacak şekilde(!) eltaflarını kırıp, dökün aleşe veriyorlar..." Görüldüğü üzere klasik "tahrik", "galeyan", edebiyatıdır bu... Bu edebiyat parya devletçik TC'nin edebiyatıdır. Bu edebiyatın mantığı şudur:

SİVAS TAARRUZU ÜZERİNE

Burhan DEMİRKOL

Batıcı İhanet Cephesi ne kadar gizlemeye çalışırsa çalışsın, müslüman Sivas halkının iradesinde somutlaşan gerçek şudur: Nüfusun yüzde doksan küsurunu teşkil eden müslüman halkımız, yurdumuzu askerî-siyasî-iktisadî ve kültürel işgal altında tutan Hristiyan-Yahudi batı emperyalizmini, bir daha geri dönmemek üzere, topraklarımızdan söküp atmaya kararlıdır.

Batı sömürgeciliğine karşı ayağa kalkan müslüman Doğu!.. Sivas ayaklanmasının mahiyeti budur.

Sivas'ın yiğit müslüman halkından yedikleri, o hiç ummadıkları tokadın ağırlığı altında, 3 Temmuz'dan bu yana, (ülke nüfusunun yüzde doksan küsurunu teşkil eden) halkımıza ve onun kutsal değerlerine terbiyesizce dil uzatıp duran bütün kökten batıcı saldırganlar da farkındadırlar bu gerçeğin...

***

(...) Parya devletçik TC'ye karşı güç kullanan; ve son olarak Sivas'ta "aydın" olmayı Hristiyan-Yahudi batı emperyalizminin "gönüllü ajanlığına" eşitleyen "sanatçı!" kisveli "TC fedailerine" karşı ayaklanan müslüman halkımıza Edirne'den Ardahan'a tüm yurt sathında, ABD ve İsrail'in dolaylı yönlendirmesi ve emperyalizmin ileri karakolu TC'nin tam desteği altında, gaddarca saldıran köktenbatıcı yerli işgalcilerin esas amacı şudur: Batıcı İhanet Cephesinin "etki" alanını genişletmek...

***

Medya organlarında yuvalanan, koyu İsrailci malum tiplerle; SHP, İP gibi partilerde ve Aydınlık, Cumhuriyet benzeri gazetelerde yuvalanan sahte solcu, koyu Kemalist cazgırlar güruhu gelmektedir... Tabii İslâm düşmanı koro bunlardan ibaret değil. DEP ve HEP'li batıcı Kürtçülerle, Türkiye ve Zaman adlı gazetelerde yuvalanmış olan ve İslâm devrimi için yanıp tutuşan "gencecik tabanını" hiçe sayarcasına Sivas halk ayaklanmasını sahiplenmeyen "bir grup RP'li yöneticiyi de" ilave etmek gerekir. (Taraf dergisi, Yıl: 3, Sayı: 30, Ağustos 1993, s.8)

Faruk Akıncı

ŞANLI SİVAS KIYAMI

Kendini dünyanın en "zeki", en "cin" insanı ve Anadolu Halkını da dünyanın "en aptal" ve en "reaksiyonsuz" halkı sayan Soytarı "bela"nın üstüne üstüne gidiyordu uzun zamandır.

"Ben delikanlıyım, ben cesurum, ben hiçbirşeyden korkmam, ben demokratım, Bu Şeytan Ayetleri'ni ben yayınlayacağım ve göreceksiniz kimsenin gıkı çıkmayacak! Ben Allahsızım, ben kitapsızım, ben sosyalistim, ben ilericiyim. Bütün Anadolu halkı pısırık aptallar sürüsü, bunlar parmaklarını bile oynatamazlar, bunların sülalesi gerici!"

Dünyada hangi halkın üzerine böyle giderseniz, "cevabını" alırsınız! Bunu bilmemek için Soytarı gibi su katılmış ahmak olmak gerekir.

İnsan psikolojisinden, toplum psikolojisinden pay sahibi bir insan için Sivas Kıyamı hiç de şaşırtıcı değil. Hadiseler "Arayan Mevlasını da bulur belasını da" ve "kurunun yanında yaş da yanar" atasözlerinin yüzyılların tecrübesinden süzülüp gelmiş hikmetleri çerçevesinde gelişti ve beklenen oldu: Sivas'ta halkın öfkesi tek bir yumruk oldu ve işgalci hainliğin simgesi Soytarı'nın beyninde patladı!..

Ama ne patladı!..

Patlayan böylesini lügatta karşılayacak en uygun kelime "şanlı" kelimesidir ve bu yüzden biz Sivas halkının bu haklı kıyamına, "şanlı kıyam" diyeceğiz...

Soytarı yazmaktan okumaya fırsat bulamamış bir şeddeli cahil olduğundan hâlâ kıvranıyor: "Gericiler ayaklandı, paşalarınız uyuyor mu? Menemen, 31 Mart!.."

Fert ve toplum psikolojisine uygulanabilen bir fizik kanunu var: Etki-tepki kanunu!

Yani ne kadar etki eşitse o kadar tepki!

Ancak fert ve toplum psikolojisinde bu kanun her zaman "etki eşittir tepki" şeklinde formüle edilemiyor; bazen tepki etkiden fazla, bazen etki tepkiden fazla ama her halükârda her etkinin bir tepkisi var!..

İşte soytarı kendini kilitlediği otel odasında 8 saat boyunca o inanmadığı cehennemden küçük bir numüne yaşayıp korkudan dili dişi kilitlendiği saatlerde topluluk psikolojisinde bu kanun işliyordu!

Bakın topyekün "ahmak" saydığı Anadolu halkı yüzyıllar öncesinden bunu ne güzel formüle etmiş: "Etme bulma dünyası!", "eden bulur!"...

Sivas'ta ne "gericiler" ayaklandı, ne yeni bir "Menemen" yaşandı; olan şu: Sivas halkı soytarının küstahlığına karşı öfkesini tek bir yumruk haline getirdi ve vurdu! Vurduğu yer de yandı bitti kül oldu! Hak vurdu mu işte böyle vurur ve "halkın dili, Hakk'ın dilidir" ölçüsünün tedaisinde bu olayda halkın eli "hakkın eli" olmuştur. Bir ismi Muntakim, bir ismi Cebbar, bir ismi Kahhar olan ve her bir ismine kurban olmaya amade olduğumuz Hakk'ın eli!..

Eee soytarı "hava nasıl oralarda"?

Bu hadiselerde ölen 36 kişinin katilleri aranacaksa bu katiller bellidir: Soytarı ve Aydınlık Gazetesi!

Niçin?

Çünkü bu hadise Soytarı ve Aydınlık'ın hedef saptırmaya çalıştığı gibi bir "Alevi-Sünni çatışması" değildir ve hadise Soytarı'nın Sivas'taki konuşmasından çıkmamıştır. Hadisenin kökeninde Soytarı ve Aydınlık Gazetesinin aylardır Şeytan Ayetleri'ni vesile ederek bu halkın mukaddesterine kin kusması vardır. Soytarının Sivas konuması ise belki bardağı taşıran son damla olmuştur, hepsi bu! Sivas Halkı "kahrolsun aleviler" diye değil, "Sivas soytarı'ya mezar olacak" diye şahlanmıştır. Halk düşmanı Soytarı, şahlanan Sivas halkının öfkesinden kurtulmak için otele sığınmış ve halk onu cezalandırmak için otele yönelmiştir. Soytarı iddia ettiği gibi "cesur" ve otelde ölenler ise "masum" ise; o zaman bu "cesur" soytarı kendini otel odasına kilitleyip titreyerek ölümü bekleyeceğine ve kendisiyle beraber otelde kalan diğer kişilerin ölümüne seyirci kalacağına "erkek" gibi ortaya çıkıp: "Ey aptal ve gerici Sivaslılar, sizin aradığınız benim. Oteldekiler masumdur, beni alın ve bunları bırakın" diyebilir ve mesele biterdi!

Ama attığı zaman mangalda kül bırakmayan bu sahte kabadayı kendi canını kurtarmak pahasına 36 kişinin ölmesini tercih etmiştir: Tabii ya, bu ülkenin tek aklısı o! Gerisi nasılsa aptallar sürüsü!.. Öyleyse kurban olsunlar Soytarıya!..

Bu olayda ölen 36 kişi, Soytarı'nın sahte kabadayılığı ve Aydınlık'ın traj hesaplarına kurban olmuştur! Hesap sorulacaksa işte bunlar ortadadır ve telaşla kendi suçlarını örtmek için bu halka iftira etmeye devam etmektedir.

Asker ve polis kabaran halk öfkesinin önüne geçmemekle akıllılık etmiştir. Tersini yapmak ölü sayısını arttırmaktan başka bir işe yaramazdı. İçişleri bakanı hadiseyi doğru tahlil etmiş ve sorumluları doğru teşhis etmiştir. Sorumluların olaydan sonraki "şirretlikleri"ne pabuç bırakmazsa iyi eder.

Generallerin Sivas'a gidişine bir mâna veremedik: Sınırları kevgire dönmüş, her gün bir askeri karakolun yerle bir edildiği, her gün kendilerine emanet edilen onlarca Anadolu çocuğunun cenazelerinin evlerine döndüğü bir ülkede generallere yakışan, Sivas gibi bir "iç güvenlik" meselesini vesile edip gövde gösterisine girişmek değil, -şayet niyetleri buysa- onlara yakışan savaş elbiselerini giyip Güneydoğu sınırları boyunca "tetkik ve incelemelerde bulunmak" ve kendi karakollarını koruyamayan bir ordu görüntüsünden kurtulmanın çarelerini bulmaktır. Ordunun birinci görevi "laikliği" değil "sınırları" korumaktır. Ve şayet "laiklik" diye korunması gereken bir şey varsa bu görev generallerin değil, emniyet Genel Müdürlüğünündür.

Vali ve Emniyet Müdürünün kendilerini vilayete kilitledikleri bir hadisede RP'li Belediye Başkanı'nın deli danalar gibi koşuşturup "asayişi" sağlamaya çalışmasına da bir mâna veremedik doğrusu! Bari yaranmak istediği çevrelere yaranabilseydi!...

RP yönetimi her şanlı halk hareketinde olduğu gibi kendine biçilen "pasivist ajan" rolünü kusursuz oynadı; hemen halk düşmanlarına kendilerinin ne kadar "zararsız" olduklarını ispata giriştiler ve bir şanlı kıyamı "provakasyon ve provakatörlük" olarak karalamaya yeltendiler! Böylece onlara yönelttiğimiz eleştirinin haklılığının ispatçısı oldular! Halis RP tabanı şu sorunun cevabını kendi vicdanında aramalıdır:

"Bu tıynetsiz, ödlek ve himbiller seçim kazanıp iktidara gelseler ne olur?"

Sivas milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu, K. Maraş'ın dağ köylerinden birinden inip şehirde şapşallaşan saz şairi Karakoyun'un akıl hocalığında sağlamayı düşündüğü "milli mutabakat" ve "Büyük Birlik"in akıbetini yeniden düşünmelidir. Türkiye'nin hızla değişen ve kemaşıklaşan siyasi yapısında "müslümanca" politika yapmak köy kahvelerinde saz elde "atışma", "dudak değmez", "muamma" tıngırdatmak kadar kolay değil ve Mümtaz Türkone gibi çapsızların kılavuzluğunda bumundaki "bok" kokusundan kurtulmak mümkün değil!.. Yazıcıoğlu "Büyük Birlik" peşindeyse önce eteğindeki bu çakıl taşlarından kurtulmanın bir yolunu bulmalıdır. Yoksa Sivas örneğinde çok açık gördüldüğü gibi ayak altında katmak ve gürültüye gitmekten kurtulamaz..

Bu halkın 70 yıldır biriken öfkesi "ideolik" yerine "engelcilik" yapanları da çiğneyip geçecektir.

"Kendinden zuhur" şeklinde ortaya çıkan şanlı Sivas kıyamından alınacak ne çok ders var herkes için! Biz sadece çok azının altını çizebildik! Sivas'taki "Cumada ani zuhur"dan son olarak altını çizmek istediğimiz husus şu: Halk hakkına sahip çıkıyor ve 70 yıldır kendisine hayatı zindan eden işgalci laiklere karşı "kısas"ın hayat veren soluğuna sığınıyor! Artık TC'de hayat yalnız müslümanlar için zor olmayacak, işgalci laikler için de zor olacak! Sivas sadece küçük bir haber!

Herkes salını doğru seçmekle mükellef!

Bizden söylemesi!

Gerisi: "Mevlam görelim neyler/Neylerse güzel eyler"

Düzeltme: Geçen sayıdaki yazımda "Allah'ın ayetlerine karşıtlığı... "karıştığı" şeklinde olacaktı.]

ŞANLI SİVAS KIYAMI

Faruk AKINCI

Kendini dünyanın en "zeki", en "cin" insanı ve Anadolu Halkını da dünyanın "en aptal" ve en "reaksiyonsuz" halkı sayan Soytarı "bela"nın üstüne üstüne gidiyordu uzun zamandır:

"Ben delikanlıyım, ben cesurum, ben hiçbir şeyden korkmam, ben demokratım, bu Şeytan Ayetleri'ni ben yayınlayacağım ve göreceksiniz kimsenin gıkı çıkmayacak! Ben Allahsızım, ben kitapsızım, ben sosyalistim, ben ilericiyim. Bütün Anadolu halkı pısırık aptallar sürüsü, bunlar parmaklarını bile oynatamazlar, bunların sülalesi gerici!" Dünyada hangi halkın üzerine böyle giderseniz, "cevabını" alırsınız! Bunu bilmemek için Soytarı gibi su katılmamış ahmak olmak gerekir.

İnsan psikolojisinden, toplum psikolojisinden pay sahibi bir insan için Sivas Kıyamı hiç de şaşırtıcı değil. Hadiseler "Arayan Mevlasını da bulur belasını da" ve "kurunun yanında yaş da yanar" atasözlerinin yüzyılların tecrübesinden süzülüp gelmiş hikmetleri çerçevesinde gelişti ve beklenen oldu: Sivas'ta halkın öfkesi tek bir yumruk oldu ve işgalci hainliğin simgesi Soytarı'nın beyninde patladı!..

Ama ne patladı!..

Patlayan böylesini lügatta karşılayacak en uygun kelime "şanlı" kelimesidir ve bu yüzden biz Sivas halkının bu haklı kıyamına, "şanlı kıyam" diyeceğiz...

Soytarı yazmaktan okumaya fırsat bulamamış bir şeddeli cahil olduğundan hâlâ kıvranıyor: "Gericiler ayaklandı, paşalarımız uyuyor mu? Menemen, 31 Mart!.."

Fert ve toplum psikolojisine uygulanabilen bir fizik kanunu var: Etki-Tepki Kanunu!

Yani ne kadar etki eşittir o kadar tepki!

Ancak fert ve toplum psikolojsinde bu kanun her zaman "etki eşittir tepki" şeklinde formüle edilemiyor; bazen tepki etkiden fazla, bazen etki

tepkiden fazla ama her hülakârda her etkinin bir tepkisi var!...

İşte soytarı kendini kilitlediği otel odasında 8 saat boyunca o inanmadığı cehennemden küçük bir numüne yaşayıp korkudan dili dişi kilitlendiği saatlerde topluluk psikolojisinde bu kanun işliyordu!

Bakın topyekûn "ahmak" saydığı Anadolu halkı yüzyıllar öncesinden bunu ne güzel formüle etmiş: "Etme bulma dünyası!", "Eden bulur!"...

Sivas'ta ne "gericiler" ayaklandı, ne yeni bir "Menemen" yaşandı; olan şu: Sivas halkı soytarının küstahlığına karşı öfkesini tek bir yumruk haline getirdi ve vurdu! Vurduğu yer de yandı bitti kül oldu! Hak vurdu mu işte böyle vurur ve "halkın dili, Hakk'ın dilidir" ölçüsünün tedaisinde bu olayda halkın eli "Hakk'ın eli" olmuştur. Bir ismi Muntakim, bir isme Cebbar, bir ismi Kahhar olan ve her bir ismine kurban olmaya amade olduğumuz Hakk'ın eli!..

Eee soytarı "hava nasıl oralarda"?

Bu hadiselerde ölen 36 kişinin katilleri aranacaksa bu katiller bellidir: Soytarı ve Aydınlık Gazetesi!

Niçin?

Çünkü bu hadise Soytarı ve Aydınlık'ın hedef saptırmaya çalıştığı gibi bir "Alevi-Sünni çatışması" değildir ve hadise Soytarı'nın Sivas'taki konuşmasından çıkmamıştır. Hadisenin kökeninde Soytarı ve Aydınlık Gazetesi'nin aylardır Şeytan Ayetleri'ni vesile ederek bu halkın mukaddeslerine kin kusması vardır. Soytarının Sivas konuşması ise belki bardağı taşıran son damla olmuştur, hepsi bu! Sivas Halkı **"Kahrolsun Aleviler"** diye değil, **"Sivas soytarıya mezar olacak"** diye şahlanmıştır. Halk düşmanı Soytarı, şahlanan Sivas halkının öfkesinden kurtulmak için otele sığınmış ve halk onu cezalandırmak için otele yönelmiştir. Soytarı iddia ettiği gibi "cesur" ve otelde ölenler ise "masum" ise; o zaman bu "cesur" Soytarı kendini otel odasına kilitleyip titreyerek ölümü bekleyeceğine ve kendisiyle beraber otelde kalan diğer kişilerin ölümüne seyirci kalacağına "erkek" gibi ortaya çıkıp: "Ey aptal ve gerici Sivaslılar, sizin aradığınız benim. Oteldekiler masumdur, beni alın ve bunları bırakın" diyebilir ve mesele biterdi!

Ama attığı zaman mangalda kül bırakmayan bu sahte kabadayı kendi canını kurtarmak pahasına 36 kişinin ölmesini tercih etmiştir: Tabii ya, bu ülkenin tek akıllısı o! Gerisi nasılsa aptallar sürüsü!.. Öyleyse kurban olsunlar Soytarıya!..

Bu olayda ölen 36 kişi, Soytarı'nın sahte kabadayılığı ve Aydınlık'ın

traj hesaplarına kurban olmuştur! Hesap sorulacaksa işte bunlar ortadadır ve telaşla kendi suçlarını örtmek için bu halka iftira etmeye devam etmektedir.

Asker ve polis kabaran halk öfkesinin önüne geçmemekle akıllılık etmiştir. Tersini yapmak ölü sayısını arttırmaktan başka bir işe yaramazdı. İçişleri Bakanı hadiseyi doğru tahlil etmiş ve sorumluları doğru teşhis etmiştir. Sorumluların olaydan sonraki "şirretlikleri"ne pabuç bırakmazsa iyi eder.

Generallerin Sivas'a gidişine bir mâna veremedik: Sınırları kevgire dönmüş, her gün bir askerî karakolun yerle bir edildiği, her gün kendilerine emanet edilen onlarca Anadolu çocuğunun cenazelerinin evlerine döndüğü bir ülkede generallere yakışan, Sivas gibi bir "iç güvenlik" meselesini vesile edip gövde gösterisine girişmek değil, -şayet niyetleri buysa- onlara yakışan savaş elbiselerini giyip Güneydoğu sınırları boyunca "tetkik ve incelemelerde bulunmak" ve kendi karakollarını koruyamayan bir ordu görüntüsünden kurtulmanın çarelerini bulmaktır. **Ordunun birinci görevi "laikliği" değil "sınırları" korumaktır.** Ve şayet "laiklik" diye korunması gereken bir şey varsa bu görev generallerin değil, Emniyet Genel Müdürlüğü'nündür.

Vali ve Emniyet Müdürü'nün kendilerini Vilayete kilitledikleri bir hadisede RP'li Belediye Başkanı'nın deli danalar gibi koşuşturup "asayişi" sağlamaya çalışmasına da bir mâna veremedik doğrusu! Bari yaranmak istediği çevrelere yaranabilseydi!

RP yönetimi her şanlı halk hareketinde olduğu gibi kendine biçilen "pasivist ajan" rolünü kusursuz oynadı; hemen halk düşmanlarına kendilerinin ne kadar "zararsız" olduklarını ispata girişiler ve bir şanlı kıyamı "provokasyon ve provokatörlük" olarak karalamaya yeltendiler! Böylece onlara yönelttiğimiz eleştirinin haklılığının ispatçısı oldular! Halis RP tabanı şu sorunun cevabını kendi vicdanında aramalıdır:

"Bu tıynetsiz, ödlek ve hımbıllar seçim kazanıp iktidara gelseler ne olur?"

Sivas milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu, K. Maraş'ın dağ köylerinden birinden inip şehirde şapşallaşan saz şairi Karakoyun'un akıl hocalığında sağlamayı düşündüğü "milli mutabakat" ve "Büyük Birlik"in akıbetini yeniden düşünmelidir. Türkiye'nin hızla değişen ve karmaşıklaşan siyasî yapısında "müslümanca" politika yapmak köy kahvelerinde saz elde "atışma", "dudak değmez", "muamma" tıngırdatmak kadar kolay değil ve

Mümtaz Türköne gibi çapsızların kılavuzluğunda burnundaki "bok" kokusundan kurtulmak mümkün değil!.. Yazıcıoğlu "Büyük Birlik" peşindeyse önce eteğindeki bu çakıl taşlarından kurtulmanın bir yolunu bulmalıdır. Yoksa Sivas örneğinde çok açık görüldüğü gibi ayak altında kalmak ve gürültüye gitmekten kurtulamaz...

Bu halkın 70 yıldır biriken öfkesi "liderlik" yerine "engelcilik" yapanları da çiğneyip geçecektir.

"Kendinden zuhur" şeklinde ortaya çıkan şanlı Sivas kıyamından alınacak ne çok ders var herkes için! Biz sadece çok azının altını çizebildik! Sivas'taki "Cumada ani zuhur"dan son olarak altını çizmek istediğimiz husus şu: Halk hakkına sahip çıkıyor ve 70 yıldır kendisine hayatı zindan eden işgalci laiklere karşı "kısas"ın hayat veren soluğuna sığınıyor! Artık TC'de hayat yalnız müslümanlar için zor olmayacak, işgalci laikler için de zor olacak! Sivas sadece küçük bir haber!

Herkes safını doğru seçmekle mükellef!

Bizden söylemesi!

Gerisi: "Mevlam görelim neyler/Neylerse güzel eyler" (Taraf dergisi, Yıl: 3, Sayı: 30, Ağustos 1993, s. 22)

Taraf, 33. sayı

Ateş Hattı

Taraf Dergisi 33 sayı

SİVAS MAHKEMESİ YAPILDI

Şanlı Sivas Kıyamının ilk duruşması 21-22 Ekim tarihinde Ankara DGM'de nihayet yapılabildi. İlk duruşmada kimlik tesbitiyle beraber Ankara DGM Savcısı Dilaver Kahveci, Kayseri DGM Savcılığınca hazırlanan sekiz sayfalık iddianameyi okudu ve sanıkların kısaca sorgusu yapıldı. Öğlen verilen arada kardeşlerimizin namaz kılması gazeteciler ve alevi avukatlar tarafından engellenmeye çalışıldı. Bu sırada salondakiler tekme-tokat birbirlerine girdiler. Avukatlarımızın "formda" oldukları gözleniyordu. Müdahil avukatların sık sık gönüldaşlarımıza sataşarak "artislik" yapması tiksindiriciydi. Duruşmaya hiç bir tutuklunun ailesi alınmazken, alevi ailelerden bazıları duruşma sırasında hazır bulunuyorlardı.

Mahkemede hiçbir tahliye olmazken duruşma ertelendi. Mahkeme esnasında Alevilerin müslümanları kışkırtıcı davranışlarda bulunması ve muslumanlarında bu köpeklere hadlerini bildirmek üzere harekete geçmeleri üzerine Çevik Kuvvete mensup 20 civarında imanlı polis müslümanların safında kalarak Kudurmuş köpeklere "Sivas'ta bizde vardık Erkekseniz gelin" şeklinde saldırmışlardır. Laik polislerin ise tırsarak hadiseyi "yabu yapmayın hepimiz kardeşiz" ayaklarına arabuluculuğa döktükleri gözlenmiştir. Müslüman-Laik çatışması tırmandıkça her kesim saflarını belirlemek zorunda kaldıkları bir kez daha gün ışığına çıkmıştır.

Mahkemeler, devletin yüreğine müslüman korkusunun nasıl bir hançer gibi saplandığını ve şu anda tek kontrölü altındaki şehir olan Ankara'ya bile güvenmediğini göstermesi açısından çok ilginçti.

Bundan sonra çok daha "ilginç" gelişmelere sahne olması temennisiyle...

Afyon Cezaevi Ziyaretinde Sivas Gazilerinin Bize Verdikleri Bildiri

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Hamd alemlerin rabbi olan Allah (c.c.)'a, Salat ve selam O'nun resulü (sav)'ne Âli ve Ashabına ve Onların kutlu yolunu takip eden Sıddıkların, şehidlerin, muvahhid, mücahid, müctehid ve muttakilerin üzerine olsun.

- Şafağın alnından öpmek dileniyorum dinle bak/Yüreğim avuçlarımda/Dudakları tevbe damlar bir sehere/Kolkola/Denizi yüklenmeye çırpınıyor, saçları dağınık/Bir avuç yadigar bırakıldığımız bu yerde-

Esselamü Aleyküm

Allah'ın selamı, rahmetli, bereketli, lütuf ve ihsanı üzerinize olsun.

"Zulüm ile âbâd olanın ahireti berbat olur" sözünden yola çıkarak, kurdukları alçakça hile ve düzenlerini gerçek yüzlerini ortaya çıkarmamak için ilahlarının istedikleri kurbanlar olarak yalnızca hüviyetlerine değil, kafalarında ve kalplerinde de İSLAM yazan yüz küsur mazlum insana yaklaşık 2,5 aylık bir süredir yapageldikleri ve İstakbali belirsiz bir halde ve dozajın artırılacağından da emin olduğumuz bu zülümlere maruz kalan biz **"SİVAS'ın sanık kurbanları" olarak uğradığımız bunca zulme aldırış etmeden Yüce Rabbimizin "Hayır bildiğimiz işler şer, şer bildiğimiz işlerde hayır" var edeceği gerçeğini sevinç ve coşkuyla bir kez daha müşahade ettik.**

Memleketimizden, yuvalarımızdan, ailelerimizden koparılıp getirildiğimiz AFYON'da asıl amaçları müslümanları sindirip yok etmek olan şer güçler ve bu şer güçlerin yerli işbirlikçileri olan bu zalimlerin "irtica hortladı, şeriatçılar ayaklandı" feryatlarını koparark kurdukları hile ve tuzaklar karşısında alabildiğince yüreklerinde Tevhid akidesini yeşertip, filizlendiren ve kafirleri çatlatırcasına birbirine sımsıkı kenetlenerek çoğalan müslüman, muvahhid, mücahid bir AFYON halkını bulduk elhamdülillah.

Onların bugün artık tamamına yakınını kutaşma altına almış soysuzluğun, kokuşmuşluğun, varlıklarını rakamsallıktan öteye taşımayan madde endeksli beyinlerin, cinsel açlıkla beslenen iğdiş edilmiş hayasızlıklarını, ahlak ve fazilet erozyununa uğramış moda, müzik, dans tutkularını kısaca nitelik ve nicelik bakımından aşağılık seviyesindeki değersizlikleri ortak gaye halini al-

dığı bu toplumda müslüman kimliğiyle öne çıkan Kur'an istikametinde gerçek izzet ve şerefi varlıklarında bayraklaştıran, onları Ahsen-i Takvim üzere yaratan Rabb'lerin lutfettiği Eşref-i Mahlukat sıfatını tekamül ettirmiş gerçek ümmetin necip ve nezih birer fertleri olarak yalnızca biz **"SİVAS'lı müslümanlarca değil, tüm yeryüzü müslüman mustazaflarına "mazlum kim olursa olsun mazlumdan yana, zalim kim olursa olsun zalime karşı" düsturu ile adil ve şerefli bir insan hakları mücadelesine girmelerini, taşıdıkları islami kimliğin kaçınılmaz bir sonucu olarak değerlendiriyoruz.**

Tüm bu şerefli vasıfların yanısıra atılımcı ve girişimci özellikleriyle kurmuş oldukları radyo istasyonlarında tarihlerin 18 Eylül'ü gösterdiği bir cumartesi akşamında yüreklerinde yeşeren filizlere düşmüş seher tomurcuklarını göz kapaklarımızdan yaş yaş akıtarak, yüreklerimize oturmuş hasretlikleri serin bir güz rüzgarıyla alıp götüren, o temiz, saf, sıcak ve dostane elleri duvarlarımızın arkasından sımsıkı tutuyoruz. Rabbimiz şahid olsun ki o elleri ebediyete kadar unutmayacağız. Allah cümlenizden razı olsun.

Bizleri zaman sonra buradan alıp mahkemeye, yargı adı altında bir meçhule götürecekler. Eğer bu dünyada bir kez daha karşılamazsak Yüce Allah (cc) bizleri Havz-ı Kevserinde iki cihan serveri Resulullah Muhammet (sav) efendimizin etrafında kavuştursun. Amin.

Hepiniz Alla'a emanet olun. Esselamun Aleyküm.

Tüm Sivaslı Tutuklular ve diğer mahkumlar adına

Cafer Tayyar SOYKÖK, Orhan DEMİR, Ali KURT, Erol SARIKAYA, İlhami ÇaLIŞKAN, Muhsin ERBAŞ, Tufan CAYMAZ, Süleyman KURŞUN, Ahmet ONAR

Taraf dergisi
Aylık Siyasi Dergi,
Yıl 3 Sayı: 33 sayfa 18

...

Aczmendi kardeşlerimize zulmeden, bütün müslümanlara zulmeden-ler gibi hakettiği cezaya uğrayacaktır.

Taraf dergisi
Aylık Siyasi Dergi,
Yıl 3 Sayı: 33 sayfa 19

Sivas Gazilerine Ziyaret

Sivas gazilerinden İBDA-C TARAF Dergisine gelen mektup üzerine Av. Hasan Ölçer ile beraber Afyon'a doğru yola çıkıyoruz. Biliyorsunuz T.C., Sivas'tan korktuğu için tutuklu müslümanların yarısını Afyon'a, diğer yarısını Kırşehir'e sürdü. 4 Ekim Perşembe günü saat 7:00'da yola çıkıyoruz, beş saatte Ayfon'a varıyoruz. Ve doğruca Ayfon Kapalı Cezaevi'ne gidiyoruz.

Av Hasan Bey dergi ve kitap paketlerini alarak içeri giriyor. Ziyaret günü olmadığı için ben giremiyorum, müdüre haber iletiyoruz, savcıdan izin alınmasını söylüyor. Hasan Bey içeri girerken ben de Adliye'ye gidiyorum.

Adliye kapısında bir memurla karşılaşıyorum. Sivaslıları ziyarete geldiğimi öğrenince soruyor: "Görüşeceğin kişi ile yakınlığın ne, neyi oluyorsun?" Ben de "gönüldaşım oluyor" diyorum. "Allah razı olsun" deyip hemen beni kucaklıyor. Bu memur, candan bir müslüman. Başsavcı makamında olmadığı için oturup konuşuyoruz. Sivaslıları yalnız bırakmadıklarını, Sivas'tan gelen ziyaretçileri evlerinde misafir ettiklerini, yedirip içirdiklerini anlatıyor. Hatta hanımını sınamış, "Bu akşam hayırlısıyla misafir getireceğim" diyerek. Fakat hanım da Sivaslıları ağırlamakta kusur etmemiş. Beni de evine davet etti. Teşekkür edip akşam döneceğimi bildirdim. Bana cezaevindekilerle ilgilenen bir avukatın bürosunu tarif etti, o avukatla da sonra görüştüm.

Bu memur Refah'lı ve Sivaslılarla iftihar ediyor. Hakikaten şeriat isteyen ve bu aşkla yanıp tutuşan biri. Refah'ın üst kademelerinin Sivas'tan utanır halde olmalarına rağmen tabandaki Refahlı çok farklı. Refah Partisi, "Sivas'ı yapanlar müslüman değil" diyor, tabanı ise Sivas'ı yapanlarla beraber.

Bu arkadaş Adliye'ye yeni gelmiş Sivaslı bir memurla tanıştırdı beni. Taraf Dergisi adına geldiğimi belirtiyorum. Bu memur 2 temmuz günü Sivas'ta olduğunu ve otelin yakınlarında bulunduğunu belirtti. Daha sonra yanımızdan ayrıldı.

...

Av. Hasan Ölçer ziyaretten çıkıyor. İçerideki arkadaşlarımızın selamını söylüyor.

...

Cezaevindeki arkadaşların Taraf'a vermek istedikleri bazı yazılarını alıyoruz ondan.

...

Av. Hasan Ölçer, Şanlı Sivas kıyamı sanıklarından Tufan Caymaz, Yalçın Kepenek, Ali Kurt, Cafer Tayyar Soykök, Zafer Yelok ve Orhan Demir ile görüşüyor. Hemen hepsi Taraf Dergisi'in sürekli takipçisi ve destekçilerinin-de olduklarını belirtiyorlar.

...

Taraf dergisi
Aylık Siyasi Dergi,
Yıl 3 Sayı: 33 sayfa 20-21

Ankara'da Din Düşmanlığı Yapan Alevilere Meydan Dayağı

Ankara Keçiören Gazino Mahallesinde bulunan daimi halk pazarında alevi esnaf, ezanla dalga geçercesine çaldıkları müziği kısmadıkları, Ehl-i sünnete bağlı müslümanların inançlarıyla alay ettikleri için Ehl-i sünnet bağlısı militanlar tarafından satırlarla ve döner bıçaklarıyla fena halde dövülmüşlerdir. Olaydan sonra üç gün boyunca dükkanlarını açamayan aleviler, daha sonra ezan çalarken müziğin sesini kısmaya özel bir önem göstermeye başlamışlardır.

Çevre esnafı olaydan memnuniyetlerini dile getirmişlerdir. Bu hadisenin bütün İslam düşmanlarına ders olması dileğiyle..

Şanlı Sivas Kıyamına Dil Uzatanlara Ceza

25 Ekim saat18.00 sularındabüromuzu arayan İBDA-C İKK Samsun bölge Komutanlığı'ndan bi şahıs Samsun sokaklarında yazılam eylemleri yaptıklarını ve özellikle **"Şanlı Sivas Kıyamı"**nın yiğit müslümanlarına dil uzatan EĞİT-SEN'e bu tavırlarından dolayı ültimatom niteliğinde mesajlar ulaştırıldığını bildirdi. Bunların Samsun'daki işgalcilere sadece uyarı olduğunu bildiren yetkili, eylemlerinin tırmanarak artacağını bildirdi.

Taraf dergisi
Aylık Siyasi Dergi,
Yıl 3 Sayı: 33 sayfa 22

Sivas Davası Sürüyor

Sivas'ta 37 din düşmanının yakılmasıyla ilgili dava devam ediyor. Son duruşmada hak ve halk düşmanı SHP-C'nin ... fikirli başkanı Murat Karayalçın, SHP-C'nin davaya müdahil olarak katılması yönünde karar alınmasını istedi. SHP-C talebine partililerin laik (dinsiz) niteliği dolayısı ile bu eylemden zarar görmesini gerekçe gösterdi. Çözümleyici laik-İslamcı iç savaşına doğru imha hedeflerinin olgunlaşması bakımından din düşmanı SHP'nin talebi gayet makul. DGM'nin Karayalçın'ın bu talebini önümüzdeki duruşmada karara bağlaması bekleniyor. Sivas davasına 3 Ocak 1994 tarihinde Ankara'da devam edilecek. Şanlı Sivas Kıyamı'nda esir düşen gönüldaşlarımız yalnız değildir. Sivas tutsaklarını Afyon ve Kırıkkale gibi ücra cezaevlerine göndererek korkusunu şimdiden belli eden rejimin, bu kadar kişiyi tutuklamakla pişman olacağı günler yakındır. Sivas tutsaklarını mahkemelerde yalnız bırakmayalım. (Taraf dergisi, Yıl: 3, Sayı: 35, Ocak 1994, s.11)

Sanık avukatlarından Av. M.Salih Demir:

Kurşunlanarak öldürülen insanların yaralarını diken kim?

Sayın Demir, mahkemenin yeri konusunda meydana gelen ihtilafların sebebi ne?

-Önce isterseniz biraz daha geriye gidelim. 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta meydana gelen olaylarla ilgili olarak tutuklanan ve gözaltına alınan kişiler 15 Temmuz'da Sivas sorgu hakimliğince sorguya çekiliyor.

Bu sırada aleyhlerine ayrıca DGM'de Sivas Asliye Ceza ve Ağır Ceza Mahkemelerinde kamu davası açılıyor. Sivas Cumhuriyet Savcılığı ise 22.7.1993 tarihinde iddianameyi hazırlıyarak, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'nde 24.8.1993 tarihine gün veriyor. Ancak Adalet bakanlığı, Barolar Birliği, Ankara ve Sivas Barolarının gerçekleri, mahkemenin Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne alınması yönündedir. Bu sırada aykırı bir gelişme de, Çünkü Ceza muhakemeleri Usulü Kanunu'na göre bir yerde suç işlendiği zaman tabii yetkili olarak bu yerdeki mahkemeler vardır. Sivas'ta bir suç varsa, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi bakacaktır. Eğer o suç asliye cezalık değil de ağır cezalık ise yine Sivas'taki Ağır Ceza Mahkemesi'nin bakması lazım.

Tabii burada DGM'nin bakması gereken bir dava da sözkonusu.

«Öyle olunca olayın meydana geldiği ilde DGM yoksa en yakın ildeki DGM'nin bakması gerekiyor. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun hükümleri bunu gerektirmektedir. Sivas'a en yakın Devlet Güvenlik mahkemesi bulunan il olarak Kayseri'yi görüyoruz. Doğal olarak bunlara dosyaları Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderildi. Kayseri DGM'de yargılamaya hazır. Tabii Adalet Bakanlığı ve Barolar Birliği ile Ankara ve Sivas Barosu'nun girişimleri gerçekleşti. Sivas Valisi de resmen bayrumda bulunarak kamu güvenliğinin tehlikede olduğunu bildirdi. Farzedelim ki doğru, olayın Sivas'ta meydana gelmesi yüzünden bir çatışma meydana gelebilir ve kamu güvenliği tehlikeye düşebilirdi diyelim. Bu bir gerekçe olabilir. Ancak Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde de bir dava açılıyor. İddianameyi hazırlıyor. Ancak Sivas olaylarının üzerinden tam 50 gün, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'nin duruşma tutanağı üzerinden de tam otuz günlük bir süre geçiyor. tam duruşmaya dört gün kala, Sivas Valiliği Adalet Bakanlığı'na müdahale olursa buna bundan dört diyor. Kamu güvenliği tehlikesinin (sırasıyla 30 günde mi yani

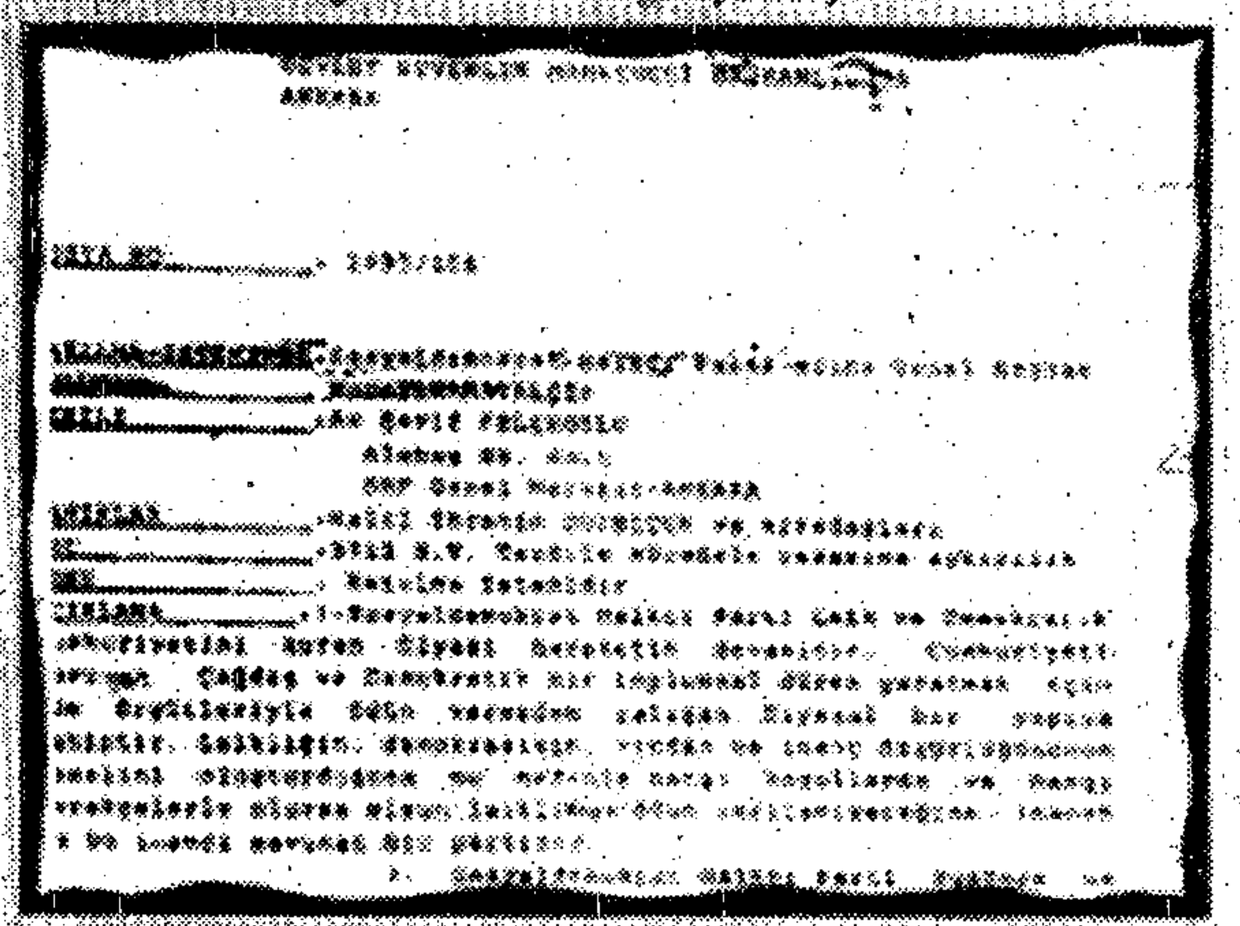
Sanıklar Sivas'ta 55 gün boyu hapsede mi yatırıldı?

-Maalesef öyle oldu. Bu tehlikeler, Ceza Kanunu'muza göre, herhangi mahkumiyet almayan bir şahıs hakkında ağır bir dava sonuçlanıncaya kadar, o şahıs sanık sıfatı taşır, masum sıfatıyla anılır. Bu sebeple bu mantıkla en kısa sürede yargılanması gerekirdi. Kanımızca tehlikeye mani görülen bir mahkeme bakım evine çekilmesi gerekirdi. Kanun bu prensip uygulanmış değil. Böylece Kayseri Devlet Güvenlik

Karayalçın'ın dilekçesiyle Sivas mahkemelerine taşınan tartışma

TC'yi kuran SHP mi CHP mi?

Sivas davalarında, müşteki avukatlarının sıkıntılı tahkikatı devam ederken, bir gelişme de SHP Genel Merkezi'nden geldi. SHP Genel Başkanı Murat Karayalçın Adına Ankara Devler Güvenlik Mahkemesi'ne verilen dilekçede SHP'nin Cumhuriyeti kuran hareketin devamı olduğu iddia edildi. Hukukçular, T.C.yi kuran mayasını devreden SHP mi, CHP mi olduğu konusunun tartışmalı bulunduğunu, bu meselenin halledilebileceği yerin ise mahkemeler olmadığı konusunda ortak görüş belirtiyorlar.

SHP tarafından Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesine verilen dilekçede "Sosyal Demokrat Halkçı Partinin ilk ve Demokratik T.C.yi kurarı hareket olduğu iddia ediliyor. Bu konuda ilk tepki CHP Genel Sekreteri İsmail Cem'den geldi. Cem, "Cumhuriyeti kuran parti CHP'dir. Tarihi bilgilerini gözden geçirsinler" diyerek DEP'lilere veryansın etti.

Sanık Avukatlarından Av. M. Salih Demir:
Kurşunlanarak Öldürülen İnsanların Yaralarını Diken Kim?

- Sayın Demir, mahkemenin yeri konusunda meydana gelen ihtilafların sebebi ne?

- Önce istereniz biraz daha geriye gidelim. 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta meydana gelen müessif olaların zanlıları olarak gözaltına alınan kişiler 16 Temmuz'da Sivas Sorgu Hakimliği'nce tutuklanıyor.

Bu sanıklar aleyhinde ayrıca DGM'de Sivas Asliye Ceza ve Ağır Ceza Mahkemeleri'nde kamu davası açılıyor. Sivas Cumhuriyet Savcılığı ise 22.7.1993 tarihine gün veriyor. Ancak Adalet Bakanlığı, Barolar Birliği, Ankara ve Sivas Barolarının girişimleri, mahkemenin Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne alınması yönündedir. Bu usule aykırı bir girişimdir. Çünkü Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'a göre bir yerde suç işlendiği zaman tabii yetkili olarak bu yerdeki mahkemeler vardır. Sivas'ta bir suç varsa, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi bakacaktır. Eğer o suç asliye cezalık değil de ağır cezalık ise yine Sivas'taki Ağır Ceza Mahkemesi'nin bakması lazım.

- Tabii burada DGM'nin bakması gereken bir dava da sözkonusu.

- Öyle olunca olayın meydana geldiği ilde DGM yoksa en yakın ildeki DGM'nin bakması gerekiyor. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun hükümleri bunu gerektirmektedir. Sivas'a en yakın Devlet Güvenlik Mahkemesi bulunan il olarak Kayseri'yi görüyoruz. Doğal olarak bunların dosyaları Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderildi. Kayseri DGM'de yargılamaya hazır. Tabii Adalet Bakanlığı ve Barolar Birliği ile Ankara ve Sivas Bürosu'nun girişimleri gerçekleşti. Sivas Valisi de resmen başvuruda bulunarak kamu güvenliğinin tehlikede olduğunu bildirdi. Farzedelim ki doğru, olayın Sivas'ta da meydana gelmesi yüzünden bir çatışma meydana gelebilir ve kamu güvenliği tehlikeye düşebilirdi diyelim. Bu bir gerekçe olabilir. Ancak Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde de bir dava açılıyor. İddianamesi hazırlanıyor. Ancak Sivas olaylarının üzerinden tam 50 gün, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'nin

duruşma tensip kararının üzerinden de tam otuz günlük bir süre geçiyor. Tam duruşmaya dört gün kala, Sivas Valiliği Adalet Bakanlığı'na müdühala ederek bunu buradan alın diyor. Kamu güvenliği tehlikesinin farkına 50 günde mi varılıyor?

- Sanıklar Sivas'ta 55 gün boşu boşuna mı yatırıldı?

- Maalesef öyle oldu. Bu haksızlıktır. Ceza Kanunu'muza göre, herhangi mahkumiyet almayan bir şahsın hakkında açılan bir dava sonuçlanıncaya kadar, o şahıs sanık niteliğindedir, maznun sıfatıyla anılır. Bu sebeple bu insanların en kısa süre içerisinde yargılanması gerekmekteydi. Hatta tutukluysa otuz günde bir mutlaka hakim önüne çıkartılması gerekirdi. Burada bu prensip uygulanmış değil. Böylece Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılanması gereken bu şahısların Sivas'taki davaları da yine kamu güvenliği sebebiyle Ankara'ya gönderiliyor.

Kayseri Valisinin, davanın "kamu güvenliği açısından" Ankara'ya gönderilmesi yönünde bir talebi var mı?

- Hayır, öyle bir talebi yok. Sivas'taki Valinin talebi üzerine hem Sivas'taki davalar hem de Kayseri DGM'deki dava Ankara'ya alınıyor. Tabii bunun izahını yapmak kolay değil. Nakil kararı verilmeden evvel biz bildiri yayınladık. O sıralar sadece Sivas'taki Ağır Ceza ve Asliye Ceza davalarının nakli düşünülüyordu. Biz şunu sorduk; "Kayseri'deki Ağır Ceza ve Asliye Ceza Mahkemelerinin hakimlerine güvenilmemekte midir?" Anayasa'nın 37/1 maddesinde tabii hakim güvencesi vardır. Eğer bir yerde bir suç işlenirse, o suça yerel hakiminin bakması lazım. Sivas'ta işlenen suça Sivas'ta DGM olmadığı için Kayseri DGM hakiminin davalara bakması lazım gelirdi. Anayasa'nın 37/2 madesinde ise olağanüstü mercilerden bahsedilmektedir. Bu hukuk sistemi açısından bir sakıncadır. Bir sanığın tabii hakim güvencesinden, yerel mahkemesinden mahrum bırakırsanız, bunu bedeli ağır oldu. Siz Kayseri'de yargılanması gereken bir sanığı Ankara'ya getirirseniz, bu işi müesses bir hale getirirsiniz. O takdirde mesela Göknel davasını buraya değil de, kendisiyle aynı düşünceleri paylaşan bir hakim önüne götüreceksiniz. Göknel davasında tabii savcı Selim Ulaş'tır. Ama dosya Meclis'e gidiyor. Dosya Adalet Bakanlığı vasıtasıyla başka bir savcıya gönderiliyor. Siz bu şahsı aynı düşüncede olan bir şahsın yanına gönderiyorsunuz ve iddianameyi ona hazırtalıyorunuz.

Başbağlar olayında da ilginç bir durum vardı yanılmıyorsam..?

- Çok iyi oldu bunu hatırlattığınız. Başbağlar olayında da 16 kişi tutuklan-

mıştır. Gazeteden olayı okuduğumda, ben bu tutuklananların tahliye edilebileceklerini tahmin ettim. Çünkü delillerin tamamı dosyaya konulmamıştır. Yargılama sadece insanların hakim önüne çıkartılmasından ibaret değildir. Burada önemli olan dosyanın tekamül ettirilmesidir. Hakim dosyadaki delilleri görür, ona göre bir karar verir. Buradaki hakim ne yapsın, verebileceği karar ancak tahliyedir. Daha sonra dosyanın tamamlanması yoluna gidildi. Başbağlar Derneği'nde 33 kadın tarafından, bu kişilerden üçü teşhis edildi. Ama adamlar bir kere serbest bırakılmştı. Tabii aradılar ve bulamadılar. Önce dosyayı, (her nedense) tamamlamazsın, sonra da bulmaya çalışırsın. Bulamazsın tabii. Sivas Davası'nda bunun tersi yapılmak istendi. Sivas'ta olayları Sivas'taki hakimler daha iyi bilir. Delilleri, Sivas'taki hakimler daha iyi değerlendirir. Garabetlerden biri de tanıklara soruları, soranın Sivas'taki ağır ceza hakimi değerlendirenin de Ankara'daki hakim olmasıdır. Bu hem sanıklar hem de tanıklar açısından çok önemli. Sorulması gereken bazı sorular, o anda sorulmamış olabilir. Son derece sakıncalı bir uygulamadır. Tanıkla sanık bir arada bulunamıyor. Tanıklardan bazıları, 30-35 kişinin nerede ne yaptıklarını söylebiliyorlar. Acaba, bu şahıslar Ankara Devlet Güvenlik mahkemesi salonlarına gelseler aynı teşhislerde bulunabilecekler mi? Ben zannetmiyorum. Sivas'taki mahkemenin Ankara'ya alınmasının sakıncalarından en önemlisi, delillerin üstünkörü bir değerlendirmeye tabi tutulmasıdır. Ceza Muhakemeleri usul Kanununu da hakimin delille yakın temas içinde olmasını istiyor.

Bir de silahla öldürülen insanlar meselesi var. Bu husus üzerinde pek durulmuyor?

- Tabii. Hukukçular Derneği ve Mazlum-Der'in araştırmalarında görüldü ki, sizin de belirttiğiniz gibi silahla öldürülen insanlar var. Bu kadar insanı tutuklayan savcılar, neden bu hususa eğilmediler onu anlamak mümkün değil. Daha sonra bazı dergilerde de bu konuyla ilgili yazılar çıktı. Ama herhangi bir girişimde bulunulmadı. Hatta öyle ifadeler var ki bizim elimizde.. Vefat eden iki kişinin kurşunla yaralandığı ve yaraların dikilerek, suç delillerinin ortadan kaldırılmak istendiğini gördük. Bunu kim yapabilir? Sivas'taki savcı yapabilir. Otopsiye birlikte gitmiş olabilirler. Sivas'taki hastanedeki doktorlar yapabilirler. Başka kim yapabilir, ihtimalleri düşünmek lazım. Önemli olan nedir? Olayın gerçeklerinin ortaya çıkartılması mı? Bir kesime mal edilmesi mi?

Cuma dergisi
Yıl 4, sayı 181, sayfa 8. 9

Üç Ayrı Dava Açılıyor

T.C.
SİVAS
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

22.07.1993

Hazırlık No : 1993/2212
Esas No : 1993/902
İddia No : 1993/84

İDDİANAME
SİVAS AĞIR CEZA MAHKEMESİ

Davacı : K.H.

Ölenler : 1) **Ahmet Öztürk**:Hasan Hüseyin oğlu 1972 D.lu. Sivas İnceyol Köyü nüfusuna kayıtlı

2) **Sait Metin:** Mehmet oğlu 1970 D.lu. Divriği İlçesi Karakuzul Köyü nüfusuna kayıtlı.

3) **Uğur Kaynar:** Celalettin oğlu. 1956 D. lu. Zara İlçesi Kızılırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı

4) **Huriye Özkan:** Hikmet kızı 1971 D'lu Gemerek İlçesi Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı

5) **Erdal Ayrancı:** Reşit oğlu 1958 D.lu. Bor İlçesi Kale Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

6) **Asuman Sivri:**Ahmet kızı 1977 D.lu. Çankaya İlçesi Öveçler mahallesi nüfusuna kayıtlı.

7) **Asım Bezirci:** Hamdi oğlu 1927 D.lu. Erzincan Merkez Taşçı Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

8) **Koray Kaya:** İsmail oğlu 1981 D.lu Şarkışla İlçesi Beyyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

9) **Yasemin Sivri:** Ahmet kızı, 1977 D.lu. Çankaya İlçesi Öveçler mah. nüf. kayıtlı.

10) Edibe Sulari Ağbaba (Beyazıt): Davut kızı 1953 D.lu. Erzincan ili Çayırlı Mahallesi nüfusuna kayıtlı

11) Muhlis Akarsu: Bayram oğlu 1958 O.lu, Kangal İlçesi Minare Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

12) İnci Türk: Mehmet kızı, 1971 D.lu. Balıkesir Balye Bengiler Köyü nüfusuna kayıtlı

13) Sehergül Ateş: Musa kızı 1963 D.lu. Tercan İlçesi Salyayla köyü nüfusuna kayıtlı

14) Özlem Şahin: Remzi kızı 1976 D.lu. Tercan ilçesi Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı.

15) Menekşe Kaya: İsmail kızı, 1977 D.lu, Şarkışla ilçesi Bağyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

16) Behçet Sefa Aysan: Fikret oğlü 1949 D.lu. Ankara Merkez Çeşme Köyü nüfusuna kayıtlı.

17) Yeşim Özkan: Hikmet kızı 1973 D.lu. Ankara İli Çankaya ilçesi nüfusuna kayıtlı.

18) Mühibe Akarsu: Halil kızı 1958 D.lu. Kangal ilçesi Hamal köyü nüfusuna kayıtlı.

19) Nurcan Şahin: Mahmut kızı, 1975 D.'lu. Ankara Çankaya İlçesi Metin Akkuş mah. nüfusuna kayıtlı.

20) Nesimi Çimen: Hasan oğlu 1936 D.lu. Sarız ilçesi İncemağara Köyü nüfusuna kayıt.

21) Muammer Çiçek: Hüseyin oğlu 1967 D.lu Zile İlçesi Yalınyazı Köyü nüfusuna kayıtlı

22) Murat Gündüz: Mehmet oğlu 1971 D.lu. Şarkışla ilçesi Ortaköy nüfusuna kayıtlı.

23) Ahmet Özyurt: Hıdır oğlu 1972 D.lu. Şarkışla İlçesi Hüyük Köyü nüfusuna kayıtlı.

24) Belkıs Çakır: Kamber kızı 1973 D.lu. Şarkışla İlçesi Kavak Köyü nüfusuna kayıtlı.

25) Handan Metin: Sadık kızı, 1973 D.lu. Divriği İlçesi Şah köyü nüfusuna kayıtlı.

26) Kenan Yılmaz: Hacı oğlu. 1972 D.lu. Sivas Merkez Sarıdemir köyü nüfusuna kayıtlı.

27) Şükrü Gültekin: Süleyman oğlu 1971 D.lu. İmranlı İlçesi Kılıç Köyü nüfusuna kayıtlı.

28) Mehmet Atay: Abdülkadir oğlu, 1968 D.lu Divri-

ği İlçesi Göndüren Köyü nüfusuna kayıtlı.

29) **Serkan Doğan:** Süleyman oğlu, 1974 D.lu. Şarkışla İlçesi Altınyayla Köyü nüfusuna kayıtlı

30) **Gülender Akça:** Abidin kızı 1968 D.lu. Divriği İlçesi Merkez nüfusuna kayıtlı.

31) **Gülsüm Karababa:** Mehmet Ali kızı 1972 D.lu. Divriği İlçesi Şahin Köyü nüfusuna kayıtlı.

32) **Metin Altıok:** Zühtü oğlu 1941 D.lu. Bergama ilçesi Gö....beyli Köyü nüfusuna kayıtlı.

33) **Serpil Canik:** Muharrem kızı 1974 D.lu. Yıldızeli İlçesi Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.

34) **Asaf Koçak:** Hasan oğlu, 1959 D.lu. Kırşehir Çiçekdağı İlçesi Mahmutlu Köyü nüfusuna kayıtlı

35) **Carina Johanna Teheodora:**Thuys 1971 D.lu. Hollanda uyruklu.

Zarar Görenler:
(Müştekiler) :

1) Nimet Yüce
2) Deniz Humar
3) İclal Karakuş
4) Ali Baştuğ
5) Hülya Kaderoğlu
6) Ertan Kartal
7) Murtaza Demir
8) Mustafa Türkan
9) Türkan Pehlivan
10) Neval Oğan
11) Murat Oğan
11) Murat Kılıç
12) Ali Doğan
13) Ali Rıza Koçyiğit
14) Hidayet Karakuş
15) Ali Balkız
16) Haydar Ünal
17)Ali Yücel
18) Zerrin Taşpınar

19) Elif Dumanlı
20) Tuncay Yılmaz
21) Yüksel Yıldırım
22) CelalYıldız
23) Cem Cılasın
24) Yıldız Sağ
25 Arif Sağ
26) Battal Pehlivan
27) Mehtap Tunca
28) Ali Çağan
29) Cafer Canaydın
30) Gülay Şahin
31) Makbule Çimen
32) Aydoğan Yavaşlı
33) İlhami Erseven
34) Lutfi Aydın
35) Lütfi Kaleli
36) Mehmet Nusret Nesin (Aziz Nesin)
37) Ali Doğan
38) Demet Işık
39) Cevat Geray
40) Cevat Geray'ın eşi
41) Kamber Çakır
42) Birsen Gündüz
43) Nuray Özkan
44) Melahat Yavaş
45) Serdar Doğan
46) Murtaza Öğütçü
47) Ahmet Karabilgin (Sivas Valisi)

Sanıklar : 1) Cafer Erçakmak
2) Yunis Karataş
3) Cafer Tayyar Soykök
4) Halil İbrahim Düzbiçer
5) Ömer Furak Gez
6) Nevzat Aydın
8) Latif Karaca

9) Çetin Asamaka
10) Harun Gülbaş
11) Bekir Çınar
12) Süleyman Kurşun
13) Adem Kozu
14) Tufan Caymaz
15) Ali Kurt
16) Mustafa Dürer
17) Yalçın Kepenek
18) Hayrettin Yeğin
19) Murat Karataş
20) Haydar Şahinoğlu
21) Ahmet Onar
22) Sedat Yıldırım
23) Orhan Demir
24) Erol Sarıkaya
25) Ünal Berka
26) Osman Düzardıç
27) Kerim Küçükkösem
28) İhlami Çalışkan
29) Süleyman Toksun
30) Mehmet Yılmaz
31) Vahit Kaynar
32) Halil Kütükte
33) Eren Ceylan
34) Mehmet Demir
35) Murat Çanaklıtaş
36) Sadettin Yüksel
37) Mevlüt Atalay
38) Mustafa Uğur
39) Bülent Düvenci
40) Abdülkadir Arıdıcı
41) Ahmet Turan Kılıç
42) Özay Karatürk
43) Ahmet Oflaz
44) Ali Temiz
45) Temel Toy

46) Özer Çanaklıtaş
47) Yusuf Ziya Eriş
48) Kenan Kale
49) Hayrettin Gül
50) Alim Özhan
51) Adem Bayrak
52) Faruk Belkavli
53) Harun Kavak
54) Ekrem Kut
55) Harun Yıldız
56) Serhan Özgentürk,
57) Zafer Yelok
58) Faruk Ceylan
59) Osman Çıbıkçı
60) Metin Ceylan
61) Etem Ceylan
62) Murat Songur
63) İsmet Onar,
64) Ali Teke
65) Fatih Erdem
66) Durmuş Tufan
67) İbrahim Duran
68) Ramazan Önder
69) Ömer Demir
70) Gazi Tufan
71) Erkan Çetintaş
72) Yusuf Şimşek
73) Tekin Arız
74) Turan Kaya
75) Muammer Özdemir
76) Faruk Sarıkaya
77) Özkan Doğan
78) Yılmaz Ceylan

Suç : Görevli memura görevinden dolayı cebir ve şiddetle hakaret, birlikte ölümle tehdit, birlikte kamu malına toplu ızrar, birlikte basit ızrar, birlikte yanıcı-parlayıcı madde

ile ızrar, yangın çıkartarak 35 kişiyi aynı kasıt altında öldürmek, 45 kişiyi yangın çıkartmak suretiyle öldürmeye tam kalkışma, bu son iki suça müzaharet ve muavenet ile iştirak, bu suçları işlemeye teşvik.

Suç Tarihi : 02.07.1993

Gözaltına Alınma Tarihi:

02.07.1993 (Sanıklar Eren Ceylan, Abdulkadir Arıdıcı, Osman Düzardıç, Osman Çıbıkçı, İhlami Çalışkan, Ali Kurt, Halil İbrahim Düzbiçer.)

04.07.1993 (Sanıklar Harun Yıldız, Fatih Erdem, Latif Karaca, Mevlüt Atalay, Hayrettin Yeğin, Murat Çanaklıtaş, Özay Karatürk, Murat Karataş, Özer Çanaklıtaş, Ömer Fakut Gez, Faruk Belkavli)

05.07.1993 (Sanıklar MuratSongur, Süleyman Tosnu, Süleyman Kurşun, Cafer Tayyar Soykök, Mehmet Yılmaz, AhmetOflaz, Sedat yıldırım, Vahit Kaynar, Zafer Yelok, Bülent Döğenci, Nevzat Aydın, Mehmet Demir, Ekrem Kut.

06.07.1993 (Sanıklar Halil Kütükte, Ali Teke, Mustafa Uğur Yaraş, Abdullah Malatya, Kenan Kale, Yalçın kepenek, Adem Kozu, Yusuf Ziya Eliş, Ünal Berka, Haydar Şahinoğlu, Ramazan Önder, Sadettin Yüksel, Kerim Küçükkösem, İsmet Onar, Ömer Demir, İbrahim Duran, Faruk Ceylan, Etem Ceylan, Orhan Demir, Metin Ceylan

07.07.1993 (Sanıklar Alim Özhan, Hayrettin Gül, Erol Sarıkaya

08.07.1993 (Sanıklar Mustafa Dürre, Temel Toy

09.07.1993 (Sanıklar Yusuf Şimşek, Tufan Caymaz, Harun Kavak

10.07.1993 (Sanıklar Adem Bayrak, Ahmet Onar

11.07.1993 (Sanıklar Erkan Çetintaş

13.07.1993 (Sanıklar Turan Yıldız, Faruk Sarıkaya, Özkan Doğan, Bünyamin Eliş, Halit Karakaya, Muammer Özdemir

19.07.1993 (Sanık Yılmaz Ceylan)

Gıyabi tutuklama Tarihi : 16.07.1993 (Sanıklar Cafer Erçakmak, Tekin Arıs ve Yunis Karataş hakkında)

Vicahi Tutuklama Tarihi : 16.07.1993 (Sanık Tekin Arıs için)

Tutuklama Tarihi : 19.07.1993 (Sanıklar Turan Kaya, Özkan Doğan, Muammer Özdemir ve Faruk Sarıkaya için

Gıyabi Tutuklama Tarihi: 20.07.1993 (Sanıklar Bünmayin Eliş ve Halit Karakaya için)

Vicahi Tutuklama Tarihi : 20.07.1993 (Sanıklar Bünmayin Eliş ve Halit Karakaya için)

Tutuklama Tarihi : 22.07.1993 (Sanık Yılmaz Ceylan için)

Tutuklama Tarihi: 16.07.1993 (Diğer sanıklar için)

Yapılan Soruşturma Sonunda

Olayın ilgili yönleri, Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığınca 1993/318 Hazırlık numaralı evrakında soruşturulmakla birlikte;

Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği'nce 1-4 Temmuz 1993 tarihleri arasında, Sivas ve Banaz'da yapılması planlanan 4. Pir Sultan Abdal etkinlikleri nedeni ile, bu dernek tarafından planlanan birçok sanatçılar yanında yazar (Aziz Nesin) Mehmet Nusret Nesin'in de Sivas'a davet edildiği, davete uyarak Sivas'taki etkinliklere katılan yazar Aziz Nesin'in 1.7.1993 günü Sivas Kültür Merkezi'nde yapılan ilk gün etkinliklerinde bir konuşma yaptığı, İl Valisi'nin de aynı günlü açılışta konuştuğu,

Her ne kadar yazıp-dağıtanları sürdürülen soruşturmada henüz tesbit edilmemiş ise de, Aziz Nesin'in kamuoyunca bilinen **"Şeytan Ayetleri"** isimli eser hakkındaki düşünce ve davranışlarının bunlar üzerinde doğurduğu tepki nedeni ile, bir tanesi evrak içinde mevcut olan, daktilo ile yazılıp bilahare fotokopi ile çoğaltılan, **"Müslüman Kamuoyuna!"** başlıklı, içeriği itibari ile Aydınlık Gazetesi'ndeki yayınlarından dolayı Aziz Nesin'in eleştirildiği, Müslümanlar imzalı bildirinin olaydan önceki gecelerde, Aziz Nesin'in Sivas'da olduğu bilindiğinden bazı işyerlerine kapı altlarına gizlice bırakıldığı, bildiride özetle Salman Rüşti'den köpek olarak bahsedilip, Kafir bir ülkede sokağa bile çıkmaya cesarete edemezken, onun yerli uşağı Aziz Nesin'den de köpek olarak bahsedilip, yanındaki ekibi ile birlikte şehrin Valisi tarafından davet edildiği, Müslümanlarla alay edercesine şehirde dolaştığının yazılı ol-

duğu bildirinin sonunda **"İslamın Peygamerini ve kitabın izzetini korumak için bu uğurda verilecek canlarımız vardır!", "Gün Müslümanlığımızın gereğini yerine getirme günüdür!" "Gün Allah (cc) vahyi Kur'an-ı Kerime, Allah'ın meleklerine, Allah'ın resulu Hz. Muhammed (SAV)'e, Onun ailesine ve eshabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma günüdür!", "İman edenler Allah yolunda savaşırlar, kafirlerde tağut yolunda savaşırlar o halde şeytanın dostları ile savaşın, çünkü şeytanın hilesi zayıftır!. (Nisa: 76)"** ibareleri ile Aziz Nesin'e tepki gösterilmesinin istenildiğini,

Sözkonusu bu bildirinin: 2.7.1993 günü cuma namazını müteakiben, gerek Paşa Camii ve yakınındaki Meydan Camii'nden çıkan topluluğun Atatürk Caddesi boyunca Valilik Binası önündeki meydana, gerekse daha değişik istikametteki Kale Camii'nden çıkan topluluğun İstasyon Caddesi boyunca aynı meydana, aynı anda yürüyüşe geçmesinden, bir kısım sanıkların anlatımlarından anlaşıldığı kadarı ile bir Amerikan Bayrağı'nın yakılmasında, soruşturma sırasında yazılı basından elde edilip emanete alınan fotoğrafta görülen **"Türkiye de PKK, Dünyada ABD"** yazılı bez pankartın açılıp yürüyüş boyunca taşınmasından, bu aşamada ayrı mekanlardaki her iki topluluğun ilk andan itibaren hep birlikte **"Allahu ekber!", ŞeytanAziz!", "Zafer İslamın!" "Şerefsiz Vali!", "Vali İstifa!", "Müslüman Türkiye!"** şeklindeki sloganları hep bir ağızdan söylemesinden de anlaşıldığı gibi, toplum üzerinde etkili olduğu,

Paşa Camii ve Meydan Camii'nden çıkıp Atatürk Caddesi boyunca, Kale Camii'nden çıkıp İstasyon Caddesi boyunca yukarıda anılan sloganları söyleyerek meydana yönelen topluluğun güvenlik kuvvetlerince zincir oluşturulup durdurulmaya çalışılmasına, dağılmaları konusunda müteaddit ikazların yapılmasına rağmen, oluşturulan görevli zincirini yardıklarını, dağılma ikazlarına uymadıkları, Valilik Binası önünde meydanda toplanarak Valilik Binasi İl Valisi Ahmet Karabilgin'in içeride bulunduğu bir sırada taşladıkları, binanın bir kısım camlarını kırdıkları, dağıtılmaya çalışıldıklarında İstasyon Caddesi başlangıcındaki görevli barikatı nedeni ile Osman Paşa Caddesi'ne yönelen topluluğun, aynı sloganlara ilave olarak tekbir getirip **"Kahrolsun Laiklik!", "Şeriat İsteriz!", "Laik düzen yıkılacak şeriat gelcek, zulüm bitecek!", "Sivas Aziz'e mezar olacak!"** şeklindeki sloganları da atarak, dağılmaları konusunda yapılan ihtarlara rağmen İstasyon Caddesi'ne çıkıp, buradan etkinliklerin bir bölümünün yapıldığı Kültür Merkezi Binası'nın önüne geldikleri, etkinlikleri izlemek için binada bulunanlarla çatışmaların gü-

venlik kuvvetlerince engellendiği, aynı topluluğun İstasyon Caddesi üzerinden tekrar aynı sloganlarla Valilik Binası önüne geldiği, burada da aynı sloganları atan topluluğun dağılma ikazlarına uymayarak tekrar İstasyon Caddesi üzerindeki Kültür Merkezi önüne ulaştğı, bu ikinci gelişte Kültür Merkezi'nin camlarının atılan taşlarla kırıldığı, etkinlikler nedeni ile Kültür Merkezi bahçesine dikilen "Ozanlar Anıtı"nın taş ve kazma ile kısmen tahrip edildiği, güvenlik görevlilerinin zor kullanması ile Kültür Merkezi'nden bulunan topluluğun bu toplulukla karşılaşmaması ve çatışmasını engellendiği, topluluğun bu kez tekrar İstasyon Caddesi üzerinden Valilik önüne, oradan da Aziz Nesin ve yukarda zarar görenler olarak gösterilenler ölenlerin bulunduğu Madımak Oteli'nin çevresine saat: 16.30-17.00 sularında toplandıkları,

Kalabalığın ilerleyen saatlerde Madımak Oteli önüne açılan 5 yolu tamamen dolduracak şekilde arttığı, önce otel girişine 40-45 metre kadar uzaklıkta güvenlik görevlilerinin oluşturduğu barikatla tutulmaya çalışılan topluluğun, yukardan beri yazıla gelen sloganları atma yanında, birkaç gün öncesinden beri il merkezindeki kaldırım taşlarının değiştirilmesi çalışmaları sırasında sökülerek kaldırımlarda yığılan taşları Madımak Oteli'ne atmaya başladığı, **"Sivas Aziz'e mezar olacak!"** sloganının bu aşamadan sonra daha sıkça söylendiği,

İlerleyen zaman içerisinde sürekli yinelenen ihtarlara rağmen dağılmayan topluluktan aşağıda isimleri belirtilerek olan bir kısmı birçok tanıkça teşhis edilen, bir kısmı olaylar içerisindeki eylemlerinde belirlenen sanıkların görevli barıkatını zorlamaya başladıkları, bu zorlamalar sırasında güvenlik görevlilerince oluşturulan barikatın otel kapısına doğru itildiği, sanıkların otel önüne 10-15 metreye kadar yaklaşma olanağı buldukları, yine isimleri aşağıda belirtilecek olan bir kısım sanıkların otelin giriş katı ile bir üst katına, kimi zaman ters çevrilen otomobillerin üzerine çıkmak suretiyle, büyük topluluğun otele ulaşmasını engellemeye çalışan görevlilerin bu uğraşıları nedeni ile yeterli etkinliği gösterememelerinden yararlanarak bazıları birkaç kez otel içerisinden tutulup görevlilerce otel dışına atılmalarına rağmen yine dönerek girmeyi başardığı, güvenlik görevlilerinin engellemesine rağmen aşağıda kimlikleri belirtilecek sanıkların müzaharet ve muavenetleriyle yine bir kısım sanıkların suç işlemeye teşvik ve suçu irtikap kararlarında takviye ile, bir kısım sanıkların araç deposunu delip, poşet içerisinde olay yerine getirip temin ettikleri benzin vasıtası ile, yine bir kısmının otele ait perde vs.yi ateşlemek suretiyle otel binasında yangın çıkarttıkları, şu anki soruşturmaya kadar aşağıdaki kimliği belirtilecek olan bir şahıs teşhis ve tesbit edilmiş ise de he-

nüz kimlikleri tesbit edilememiş birçok şahsın yangına müdahele etmek için Atatürk Caddesi'ni meydan ve hal girişine kadar gelebilmiş itfaiye araçların önüne yatarak, önünden çekilmemek, sürülüşünü engellemek suretiyle netice suça yardım ve muzaharette bulundukları,

Neticede çıkan yangın sonucu 35 kişinin yanarak veya gaz zehirlenmesi nedeni ile öldüğü, otelden bir kısmı yaralı da olarak kurtulan yukarda yazılı **45 kişinin yakılmak suretiyle öldürülmeye çalışıldığı,**

Yolunda gerek tanık anlatımı, gerek video film ve fotoğraf görüntüsü, gerekse bir kısım sanıklarını anlatımlarındaki itirafları gibi kanıtlar bulunduğu görülmekle:

Eylemleri neticesi suç olan **"birden ziyade kişiyi yangın çıkartmak suretiyle yakarak öldürmek ve içlerinde Aziz Nesin'in de bulunduğu 45 kişiyi öldürmeye kalkışmak"** suçunun asli maddi failleri ile müzaheret ve muavenet ile icrayı kolaylaştıran, suç işleme kararını takviye edip, suç işlemeye teşvik edenler açısından netice fiilleri nazara alındığında, **"Sivas Aziz'e mezar olacak!"** şeklinde attıkları sloganın tehdit içerikli olmasına rağmen ceza yasasını 79. madde çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği,

Saatler boyu büyük bir topluluk tarafından sürekli söylenilen ve hedeflendiği kişi tarafından da duyulan **"Sivas Aziz'e mezar olacak!"** şeklindeki sözün, ciddi korku ve endişe doğurucu tehdit içerikli olduğu,

İtfaiyenin yangın yerine yaklaşmasını engelleyenler ile, Madımak Oteli önünde toplanan kalabalığı otele yaklaştırmamak için barikat oluşturup tutmaya çalışan görevlileri, ön saflarda zorlayıp yarmaya çalışanların bu eylemleri ile bilahare ve bu sırada barikatı yarıp otele ulaşan kişilerin bunu başarmalarına, otel önünde kurdukları barikatla otele yaklaşmayı engellemeye çalışan görevlilerden, barikatı yararak kurturlmayı başarıp, barikatın arkasına geçip arabaları deviren, buradaki varlıkları ile ve otel içerisindeki bir kısım eşyaları tahrip etmeleri ile, barikatın gerisinde kalan ve otel içinde bulunan görevlilerin yangını çıkartan sanıklarla mücadele edip onları engelleme olanağından yoksun bırakan, aşağıda kimlikleri belirtilecek olan eylemlerinin de, bu nedenlerle yangını çıkartan sanıkların eylemlerine suç işlenmeden evvel veya işlendiği sırada müzaharet ve muavenetle icrasını kolaylaştırarak iştirak etmek şeklinde tavsifinin gerektiği,

Ceza yasasının 450/6 maddesinde "Yangın"dan bahsedilmesine, "Yangın" kabul edilebilmesi için yananın, Ceza Yasası'nın 369 ve 370. inci maddelerde sayılanlardan olması gerekmesine göre, yakılan otomobillerin bu maddelerde sayılanlardan olmaması karşısında, otomobillerin yakılmasının

da ayrıca yakılış şekli nazara alındığında mevsuf ızrar olarak kabulü gerektiği,

Gelişen olayları makamından izleyip, topluluğun Vilayet Binası önündeki sloganlarını duyan İl Valisine, "**Şeytan Vali!**" şeklindeki sözlerin onur kırıcı içeriği nedeni ile hakaret, duyulması nedeniyle yüze karşı yapılmış, içinde bulunduğu Vilayet Binası'nın taşlanıp camlarının kırılması nedeni ile cebir ve şiddetle ika edilmiş kabulünün gerektiği,

Her ne kadar **"Şeytan Aziz!"** şeklindeki sözünde onur kırıcı niteliği itibarıyla hakaret suçunu, itfaiye merdiveni vasıtası ile kurtarılması sırasında sertçe çekilip iteklenmesinin etkili eylem suçunun oluştuğu görülmesine rağmen, takibi yakınmaya bağlı bu suçlardan dolayı zarar gören Aziz Nesin (Mehmet Nusret Nesin)'in talimat ile tesbit edilen anlatımında yakınması olmadığını bildirdiği,

Tüm sanıkların eylemleri ile ayrıca 2911 sayılı yasaya da aykırı davrandıkları yolunda kanıtlar olmasına karşın anılan yasanın 351. maddesi uyarınca 3005 sayılı yasa uyarınca koğuşturulması gerektiğinden, evrakın tefrikinin yapılarak Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne eylemleri bu yasaya aykırılıkla sınırlı kalan diğer sanıklarla birlikte haklarında kamu davasının açıldığı,

Otel içerisinde birçok şahsın bulunduğunun bilinmesi ile çıkartılacak yangın sonucu tümünün ölmesi ihtimalinin açıkça öngörülebilir olduğu,

Kongre Müzesi önündeki Atatürk Büstü'nün tahrip edilmesi ile ilgili olarak ve diğer suçlar açısından diğer sanıkların tesbiti konusunda soruşturmanın halen sürdürüldüğü,

Fotoğraflarda sabit olan sanık görüntülerine rağmen süren eylemlerinin emanetteki video bant görüntüsünden izlenilerek değerlendirilebileceği nazara alınarak yukarıda başlangıcı ve gelişimi itibarıyla izahına çalışılan 2.07.1993 günü cuma namazını müteakiben saat: 13.30 sularında başlayıp otel yangınını takiben 20.55 sularında görevlilerin ikaz atışlarıyla topluluğun zorla dağıtılıp sona erdirildiği olaylar içerisinde eylemleri, tanık anlatımları, video bant görüntüleri, bunlardan elde edilen fotoğraflar, basından elde edilen fotoğraflar ve kısmen ikrarlarıyla belirlenen yukarda kimlikleri yazıl sanıkların olayın bütünlüğü nazara alınarak birlikte yargılanmaları,

Kanıtların değerlendirilmesi yargılama makamına ait olmak üzere suçları sabit olduğunda,

Sanıklardan;

1- Halil İbrahim Düzbiçer'in görevli Vali'ye cebir şiddetle hakaret et-

mek, Ozan Anıtı'nı kimlikleri henüz tümüyle tesbit edilememiş isede 5'den ziyade şahısla birlikte tahrip etmek, otel önündeki üç otomobili **Durmuş Tufan** isimli sanığın getirdiği görevlilerin müdahalesi ile yere dökülen benzini bir beze bulaştırıp 5'den çok sanıkla birlikte ateşe verip oteli de yakarak aynı kast altında birden ziyade kişiyi yangın çıkartmak suretiyle öldürmek, 45 kişiye yangın çıkartmak suretiyle öldürmeye tam kalkışmaktan eylemlerin uyduğu TCK. 516/3, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 266/3, 269, 450/5-6 maddeleri ile 62. madde yoluyla 450/6. madde uyarınca 45 kez cezalandırılması,

2- Erkan Çetintaş'ın otel önünde duran üç aracı benzin deposunu delerek 5'den çok sanıkla birlikte ateşe vermek, oteli yakmak sureti ile aynı kast altında birden ziyade kişiyi öldürmek, 45 kişiyi yangın çıkartmak suretiyle öldürmeye tam kalkışmaktan eylemlerinin uyduğu TCK'un 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-6 maddeleri ile 62. madde yolu ile 450/6. madde uyarınca 45 kez cezalandırılması,

3- Durmuş Tufan'ın tanık anlatımlarıyla da belirlenen, otel önündeki saldırı sırasında yukarda yazılı sanıklar **Halil İbrahim Düzbiçer** ile **Erkan Çetintaş**'ın ateşleme eylemlerinden önce buraya beyaz bir pazar poşeti içerisine doldurduğu, bilahare görevlilerce yere dökülmesini müteakiben **Hali İbrahim Düzbiçer**'in beze bulaştırdığı benzini getirme eylemi ile sanık **Ali Kurt**'un barikattaki görevlileri aşıp otel önündeki araçları ters çevirip, bunun yanında bir yeşil çakmak çıkartıp bir bezi yakmaya çalışması eylemleri ile gıyabi tutuklu sanık **Yunis Karataş**'ın video görüntülerinde de açıkça görülen çıktığı oto üzerinde uzanarak sarkan otel perdesini ateşlemeye çalışması eyleminin, **Halil İbrahim Düzbiçer** ile **Erkan Çetintaş**'ın eylemlerine aynı kast altında katılmak olarak tavsifi ve görevli valiye hakaretleri nedeni ile her birini eylemlerinin uyduğu TCK 64. madde yoluyla 516/7, 517, 522 516/7, 517, 522, 516/7, 269. 522, 450/5-6, 62. madde yolu ile 450/6. madde uyarınca 45 kez ayrı ayrı cezalandırılmaları yanında bağımsız eylemleri nedeni ilede TCK. 266/3, ... madde uyarınca da ayrıca cezalandırılmaları,

4- Ömer Faruk Gez, Harun Gülbaş, Erol Sarıkaya, Latif Karaca, Muhsin Erbaş, Sedat Yıldırım, Sadettin Yüksel, Mustafa Uğur Yaraş, Abdülkadir Arıdıcı, Ahmet Turan Kılıç, Faruk Belkavli, Harun Kavak, Ekrem Kurt, Harun Yıldız, Murat Songur, Ömer Demir, Tufan Caymaz ve **Gazi Tufan**'ın polis barikatını yarıp otele ulaşmak, araçları ters çevrimek, otel içerisindeki tahripkar hareketleri nedeni ile görevlilerin **Halil İbrahim Düzbiçer** ve Erkan Çetintaş'ın eylemlerini yeterince engellemek yönün-

de müdahale edilmemesini sağlamak suretiyle, bu asli maddi faillerin fiillerine yardım müzaharet ve muavenet olarak tavsifi gereken bu eylemlerinin uyduğu TCK 65/3 madde yolu ile 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-..... ile yine TCK, 65/3 madde yolu ile 450/6, 62 madde uyarınca 45 kez ve görevli valiye hakaretleri nedeni ile TCK. 266/3, 269. madde uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları,

5- Adem Kozu, Murat Karataş, Süleyman Toksun, Mehmet Yılmaz, Vahit Kaynar, Mevlüt Atalay, Bülent Döğenci, Ahmet Oflaz, Ali Temiz, Temel Toy, Özer Çanaklıtaş, Kenan Kale, Adem Bayrak, Etem Ceylan, İsmet Onar, Ali Teke, Fatih Erdem, İbrahim Duran, Yusuf Şimşek, Faruk Sarıkaya'nın bir önceki paragraftaki sanıklar gibi polis barikatını yarıp otele ulaşmak, araçları ters çevirmek, otel içerisindeki tahripkar hareketleri nedeniyle **Halil ibrahim Düzbiçer** ve **Erkan Çetintaş**'ın eylemlerine engelleme yönünde yeterince müdahale edememesini sağlamak suretiyle bu asli maddi faillerin fiillerine yardım, müzaharet ve muavenet olarak tavsifi gereken bu eylemlerini uyduğu TCK. 65/3. madde yoluyla 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/4-5 ve 450/6, 62. madde uyarınca 45 kez ayrı ayrı cezalandırılmaları, keza sanıklardan **Faruk Ceylan**'ın yangına müdahale için gelmeye çalışan arazözü engellemek şeklinde gerçekleşip, asli maddi faillerin fiillerine yardım müzaharet ve muavenet olarak tavsifi mümkün eylemi nedeni ile uyduğu TCK. 65/3. madde yoluyla 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-6 veTCK. 62. madde uyarınca 45 kez cezalandırılması,

6- Eylemleri otel önündeki barikatı zorlayıp delmeye çalışma ve bilahare yakmak eylemini gerçekleştirenlere **"Yak! Yak!"** şeklinde bağırma olarak tesbit edilen sanıklar **Halil Kütükde, Hayrettin Gül, Zafer Yelok** ile gıyabi tutuklu **Cafer Erçakmak**'ın eylemlerinin, yukardan beri taşkınlığı, saldırganlığı, zaptedilemezliği açıklanmaya çalışılan toplum içerisinde neticeye etkili olması nazara alındığında asil faillerin fiillerine TCK. 65/1 madde tarifini bulan suç işlemeye teşvik ve suç irtikap kararını takviye olarak kabulü ile eylemlerinin uyduğu TCK. 65/1 madde yoluyla TCK. 516/7, 517, 522, 516/7, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-6 ve yine 65/1 madde yoluyla 450/6, 62. madde uyarınca 45 kez ayrı ayrı cezalandırılmaları,

7- Bekir Çınar'ın topluluk içerisinde otele taş atıp 5 den çok kişi ile birlikte zarar vermek, görevli Vali'ye cebir-şiddetle hakaret etmekten eylemine uyan TCK. 516/ilk, 517, 522, 266/3, 269. madde uyarınca cezalandırılması,

8- Duran Kaya'nın Kültür Merkezi önüne dikilen Ozanlar Anıtı'nı 5'den

ziyade kişi ile tahrip etmek, görevli Valiye cebir şiddetle hakaret etmekten eylemlerine uyan TCK. 516/3, 517, 522, 266/3, 269. madde uyarınca cezalandırılması,

9- Cafer Tayyar Söykök, Çetin Asamaka, Süleyman Kurşun, Mustafa Dürer, Haydar Şahinoğlu, Nevzat Aydın, Ahmet Onar, Orhan Demir, Ünal Berka, Osman Düzardıç, Kerim Küçükkösem, İlhami Çalışkan, Eren Ceylan, Mehmt Demir, Serhat Özgentürk, Osman Cıbıkçı, Ramazan Önde, Tekin Arıs, Özkan Doğan'ın topluluk içerisinde sürekli yinelenen içeriği itibarıyla ciddi korku ve endişe doğurucu nitelikli, zarar gören tarafından da duyulan **"Sivas Aziz'e mezar olacak!"** şeklindeiki sözleri söylemekten eylemlerinin uyduğu TCK. 191/2. madde uyarınca, ayrı ayrı cezalandırılmaları,

10- Yalçın Kepenek'in olaylar sırasında bilahare tahrip edilen Kültür Merkezi önündeki Ozanlar Anıtı'nın yıkılması yönünde söylediği ve sürekli yinelediği **"Heykel yıkılsın!"** şeklindeki sözlerini, bilahare tahrip edenler üzerinde topluluğun psikolojisi, saldırganlığı, zaptedilmezliği nazara alındığında etkili olduğu görülmekle eylemin uyduğu TCK. 65/1. madde yoluyla 516/3, 517, 522 ve **"Sivas Aziz'e mezar olacak!"** şeklindeki içeriği itibariyla ciddi, korku ve endişe doğurucu nitelikli zarar gören tarafından da duyulan sürekli yinelediği sözleri nedeni ile eylemine uyan TCK. 191/2. madde uyarınca cezalandırılması,

11- Hayrettin Yeğin, Murat Çanaklıtaş ve **Alim Özhan**'ın oteli taşlamak suretiyle 5'den çok kişi ile birlikte zarar vermek, zarar gören tarafından da duyulur şekilde, topluluk içerisinde ciddi korku ve endişe verici nitelikte **"Sivas Aziz'e mezar olacak!"** şeklindeki sözleri sürekli yinelemekten eylemlerin uyduğu TCK. 516/ ilk, 517, 522 ve 191/2. maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları,

12- Özay Karatürk ve **Yusuf Ziya Eliş**'in, görevli Valiye cebir şiddetle içeriği itibarıyla onur kırıcı netilikli **"Şeytan Vali!"** şeklindeki sözleri sürekil yineleyip, zarar gören tarafından da duyulur şekilde topluluk içerisinde ciddi korku ve endişe verici nitelikte **"Sivas Aziz'e mezar olacak!"** şeklinde sözleri sürekli bağırarak yinelemekten eylemlerinin uyduğu TCK.266/3, 269 ve 191/2 madde uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları,

13- Metin Ceylan ve **Muammer Özdemir**'in onur kırıcı netilikli **"Şeytan Vali!"** şeklindeki sürekli yineledikleri sözlerden dolayı eylemlerinin uyduğu TCK. 266/3, 269. madde uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları

14- Yılmaz Ceylan'ın **"Sivas Aziz'e mezar olacak"** şeklindeki ciddi

korku ve endişe doğurucu nitelikli zarar gören tarafından da duyulan toplu-luk içerisinde sürekli yinelenip bağırdığı sözlerinden dolayı eyleminin uyduğu TCK. 191/2 madde uyarınca cezalandırılması,

Emanetteki kanıtların dosyasında muhafazasına karar verilmesi

Sanıkların tutuklulukta geçirecekleri süreler ile gözaltında geçirdikleri sürelerin TCK. 40. madde uyarınca verilecek cezalarından düşürülmesi,

Kamu adına düşünülür ve istenilir.

F. Murat Akkuş 21419
Cumhuriyet Savcısı

Not: Sanıklar hakkında 2911 sayılı yasaya aykırılık eylemlerinde dolayı bu yasanın 35. maddesi hükmü gereği tefrikan Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

T.C.
SİVAS
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Hazırlık No : 1993/318
Esas No : 1993/170
İddia : 1993/159

20.7.1993

TUTUKLU

İDDİANAME

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA
KAYSERİ

...

Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 17.7.1993 gün ve 1993/2212 sayılı müzekkeresi ile 3713 Sayılı yasa yönünden gereğinin takdir ve ifaa edilmesi için Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 1993/2212 hazırlık sayılı evrakından tefrik edilerek Başsavcılığımıza verilen ve yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar hakkında müsnet suçtan dolayı tanzim edilmiş olunan hazırlık tahkikatına dair evrak incelendi;

3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda terör, baskı, cebir ve şiddet korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biri ile Anayasa'da belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, laik düzeni değiştirmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, kamu düzenini bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemlerdir, şeklinde tarif edildikten sonra;

Örgütün iki veya daha fazla kimsenin aynı amaç etrafında birleşmesi ile

meydana geleceği, ayrıca;

Terör örgütüne mensup olmasa dahi örgüt adına suç işleyenlerin de terör suçlusu sayılacağı ve örgüt mensupları gibi cezalandırılacağı belirtildiği gibi terör örgütlerine ait cezai müeyyideler kanununun 7. maddesinde hüküm altına alınmıştır.

1 Temmuz 1993 tarihi ile 4 temmuz 1993 tarihleri arasında Sivas'ta Pir Sultan Abdal Kültür etkinlikleri düzenlenmiş olup, bu etkinlikler nedeniyle tertip komitesi Sivas'a birçok yazar, ozan, şair, folklor ekibi davet etmiş olup; bunlar arasında yazar Aziz Nesin'i de bu etkinliklere katılması için davet etmiştir. 1 Temmuz 1993 günü... etkinliklerin 1. gününde Vali, tertip komitesi başkanı, Aziz Nesin ve diğer davetli yazarlar törenlerin açılışı nedeniyle Pir Sultan Abdal üzerine birer konuşma yapmışlar, program gereği de etkinliklere katılan yazarlar Buruciye Medresesi'nde kitaplarını ve dergilerini imzalayarak etkinliğe katılan halka sunmuşlar, folklor ekipleri Kültür Merkezi'nde gösteri yapıp, ozanlar türkü söyleyip Kültür Merkezi'nde paneller tertip edilmiştir.

Son zamanlarda Salman Ruşdi'nin **Şeytan Ayetleri** isimli kitabını Türkçe'ye çevirerek Aydınlık Gazetesi'nde tefrikalar halinde yayımlayan yazar Aziz Nesin'e Müslüman kamuoyunda tepki meydana gelmiş olup, hadise günü olan 2.7.1993 günü sabahı **"Müslüman Kamuoyuna!"** başlıklı ve Müslümanlar imzalı bildiriler Sivas merkezinde dükkanların kapıları altlarından dükkanlara atılmış, bu bildiride özetle; **"Peygambere, onun zevcelerine, Kabeye ve Kuran'a küfredilerek müminlerin izzet ve namusuna Salman Rüşdü'nün kitabında saldırıldığı, bunlarında Aydınlık gazetesinde Aziz Nesin tarafında yayımlandığı, laik ve ikiyüzlü Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından kitabın yayımlanmasına izin verilip, bunu protesto eden izzetli müslümanların devletin polis ve jandarması tarafından joplanıp kurşunlanarak hapishanelere atıldığı** bildirilmiş, **Aziz Nesin'in yanında bir ekip ile Sivas Valisi tarafından Sivas'a davet edilip, şehirde müslümanlarla alay edercesine dolaştığı** bildirildikten sonra **günün müslümanlığın gereğini yerine getirme günü olduğu, günün Allah'a, Kuranı Kerim'e, Allah'ın meleklerine, Hz. Muhammed'e ve Hz. Muhammed'in ailesi ile ashabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma günü olduğu** belirtilerek, **bunun hesanının sorulması"** için bildiri ile Sivas'ın müslüman halkı tahrik ve teşvik edilmiş, kendine **müslümanlar** adını veren örgüt hadise gününü hesap sorma günü olarak müslüman kamuoyuna

başlıklı bildiri ile Sivas halkına duyurmuştur. Hadise günü cuma namazı kılındıktan sonra Paşa Camii'nden ve Meydan Camii'nden çıkan grupların Müslümanlar isimli örgütün Müslüman Kamuoyu'na başlıklı bildirisinde belirtildiği gibi yazar Aziz Nesin ile Sivas Valisi'ne olan tepkilerini dile getirmek için izinsiz toplantı ve gösteri yürüyüşü başlatmış olup, **"Allahuekber!, Vali istifa!, Şeytan Vali!, Şeytan Aziz!, Sivas Aziz'e mezar olacak!"** diye sloganlar atarak saat 13.30 sıralarında kanunsuz gösteri yürüyüşü başlatılmış olup, sanıkların bu gösteri yürüyüşüne katılarak idarenin ve zabıtanın yumuşak ve tavizkar davranşından faydalanan topluluğun 7.5 saat boyunca Sivas'ta kanunsuz toplantı ve gösteri yürüyüşünü Vilayet önü, İstasyon Caddesi, yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar bu yürüyüşü kanunsuz olarak tertipleyen Müslümanlar isimli örgütün tahrik ve teşviki ile bu örgüte katılıp 7.5 saat boyunca sanıklar kanunsuz gösteri ve yürüyüş grubu içerisinde yer alarak aynı amaç etrafında birleşmek suretiyle 3713 sayılı Kanu'nun 1/2. maddesindeki topluluğu oluşturmuşlardır. Sanıkların hadise günü dinsizliğin ve ateistliğin propagandası yapılıyor diye tepki göstermek için bildiri doğrultusunda bir araya toplanarak yaptıkları kanunsuz yürüyüşde **"Yaşasın Hizbullah!-Zafer İslamın!-Allahuekber!-Vali İstifa!-Şeytan Vali!-Şerefsiz Vali!-Şeytan Aziz!- Sivas Aziz'e Mezar Olacak!- Kafirler İçeride Onları da Yakacağız!- Laiklik Gidecek!, Şeriat Gelecek! -Müslüman Türkiye!- Şeriat Gelecek Zulüm Bitecek!-Laikliğe Son!- Laik Düzen Yıkılacak!-Türkiye Müslümandır Müslüman Kalacak!- Yaşasın Şeriat!- Şeriat Usteriz, Tekyol İslam!- Asker Dinsize Siper Olamaz!-Kahrolsun Laiklik!-Asker Bosnaya!-Kur'an'a Uzanan Eller Kırılsın!- Kanımız Aksa da Zafer İslamın!"** diyerek slogan attıkları, sanıkların bu şekilde laiklik karşıtı şeriat düzenine olan özlemlerini dile getirerek gösteri yapıp 7.5 saat boyunca Sivas'ta hadise günü güç gösterisinde bulundukları, tüm sanıkların Müslümanlar isimli örgütün Müslüman Kamuoyuna başlıklı bildirisindeki gibi davranarak hadise günü Müslümanlar isimli örgüte katılıp, bu örgtün Sivas'ta propagandasını yaptıkları, sanıkların bu şekilde terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet suçunu işledikleri, bir kısım sanıkların kısmi ikrarı, bir kısım sanıkların ikrarı, yeminli dinlenen tanık beyanları, Müslüman Kamuoyuna başlıklı bildiri, emanet makbuzu, emanette bulunan yayınajansı ve Sivas Emniyet Müdürlüğü'nce videoya alınan video kasetleri, bu video kasetlerinden Başsavcılıkca ve Emniyet Müdürlüğü'nce temin edilen aygıtlarla tab edilen fotoğraflar, teşhis tutanakları ve tüm evrak kapsamından anlaşılmış olmakla,

Delillerin takdir ve münakaşası Mahkemeye ait olmak üzere sanıklar hakkında müsne suçtan Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılama yapılarak her bir sanığın ayrı ayrı eylemlerine uyan 3713 S.K.nın 7/1-2, TCK'nun 40. maddeleri gereğince ayrı ayrı cezalandırılmalarına, Sanıklar **Durmuş Tufan, Temel Toy, Özer Çanaklıtaş, Ali Teke, Süleyman Kurşun** ve **Tekin Arıs** haklarında TCK'nun55/3. maddesinin tatbikine karar verilmesi kamu adına idida olunur.

İlhan Aygün 22259
Devlet Güvenlik Mahkemesi
Cumhuriyet Savcısı
Resmi Mühür ve İmza

T.C.

KAYSERİ
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

16.6.1994

Hazırlık No : 1994/34
Esas No : 1994/30
İddianame No: 1994/27

İ D D İ A N A M E

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA
KAYSERİ

DAVACI : K.H.
SANIKLAR : 1) Şevket Erdoğan
2) Köksal Koçak
3) İhsan Çakmak
4) Hakan Karaca
5) Yılmaz Bağ
6) Necmi Karaömeroğlu

SUÇ : 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet
SUÇ TARİHİ : 2.7.1993.
KANUN MADDESİ : 3713 Sayılı Kanun'un 7/1-2. maddesi

2.7. 1993 günü Sivas'ta "Müslüman Kamuoyuna!" başlıklı ve "Müslümanlar!" imzalı bildirilerin dağıtılıp, kendine "Müslümanlar" adını veren örgütün hesap sorma günü olarak halka ilettiği görüşler doğrultusunda tepkileri dile getirmek için yapılan izinsiz toplantı ve gösteri yürüyüşünde, **"Allahuekber!" "Vali İstifa!" "Şeytan Vali!" "Şeytan Aziz!" "Sivas Aziz'e mezar olacaktır!" "Kafirler içeride!, onları yakacağız!, laiklik gidecek şeriat gelcek!, Müslüman Türkiye!, şeriat gelecek zulüm bitecek!, laikliğe son!, laik düzen yıkılacak!, Türkiye Müslümandır Müslüman kalacaktır!, Yaşasın şeriat!, şeriat isteriz!, tek yol İslam!, asker dinsize siper olamaz!, kahrolsun laiklik!, asker Bosna'ya!, Kurana uzanan eller kırılsın!, kanımız aksada zafer islam'ın!"** diyerek slogan atıp yedibuçuk saat boyunca Sivas'ta gösteri yapıp Müslümanlar isimli örgüte katılıp bu örgütün Sivas'ta propagandasını yapan 94 sanık hakkında daha önce Başsavcılığımızın, 20.07.1993 gün ve 1993/318-170159 sayılı iddianamesi ile haklarında dava açılan sanıklar hakkındaki dosya mahkemenizin 1993/175 esasına kayıtlı ve derdest iken, dava nakledilmiştir.

Sivas Cumuhuriyet Başsavcılığı'nın 28.1.1994 gün ve 1994/352-15 hazırlık sayılı görevsizlik kararı ekinde gönderilen yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar hakkında düzenlenen dosya incelendi;

Yukarıda açık kimliği yazılı tüm sanıkların suç tarihi olan 2.7.1993 günü Sivas'da daha önceki iddianamede açıklandığı üzere, yukarıda yazılı sloganları atıp, yedibuçuk saat boyunca Sivas'ta gösteri yapıp "Müslümanlar" isimli örgüte katıldıkları ve bu örgütün Sivas'da propagandasını yürüyüş sırasında sarfettikleri **"Allahuekber!, Şeytan Aziz!, Sivas Aziz'e mezar olacak!, kafirler içeride!, onları yakacağız!, laiklik gidecek şeriat gelecek!, Müslüman Türkiye!, şeriat gelcek zulüm bitecek!, laikliğe son!, laik düzen yıkılacak!, Türkiye Müslümandır Müslüman kalacak!, yaşasın şeriat!, şeriat isteriz!, tek yol İslam!, asker dinsize siper olamaz!, kahrolsun laikik!, Kuran'a uzanan eller kırılsın!, kanımız aksa da zafer İslamın!"** sözleriyle bu örgütün propagandasını yaptıkları, böylece Terörle Mücadele Kanunu'na Muhalefet suçunu işledikleri, yukarıda yazılı kanıtlardan anlaşılmakla;

Dosyanın evveliyatı ile birleştirilerek, duruşmalarının mahkemenizde yapılarak sanıkların müsnet suçtan eylemlerine uyan 3713 S.K.nun 7/1-2 ve TCK'nun 40. maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmalarına karar verilmesi kamu adına iddia olunur.

İlhan Aygün 22259
Devlet GüvenlikMahkemesi
Cumhuriyet Savcısı
Mühür ve İmza

T.C.
KAYSERİ
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

3.8.1993

Hazırlık No : 1993/318

Ek iddianame

TUTUKLU

20.07.1993 gün ve 1993/318 Hz. . 1993/170 Es.
Sayılı İddianame'ye

E K İ D D İ A N A M E

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA
KAYSERİ

DAVACI: K.H.

SANIKLAR : 1) Bünyamın Eliş
2) Halit Karakaya
3) Özkan Doğan
4) Faruk Sarıkaya
5) Muammer Özdemir
6) Turan Kaya
7) Yılmaz Ceylan
8) Adem Ağbektaş

SUÇ : 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet

SUÇ TARİHİ : 2.7.1993

...'

2.7. 1993 günü Sivas'da "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı ve "Müslümanlar" imzalı bildirilerin dağıtılıp, kedine müslümanlar adını veren örgütün hesap sorma günü olarak halka ilettiği görüşler doğrultusunda tepkileri dile getirmek için yapılan izinsiz toplantı ve gösteri yürüyüşünde, **"Allahuekber!" "Vali İstifa!" "Şeytan Vali!" "Şeytan Aziz!" "Sivas Aziz'e mezar olacaktır!" "Kafirler içeride , onları yakacağız, laiklik gidecek şeriat gelcek!, Müslüman Türkiye!, şeriat gelecek zulüm bitecek!, laikliğe son!, laik düzen yıkılacak!, Türkiye Müslümandır Müslüman kalacaktır!, Yaşasın şeriat!, şeriat isteriz!, tek yol İslam!, asker dinsize siper olamaz!, kahrolsun laiklik!, asker Bosna'ya!, Kur'ana uzanan eller kırılsın!, kanımız aksada zafer İslam'ın!"** diyerek slogan atıp yedibuçuk saat boyunca Sivas'ta gösteri yapıp Müslümanlar isimli örgüte katılıp bu örgütün Sivas'ta propagandasını yapan 94 sanık hakkında daha önce Başsavcılığımızın, 20.07.1993 gün ve 1993/318-170159 sayılı iddianamesi ile haklarında dava açılan sanıklar hakkındaki dosya mahkemenizin 1993/175 esasına kayıtlı ve derdestir.

Sivas Cumuhuriyet Başsavcılığı'nın 22.7.1993 tarih ve 1993/2212 Hazırlık sayılı görevsizlik kararı ekinde gönderilen yukarıda açık kimliğikleri yazılı sanıklar hakkında düzenlenen dosya incelendi;

Yukarıda açık kimliği yazılı tüm sanıkların suç tarihi olan 2.7.1993 günü Sivas'ta daha önceki iddianamede açıklandığı üzere, yukarıda yazılı sloganları atıp, yedibuçuk sat boyunca Sivas'ta gösteri yapap Müslümanlar isimli örgüte katıldıkları ve bu örgütün Sivas'ta propagandasını yürüyüş sırasında sarfettikleri **"Allahuekber!, Şeytan Aziz Sivas Aziz'e mezar olaccak!, kafirler içeride, onları yakacağız!, laiklik gidecek şeriat gelecek!, Müslüman Türkiye!, şeriat gelcek zulüm bitecek!, laikliğe son!, laik düzen yıkılacak!, Türkiye Müslümandır Müslüman kalacak!, yaşasın şeriat!, şeriat isteriz!, tek yol islam!, asker dinsize siper olamaz!, kahrolsun laikik!, Kuran'a uzanan eller kırılsın!, kanımız aksa da zafer İslamın!"** sözleriyle bu örgütün propagandasını yap-

tıkları, böylece Terörle Mücadele Kanunu'na Muhalefet suçunu işledikleri, yukarıda yazılı kanıtlardan anlaşılmakla;

Dosyanın evveliyatı ile birleştirilerek, duruşmalarının mahkemenizde yapılarak sanıkların müsnet suçtan eylemlerine uyan 3713 S.K.nun 7/1-2 ve TCK'nun 40. maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmalarına karar verilmesi kamu adına talep olunur.

Fevzi Elmaz
Devlet Güvenlik Mahkemesi
Cumhuriyet Başsavcısı
20654

Mühür ve İmza

T.C.
SİVAS
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

22.07.1993

Hazırlık No: 1993/ 2460
Esas No : 1993/2460
İddia : 1993/

TUTUKLU
Yargılaması 3005 sayılı
Kanuna tabidir.

İ D D İ A N A M E

...

YAPILAN SORUŞTURMA SONUNDA

Olayın ilgili yönleri, Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı'nca 1993/318 Hazırlık numaralı evrakında soruşturulmakla birlikte;

Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği'nce 1-4 Temmuz 1993 tarihleri arasında, Sivas ve Banaz da, yapılması planlanan 4. Pir Sultan Abdal etkinlikleri nedeni ile, bu dernek tarafından planlanan birçok sanatçılar yanında Yazar (Aziz Nesin) Mehmet Nusret Nesin'in de Sivas'a davet edildiği, davete uyarak Sivas'daki etkinliklere katılan yazar Aziz Nesin'in 1.7.1993 gü-

nü Sivas Kültür Merkezi'nde yapılan ilk gün etkinliklerinde bir konuşma yaptığı, İl Valisi'nin de aynı günlü açılışta konuştuğu,

Her ne kadar yazıp-dağıtanları sürdürülen soruşturmada henüz tesbit edilmemiş ise de, Aziz Nesin'in kamuoyunca bilinen **"Şeytan Ayetleri"** isimli eser hakkındaki düşünce ve davranışlarının bunlar üzerinde doğurduğu tepki nedeni ile, bir tanesi evrak içinde mevcut olan, daktilo ile yazılıp bilahare fotokopi ile çoğaltılan, **"Müslüman Kamuoyuna!"** başlıklı, içeriği itibari ile Aydınlık Gazetesi'ndeki yayınlarından dolayı Aziz Nesin'in eleştirildiği, Müslümanlar imzalı bildirinin olaydan önceki gecelerde, Aziz Nesin'in Sivas'da olduğu bilindiğinden bazı işyerlerine kapı altlarına gizlice bırakıldığı, bildiride özetle Salman Rüşti'den köpek olarak bahsedilip, Kafir bir ülkede sokağa bile çıkmaya cesarete edemezken, onun yerli uşağı Aziz Nesin'den de **"köpek"** olarak bahsedilip, yanındaki ekibi ile birlikte şehrin Valisi tarafından davet edildiği, Müslümanlarla alay edercesine şehirde dolaştığının yazılı olduğu bildirinin sonunda **"İslamın Peygamerini ve kitabın izzetini korumak için bu uğurda verilecek canlarımız vardır!", "Gün Müslümanlığımızın gereğini yerine getirme günüdür!" "Gün Allah (cc) vahyi Kur'an-ı Kerime, Allah'ın meleklerine, Allah'ın resulu Hz. Muhammed (SAV)'e, onun ailesine ve eshabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma günüdür!", "İman edenler Allah yolunda savaşırlar, kafirlerde tağut yolunda savaşırlar o halde şeytanın dostları ile savaşın, çünkü şeytanın hilesi zayıftır!. (Nisa: 76)"** ibareleri ile Aziz Nesin'e tepki gösterilmesinin istenildiğini,

Sözkonusu bu bildirinin: 2.7.1993 günü cuma namazını müteakiben, gerek Paşa Camii ve yakınındaki Meydan Camii'nden çıkan topluluğun Atatürk Caddesi boyunca Valilik Binası önündeki meydana, gerekse daha değişik istikametteki Kale Camii'nden çıkan topluluğun İstasyon Caddesi boyunca aynı meydana, aynı anda yürüyüşe geçmesinden, bir kısım sanıkların anlatımlarından anlaşıldığı kadarı ile bir Amerikan Bayrağı'nın yakılmasında, soruşturma sırasında yazılı basından elde edilip emanete alınan fotoğrafta görülen **"Türkiye de PKK, Dünyada ABD"** yazılı bez pankartın açılıp yürüyüş boyunca taşınmasından, bu aşamada ayrı mekanlardaki her iki topluluğun ilk andan itibaren hep birlikte **"Allahu ekber!", ŞeytanAziz!", "Zafer İslamın!" "Şerefsiz Vali!", "Vali İstifa!", "Müslüman Türkiye!"** şeklindeki sloganları hep bir ağızdan söylemesinden de anlaşıldığı gibi, toplum üzerin-

de etkili olduğu,

Paşa Camii ve Meydan Camii'nden çıkıp Atatürk Caddesi boyunca, Kale Camii'nden çıkıp İstasyon Caddesi boyunca yukarıda anılan sloganları söyleyerek meydana yönelen topluluğun güvenlik kuvvetlerince zincir oluşturulup durdurulmaya çalışılmasına; dağılmaları konusunda müteaddit ikazların yapılmasına rağmen; oluşturulan görevli zincirini yardıklarını, dağılma ikazlarına uymadıkları, Valilik Binası önünde meydanda toplanarak Valilik Binasi İl Valisi Ahmet Karabilgin'in içeride bulunduğu bir sırada taşladıkları, binanın bir kısım camlarını kırdıkları, dağıtılmaya çalışıldıklarında İstasyon Caddesi başlangıcındaki görevli barikatı nedeni ile Osman Paşa Caddesi'ne yönelen topluluğun, aynı sloganlara ilave olarak tekbir getirip **"Kahrolsun Laiklik!", "Şeriat İsteriz!", "Laik düzen yıkılacak şeriat gelcek, zulüm bitecek!", "Sivas Aziz'e mezar olacak!"** şeklindeki sloganları da atarak, dağılmaları konusunda yapılan ihtarlara rağmen İstasyon Caddesi'ne çıkıp, buradan etkinliklerin bir bölümünün yapıldığı Kültür Merkezi binasının önüne geldikleri, etkinlikleri izlemek için binada bulunanlarla çatışmaların güvenlik kuvvetlerince engellendiği, aynı topluluğun İstasyon Caddesi üzerinden tekrar aynı sloganlarla Valilik Binası önüne geldiği, burada da aynı sloganları atan topluluğun dağılma ikazlarına uymayarak tekrar İstasyon Caddesi üzerindeki Kültür Merkezi önüne ulaştğı, bu ikinci gelişte Kültür Merkezi'nin camlarının atılan taşlarla kırıldığı, etkinlikler nedeni ile Kültür Merkezi bahçesine dikilen "Ozanlar Anıtı"nın taş ve kazma ile kısmen tahrip edildiği, güvenlik görevlilerinin zor kullanması ile Kültür Merkezi'nden bulunan topluluğun bu toplulukla karşılaşmaması ve çatışmasını engellendiği, topluluğun bu kez tekrar İstasyon Caddesi üzerinden Valilik önüne, oradan da Aziz Nesin ve yukarda zarar görenler olarak gösterilenler ölenlerin bulunduğu Madımak Oteli'nin çevresine saat: 16.30-17.00 sularında toplandıkları,

Topluluğun burada da dağılmadığı, otelin yakılması anına kadar sloganların atıldığı,

Anlatılmaya çalışıldığı gibi izinsiz kanuna aykırı başlayanı bu toplantı ve gösteri yürüyüşüne tüm sanıkları evrak içerisindeki her biri ile ilgili tanıkların anlattığı zaman ve mekanlarda katıldıkları, dağılma ikazlarına uymadıkları, fotoğraflardan, süreklilik arzeden video bant görüntülerinden de açıkça görüldüğü gibi, görevlilere cebir ve şiddet le saldırı ile mukavemette bulundukları, nitekim dağılmalarını Madımak Otelinin yangınını müteakip polis ve

askerlerin ikaz ateşleri ile mümkün olabildiği yolunda kanıtlar olduğu görüldüğünden,

2911 sayılı yasanın 35. maddesi gereğince 3005 sayılı yasa hükümleri uyarınca yargılanmaları,

Eylemleri sabit olduğundan uyduğu 2911 Sayılı Yasa'nın 32/1-3 madde uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmalarına karar verilmesi kamu adına düşünülür ve istenilir.

F. Murat Akkuş 21419
Cumhuriyet Savcısı

T.C.
SİVAS
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Hazılık No: 1993/2212
Esas No : 1993/902
İddia :1993/84

12.08.1993

22.07.1993 gün ve
1993/902-84 sayılı İddianame'ye
Ek İddianame

SİVAS AĞIR CEZA MAHKEMESİ'NE

Davacı : **K.H.**

Sanık : Hasan Basri Koç: M. Sabri oğlu 1965 D.lu. Sivas Bademkaya Köyü nüf. kayıtlı.... tutuklu

Suç : Yangın çıkartmak suretiyle birden fazla kişinin ölümüne ve yaralanmasına sebebiyet vermek suçuna teşvik

Suç Tarihi : 02.07.1993
Gözaltı Tarihi : 09.8.1993
Tevkif Tarihi : 11.08.1993

Hazırlık Evrakı İncelendi

22.07.1993 gün ve 1993/2212 Haz. 1993/902 Esas, 1993/84 sayılı iddianame ile 78 sanık hakında mahkamenize açılan iddianameye konu olay nedeniyle,

Yukarıda açık kimliği yazılı sanık Hasan Basri Koç'un da, olay günü sözkonusu iddianamenin 6 ıncı şıkkında açıklandığı üzere eylemleri otel önündeki barikatı zorlayıp delmeye çalışmak ve bilahare yakmak eylemlerini gerçekleştiren sanıkların eylemlerine taşkınlığı, saldırganlığı, zapdedilmezliği açıklanmaya çalışılan toplum içerisinde neticeye etkili olması nazara alındığında asli faillerin fiilerine TCK. 65/1 madde tarifini bulan suç işlemeye teşvik ve suç irtikap kararını takviye olarak kabulü ile eylemlerinin uyduğu TCK. 65/1 madde yolu ile 450/6, 62 madde uyarınca,

Yargılamasının yapılarak suçu sabit olduğunda cezalandırılmasına karar verilmesi iddia olunur.

M. Nuri Yalınalp 23159
Cumhuriyet Savcısı

Not: Sanık hakında evrak tefrik edilerek Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne ve DGM. Kayseri C.Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Davalar Birleşiyor

T.C.
ANKARA
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ

27.10.1993

G E R E K Ç E L İ K A R A R

ESAS NO : 1993/129
KARAR NO : 1993/109
C. SAVCILIĞI ESAS NO : 1993/103
MAKTÜLLER : Nesimi Çimen ve arkadaşları (35 kişi)
SANIKLAR : Cafer Erçakmak ve diğerleri (79 kişi)
DAVACI : K.H

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Yukarıda tarih ve esas numarası verilen Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi kararında Sivas C. Başsavcılığı'nın 22.7.1993 gün 1993/902 sayılı iddianamesi ile ve 12.08.1993 gün ve 1993/902 sayılı ek iddianamesi ile:

Cem'an 79 kişi hakkında Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'ne dava açılmış, Emniyet mülahazasıyla Yargıtay ilamı gereği dosya Mahkememize gelmiştir. Sivas C. Savcılığı:

Kesintisiz vuku bulan olayı üçe bölerek sanıkların bazısının davranışlarını 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na aykırı bularak Kayseri DGM. C. Başsavcılığı'na göndermiş, adı geçen DGM. Başsavcılığı'nın

20.7.1993 gün, 1993/170 esas, sayılı iddianamesi ile Kayseri DGM.sinde dava açıldığı.

Yine aynı günkü olaylarda sanıkların bazı davranışlarının 2911 Sayılı Gösteri Yürüyüşü Kanunu'na aykırı bularak 22.7.1993 gün, 1993/246 sayılı iddianame ile Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne dava açıldığı.

Yine aynı sanıkların davranışlarının bir bölümünün Ağır Cezalık davadan olduğundan bahisle Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'ne dava açıldığı.

Emniyet mülahazasıyla Kayseri DGM.sine açılan davanın Ankara DGM'sine, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne açılan davanın Ankara Asliye Ceza Mahkemesi'ne, Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'ne açılan davanın Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'ne nakledildiği dosyada "mevcut Yargıtay kararları ve iddianameler münderecatından anlaşılmıştır", demek suretiyle suçun adi suç mahiyetinde olup olmadığı; ayrıca TCK.nun 149. maddesine ve TCK.nun 146. maddesine girip girmediğini eleştirdikten sonra sanıkların tüm davranışları kül halinde TCK.nun 146. maddesinde ifadesini bulan **"Mevcut Anayasa'nın bir kısmını tebdil ve ilgaya matuf bir davranış olarak kabulü gerekmektedir"** TCK.nun 146. maddesinde mübrez suçları görmekle görevli Mahkeme, Devlet Güvenlik Mahkemesi'dir. Bu nedenlerle davaya bakacak Mahkemenin, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi olduğundan bahisle görevsizlik kararı vermiştir.

Sivas C. Başsavcılığı'nın 12.7.1993 tarih, 1993/902 esas, 1993/84 sayılı asıl iddianamesi ve 12.8.1993 tarihli ek iddianamesi ile Cafer ERÇAKMAK ve arkadaşları hakkında açılan davanın sevk bölümlerinde TCK.nun sanıkların suçları ile ilgili maddelerin tatbikini talep etmiştir.

Cumhuriyet Savcısı sevk maddelerinde TCK.nun 146/1. maddesinin tatbiki yönünden sanıkların tecziyesi ile ilgili her hangi bir talep söz konusu değildir. Söz konusu sevk maddeleri tamamen Mahkememizin görevine giren ilgili maddeleri ile yakından uzaktan bir ilgisi bulunmamaktadır. Hatta sanıklar bölümünde Sanık Halil İbrahim DÜZBİÇER'in görevli Vali'ye cebir ve şiddetle hakaret etmek, Ozan Anıtı'nı kimlikleri henüz tümü ile tesbit edilmemiş ise de beşten ziyade şahısla birlikte tahrip etmek, otel önündeki üç otomobili Durmuş TUFAN isimli sanığın getirdiği görevlilerin müdahalesi ile yere dökülen benzini bir beze bulaştırıp beşten çok sanıkla birlikte ateşe verip oteli de yakarak aynı kasıt altında birden ziyade kişiyi yangın çıkartmak suretiyle öldürmek, 45 kişiyi yangın çı-

kartmak suretiyle öldürmeye tam kalkışmak eyleminde C. Savcılığı bu iddiasıyla suçun Mahkememizin görevine girmeyen ilgili sevk maddeleri ile sanıkların cezalandırılmalarını talep etmiştir.

Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi iddianamede sevk olunan maddelerden sanıkları yargılayıp gerekli kararı vermesi gerekirken iddianamede sevk olunmayan ve kendi görüş ve düşüncesini de katarak suçun TCK. 146/1. maddesine girdiğinden bahisle görevsizlik kararı vermesi ve bu maddeden davanın açılmamış bulunması karşısında suçun vasıf ve mahiyetini değiştirerek görevsizlik kararı vermiş bulunması karşısında;

Bu açıklanan nedenlerle iddianamede Mahkememize giren ilgili sevk maddesi ile her hangi bir davanın açılmamış bulunması karşısında Mahkememizin işbu davaya bakmaktan CMUK.nun 7 ve 263. maddeleri gereğince **görevsizliğine**;

Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi ile Mahkememiz arasında görev uyuşmazlığı çıktığından öncelikle bu görev uyuşmazlığının halli için dosyanın Yargıtay ilgili Ceza Dairesi'ne gönderilmek üzere Ankara DGM. C. Başsavcılığı'na **tevdiine**;

Sanıkların üzerlerine isnat edilen suçun vasıf ve mahiyeti, tutuklu kaldıkları süre gözönünde tutularak tutuklu bulunan sanıkların tutukluluk hallerinin **devamına**;

Talebe aykırı tensip kararında oyçokluğu ile itirazı kabil olmak üzere karar verildi.

BAŞKAN: 18960 ÜYE: (971-Yd-4) ÜYE: 18454
(İmza) (İmza) (İmza)

KATİP: 76
(İmza)

KARŞI OY GEREKÇESİ:

02.07.1993 tarihinde Sivas'ta meydana gelen ve 35 kişinin yanarak ya da dumandan boğularak ölümü, yanma tehlikesi geçiren 45 kişiden bir kısmının da yaralanmasıyla sonuçlanan olaylar üzerine Kayseri DGM. ve Sivas C. Savcılıkları'nca yapılan hazırlık soruşturması sonunda sanıklara yüklenen suçların niteliğine göre yetkili ve görevli mahkemeler nezdinde açılan davaların kamu güvenliği gerekçesiyle yüksek Yargıtay Nöbetçi Ceza Dairesi'nce ANKARA'ya nakline karar verilmesi üzerine, Kayseri DGM. C. Başsavcılığı'nca 3713 SK.nun 7/1-2. maddesine aykırılık suçundan toplam 106 sanık hakkında açılan davanın Mahkememize;

Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nca 2911. SK.nun 32/1-3. Maddesine Aykırılık suçundan toplam 124 sanık hakkında açılan davanın Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesi'ne;

Yine Sivas C. Başsavcılığı'nca TCK.nun çeşitli maddelerine aykırılık suçundan toplam 79 sanık hakkında açılan davanın ise Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildiği anlaşılmıştır.

Bu süreç içinde Mahkememize intikal eden davanın duruşma hazırlığı evresinde, Ankara DGM. C. Başsavcılığı'nın dosyada mevcut 20.09.1993 tarihli **"Düşünce Örneği"** başlıklı yazılarının ilgili Mahkemelere gönderilmesinden sonra, 19. Asliye Ceza ve 3. Ağır Ceza Mahkemeleri kendilerine gelen dosyalarla ilgili olarak, iddianamede yer alan sevk maddelerinin oluşa ve kanıt durumuna uygun düşmediği; sanıkların eylemlerinin sübutu halinde TCK.nun 146. maddesinin kapsamı içerisinde değerlendirilmesi gerektiği ve bu suçtan açılan davalara bakmak görevinin de Devlet Güvenlik Mahkemelerine ait bulunduğundan bahisle **"Görevsizlik kararı"** verilerek dosyaların Mahkememize gönderildiğine göre, artık davaların bir bütün olarak ele alınıp bir karara varılmak üzere birleştirilmesi gerekirken sayın çoğunluğun sevk maddeleri ile bağlı kalarak vermiş olduğu görevsizlik kararlarına katılmak mümkün görülmemiştir.

Gerçekten Sivas ilinde bir terör havası estiren ve yönetimin sokağa çıkma yasağı ilanına da neden olan olayların kapsam ve boyutları ile sanıkların aynı amaç doğrultusunda 'İttifak' ederek giriştikleri eylemlerinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 'devletin nitelikleri' arasında saydığı 'Laiklik İlkesi'nin ortadan kaldırılmasına yönelik ve Anayasa'nın İhlali şeklinde değişmesi kuvvetle muhtemel bulunan vasıf ve niteliği itibariyle "Adi Suçlar" kapsamında sayılmasına bu aşamada imkân bulunmadığı kanısındayız.

Kaldı ki, büyük çoğunluğunu aynı kişilerin teşkil ettiği davalar arasında kişisel ve eylemsel bağlılık bulunmasına rağmen görev konusuna ilişkin yasal zorunluklar nedeniyle olsa bile, davaların bu şekilde bölünüp sanıkların üç ayrı Mahkemede yargılanmalarının, davanın selameti açısından büyük sakıncalar yaratacağına da her halde kuşku yoktur.

Oysa, Türk Ceza Yargılaması sisteminde iddianamede tavsif edilen eylemin takdirinde de iddia ve savunmalarla bağlı olmayan Mahkemelerin kamu düzenine ilişkin görev konusunda olduğu gibi aralarında bağlılık bulunan davaların birleştirilmesi ve ayrılmasına da her aşamada doğrudan karar verebilmek imkânı her zaman için mümkün bulunmaktadır.

Bu durum karşısında, sanıklar hakkında doğru ve adil bir karara varılabilmesi için dosyada mevcut kanıtların bir bütün olarak ele alınıp topluca takdir ve değerlendirilmesi gerekli ve hatta zorunlu bulunmasına göre, öncelikle 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararı ile gelen dosyanın Mahkememizin 1993/106 Esasına kayıtlı dava dosyası ile birleştirilerek yargılamanın sürdürülmesi, elde edilecek kanıtların topluca değerlendirilmesi sonunda suç vasfının tayini ile, buna göre bir karara varılmasının gerektiği görüş ve kanısında olduğumuzdan, sayın çoğunluğun aksi yöndeki görevsizlik kararına katılmak mümkün görülmediğinden karşı oy kullanmak gerekmiştir. 27.10.1993.

KATİP: 76

MUHALİF ÜYE
ERTAN URUNGA (971-Yd-4)
(İmza)

T.C.
YARGITAY
C. Başsavcılığı

Sayı : 85397
Konu : T.M.

Ankara
4.11.1993

Yargıtay Onuncu Ceza Dairesi
Yüksek Başkanlığına

Toplu izrar, tehdit, yangın çıkartarak 35 kişiyi öldürme, teşebbüs ve Ahmet Öztürk ve 79 arkadaşının yapılan yargılaması sırasında Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi ile Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi kararları arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının çözüm isteği ile yerinden gönderilen evrak incelendi:

İncelenen dosya içeriğine, sanıkların üzerine atılan suçun niteliğine iddianamede olayın anlatılmış biçimine, Sivas'ta 35 kişinin ölümü ve birçok kişinin yaralanması ile sonuçlanan olaylarda sanıkların kasıtlarının Türkiye Cumhuriyeti aleyhine yönelik hareketler olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceğinin taktir ve münakaşasının Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne ait olması gerekmesine ve Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının gerekçesine göre Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 27.10.1993/129/109 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması istemiyle dosya ilişikte sunulur.

İsmet GÖKALP
Cumhuriyet Başsavcısı Y.
Yargıtay Cumhuriyet Savcısı

T.C.
YARGITAY
10. CEZA DAİRESİ

Esas No : 1993/11824
Karar No : 1993/11804
Tebliğname No : T.M./85397

8.11.1993

YARGITAY İLAMI

Toplu ızrar, tehdit, yangın çıkartarak 35 kişiyi öldürme, teşebbüs gerekçesiyle Cafer Erçakmak ve 79 arkadaşının yapılan yargılamaları sırasında Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi ile Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi kararları arasındaki çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi, yeni görev yerinin belirlenmesi istemiyle gönderilen dosya C. Başsavcılığı'nın 4.11.1993 gün ve TM./85397 sayılı tebliğnamesiyle daireye verilmekle incelendi:

Gereği görüşülüp düşünüldü:

İncelenen dosya içeriğine, sanıkların üzerine atılan suçun niteliğine, iddianamede olayın anlatılış biçimine, "3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1. maddesinde baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinin biriyle, Anayasa'da belirtilen Cumhuriyet'in niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzenini değiştirmek, Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devleti'nin ve Cumhuriyet'in varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin

iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemlerin" terör olarak tanımlanmış olmasına, anılan kanunun 2/2 maddesinde ise, "Terör örgütüne mensup olmasa dahi örgüt adına suç işleyenler de terör suçlusu sayılır" denilmiş bulunmasına, 9. maddesinde açıkça "bu kanun kapsamına giren suçlarla ilgili davalara DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ'NDE BAKILIR" hükmü getirilmesine, 2.7.1993 tarihinde meydana gelen ve 35 kişinin yanarak ölümü, bir çok kişinin yaralanması, binaların ve heykellerin kırılıp tahrip edilmesi olaylarının başlangıç, gelişme biçimi ve sonuçları itibariyle bir bütün teşkil ettiği çoğunluğunun Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne açılan kamu davasının sanıklarını oluşturan kişiler hakkında 3713 Sayılı Kanunun 7/1-2. maddeleri ile cezalandırılmaları için ayrı bir davanın açılmış olmasına, kanıtların tartışılması, suç niteliğinin belirlenmesi, eylemlerin TCK.nun 146, 313, 3713 Sayılı Kanunun 7/1-2 2/2. maddelerine uygun olup olmadığının Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce değerlendirilmesi gerekmesine, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi kararındaki gerekçeye göre yerinde görülmeyen Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 27.10.1993 gün ve 1993/129-109 sayılı GÖREVSİZLİK kararının istem gibi kaldırılmasına, dosyanın mahalline gönderilmesi için Yargıtay C. Başsavcılığına tevdiine 8.11.1993 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
H. Doğan	Ş. Güngör	Y. Kalay	M.İ. Ünal

Üye
İ. Koçhisarlıoğlu

Kararlaştırıldı.
Yazı İşleri Müdürü.

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA
ANKARA

13.10.1993

Esas No: 1993/128

İddianameye İtiraz Eden
Müşteki-Müdahiller : 1. Yeter GÜLTEKİN ve arkadaşları..
Vekilleri : Aşağıda imzası bulunan
Ankara Barosu Avukatları.

Sanıklar : Cafer Erçakmak ve 101 arkadaşı.

İstem : Davaya "MÜDAHİL" olarak kabulümüz ile davaların BİRLEŞTİRİLMESİ istemidir.

AÇIKLAMALAR

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen şeriatçı kalkışma ve katliam soruşturması sonunda dosyalar örgüt, Madımak Oteli yakılarak katliam ve diğer gösteri ve eylemler olmak üzere üç ayrı dava haline getirilmiştir. Eylemleri gerçekleştiren örgütle ilgili dava Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde açılmıştır. Madımak Oteli'nin yakılarak 35 kişinin öldürülmesi ve 45

kişinin öldürülmesine tam kalkışılması suçu nedeniyle açılan davada Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılmıştır. Diğer gösteri ve eylemlerle ilgili de 2911 sayılı yasaya muhalefetten de bu dava açılmıştır. Bu davaya konu olan eylemler, Mahkemenizin 1993/106 Esasına kayıtlı olarak yargılaması yürütülen ***"terör amaçlı örgüt"*** tarafından gerçekleştirilmiştir. Madımak Oteli yakılarak gerçekleştirilen katliam da, bu davaya konu gösteri ve eylemlerin bir parçasıdır. Bu gerçeğe karşın üç ayrı dava açılması, örgüt ve eylemler arasındaki bağı koparıcı ve hukuksal gerçeğin bulunmasını engelleyici niteliktedir.

Oysa;

1. Sivas Katliamı Laiklik Kartışı Devlet Politikalarının Sonucunda Gelişen Şeriatçı Örgütlenmenin Ürünüdür:

Devlet 1940'lardan başlayarak izlediği politika ile toplumu laiklikten uzaklaştırdı, dinci ideolojinin etki alanı içine soktu. Ancak 12 Eylül 1980 bu açıdan da Türkiye tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. 12 Eylül rejimi, laikliğin ruhuna fatiha okumuş, onun devamı niteliğinde olan Özal ve Demirel hükümetleri de laiklik düşmanı bu politikaları sürdürmüşlerdir. 12 Eylül rejimi geniş kitleleri ideolojik hegemonya altında tutmak ve statükonun iplerini sağlamlaştırmak için, toplumu İslamlaştırmayı bir devlet politikası olarak benimsemiş ve uygulamıştır. Bu dönemde devletin başı Kenan Evren, bir yandan laiklikten söz ederken diğer yanda, ***"Din lazım ve birleştiricidir"*** demiştir. Askeri yönetim gelişen halk hareketine, özgürlük arayışlarına karşı dini ideolojiyi bir dalgakıran olarak benimsemiştir. ***Türk-İslam Sentezi resmi ideoloji olarak kabul edilmiştir.***

Bu anlayışın bir sonucu olarak:

* Din dersleri ortaöğretim kurumlarında zorunlu dersler arasına alınmıştır.

* Güneydoğu'da ayetli hadisli cihat bildirileri dağıtılmıştır.

* Devletin radyo ve televizyonu, dini ideolojinin propaganda aracı yapılmıştır.

* Devlet bütçesinin önemli bir kısmı Diyanet İşleri Başkanlığı'na tahsis edilerek Sünni İslamın örgütlenmesi ve yayılmasının emrine verilmiştir.

* Ders kitapları da dini ideolojiye göre düzenlenmiştir.

* Şeriat düzeni özlemcisi tarikatların, devlet içinde özellikle güvenlik kuvvetleri ve eğitim kurumları içinde etkin olmalarına göz yumulmuştur. Tarikatların faaliyetleri meşrulaştırılmış ve teşvik edilmiştir.

* Şeriatçıların, ülke çapında demokrat, devrimci ve ilerici kişi ve kurumlara yönelik saldırılarına arka çıkılmıştır.

* ABD'nin ılımlı İslam projesi benimsenmiş ve uygulamaya konulmuştur.

* Televizyonu, radyosu, sineması, gazeteleri, dergileri, kasetleri, Kuran kursları, din dersleri, vakıfları ve hac seferleri ile İslamcı ideoloji türlü kanallardan topluma pompalanmaktadır.

Bugün şeriat düzeni yanlıları, devlet ve toplum içinde kazanmış oldukları mevzilerden almış oldukları cesaret ile artık kendi düzenlerini kurmanın eşiğinde olduklarını düşünür hale gelmişlerdir. Bu nedenle pervasızlaşmışlardır.

Hedef, laikliğin son kalıntılarını da yok etmek ve ortaçağın karanlık düzenini tam anlamıyla gerçekleştirmektir.

Bu ortam içinde bir yandan yasal parti ve kuruluşlar biçiminde, bir yandan da illegal olarak örgütlenen şeriatçı güçler, ***"Artık Vakit Geldi"*** sloganı ile, şeriatçı bir kalkışma zamanının geldiği sonucunu ilan etmişlerdir. Bu karanlık güçler, emperyalizmin ve devletin koruması altında Türkiye'nin aydınlanmacı, özgürlükçü güçlerini saldırılarının ilk hedefi yapmışlardır. İşte Sivas Katliamı tam bu döneme ve bu duruma denk düşen bir olaydır. Türkiye genelindeki şeriatçı-dinci gelişmenin bir parçasıdır. 12 Eylül öncesindeki Maraş-Erzincan-Sivas-Çorum Katliamları'nın da yeni bir halkasıdır.

2. Olay, Örgütlü, Planlı, Şeriatçı Bir Kalkışma ve Katliamdır:

Sivas Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürü (Tanık) Mehmet Yıldız'ın anlatımında da belirtildiği üzere, aralarında sanıkların da bulunduğu şeriatçı saldırgan güçler, olaydan çok önce hazırlıklara başlamışlar, yasal ve yasadışı yollarla örgütlenmişler, her fırsatı ***"en ufak bir temel atma törenini bile"*** değerlendirerek; ***"şeriatın getirilmesi yönünde"*** propaganda ve tahrikler yaparak, gövde gösterisi yapmaya çalışmışlar, ***"şeriata olan özlemlerini dile getirmeye çaba göstermiş"***lerdir.

1-4 Temmuz arasında Sivas'ta "Pir Sultan Abdal Şenlikleri"nin düzen-

lenmesini, laik kişiliği ile tanınan Aziz Nesin'in bu şenliklere katılmasını; güçlerini göstermek, şeriat devleti kurma yönündeki çaba ve hazırlıklarını ortaya koyabilmek bakımından bir bahane ve fırsat olarak değerlendirmişlerdir. *"Pir Sultan Abdal Şenlikleri"* öncesinde ve şenliklerin başlaması ile birlikte ***"Kuran'ın yakıldığı, peygambere küfredildiği"*** gibi gerçekle ilgisi bulunmayan söylentiler yayarak, ellerinde bulunan yerel basın olanaklarını kullanarak ve olaylardan bir gün önce ***"Müslüman Kamuoyuna"*** başlıklı, katliama çağıran, ***"İslamın peygamberini ve kitabın izzetini korumak için bu uğurda verilecek canlarımız vardır" "Gün müslümanlığımızın gereğini yerine getirme günüdür", "Gün Allah (cc)'ın vahyi, Kur'an-ı Kerim'e, Allahın meleklerine, Allahın resulü Hz. Muhammed (Sav)'e, O'nun ailesine ve ashabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma günüdür", "İman edenler Allah yolunda savaşırlar, kafirler de tağut yolunda savaşırlar. O halde şeytanın dostları ile savaşın... (Nisa 76)"*** sözlerinin yer aldığı bildiriler dağıtarak, şeriatçı kalkışma ve katliamın zeminini hazırlamışlardır.

2 Temmuz 1993 gününün cuma olmasını ve cuma namazını da bir fırsat olarak değerlendirerek, önceden Paşa Camii, Meydan Camii ve Kale Camii'nde toplanılmasını, buralardan hareketle eylemin başlatılmasını planlamışlardır. Bir kısım sanıklar, anlatımlarında, şeriata göre Cuma namazlarının devlet başkanı veya onu temsilen Vali tarafından kıldırılması gerektiğini, böyle olmadığı için kendilerinin Cuma namazını kılmadıklarını belirttikleri halde, olay günü Cuma namazını kılmak üzere camiye geldikleri ve öğleden sonrası için sanıkların bir kısmının işyerlerinden izin aldıkları dosyadan anlaşılmaktadır. Ayrı alanlarda bulunan üç değişik camiden, aynı anda, aynı sloganlar bağırılarak, aynı hedefe doğru harekete geçilmiş, Valilik binası önündeki meydanda buluşulmuştur.

Şeriatçı saldırganlar, ***"Şeriat Gelecek Yüzler Gülecek!, Kahrolsun Laiklik!, Şeriat Gelecek Herşey Bitecek!, Laiklik Gidecek Şeriat Gelecek!, Hizbullah Geliyor!!, Laik Düzen Yıkılacak!, Hükümet İstifa!, Laikliğe Son!, Vali İstifa!, Zafer İslamın!, Yaşasın Şeriat!, Kanımız Aksa da Zafer İslamın!, Şeriatçı Devlet Kurulsun!"*** gibi sloganları bağırarak, ulaşmak istedikleri hedefi ortaya koymuşlardır. Bu amaca yönelik olarak planlı ve somut bir şekilde Valilik Binası, Kongre Binası ve önündeki büst, Kültür Merkezi ve önündeki heykel ile Madımak Oteli'ndeki laiklik yanlı-

sı şenlik katılımcıları saldırı hedefi olarak seçilmişlerdir.

Bütün bunlardan anlaşılmaktadır ki, olaylar tahrik olma sonucu, kendiliğinden meydana gelmiş ani olaylar değildir. Tersine, uzun bir propaganda ve hazırlık sonunda gerçekleştirilmiş, uzun ve kısa vadeli amacı belirlenmiş, organize edilmiş, şeriat devleti kurulması yönünde örgütlü, planlı bir kalkışmadır. Otelin yakılarak 35 kişinin öldürülmesi, 45 kişinin öldürülmesine tam kalkışma, yangın sırasında *"YAK! YAK!"* biçimindeki kitlesel istenç açıklaması da, şeriatçı saldırganların Anayasal düzeni yıkmak ve onun yerine şeriat devleti kurmak için herşeyi yapabileceklerini ve bu konudaki kararlılıklarını ortaya koymaktadır.

Şeriatçı saldırganlar, Pir Sultan Abdal Etkinlikleri'nin yapıldığı Kültür Merkezi'ne saldırı ile eyleme başlamışlardır. Kongre Binası'na ve Valiliğe saldırı ile eylemlerine devam etmişlerdir. Saldırganlar kararlılıklarını oteli yakıp, içindekileri öldürdükten sonra da dağılmayarak ve saldırılarını Valilik Binası'na ikinci kez yönelterek göstermişlerdir. Ancak bu aşamadan sonra saldırganlar, Emniyet ve askeri güçler tarafından silah kullanılarak, 2 kişinin öldürülmesi ve bazı kişilerin yaralanması sonucunda bastırılarak, dağıtılmışlardır.

Olayların sürdüğü 10 saat boyunca saldırgan şeriatçı güçler Sivas'ı denetimleri altına almışlar ve devlet organlarını işlemez hale getirmişler, şeriatçı terör uygulamışlardır.

3. Devlet, Katliam Sırasında Saldırganları Koruyucu ve Teşvik Edici Bir Tavır Almıştır. Bu Tutum Hazırlık Soruşturmasında da Sürdürülmüş, Davalar Usulsüz ve Eksik Soruşturma İle Açılmıştır:

Gerek video bantlarının ve gerekse dava dosyasının incelenmesinde görüldüğü üzere;

Güvenlik güçleri şeriatçı kalkışmanın bastırılması için etkili hiçbir önlem almadıkları gibi, olaylar sırasında ve sonrasında da saldırganları yakalama konusunda ciddi hiçbir etkinlik göstermemiştir. Olaylar başladıktan hemen sonra durum Başbakan, Başbakan Yardımcısı, İçişleri Bakanı, Genelkurmay Başkanı ve Emniyet Genel Müdürü gibi devletin en üst düzey görevlilerine bildirildiği halde, olayların büyümesini önleyici ve saldırganları dağıtıcı hiçbir çaba gösterilmemiştir. Sivas'taki üst düzey devlet ve

Emniyet görevlilerinin saldırganlara karşı tutumu dağıtıcı ve bastırıcı değil, ***"ricacı"*** ve ***"teşvik edici"***dir. Bu durum, olayla ilgili görüntülerde açıkça anlaşılmaktadır. Demokrasi güçlerinin, yasal mitinglerini dahi şiddet kullanarak dağıtan güvenlik güçleri Sivas'ta şeriatçıların katliam yapmasına seyirci kalmıştır. Valilik raporunda da görüldüğü üzere, dini esaslara dayalı bir rejim özlemi içinde olan, olaya katılan saldırganlarla bağlantıları konusunda dosyada kuvvetli kanıtlar bulunan **Refah Partili Belediye Başkanı**'ndan olayları yatıştırması konusunda medet umulmuş, konuşma yapması istenmiştir. Bu durum saldırganlara cesaret vermiş ve olayı daha da büyütmüştür. Olaylar bütün gün sürdüğü halde, dağıtma anına kadar güvenlik güçlerince kimse yakalanmamış ve gözaltına alınmamıştır.

Telsiz anonslarının çözümünden de anlaşılacağı üzere, saat 14.20'den itibaren sürekli takviye gücü istenmiş, *"...bilhassa saat 19.00 civarında ısrarla askeri güçlerin bir an önce olay yerine gelmeleri talep edilmiş, fakat Tokat Emniyet Müdürlüğü, çevik kuvvet olmayan 20 polis ile, Kayseri Emniyet Müdürlüğü'nden 31 polisin haricinde ve Jandarma Alay Komutanlığı'nın 20 kadar kuvvetinin dışında hiçbir takviye alınamamıştır. Tugay Komutanlığı'na bağlı kuvvet saat 19.50 civarında Atatürk Caddesi'ndeki PTT'nin önüne kadar gelmiş ve orada daha fazla ilerleyemeyerek, yangına gelen itfaiyenin otel önüne giriş yapmasına kadar burada kalmıştır."* (Olay Tutanağı K1.3, Dizi: 1297). İl'de bulunan Tugay'a bağlı askeri güçlerin yangından sonra olay yerine gelmesini ve yakılan otele yaklaşabilmek için itfaiye aracının yol açmasını beklemesini anlamak olanaksızdır.

Devletin, olaylar sırasında, saldırganlara gösterdiği bu sırt sıvazlayıcı ve teşvik edici tutum, hazırlık soruşturması sürecinde de devam etmiştir. Hazırlık soruşturması usule aykırı bir biçimde yürütülmüştür. Sivas C. Başsavcılığı, olaydaki siyasi boyutun bunca açıklığına karşın, soruşturmayı görev alanı içinde saymış ve gözaltına alınan saldırganlara avukat istemiştir. sivas Barosu'nun 5.7.1993 tarihli yazısında olayın DGM'nin görevine gireceği gerekçesi ile avukat görevlendirilmeyeceğinin bildirilmesinden sonra, durum Kayseri DGM Başsavcılığı'na iletilmiştir. DGM Başsavcılığı olayın vehameti ve çapına uygun bir tutum almamış, soruşturma için bir tek savcı göndermiştir. Böylece olay, bir yönüyle DGM'nin görevine giriyormuş gibi, bir yönüyle de girmiyormuş gibi soruşturmaya tabi tutulmuştur.

Görüntü, fotoğraf ve diğer kanıtlar zamanında toplanmamış, video görüntülerinin tamamı fotoğraf haline getirilmemiş, arananlar albümü oluşturulmamış, video görüntüleri ve fotoğraflar halka sunulmamış, halkın teşhis ve tesbite yardımları istenmemiştir. Sanıkları fotoğraflardan teşhis ederek isimlerini bildirenlerden de imzalı dilekçe istenmesi, halkın bu konudaki yardımını olanaksız hale getirmiştir. Oysa, diğer soruşturma uygulamalarında arananlar açısından fotoğraflı afişler yapılarak genel yerlere asılmakta, ihbarlar için 155'e telefon etmek yeterli sayılmaktadır. Sivas olaylarına ilişkin soruşturmada bu tür uygulamalardan yararlanılmamıştır. Bu tutum, bir yandan tanıkların durumunu zorlaştırırken, diğer yandan saldırganların saptanması ve yakalanmasını engellemiştir.

Olayın oluşunda yasal ve yasadışı örgütlerin payı olduğu, sanıkların anlatımlarından açık bir biçimde anlaşıldığı halde, katliamın arkasındaki örgüt konusunda hiçbir araştırma yapılmamış, hiçbir kanıt toplanmamış, hiçbir soru sorulmamıştır. Olaylar öncesinde dağıtılan tahrik bildirisinin kaynağına inilmemiş, bildirideki el yazısının kime ait olduğu konusunda araştırma yapılmamıştır.

Onbinden fazla insanın katıldığı, örgütlü, kapsamlı bir olayın soruşturması tamamlanmadan, bir yandan soruşturma sürdürülürken, bir yandan da ifadeleri tamamlanan sanıklarla ilgili alelacele davanın bütünlüğü bozularak, ayrı ayrı mahkemelerde, farklı suçlardan davalar açılmıştır. Bu biçimde, sanık tarafının dosyadan bilgi sahibi olmasına, henüz soruşturması sürenler, arananlar ve aranacak olanlar açısından hazırlık soruşturmasının sakatlanmasına, bunların önlem almalarına, kanıtları yok etmelerine neden olunmuştur.

Aynı eylemin değişik yönleri birbirinden kopartılarak üç ayrı dava açılmış olması, davanın bir bütünlük içinde ele alınmasını, incelenmesini ve değerlendirilmesini olanaksız hale getirmiştir. Oysa olay bir bütünlük içinde ele alındığında doğru kavranabilir. Uygulama, olayın arkasındaki örgütün, sorumluların ve katliam sanıklarının lehine bir durum doğurmuş, ayrı ayrı her üç davayı da zayıflatmış, olayın aydınlanmasını zorlaştırmıştır.

4. Ayrı Ayrı Açılmış Davalar Birleştirilerek, Yargılamanın Bütünlük İçinde, Bir Dosya Üzerinden Yapılması Gerekir:

Bu davanın İddianamesi sonuç olarak, Sivas'ta gerçekleştirilen şeriatçı kalkışmayı yapan örgüt ve Madımak Oteli'nin yakılması suçlarını dışta bırakarak, sadece örgütün ve sanıkların olay günü gerçekleştirdikleri izinsiz gösteri ve eylemleri konu almaktadır.

İddianamede bütün gün süren ve Madımak Oteli'nin yakılması suretiyle katliamla sonuçlanan olaylar, sanki basit bir izinsiz gösteriymiş gibi değerlendirilmiştir. Olayın başladığı andan itibaren mevcut anayasal düzene karşı şeriatçı bir kalkışma olduğu gerçeği, örgütlülüğü ve planlılığı dikkate alınmamıştır. Böyle ele alındığı içindir ki, örgütle ilgili DGM'ne, Madımak Oteli'nin yakılmasıyla ilgili de Ağır Ceza Mahkemesi'ne ayrı davalar açılmıştır. Oysa olay, arkasındaki örgütlü yapı, hazırlıklar, plan ve eylemin organize edilişi ile bir bütündür. Eylemin üç camiden harekete geçilmesi ile başlayıp, otelin yakılması yoluyla katliamın gerçekleştirilmesi ve Valiliğe ikinci kez saldırı üzerine, silah kullanılması yoluyla dağıtılana kadar sürmesi biçimindeki oluşu da bütünlüğü göstermektedir. Her üç davada konu olan olaylar ve şahıslar arasında bağlantı vardır. Eylemler aynı kasıt ve aynı hedefe yöneliktir. Eylemin doğru değerlendirilebilmesi, öncesi, sonrası ve bütün alanlardaki durumu ile birlikte bir bütünlük içinde incelenmesiyle olanaklıdır.

Aynı eylemin değişik yönleri birbirinden koparılarak bir çok dava açılmış olması, sağlıklı sonuca ulaşılmasını, dolayısıyla adaletin tecellisini ortadan kaldırmaktır. Mevcut durumdaki yargılama ile olayın arkasındaki örgütün, sorumluların tespiti mümkün olamayacağı gibi, sanıkların hakettikleri cezaları almaları da mümkün olamaz. Bütün gün sürdürülen saldırı ve eylemlerle, ***"otelin yakılması suretiyle katliam"*** suçunun işlenmesi fiillerinin ayrı ayrı zamanlarda, birbirleriyle ilgisiz kişiler tarafından, farklı kasıtlarla işlenmiş fiiller gibi birbirinden koparılarak ele alınması son derece yanlıştır.

Kaldı ki, yargılama ekonomisi yönünden de davaların birleştirilmesinde yarar vardır. Her üç davanın da sanık, tanık ve tarafları aynı kişilerdir. Bugünkü durumda her sanık, her tanık aynı konuda üç ayrı davada üç kez ifade vermek zorunda kalacağı gibi, aynı nitelikli yazışmalar üç ayrı dava için de tekrar tekrar yerine getirilmek durumunda kalacaktır. Üç ayrı dava-

da da aynı konuda ayrı ayrı emek ve zaman yitirilmesi gerekecektir. Bu nedenle davaların birleştirilmesi yargılama ekonomisi bakımından da zorunludur. Ayrıca, suç nitelemesinin sağlıklı bir biçimde yapılabilmesi de davaların birleştirilmesine bağlıdır.

Açıklandığı üzere, ayrı açılmış davaların birleştirilerek, olayın yargılamasının bütünlük içinde ve bir dosya üzerinden yapılması gerekir.

5. Bütün Veriler, Olayın Anayasal Düzene Karşı Şeriatçı Bir Kalkışma Olduğunu Göstermektedir. Bu Nedenle, Olayın TCK'nun 146. Madde Kapsamında Değerlendirilmesi Gerekir:

Her ne kadar fiil basit bir adli olay olarak değerlendirilip, salt ***"İzinsiz gösteriye katılmak"*** suçundan kamu davası açılmış ise de yukarıda da açıkladığımız gibi, olay mevcut Anayasal düzeni yıkarak dini esaslara dayalı şeriatçı bir devlet kurmak amacı ile meydana getirilmiştir.

TCK. 146. Madde: ***"Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı Esasiye Kanununun tamamını veya bir kısmını tağyir ve tebdil veya ilgaya... cebren teşebbüs edenler...***

65. maddede gösterilen şekil ve suretlerle gerek yalnızca, gerek birkaç kişi ile birlikte, kavli veya tahriri veya fiili fesat çıkararak veya meydan ve sokaklarda veya nas'ın toplandığı mahallerde nutuk irad veyahut yafta talik ve neşriyat icra ederek bu cürümleri işlemeye teşvik edenler hakkında, yapılan fesat teşebbüs derecesinde kalsa dahi...

Birinci fıkrada yazılı suça ikinci fıkrada gösterilenlerden gayri suretle iştirak eden fer'i şerikler..."in cezalandırılacağını hükme bağlamıştır.

Olayımız tam da bu tanımlamaya uygun düşmektedir. Bu suçun maddi unsuru Anayasa düzeninin kısmen veya tamamen değiştirilmesine (tebdil), bozuklaştırılmasına (tağyir) veya kaldırılmasına (ilga) cebren girişme (teşebbüs, tentant) hareketleridir. Olayımızda katliam sanıkları önceden hazırlık yaparak, örgütlü bir biçimde eyleme geçerek (fiil işlemeye girişerek) Anayasal düzeni cebir ve şiddet kullanmak suretiyle değiştirmeye yönelmişlerdir.

"Laik Düzen Yıkılacak!, Laiklik Gidecek Şeriat Gelecek!, Hükümet İstifa!, Şeriatçı Devlet Kurulsun!" gibi sloganlarla harekete geçerek, mevcut Anayasal düzeni yıkmayı ve onun yerine şeriat devleti kurmayı hedeflemişlerdir. Bu hedefe ulaşmak için laikliği savunan 35 aydını yakarak,

şiddete başvurmuşlardır. Olay günü Sivas'a saldırganlar hakim olmuştur. Dağıtılan bildirilerle, atılan sloganlarla hedefi açıkça ortaya konan bu eyleme sanıklar kendi istekleri ile katılmışlardır. Eylemin gün boyunca devam etmesi, sanıkların amaçlarına ulaşmada ısrarlı olduklarının bir kanıtıdır. Bütün bunlar suçun manevi unsurunun (kastın) varlığını ortaya koymaktadır.

Bütün veriler, suç örgütünün ve sanıkların mevcut Anayasal düzene karşı şeriatçı bir kalkışma içinde olduklarını göstermektedir. Katliamın arkasındaki örgüt ve şeriatçı saldırganlar Anayasa ile güvence altına alınmış laik düzeni ortadan kaldırarak, şeriat düzenini hakim kılmak amacı ile organize bir biçimde ***"fiili fesat"*** çıkararak, meydan ve sokaklarda bildiri dağıtıp, söylevlerde bulunarak, yayın yaparak bu cürmü işlemişler ve işlemeye tevşik etmişlerdir. Bu davranışlar TCK'nun 146. maddesinde yaptırıma bağlanmış fiillerdir.

6. Müvekkillerin Suçtan Zarar Gören Kişiler Olarak Davaya Katılmaları Yasal Haklarıdır:

Her ne kadar müvekkillerin zarar görmeleri olayı, Madımak Oteli'nin yakılması olarak değerlendirilip, bu konuda ayrı bir dava açılmış ise de bu biçimde olayları birbirinden ayırmak olanaklı değildir. Müvekkillerin zarar görmelerine neden olan olaylar 2 Temmuz 1993 günü cuma namazından sonra Paşa Camii, Meydan Camii ve Kale Camii'nde toplanan eylemcilerin, buradan harekete geçmesi ile başlayıp, bütün gün süren, Madımak Oteli yakılarak katliamla sonuçlanan eylemler bütünüdür. Eylemler arasında gerek örgütlülük ve gerekse sanıklar yönünden açık bir birliktelik vardır. Müvekkiller bu davaya konu eylemler nedeniyle de zarar görmüşlerdir. Davaya katılmaları yasal haklarıdır. Keza, katılma istemimizin kabulü, katılan taraf olarak kanıtların toplanmasına, dosyanın değerlendirilmesine ve olayın aydınlatılmasına katkıda bulunmamıza olanak verecektir.

Davaya katılma isteminde bulunan müvekkillerin bir kısmı olayın doğrudan mağdurudur. Diğer kısmı ise olayda birinci dereceden yakınları öldürülen kişilerdir. Zerrin TAŞPINAR, Melahat YAVAŞLI, Cemdirehşan CİLASUN, Hidayet KARAKUŞ ve İclal KARAKUŞ olay sırasında Madımak Oteli'ndedirler ve doğrudan zarar görmüşlerdir. Yeter GÜLTEKİN'in eşi Hasret GÜLTEKİN, Nebahat ALTIOK'un eşi, Zeynep ALTIOK'un ba-

bası Metin ALTIOK, Mazlum ÇİMEN'in babası Nesimi ÇİMEN, Ahmet SİVRİ ve Yeter SİVRİ'nin kızları, Yalçın SİVRİ'nin karteşleri Yasemin SİVRİ ve Asuman SİVRİ ve Kaynar soyadlı müvekkillerin kardeşleri Uğur KAYNAR yakılarak öldürülmüşlerdir.

Müvekkiller atılı suçtan zarar görmüşlerdir. Davaya katılan sıfatıyla kabullerini istemekteyiz.

SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1. Suçtan zarar gören müvekkillerin davaya müdahil olarak kabulüne,

2. Olayın TCK. 146. madde kapsamında oluşu gözönünde tutularak, olayın bütünlük taşıdığı ve örgütlülüğü dikkate alınarak, bu dosyanın, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 1993/169 Esas No ile görülmekte iken görevsizlik kararı ile Mahkemenize gönderilen dava dosyası ve Mahkemenizin 1993/106 Esasına kayıtlı dava dosyası ile BİRLEŞTİRİLMESİNE,

3. Sanıkların TCK'nun 146. maddesi uyarınca cezalandırılmalarına,

4. Kişisel haklarımızın saklı tutulmasına,

Karar verilmesini vekaleten saygılarımızla arz ederiz.

Katılan Vekilleri
Adına

Av. Şenal Sarıhan　　Av. Önder Sav

T.C.
ANKARA
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ

25.11.1993

G E R E K Ç E L İ K A R A R

ESAS NO	: 1993/158
KARAR NO	: 1993/123
CUMHURİYET SAV. ESAS NO	: 1993/103
BAŞKAN	: Muammer ÜNSOY
ÜYE HAKİM ALBAY	: Ertan URUNGA
ÜYE	: SÜreyya GÖNÜL
KATİP	: Beyazıt ÖZGEN
DAVACI	: K.H.
KARAR TARİHİ	: 25.11.1993
MAKTULLER	: Asım Bezirci ve arkadaşları (35 kişi)
MÜŞTEKİLER	: Murtaza Demir ve arkadaşları
SANIKLAR	: Cafer Erçakmak ve diğerleir (79 sanık)

Yukarıda açık kimlikleri ve yüklenen suçları yazılı sanıklar hakkında, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı'nın 11.10.1993 gün, 1993/169 Es. 1993/150 K. sayılı görevsizlik kararı ile dosyanın Mahkememize gönderildiği, Mahkememizin 1993/129 E. sırasına kaydını müteakip, tensip kararı uyarınca; Mahkememizden verilen 27.10.1993 gün, 1993/129 Es. 1993/109 K. sayılı kararla, Mahkememizin görevsizliğine ve dosyanın selbi itilaf yönünden Yargıtay ilgili Ceza Dairesi Başkanlığı'na gönderilmesine karar veril-

mekle; Yargıtay 10. Ceza Dairesi Başkanlığı'nın 08.11.1993 gün, 1993/11824 E. 1993/11804 K. sayılı ilamı ile Mahkememizden verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilerek dosyanın Mahkememize gönderildiği görülmekle;

Dosya tetkik edildi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Mahkememizin 1993/158 E. sayılı dava dosyası ile yine Mahkememizin 1993/106 E. sayılı dava dosyaları arasında hukuki, fiili, şahsi ve kanıtların birlikte değerlendirilmesi, suç niteliğinin bir bütün olarak tartışılması gerektiğinden bu davanın CMUK.nun 3 ve 230. Maddeleri gereğince, Mahkememizin 1993/106 Es. sayılı dava dosyası ile BİRLEŞTİRİLMESİNE;

2. Mahkememizin 1993/158 Es. sayılı dava dosyasının esasının birleştirme nedeniyle KAPATILMASINA;

3. Usulü muamelelerin 1993/106 Es. sayılı dava dosyası üzerinden YÜRÜTÜLMESİNE;

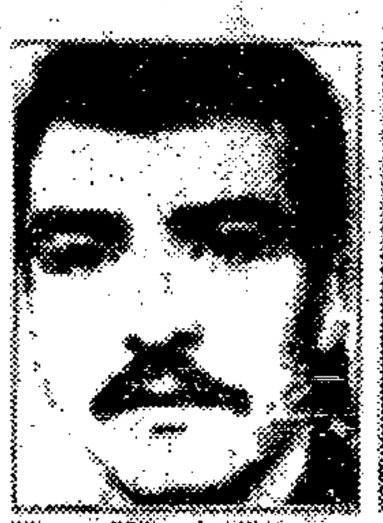
4. Tutuklu sanıkların tutukluluk hallerinin devamına, diğer muamelelerin duruşma günü düşürülmesine, tensiben oybirliği ile karar verildi.

BAŞKAN: 18960 ÜYE (971-Yd-4) ÜYE (18454) KATİP (76)

Basında Sivas Katliamı

Aydınları yakan yobazlar

Yaşar Karataş

Hasan Hüseyin Çetin

Duran Koç Alibaba

Murat Karataş

Ömer Faruk Giz

Ahmet Oflaz

Gözaltına alınanlardan 24'ü mahkemeye çıkarıldı. 50 kişi de aranıyor. Katliamdan kurtulanlar olaylara karışan kişilerin adlarını basına dağıttı

ANKARA - SİVAS (Cumhuriyet) - Sivas olaylarından sorumlu tutularak gözaltına alınan 155 kişiden 24'ü mahkemeye çıkarıldı. Olayla ilgili olarak 50 kişi daha aranıyor. Sivas katliamından kurtulanlar, olayların sorumlularının üzerine yeterince gidilmediğini öne sürerek, olaylara karıştıklarını belirttikleri kişilerin adlarını basına dağıttılar. Avrupa Parlamentosu'nun bugünkü toplantısında, Sivas olaylarını kınayan bir bildirinin kabul edilmesi bekleniyor.

Sivas'ta 37 kişinin ölümüyle sonuçlanan ve laiklik karşıtı gruplarca gerçekleştirilen katliama tepkiler sürüyor. Pir Sultan Abdal Derneği'nce dün düzenlenen toplantıda, olaylar sırasında ve sonrasında devletin izlediği tutum, bir kez daha protesto edildi. Dernek Başkanı **Murtaza Demir**, Sivas olaylarını Maraş katliamı gibi tarihe karış bir leke ve "devletin ayıbı" olarak gerçekleştiğini söyledi. Başbakan **Çiller**'i eleştiren Demir, Çiller'i "ikiyüzlülükle" suçladı.

Toplantıda daha sonra söz alan Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Başkanı Yaşar Kaya, "Yargısız infaz olsaydı, herkes giderdi. Asker de görevini yapmadı. CMUK fantezidir diyen İçişleri Bakanı, bize geçmiş olsun bile demedi. Demokrasiye katkılarımız getiriliyor, bunu taş 'Ben Atatürk'ün ürünüyüm' diyen Başbakan yapıyor."

İslâm Haber Ajansı (İHA) tarafından, olaylar sırasında çekilen video kasetinin de izlendiği toplantıda, otel yangınından sağ kurtulan dernek yöneticileri ve sanatçılar da söz alarak, tepkilerini dile getirdiler.

Oteli yakanlar

Bu arada 38 kişinin ölümüyle sonuçlanan Sivas olaylarıy

vas katliamının firari sanığı Karataş, 14 ayı Sıvas'ta dolaşarak geçirdiğini söyledi

'Polis evime uğramadı'

Soruşturma istendi Davanın müdahil avukatlarından Şenal Saruhan "Sivas olaylarının 2 numaralı sanığı firari Yunus Karataş'ı evinde bile aramayan polis, görevini kötüye kullanmıştır" dedi. Saruhan, Karataş'ı yakalamayan görevliler hakkında soruşturma açılması gerektiğini bildirdi.

:ÜN AKSOY

NKARA - Hakkında ölüm
si istenen Sivas davasının 2
arlı sanığı **Yunus Kara-**
ş, firarda bulunduğu 14 ay
nca, Sivas'ta **"ellal koltuğu**
yarak" yaşamını sürdürdü-
reye çıktı. Geçen ay Sivas'ta
nlik birimlerine teslim olan
taş, savcılık ifadesinde suç-
olduğunu savunarak, **"Sı-**
a sokağa çıkma yasağına
ıen yaşantımı sürdürüyor-
rda bulunduğum 14 ay bo-
a evimde yaşadım. Polisler
e gelmedi. Sokağa çıkıp do-
ordum" dedi. Sivas davası
alil avukatlarından Çağdaş
şçiler Derneği Başkanı
Şenal Saruhan, Sivas
linde güvenlik güçlerinin
li bulunduğunu belirterek,
ari sanık Karataş'ın, 14 ay
nca firar günlerini geçirdi-
as'ta yakalanamamasın, gü-
k güçleri ile ilgili iddiaların
bir kez daha kanıtlanmakta-
görüşünü savundu. Saruhan,
nlik görevlileri hakkında
turma açılması gerektiğini
ifetti.

ası'da 37 kişinin öldürülme-
ıyına karıştığı savıyla hak-
a ölüm cezası istemiyle da-
ılan firari sanık Yunus Ka-
'ın, teslim olduktan sonra
lan sorgusunda, **"firar gün-**
Sivas'ta geçirdiğini" belirt-
davaya yeni bir boyut ka-
rdı. Karataş, sorgusunda 1
mız gecesini **Ramazan Ars-**
ndaki arkadaşımın evinde
diğini ve sabaha kadar içki
ildiğini belirterek, **"2 Tem-**
1993 gününü de akşama ka-
uyuyarak geçirdik" dedi.
taş, olay gününü şöyle an-

temmuz günü akşam saat-
de uykudan kalktık. Elimi-
ümüzü yıkadık, TV'de film
ik. Daha sonra dışarı çıktık.
alışım bekar olduğu için ev-
imse yoktu. Dışarda arka-
ımıza rastladık. Bize, çar-
şmamemizi söylediler. Bu-
üzerine tekrar eve döndük.
tun gece haberlerinde
len duyduk. Sokağa çıkma
ğ kararı alınmıştı. İki gün
e dışarı çıkmadık. İki gün
a ben babamın evine gittim.
k, gecede Ramazan'ın
de kaldığım için onlara eve
gündüyordum. Sokağa çık-
ağına rağmen Sivas'ta ya-

Davanın müdahil avukatlarından Şenal Saruhan şunları söyledi: "Olaydan üç gün sonra, evde olmadığım bir sırada polisler eve gelmiş ve beni sormuşlar. Akşam eve gittiğimde polislerin beni aradığını söylediler. Çekindiğim için karakola gitmedim. Normal yaşantımı sürdürmeye başladım. Daha sonra hakkımda gıyabi tutuklama kararı çıktı. 13-14 aydır Sivas'ta evimde idim. Polisler geliyordu. Dışarda dolaşıyordum ancak, kalabalık yerlerde geziniyordum. Daha sonra gidip teslim oldum. Ben hiçbir olaya karışmış değilim. Suçsuzum."

Sivas davası müdahil avukatlarından Şenal Sarıhan, sanık Karataş'ın firarda bulunduğu günlerini Sivas'ta geçirdiğine dikkat çekerek, Cumhuriyet'e, "Sanık Karataş olayında yaşanacak, Sivas'taki güvenlik güçlerinin görevlerini ihmal ettikleri kanıtlanmaktadır" dedi. Sarıhan, görüşlerini şöyle dile getirdi:

"İddiaya göre güvenlik güçleri, başka olaylarda sanığın ikametgahına gider, o evde karakol kurar. Evdeki karakol artamı kaldırdığı bile, ikametgah görülmüş olmuş, sanıkların yakınları izlenir. Karataş olayında bunların yapılmamasını görevin ihmali şeklinde algılamamak, her halde çok iyimser bir tutum olur. Sanığın açıklamaları doğru ise polis açıkça görevini kötüye kullanmıştır. Müdahil avukatları olarak, bu soruşturmanın başından itibaren güvenlik güçlerinin ihmallerine işaret eden tutumumuzun haklılığı bir kez daha ortaya çıkmıştır."

Sarıhan, Emniyet Genel Müdürlüğü, Adalet Bakanı ve savcıları göreve çağırarak, "Güvenlik güçlerinin ihmalleri görülmeli ve ilgililer hakkında soruşturma yapılmalıdır. Katliama katılan eylemcilerin büyük bölümü henüz yakalanamamıştır. Böylesi bir soruşturma tarzı ile yakalanmalarını da umut etmek hayaldir" diye konuştu.

Haklarında ölüm cezası istenen Karataş firardayken imzalanan Sivas katliamı davasının olayla geçti.

30.10.1993, Aydınlık

Sivas Katliamı Davası'nda Ankara DGM'nin görevsizlik kararına tepki

'Mahkeme davayı çıkmaza sokuyor'

Müdahil Avukatlardan Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Şenal Sarıhan, "Görevsizlik kararı gerçeğin bulunmasını zorlaştıracaktır. Bu karar davayı zedelediği gibi, şeriatçı örgütün ortaya çıkarılmasını geciktirici bir yapı taşımaktadır" dedi.

ANKARA, Aydınlık- Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) 2 Temmuz'da 37 aydının yakılarak öldürüldüğü Sivas katliamı davasında görevsizlik kararı verdi.

DGM'nin görevsizlik kararı Yargıtay'ın ilgili dairesince değerlendirilecek ve görevli mahkeme belirlenecek. Yargıtay'ın göreve ilişkin kararı kesin olduğundan, mahkemelerin bu karara direnme hakkı yok. Yargıtay DGM'nin görevli olduğu yönünde karar verirse, sanıkların yargılanmasına Ankara DGM'de devam edilecek.

Öte yandan Ankara DGM'nin görevsizlik kararıyla birlikte Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada tutuklu olarak yargılanan 20'ye yakın sanığın da dosya üzerinden tahliye edildiği öğrenildi.

Ankara DGM'nin görevsizlik kararı vermesi Müdahil Avukatlar tarafından tepkiyle karşılandı. Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı **Şenal Sarıhan** ve Müdahil Hukuk Bürosu Avukatlarından **Ali Kalan**, davanın DGM tarafından sürdürülmesi gerektiğini vurgulayarak karara karşı çıktılar.

Bilindiği gibi, Ankara DGM Başsavcılığı ve Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'yla Ankara 3. Ağır Ceza ve 19. Asliye Ceza Mahkemeleri, Sivas olaylarını "**laik devlet düzenini yıkmaya yönelik eylem ve şeriatçı kalkışma**" olarak değerlendirmişti. Savcılık ve mahkemeler, sanıkların TCK'nın 146. maddesi uyarınca DGM'de yargılanmaları gerektiği kararını vermişti.

GÖREVSİZLİK KARARINA TEPKİ

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı, Sivas Katliamı Müdahil Hukuk Bürosu Avukatlarından **Şenal Sarıhan**, "**Görevsizlik kararı gerçeğin bulunmasını zorlaştıracaktır. Bu karar davayı geciktirici bir yapı taşımaktadır. Zaten paramparça olan dava mahkemenin bu tutumuyla biraz daha çıkmaza ve zora doğru sürükleniyor**" dedi.

Mahkemenin 3 dava dosyasını birleştirmemesini "**mahkemenin kendisini görevli görmediğinin işareti**" olarak değerlendiren **Sarıhan**, "**Yapılan sorgulamada da müdahiller yönünden adil bir yargılama olanağı ortadan kaldırılmıştır. İnancımıza göre Yargıtay, bu mahkemenin görevli olduğunu belirleyecektir. Ancak, müdahillerin katılmadığı bir yargılama hukuksal sakatlıklardan zor kurtulacaktır**" şeklinde konuştu.

Müdahil Hukuk Bürosu Avukatlarından **Ali Kalan** ise, "**Burada olay basit bir adam öldürme olayı değildir. Olay, bir örgütlülük içinde, planlı bir şekilde şeriat ve devleti kurma amacına yönelik işlenmiş bir suç. DGM yanlış bir karar vermektedir. Sivas katliamı Müdahil Hukuk Bürosu olarak bu karara karşı çıkacağız**" dedi.

Olayın, örgütlü, planlı ve laik düzene karşı şeriatçı bir kalkışma olduğu gerçeğinin dikkate alınmayarak, "**mahalle kavgası**" değerlendirmesi yapıldığını vurgulayan **Ali Kalan**, sözlerini şöyle sürdürdü:

"**DGM olayın başına dönmüştür. Burada DGM'nin tavrı, katliam davasının yargılanmasını sürüncemeye bırakması ve üzerinden atması söz konusudur. Yapılması gereken, dosyaları birleştirip katliam sanıklarının 146. maddeden yargılanmasıdır. Tek bir olayın değişik yönlerinin ayrı ayrı yargılamalara konu edilmesi ve DGM'nin de bu hatayı devam ettiren görevsizlik kararı, katliamcıların lehine bir durum yaratmaktadır. DGM bu kararıyla reyini açığa vurmuştur.**"

BU SUÇU DEVLET İŞLEDİ

Ankara DGM'nin katliama görevsizlik kararı vermesi, Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği tarafından da tepkiyle karşılandı. Dernek Yetkililerinden **Kamber Çakır**, "**Bu suçu devlet işledi. Devlet böyle bir suç işlerse hâkim bir şey yapamaz. Hâkim, devletinin isteğine göre karar verdi**" dedi.

21-22 Ekim'de Ankara DGM'de yapılan duruşmada, ölenlerin aileleri DGM önünde coplanarak dağıtılmıştı.

ınkara DGM'nin, Sıvas katliamı sanıklarını adi suçlu gibi görmesi müdahil avukatların tepkisine yol açt

Madımak Oteli hâlâ yanıyor..

▶ Katliam karanlıkta kaldı, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder Sav, 'Olayın vahametinin, niteliğinin ve boyutlarının algılanamadığını ortaya koyan karar, Madımak yangınını söndürememiştir' dedi.

▶ Sav, olaylardan yazar Aziz Nesin'in sorumlu tutulmasını da eleştirerek 'Salonda Aziz Nesin ve müdahiller de yoktu; sanıkları kim ya da kimler tahrik etti diye sormak gerekir' dedi.

ANKARA/İSTANBUL (Cumhuriyet) – Sivas katliamı sanıklarının, **"adi suçlu"** gibi görülerek cezalandırılması, olaylardan yazar Aziz Nesin'in sorumlu tutulması ve karar duruşmasında basına yapılan saldırı, müdahil avukatların, bazı siyasi partilerin ve demokratik kesimlerin sert tepkisine yol açtı. Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat **Önder Sav, "Olayın vahametinin, niteliğinin ve boyutlarının algılanamadığını ortaya koyan karar, Madımak yangınını söndürememiştir"** dedi. Sav, katliamdan yazar Nesin'in sorumlu tutulmasını da eleştirdi.

SHP Merkez Yürütme Kurulu'nun (MYK) aydınladığı bildiride de, **"Karar, başta 37 yurttaşımızın yakılarak katledilmesinden şans eseri kurtulanların ve tüm halkımızın incitmiş, düş kırıklığına uğratmıştır. Ama bundan daha vahim olmak üzere, mahkemenin de bir parçası olduğu halk, demokratik cumhuriyetimizi yaralamıştır. Karar, yeni katliamlara gerekçe hazırlayacak bir nitelik içermektedir"** denildi. İşçi Partisi Genel Sekreteri **Mehmet Bedri Gültekin** ve Aydınlık Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni **Hasan Yalçın** da **"DGM'nin insan yakılarını cesaretlendirdiğini"** söylediler.

Sav: Karar hukuk dışı

Ankara 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin (DGM), Sivas katliamı davasında yargılanan sanıklarla ilgili kararının yankıları sürüyor. DGM kararından sonra önceki akşam bir eğlendirme yapan müdahil avukatlar, dün bir basın toplantısı düzenleyerek, mahkeme kararını sert bir dille eleştirdiler. Müdahil avukatlar adına konuşan Türkiye Barolar Birliği Başkanı Önder Sav, DGM'nin kararının **"hukuka uygun"** olmadığını söyledi. Devletin yürütme organı ve onun emrindeki güvenlik güçlerinin, 37 insanın yakılarak öldürülmesine engel olamadığını, yargı gücünün de olaylara doğru teşhis koyup yargılamayı bu teşhis doğrultusunda yapamadığını vurgulayan Sav, şunları söyledi:

"Cumhuriyetin temel niteliklerinin ürsetelip yıkılmak istendiği bir toplu katliam olayına, yangın çıkararak insanları öldürme gibi sıradan ve adi bir suç teşhisi konulması hukuka uygun düşmemiştir. Dün Kubilay'ı kör testere ile kesen Derviş Mehmet ve arkadaşlarının eylemi ile bugün 'Şeriat isteriz' diye bağırıp Sivas'ta Madımak Otelini yakarak insanları öldürenlerin eylemi arasında hiçbir fark yoktur. **Cumhuriyetin nitelikleri konusunda devletin her organı kararlı olmak zorundadır. Önemli olan verilen cezalar değil, sanıkların eylemine bakış açısıdır; eylemin kaynağına inmektir. Yargılama boyunca bir türlü bu husus gerçekleştirilememiştir.**

Savaş katliama, tesadüfen bir araya gelen şuursuz bir kalabalığın oteli yakıp insanları öldürme eylemi olarak nitelenemez; planlı, örgütlü, önceden kararlaştırılmış bir 'gerici' ayaklanmadır, devlete, cumhuriyete bir başkaldırıdır. Yargılamada, olayın örgütlü kalkışma olduğu hiç tartışılmamış, ihmal edilmiştir. Bu konuda müdahil vekilleri olarak yargılama boyunca mahkemeye yardımcı olma çabalarımız semeresiz kalmıştır.

Tahrik gerekçesi asılsız

'Aziz Nesin'e atfedilen bir yayın ile katliam arasında 'haksız tahrik' bağlantısı kurmak, gerçeklere aykırıdır, ürkütücüdür. Kararda ki hukuk mantığı geçerli olursa, bundan böyle Sivas olaylarına benzer tüm eylemler için hafifletici nedenlere, bahanelere sığınmak mümkün olabilecektir. Sağlıklı bir ceza yargılamasına saldırıyan ve hukuka ters düşen bu tür değerlendirmelerin sonucu olarak köktendinci eylemlerin sanıkları her zaman 'mazur' gösterilebilecektir. Böyle bir zihniyeti düşünmek bile istemiyoruz.

Sanıkların karar açıklandıktan sonra ve kamuoyunda tatmin etmeyen cezalara karşın mahkemeyi sergiledikleri vahşet ve mahkemede güvenlik güçlerinin çemberi içinde estirdikleri terör, serbest iradeleri ile neler yapabileceklerini açık ortaya koymuştur. Bu aynı zamanda bir başka gerçeği de ortaya koyuyor. Salonda Nesin ve müdahiller de yoktu. 'Sanıkları kimler tahrik etti' diye sormak gerekir."

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Avukat **Şenal Sarıhan** da haksız bir tahrikten söz edebilmek için, tepki-suçun tahrik edene karşı işlenmesi gerektiğini anımsattı. Sarıhan, **"Oysa mahkeme, bu dosyada Aziz Nesin'e karşı işlenmiş bir suç kabul etmemiştir. Suç işlenen şahıslar 37 kişidir ve bunların kendilerin kaynaklanan herhangi bir tahrikleri yoktur. Bu durumda teorikte yer alan haksız tahrik bahanelerinin bu 37 kişinin katilleri için uygulanmaması gerekir"** dedi. Sarıhan, bu sözlerinin Aziz Nesin'in tahriki yönünde anlaşılmaması gerektiğini de vurguladı.

Müdahil avukatlardan **Veli Devecioğlu**, Nesin'in sanıkları tahrik ettiği yönündeki kararı, **"Dünya hukuk tarihinde eşi görülmemiş bir karar"** olarak tanımlarken, **İsmail Metin**, kararın yargı kararından çok siyasi bir karar olduğunu ileri sürdü.

SHP MYK bildirisinde ise demokrasinin temel koşullarından bitinin hukukun üstünlüğü ilkesi olduğu, ancak yargı kararlarının da kamuoyunun vicdanını rahatlatması ve caydırıcı olması gerçeğine dikkat çekildi. Bildiride, alınan kararın bu özellikleri taşımaktan uzak olduğu vurgulanarak şu görüşlere yer verildi:

"Kubilay'dan bu yana her fırsatta vahşetle la-

ik cumhuriyete saldıran şeriat özlemi
nasıl bir düzen peşinde olduklarını g
katliamı, hiçbir gerekçe mazur göst
Hoşgörüyü, barışı savunan insanları
yakmasının hiçbir hafifletici gerekçesi
Üstelik Sivas'ta yaşanan katliamı örgü
zenleyenlerin amacı, inançları savunma
laik, demokratik cumhuriyeti tüm kü
riyle ortadan kaldırmaktır. Bu amaçla
rar açıklandıktan sonra, mahkeme bey
basın mensuplarına saldırarak bir k
göstermişlerdir. Ancak mahkemenin
vurtluklarını da hedefleyen sanıklar hâ
verdiği karar ve gerekçesi, kamuoyunu
nu rahatlatmadığı gibi, caydırıcılık öz
taşımamakta, hatta yeni katliamlara
hazırlayacak bir nitelik içermektedir.
soruşturma aşaması da eksik bırakılmı
eden örgütlendiği, tertiplendiği belli o
lanın ardındaki örgüt bağlantıları a
mış, kişiler ciddiyetle ele alınmamıştı

Ünsoy'dan suç duyurusu

Sivas katliamı davasının kararının
masının ardından mahkeme üyeleri ve
ailere saldıran 33'ü tutuklu 46 sanık h
Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM)
cılığı'na suç duyurusunda bulundu.

Ankara 1 No'lu DGM Başkanı **Mi**
Ünsoy, "Duruşmaya katılan sanıkları
hakkında mahkemeye hakaretten DG
savcılığı'na suç duyurusunda bulundu
Türk Ceza Yasası'nın **"Resmi sıfatlılar**
lerinden dolayı hakaret ve sövme" fiili
leyen 266-3. maddesine göre yapılacak
turmanın ardından açılacak davada, s
aydan 3'er yıla kadar hapis cezası
istenecekler.

28 Aralık, 1994, Cumhuriyet

Fatura Aziz Nesin'e çıktı

Nesin: 'Karardan utanıyorum'

●"TCK'dan ve aynca devlet terbiyesinden bu kararlardan daha beşka bir şey beklemiyordum. DGM kararını tartışmak haklarımız yok diyeceğim, ama yargıçlar kurulunun verdiği bu karardan utanıyorum" diyen yazar Aziz Nesin, Şeytan Ayetleri filminin çevirisini yayınladığı için aleyhine doğru olmadığını sanıyor. ● 20. sayfada

SHP: 'Kamuoyu vicdanı rahatsız'

●Sivas Davası kararı hakkında bildiri yayınlayan SHP-MYK, kararın kamuoyu vicdanını rahatsız ettiğini, yeni katliamlara gerekçe hazırlayacak türde kötü bir örnek teşkil ettiğini belirtti. SHP, Sofiyan'da Türkleri yakan neo-nazilerle bile nefaletini hesten

DGM, Sivas Katliamı'ndan canını zor kurtaran yazarın cezalandırılmasını istiyor

Soner GÜREL

●Ankara DGM, Sivas Katliamı davasında "Müslüman halkı, hakaret edecek tahrik ettiği, böylece olayların çıkmasının müsebbibi olduğu" iddiasıyla Aziz Nesin için suç duyurusunda bulundu.

●Sivas C.Savcılığı DGM' nin başvurusunu kabul ederse, Aziz Nesin Sivas'a bir kez daha sanık olarak gidecek. Nesin, TCK'nın 159 ve 175. maddelerini ihlal suçundan 9 yıla kadar hapis istemiyle yargılanacak. ●29. sayfada

İşte DGM'nin suçlaması

Ankara müştekiliği Aziz Nesin'in Babalar Kurulu'nun 24.8.1993 tarih ve 1659 / 14479 sayılı kararı doğrultusunda yazarın Salman Rüşdi'nin 'Şeytan Ayetleri' isimli kitabını Türkçeye kazandırma ve dağıtımının yapıldığı, Türkiye'de bu yazıyı yansıtan ilk çeviri kitabı Ayetlerle Cümle'nin yayınlandığı ve bu kitabın içeriği itibariyle müslümanların Peygamberi ve eserlerine karşı hakaret ve saygısızlık edici ifadelerden hareketle bütün Müslüman halkı bu yönden doğuş hakkını çekilde tahrik ettiği böylece olayların çıkmasına müsebbibi bulunduğu anlaşılmıştır...

28 Aralık 1994, Milliyet

"Sivas Davası" yargıyı da böldü

ANKARA (anka)- Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM), Sivas olaylarıyla ilgili yorumunda diğer tüm yargı kuruluşlarından ayrı düştü. Dava, yargıyı ikiye böldü. Bölünmede bir tarafı temsil eden Ankara 1 nolu DGM dışında, Ankara Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi, Ankara 19'uncu Asliye Ceza Mahkemesi, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı ve Ankara DGM Başsavcılığı, olayların örgütlü olduğunu, şeriat istemli bir kalkışma yaşandığını ve eylemin tümüyle laik düzene yönelik olduğu görüşünde birleşmişlerdi. Sivas olaylarıyla ilgili gerekçeli kararını tamamlayan 1 nolu DGM, kendisine Yargıtay içtihatlarını dayanak yaptığını dikkat çekti. 37 kişinin yaşamını yitirdiği davayla ilgili Yargıtay'ın görüşü ise merakla bekleniyor.

Mahkemenin, laiklik aleyhine slogan atanların çok küçük bir azınlık olduğunu belirterek, bunun da eylemin laik düzeni yıkmaya yönelik olduğunu kanıtlamayacağına ilişkin kararında, şeriat istemli herhangi bir davranış bulunduğu tespiti yer almadı. Oysa gerekçeli kararda da yer verilen ve aralarında dönemin polis müdürlerinin de bulunduğu kamu tanıklarıyla, olaylardan sağ kurtulanlarla diğer bazı görgü tanıklarının anlatımlarında laiklik karşıtı şeriat istemli sloganlar atıldığı belirtilmişti. Savcılık, sulh ceza mahkemesi ve son olarak da davayı görüşen Ankara 1 nolu DGM huzurunda ifade veren kamu tanığı polisler teşhis ettikleri sanıkların attıkları sloganlara arasında şunların da bulunduğu söylemişlerdi:

Doğukan Öner: "Şeriat isteriz, laik düzen yıkılacak, yaşasın şeriat, cumhuriyet yıkılacak."

Mehmet Yıldız: "Sanıklar Cumhuriyet burada kuruldu, burada yıkılacak' sloganları attılar"

rılmıştır. Olay bir toplu infaz, kundaklamak suretiyle otelin yakılması şekline dönüştürüldüğü, ölümler dolayısıyla da eylem Türkiye Cumhuriyeti'nin laik devlet düzenine yönelik bir eylem şekline çevrildiği, bu topluluktaki fanatiklerin, fanatik dincilerin yönlendirmesi ve teşvikiyle de laik devlet düzeninin kaldırılıp şeriat düzeninin getirilmesinin amaçlandığı, böylece Sivas'ta bu vahim hareketin bir örneğinin görüntülendiği gözlenmiştir.

Türkiye Barolar Birliği müdahil avukatları: "Sivas katliamı davası, hakları, barış, özgürlük, kardeşlik ve laiklik gibi kavramlarla doğrudan ilgilidir. Olayı, örgütlü, planlı şeriatçı bir kalkışmadır."

Nesin'in suçlanmasına Yargıtay desteği

Ankara 1 Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesi, Madımak Oteli yangınından kılpayı kurtulan yazar Aziz Nesin'in olayları tahrik ettiği gerekçesiyle dini hakaret suçundan hakkında dava açılması istemini, Yargıtay kararlarıyla desteklüyor. DGM'nin henüz taraflara tebliğ edilmeyen gerekçeli kararında Nesin'le ilgili yoruma destek olarak gösterilen Yargıtay kararı şöyle:

Sanığın dini vecibelerini yerine getirerek hacı olduğu görülmektedir. Din inançlarından dolayı kimsenin kınanamayacağı bir anayasa hükmü olduğu kadar aynı zamanda normal ahlaki bir görevdir. Hal böyle iken maktul bu konuda hassasiyet gösteren sanığın hacılığını vesile ederek ona şaka yapmakta, bu şakayı kabul etmediğini ve kızdığını belirttiği halde sanığa karşı olan bu tutum ve davranış ve sözlerini sürdürmektedir. Özel daire kararında da belirtildiği gibi maktulün devam eden bu hareketleri kabulü halinde ele alındığında eylemi hakkız tahrik sayılması gerekir"

30.5.1995 Siyah-Beyaz

Yandıklarıyla kaldılar

▶ Sivas'ta iki yıl önce şeriat özlemcisi gerici güçler tarafından Madımak Oteli'nde yakılan 37 aydın; düzenlenen miting, yürüyüş ve çeşitli etkinliklerle anılıyor. Dün İstanbul Eyüp'teki Pir Sultan Abdal Kültür ve Cemevi'nde bir araya gelen yurttaşlar Kuran okuyup deyişler söylediler, imam yakıp, katledilen 37 kişi adına saygı nöbeti tuttular.

▶ Katliamın ikinci yıldönümünde halk, meydanlarda olayı ve olaya göz yumulmasını protesto edecek. Ankara'da Tandoğan, İstanbul'da Kadıköy Meydanı ve Mersin'de Cumhuriyet Caddesi'nde saat 13.00'te gerçekleştirilecek mitinglerde, 37 aydını yakan gerici güçler lanetlenecek. Suçlıların cezalandırılması istenecek. Bursa ve İzmir'de de yürüyüşler yapılacak.

▶ Katliamın yaşandığı Sivas'ta da dün nihayet anma etkinlikleri için izin çıktı. Sivas'ta 2 Temmuz katliamını kınamak ve ölen 37 insanın anısına, yakılan Madımak Oteli önüne birer karanfil atmak için başvuran demokratik kitle örgütlerine Vali Aydın Güçlü, 'her örgütten sadece dört kişinin katılması' kaydıyla izin verdi. Adanalı aydınlar, ölenleri izinsiz anacak.

Haber Merkezi - Sivas'ta iki yıl önce şeriat özlemcisi gerici güçler tarafından Madımak Oteli'nde yakılan 37 kişi, bugün çeşitli kentlerde düzenlenecek etkinliklerle anılacak.

İstanbul'da Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği Eyüp Şubesi'nce düzenlenen anma etkinliği çerçevesinde, dün akşam Pir Sultan Abdal Kültür ve Cemevi'nde toplanan yurttaşlar, Kuran okuyup deyişler söylediler, imam yakanlar ve yakılanların anısına saygı nöbetleri tutuldu. Bugün de Ankara, İstanbul ve Mersin'de miting, İzmir ve Bursa'da yürüyüş gerçekleştirilecek. Katliamın yaşandığı Sivas'ta ise Valilik demokratik kitle örgütlerinden sadece dörder kişinin Madımak Oteli'nin önüne karanfil bırakmalarına izin verdi. Vallilik yasakları Adana için de geçerli. Ancak, Adanalı aydınlar her yıl olduğu gibi katliamı protesto edeceklerini bildirdiler.

Sivas'ta 2 Temmuz katliamını kınamak ve ölen 37 insanın anısına, yakılan Madımak Oteli önüne birer karanfil atmak için başvuran demokratik kitle örgütlerine Vali Aydın Güçlü'den dün izin çıktı. Yapılan programa göre Tüm-Sağlık-Sen, Eğitim-Sen, İnsan Hakları Derneği, Halkevleri Derneği ve Atatürkçü Düşünce Derneği'nin oluşturduğu demokratik kitle örgütlerinden

■ *Arkası Sa. 19, Sü. 3'te*

2 Temmuz 1995, Cumhuriyet

Madımak hâlâ yanıyor, Pir Sultan darda

Yaktıkları ateş hâlâ sönmedi Sıvas'ta gericilerin 2 Temmuz 1993 günü yaktığı ateş hâlâ sönmedi. O günden bu yana neler oldu, neler olmadı? 2 Temmuz'da 37 insan şeriat provasında can verdi. 3 temmuzda Çiller, "Çok şükür, halka bir şey olmadı" dedi. Demirel, halkla devletin karşı karşıya getirilmemesi öğüdünde bulundu. ANAP lideri Yılmaz, bir futbol maçında da bu kadar kişinin ölebileceğini söyledi. 4 temmuzda, başta Hikmet Çetin olmak üzere SHP'li birçok bakan, Halis Toprak'ın kızının nişanı için Toprak'ın özel uçağıyla İstanbul'a geldi. **MİYASE ELKNUR'un haberi** *7. Sayfada*

Tekbir getirildi Sıvas Emniyet Müdürü Doğukan Öner, olaylar sonrasında İçişleri Bakanlığı müfettişlerine verdiği ifadesinde, bütün ısrarlara karşın kendilerine takviye kuvvetler gönderilmediğini söyledi. Öner, ifadesinde "Madımak Oteli'nde insanlar boğulurken, dışarıda 'Allahüekber' diye zafer ve sevinç çığlıkları atılıyordu. Müslümanlığı kendilerinden başka kimseye yakıştırmayan bu insanlar, devletin polisine 'Vur kâfir polis, vur. Sen de cehennemde yanacaksın, ben buraya ölmeye geldim' diye bağırıyorlardı" dedi. **YILMAZ GİNİŞŞAŞ'ın haberi** *7. Sayfada*

Kıyımın utancı göçe zorladı Bu olaylardan, Türk demokrasisinin yanı sıra Sıvas da büyük yaralar aldı. Sıvas'ta hem iş göçü hem de sermaye göçü yoğun bir şekilde yaşanıyor. 1993 yılında şehrin Yiyecek Yapanlar ve Satanlar Odası'na kayıt yaptıran 172 küçük esnaftan 127'si işyerlerini kapattı. 1994 yılında ise 191 yeni işyerine karşın 163'ü daha, işlerine son verdi. 5 Nisan kararları ile Sıvas halkı bir kez daha sarsıldı. Halk, bir yandan devlet desteğini kaybederken, diğer yandan özel yatırımlar açısından da umduğunu bulamadı. **HATİCE BİÇER'in haberi** *7. Sayfada*

2 Temmuz 1995, Cumhuriyet

Aziz Nesin: 'Sorumlu devlettir'

► Kendisine yöneltilen "Nesin halkı kışkırttı" suçlamasını kabul etmeyen Aziz Nesin, olayların sorumlusunun devlet olduğunu yineledi.

► Aziz Nesin, "Sivas olayları sırasında asker geldi. Komutanı geldi. Başında general vardı. Eli kolu öyle darda, hiçbir şey yapamadılar. Sorumlu olmadılar. Polis geldi, bir şey yapmadı, sorumlu olmadılar. Ne kadar devlet güvenlik insanları varsa geldi, bir şey yapmadı. Demek ki devlet yapısı bunu, açık. Niye geldi o asker oraya? O askerin başına general niye geldi? Hiçbir şey yapmayacaksa, insanlar öldürülürken seyretmeye mi geldi?" dedi.

AYŞE YILDIRIM'ın haberi

■ 7. Sayfada

Sivas'tan Gazi'ye

► Sivas katliamını araştırmak için oluşturulan Meclis Araştırma Komisyonu'nun tutanaklarında, yerel gazetelerin PKK'nın Sivas'ta yerleşme emellerine ilişkin yayınlarına dikkat çekiliyor ve PKK'nın burada yuvalanamayacağı belirtiliyordu.

► Sivas'ta iki yıl önce çıkan olayları ateşleyen yerel gazeteciler, bu tür bir olayın çıkacağını uzun süredir beklediklerini belirtiyor ve Pir Sultan Abdal şenliklerinin olayların bahanesi olduğunu itiraf ediyorlardı.

► Sivas'ta yetindikleri benzini toprakla karıştırıp otelin koltuklarına süren gösterenler vardı. "Cumhuriyet Sivas'ta kuruldu, Sivas'ta yıkılacak!" sloganında amacını açıklayan sermaye-gerici görüş, Türkiye'yi değil, cumhuriyeti hedef alıyordu.

MUAFFER İLHAN UĞURLU'nun dizi yazısı

■ 6. Sayfada

93 Temmuzu'nda Sivas Madımak Ote

Asım Bezirci

Metin Altıok

Behçet Aysan

Neşlinl Cinten

Muhlis Akarsı

Uğur Kaynar

Muhibbe Akarsu

Edibe Sakarl

Gülender Akça

Mehmet Atay

Belkıs Çakır

Muammer Çiçek

Murat Günaltz

Serpil Canik

Carina Cuauz

Koray Kaya

Menekşe Kaya

Handan Metin

Sait Metin

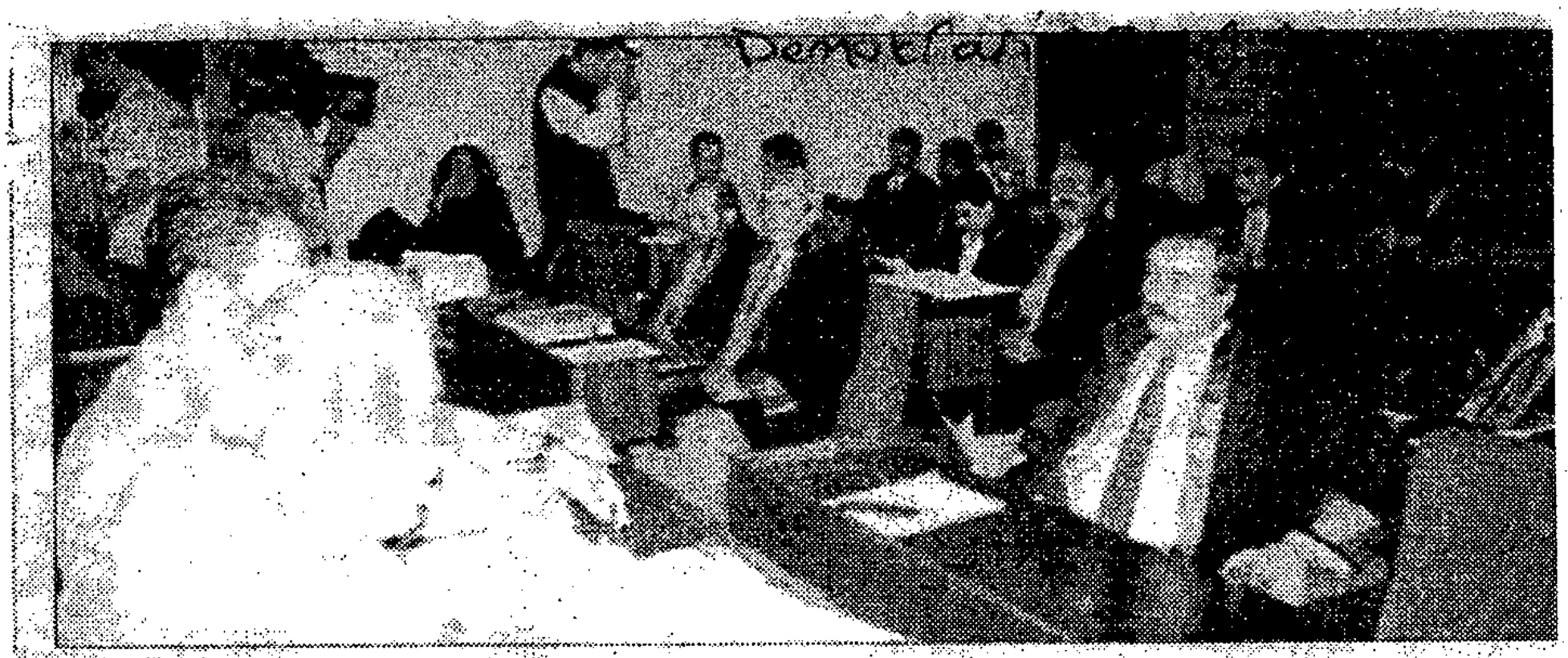

Hurlye Özkan

Asumun Sivri

Imrenin Sivri

Nurcan Şahin — Özlem Şahin

İnci Türk

Söz hakkı verilmeyince müdahil avukatlar duruşmayı terketti

Sıvas davası Ekim'e kaldı

ANKARA- Sivas'ta 2 Temmuz 1993'de meydana gelen ve 37 kişinin ölümüyle sonuçlanan olaylara ilişkin davanın Yargıtay'daki temyiz duruşmasında dinlenme talepleri kabul edilmeyen müdahil avukatlar salonu terkettiler.

Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nde görülen davadan önce Ceza Genel Kurulu Salonu'na yapılan duruşmaya gelen müdahil avukatlar üzerlerini aratmak istemeyince, kısa bir tartışma oldu. Daha sonra sırayla sanık avukatları, müdahil avukatlar, müşteki yakınları ve basın mensupları salona alındı.

Daire Başkanı Demirel Tavil, müdahil avukatların duruşmada dinlenme istemlerini Yargıtay Cumhuriyet Savcısı'ndan görüş aldıktan sonra reddedince, avukatlar ve Sivas'ta katledilenlerin yakınları itiraz ettiler. Önce cübbelerini çıkaran avukatlar, daha sonra da ailelerle birlikte salonu terkettiler.

Daha sonra 26 sanığın savunmalarının dinlenmesine geçildi. Sanıklar ve avukatları, Pir Sultan Abdal Derneği yöneticilerini ve Aziz Nesin'i suçladıkları savunmalarında, "Aziz Nesin'in mevcudiyeti bile tahrik için yeterlidir. Cuma namazında davul çalmışlardır" demiştir.

Bu arada, Avukat Şenal Sarıhan, duruşma salonunu terkeden müdahil avukatlar adına yaptığı açıklamada, davanın çok önemli olduğunu, bunun için kendilerinin de dinlenmesi gerektiğini, bu durumu kınadıklarını söyledi. Savunma avukatlarının gerçek dışı açıklamlarda bulunduklarını iddia eden müdahil avukatlar, sanıkların eylemlerinin, TCK'nın 146. maddesine göre devletin anayasal düzeni değiştirmeye yönelik olduğunu söylediler.

Suç rüzgarın

Davanın öğleden sonraki bölümünde ise, sanık avukatlarının savunma sınırlarını iyice zorlayıp adeta öldürülenleri suçladıklarına tanık olundu. Avukatlardan Nevzat Akkay, savunmasında Madımak Oteli'nin sanıklar tarafından ateşe verilmediğini, dışarda yanan lastik ateşlerinin dumanının rüzgarla içeriye girdiğini ve ölümlerin böylece gerçekleştiğini öne sürdü.

Sanık avukatları, olayların bütün sorumlusunun "Yazar Nesin ve Nesin'in Sivas'a gelmesine izin veren Vali" olduğunu ileri sürdüler.

Daha sonra duruşmaya ara veren Mahkeme Başkanı Demirel Tavil, aranın ardından, kararın 3 Ekim Perşembe günü açıklanacağını belirtti.

7.6.1996, Demokrasi